

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

**Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης,
καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής
διακρίσεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας**

Απρίλιος 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1- ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΚΜ	1
1.1 Το προφίλ της ΠΚΜ.....	1
1.2 Ανάλυση ποσοτικών δεδομένων υφιστάμενης κατάστασης στον τομέα της φτώχειας και της προώθησης της κοινωνικής ένταξης στην ΠΚΜ	6
1.2.1. Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού (Α).....	7
1.2.2. Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού (Β)	19
1.2.3. Λοιπές Ομάδες Πληθυσμού (Γ).....	53
1.3 Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων υφιστάμενης κατάστασης και διαπίστωση των αναγκών παρέμβασης στον τομέα της φτώχειας και της προώθησης της κοινωνικής ένταξης στην ΠΚΜ ανά Περιφερειακή Ενότητα και Δήμο	66
1.4 Αποτύπωση και ιεράρχηση αναγκών ευάλωτων, ειδικών και λοιπών ομάδων πληθυσμού στην ΠΚΜ.....	120
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΚΜ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ.....	136
2.1 Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική ΕΕ 2020	136
2.2 ΟΙ Θεματικοί Στόχοι 8 και 9 στο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ της ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (ΠΕΠ ΚΜ)	142
2.2.1. Ο Θεματικός Στόχος 8 στο ΠΕΠ ΚΜ.....	142
2.2.2. Ο Θεματικός Στόχος 9 στο ΠΕΠ ΚΜ.....	145
2.3 ΑΛΛΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ.....	155
2.3.1. Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης.....	155
2.3.2. Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας.....	156
2.3.3. Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία (EaSI).....	158
2.3.3.1. Ο άξονας PROGRESS της Easi	158
2.3.3.2. Ο άξονας EURES της Easi	159
2.3.3.3. Ο άξονας Μικροχρηματοδοτήσεων και Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας της Easi	160
2.3.4. Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (TEBA)	161
2.3.5. Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ).....	162
2.3.6. Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια 2014 -2020 ..	163
2.3.7. URBACT III.....	164
2.4 ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT	165
2.5 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΚΜ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ.....	169
2.5.1. Βασική Φιλοσοφία – Στρατηγικός Στόχος.....	169

2.5.2 Τα Αναμενόμενα Αποτελέσματα της Εφαρμογής της Περιφερειακής Στρατηγικής	170
2.5.3 Η Σύνδεση με την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης	171
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΚΜ	194
3.1 Σχεδιασμός Μέτρων Πολιτικής	194
ΠΥΛΩΝΑΣ 1: ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΚΡΑΙΑΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ	195
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 1.1: ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	196
<i>Μέτρο Πολιτικής 1: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΓΕΙΑΣ .....</i>	<i>197</i>
<i>Μέτρο Πολιτικής 2: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΑΣΤΕΓΩΝ ΜΕ ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΚΙΝΗΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ .....</i>	<i>202</i>
<i>Μέτρο Πολιτικής 3: ΚΕΝΤΡΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ (ΚΕΜ).....</i>	<i>206</i>
<i>Μέτρο Πολιτικής 4: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΔΟΜΩΝ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ-ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΑΣΥΛΟ .....</i>	<i>211</i>
<i>Μέτρο Πολιτικής 5: ΔΙΚΤΥΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ.....</i>	<i>215</i>
<i>Μέτρο Πολιτικής 6: ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΦΥ .....</i>	<i>219</i>
<i>Μέτρο Πολιτικής 7: ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΣΕ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ.....</i>	<i>223</i>
<i>Μέτρο Πολιτικής 8: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΟΜΩΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ (ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ, ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ, ΙΑΤΡΕΙΑ ΚΛΠ).....</i>	<i>227</i>
ΠΥΛΩΝΑΣ 2 – ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ.....	231
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 2.1: ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ.....	232
<i>Μέτρο Πολιτικής 9: ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΠΑΙΔΙΩΝ (ΠΑΙΔΙΚΟΙ, ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ, ΚΔΑΠ Κ.ΛΠ.) ΓΙΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΠΟΥ ΑΠΕΙΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΦΤΩΧΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ .....</i>	<i>233</i>
ΠΥΛΩΝΑΣ 3 – ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ.....	237
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 3.1: ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ	238
<i>Μέτρο Πολιτικής 10: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.....</i>	<i>239</i>
<i>Μέτρο Πολιτικής 11: ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ / ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΕΥΠΑΘΕΙΣ ΟΜΑΔΕΣ ΣΕ ΚΛΑΔΟΥΣ ΑΙΧΜΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ / ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.....</i>	<i>244</i>
<i>Μέτρο Πολιτικής 12: ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ (ΤΥΠΟΥ ΝΕΕ, ΝΘΕ) ΓΙΑ ΕΥΠΑΘΕΙΣ ΟΜΑΔΕΣ.....</i>	<i>248</i>
<i>Μέτρο Πολιτικής 13: ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ.....</i>	<i>252</i>
<i>Μέτρο Πολιτικής 14: ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.....</i>	<i>256</i>

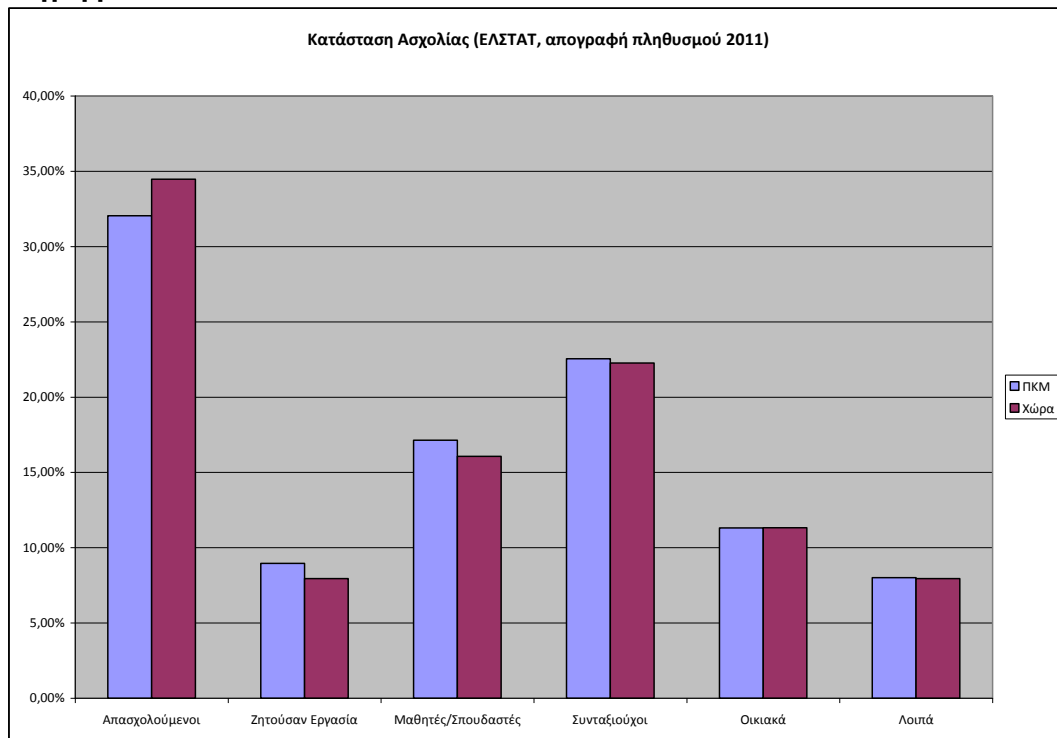
<i>Μέτρο Πολιτικής 15: ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΕ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ</i>	260
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 3.2: ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΙΤΕΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	264
<i>Μέτρο Πολιτικής 16: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ONE STOP SHOPS / ΚΕΝΤΡΩΝ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (ΡΟΜΑ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ) ΜΕ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ</i>	265
<i>Μέτρο Πολιτικής 17: ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (Π.Χ. ΡΟΜΑ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ)</i>	270
<i>Μέτρο Πολιτικής 18: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ</i>	275
<i>Μέτρο Πολιτικής 19: ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΑΙ ΞΕΝΩΝΕΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ</i>	279
<i>Μέτρο Πολιτικής 20: ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ</i>	283
ΠΥΛΩΝΑΣ 4 – ΚΑΛΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΝΤΑΞΗΣ	287
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 4.1: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ	288
<i>Μέτρο Πολιτικής 21: ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ, ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ</i>	289
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	293

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1- ΑΝΑΛΥΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΚΜ

1.1 Το προφίλ της ΠΚΜ

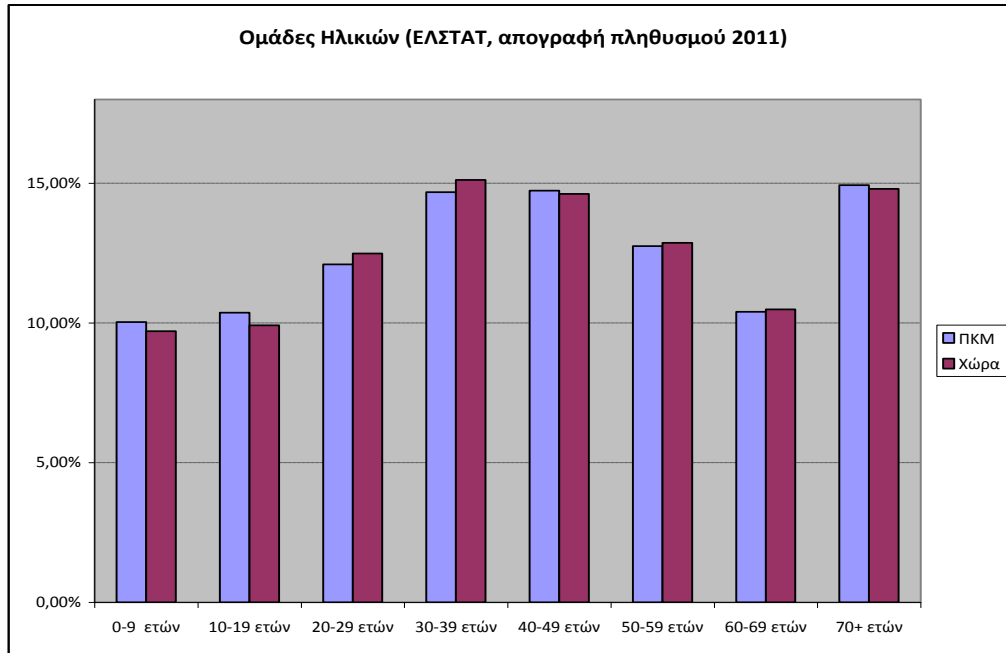
Η περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας διαιρείται σε επτά (7) Περιφερειακές Ενότητες (Π.Ε.), (Ημαθίας με έδρα τη Βέροια, Θεσσαλονίκης με έδρα τη Θεσσαλονίκη, Κιλκίς με έδρα το Κιλκίς, Πέλλας με έδρα την Έδεσσα, Πιερίας με έδρα την Κατερίνη, Σερρών με έδρα τις Σέρρες, Χαλκιδικής με έδρα τον Πολύγυρο) και τριάντα οκτώ (38) δήμους (Αλεξάνδρειας, Αλμωπίας, Αμπελοκήπων - Μενεμένης, Αμφίπολης, Αριστοτέλη, Βέροιας, Βισαλτίας, Βόλβης, Δέλτα, Δίου Ολύμπου, Έδεσσας, Εμμ. Παππά, Ηράκλειας, Θερμαϊκού, Θέρμης, Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Κασσάνδρας, Κατερίνης, Κιλκίς, Κορδελιού - Ευόσμου, Λαγκαδά, Νάουσας, Νεάπολης - Συκεών, Νέας Ζίχνης, Ν. Προποντίδας, Παιονίας, Παύλου Μελά, Πέλλας, Πολυγύρου, Πύδνας - Κολινδρού, Πυλαίας - Χορτιάτη, Σερρών, Σιθωνίας, Σιντικής, Σκύδρας, Χαλκηδόνος, Ωραιοκάστρου). Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011, ο πληθυσμός της περιφέρειας ανέρχεται σε 1.882.108 (συμπεριλαμβανομένου του Αγίου Όρους) εκ των οποίων 969.415 (ή 51,51%) είναι γυναίκες. Από αυτούς το 32,05% δήλωσαν απασχολούμενοι (34,47% στη χώρα), το 22,54% συνταξιούχοι (22,26% στη χώρα), το 17,14% μαθητές/ σπουδαστές (16,06% στη χώρα) και το 8,96% ότι ζητούσε εργασία (7,95% στη χώρα).

Διάγραμμα 1

Οι πολυπληθέστερες ομάδες ηλικιών στην ΠΚΜ είναι 30-39 ετών, 40-49 ετών και άνω των 70 ετών, ενώ η μέση ηλικία είναι 41,7 έτη, έναντι 41,9 έτη στο σύνολο της χώρας.

Διάγραμμα 2

Επιπλέον, σύμφωνα με την απογραφή του 2011, ο συνολικός αριθμός των νοικοκυριών στην ΠΚΜ είναι 715.158 με μέσο μέγεθος 2,58 μέλη/ νοικοκυριό, έναντι 2,55 μέλη/ νοικοκυριό στη χώρα.

Το ποσοστό των αλλοδαπών υπηκόων στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 6,2% έναντι 8,43% στη χώρα¹. Από αυτούς το 17,66% είναι υπήκοοι χωρών Ε.Ε. (21,83% στη χώρα), το 81,73% είναι υπήκοοι λοιπών χωρών (77,64% στη χώρα) και το 0,61% είναι χωρίς ή με αδιευκρίνιστη υπηκοότητα (0,53% στη χώρα).

Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ², το Β' τρίμηνο του 2014, η ανεργία στην ΠΚΜ διαμορφώθηκε στο 29,4% (26,6% στη χώρα) από 30,3% (27,3% στη χώρα) την αντίστοιχη περίοδο του 2013, καταγράφοντας μικρή μείωση.

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του ΟΑΕΔ (Σεπτέμβριος 2014), ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 152.437 άτομα. Το ποσοστό των επιδοτούμενων ανέργων ανέρχεται σε 11,38%, ενώ των μακροχρόνια ανέργων σε 58,06%. Ειδικότερα, ανά ομάδα ενδιαφέροντος:

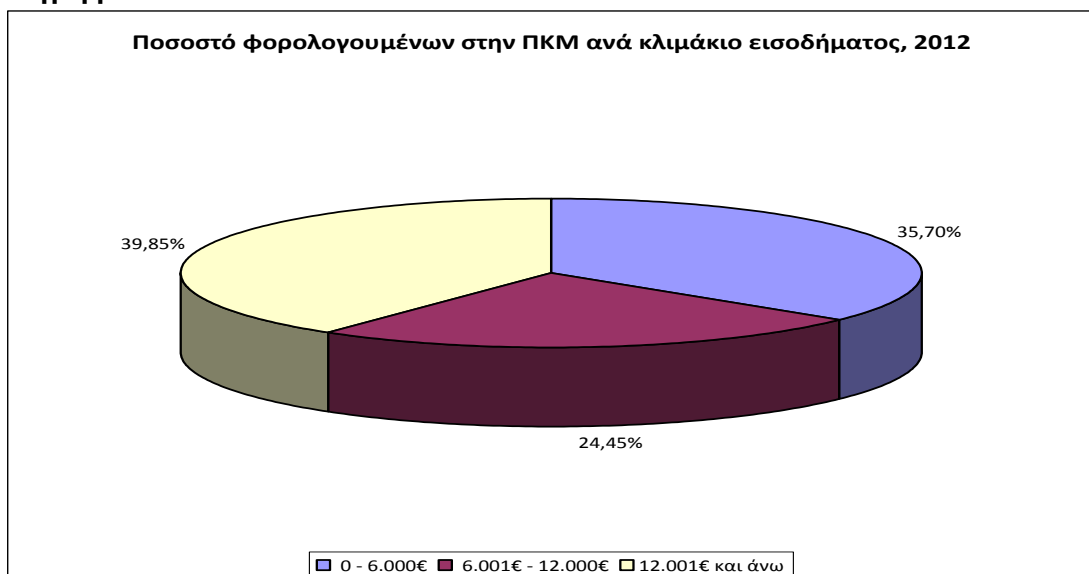
¹ ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή Πληθυσμού – Κατοικιών, 2011.

² Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, Β' Τρίμηνο 2014.

- Ο αριθμός των ανέργων γυναικών στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 94.096 ή 61,73% του συνόλου στην ΠΚΜ. Το ποσοστό των επιδοτούμενων ανέργων γυναικών στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 9,95%, ενώ των μακροχρόνια ανέργων γυναικών σε 61,29%.
- Ο αριθμός των ανέργων ηλικίας 15 έως 24 ετών στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 17.135 ή 11,24% του συνόλου στην ΠΚΜ. Το ποσοστό των επιδοτούμενων ανέργων ηλικίας 15 έως 24 ετών στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 4,39%, ενώ των μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 15 έως 24 ετών σε 32,02%.
- Ο αριθμός των ανέργων ηλικίας 55 έως 64 ετών στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 19.370 ή 12,71% του συνόλου στην ΠΚΜ. Το ποσοστό των επιδοτούμενων ανέργων ηλικίας 55 έως 64 ετών στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 7,34%, ενώ των μακροχρόνια ανέργων ηλικίας 55 έως 64 ετών σε 73,44%.
- Ο αριθμός των ανέργων με χαμηλά προσόντα (μέχρι γυμνάσιο) στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 51.722 ή 33,93% του συνόλου στην ΠΚΜ. Το ποσοστό των επιδοτούμενων ανέργων με χαμηλά προσόντα στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 10,19%, ενώ των μακροχρόνια ανέργων με χαμηλά προσόντα σε 63,47%.
- Ο αριθμός των αλλοδαπών ανέργων στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 8.171 ή 5,36% του συνόλου στην ΠΚΜ. Το ποσοστό των επιδοτούμενων αλλοδαπών ανέργων στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 15,6%, ενώ των μακροχρόνια αλλοδαπών ανέργων σε 47,79%.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΓΓΠΣ, ο αριθμός των φορολογουμένων στην ΠΚΜ για το 2012 ανήλθε σε 965.776. Από αυτούς εισοδήματα μέχρι 6.000€ δήλωσε το 35,7% των φορολογουμένων (36,17% στη χώρα) και από 6.001€ μέχρι 12.000€ το 24,45% (22,64% στη χώρα). Δηλαδή, το 60,15% των φορολογουμένων στη ΠΚΜ, το 2012, δήλωσε εισοδήματα μέχρι 12.000€ (58,8% στη χώρα). Τα αντίστοιχα ποσοστά για το 2011 ήταν 58,85% στην ΠΚΜ και 57,2% στο σύνολο της χώρας.

Διάγραμμα 3

Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, η σχετική φτώχεια ορίζεται ως το ποσοστό του πληθυσμού που ζει με εισόδημα κάτω από το 60% του μέσου εισοδήματος της χώρας. Με βάση τον ορισμό αυτό επιχειρείται ο προσδιορισμός των περιοχών της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας με πληθυσμό που βρίσκεται κάτω από το όριο της φτώχειας για τα έτη 2009 και 2012. Το όριο αυτό είναι 10.437€ για το 2009 και 11.986€ για το 2012. Όλοι οι υπολογισμοί γίνονται με στοιχεία του ΚΕΠΥΟ με βάση τους Ταχυδρομικούς Κωδικούς (Τ.Κ.) των περιοχών³.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία από την ΕΛΣΤΑΤ (Δελτίο Τύπου, 13/10/2014) για το 2013 (με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το έτος 2012), το κατώφλι της φτώχειας ανέρχεται στο ποσό των 5.023€ ετησίως ανά άτομο και σε 10.547€ για νοικοκυριά με δύο ενήλικες και δύο εξαρτώμενα παιδιά ηλικίας κάτω των 14 ετών⁴. Με βάση αυτό το όριο το 36% του πληθυσμού της Βόρειας Ελλάδας βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (από 32% το 2009). Το αντίστοιχο ποσοστό για το σύνολο της χώρας ανέρχεται σε 35,7% (από 27,6% το 2009)⁵.

Σε επίπεδο Περιφέρειας, παρατηρείται σημαντική αύξηση του αριθμού των περιοχών που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας μεταξύ των ετών 2009 και 2012. Για το 2009, οι Περιφερειακές Ενότητες Πιερίας και Χαλκιδικής δεν περιλαμβάνουν καμία περιοχή κάτω από το όριο της φτώχειας. Το 2012, ωστόσο, όλες οι ΠΕ περιλαμβάνουν φτωχές περιοχές. Επιπλέον, εξαιτίας της οικονομικής κρίσης, οι περισσότερες περιοχές της Περιφέρειας εμφανίζουν χαμηλότερο μέσο εισόδημα το 2012, σε σύγκριση με το 2009.

Η πιο φτωχή περιοχή της Περιφέρειας, για το 2012, είναι η περιοχή της Ειρηνούπολης της ΠΕ Ημαθίας, ενώ για το 2009 είναι η περιοχή του Ασκού της ΠΕ Θεσσαλονίκης. Αντίθετα, οι πλουσιότερες περιοχές της Περιφέρειας και στα δύο έτη αναφοράς βρίσκονται στην ΠΕ Θεσσαλονίκης (Δήμος Θεσσαλονίκης, Δήμος Πυλαίας Χορτιάτη).

Η ΠΕ Θεσσαλονίκης, το 2009, περιλαμβάνει μόνο μια περιοχή κάτω από το όριο της φτώχειας (Περιοχή Ασκού – Δ. Λαγκαδά και Δ. Βόλβης). Για το 2012, εκτός από την περιοχή του Ασκού, κάτω από το όριο φτώχειας βρίσκονται και οι εξής περιοχές: Σοχός (Δήμος Λαγκαδά και Δήμος Βόλβης), Ξυλόπολη (Δ. Λαγκαδά), Ασπροβάλτα, Λαγκαδίκια, Σταυρός (Δ. Βόλβης). Εξετάζοντας το Πολεοδομικό Συγκρότημα Θεσσαλονίκης (ΠΣΘ), το 2009, στις φτωχές περιοχές περιλαμβάνονται μικρές υποενότητες των ΔΕ Θεσσαλονίκης,

---

3 Αξίζει να σημειωθεί ότι, με βάση την κατηγοριοποίηση των Τ.Κ., μια περιοχή μπορεί να ανήκει σε δύο Δήμους ή ακόμη και σε δύο Περιφερειακές Ενότητες.

4 Τα αποτελέσματα της έρευνας έτους 2014, με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το έτος 2013, θα ανακοινωθούν στις 14/10/2015.

5 Πηγή: Eurostat People at risk of poverty or social exclusion by NUTS 2 regions [ilc_peps11], τελευταία επικαιροποίηση στοιχείων 29/10/2014.

Τριανδρίας, Αμπελοκήπων, Ευόσμου, Ελευθερίου, Συκεών και Νεάπολης. Για το 2012, τέτοιες υποενοτήτες βρίσκονται στις ΔΕ Αγίου Παύλου, Αμπελοκήπων, Ελευθερίου, Ευκαρπίας, Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Νεάπολης, Σταυρούπολης, Πολίχνης, Συκεών, Τριανδρίας, καθώς και ολόκληρη η ΔΕ Μενεμένης. Από την εξέταση της ΠΕ Ημαθίας διαπιστώνεται ότι, για το 2009, οι περιοχές που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας είναι η Ειρηνούπολη, η Μελίκη, και ο Κόπανος. Για το 2012, στις τρεις προαναφερθείσες περιοχές προστίθενται το Μακροχώρι και η περιοχή του ΣΣ Πλατέος.

Η ευρύτερη περιοχή του ΣΣ Μουριών (ανήκει κατά το μεγαλύτερο ποσοστό στο Δ. Κιλκίς) είναι η μόνη περιοχή της ΠΕ Κιλκίς που βρίσκεται κάτω από το όριο της φτώχειας για το 2009. Η συγκεκριμένη περιοχή παραμένει κάτω από το όριο και το 2012. Επιπλέον, για το 2012, φτωχές θεωρούνται οι περιοχές του Κεντρικού και της Βάθης (Δ. Κιλκίς), καθώς και της Ειδομένης και του Ευρωπού (Δ. Παιονίας). Αναφορικά με την ΠΕ Πέλλας, για το 2009, οι κάτοικοι των περιοχών της Κρύας Βρύσης (Δ. Πέλλας), της Φούστανης και του Εξαπλάτανου (Δ. Αλμωπίας) εμφανίζουν εισοδήματα που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας. Για το 2012, στις παραπάνω περιοχές προστίθενται η Άρνισσα (Δ. Έδεσσας), η Σκύδρα (Δ. Σκύδρας) και η Καρυώτισσα (Δ. Πέλλας). Η ΠΕ Πιερίας είναι η μία από τις δύο ΠΕ της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, όπου για το έτος 2009, όλες οι περιοχές της βρίσκονται πάνω από το όριο φτώχειας. Η οικονομική κρίση, ωστόσο, επέφερε σημαντικές αλλαγές στα εισοδήματα των κατοίκων της ΠΕ, καθώς 4 περιοχές (Κορινός του Δ. Κατερίνης, καθώς και Κίτρος, Μεθώνη και Κολινδρός του Δ. Πύδνας - Κολινδρού) βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας το 2012. Η ΠΕ Σερρών περιλαμβάνει πολλές περιοχές που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας, τόσο το 2009, όσο και το 2012. Ειδικότερα, για το 2009, οι περιοχές αυτές είναι οι παρακάτω: Δράβησκος, Πρώτη (Δ. Αμφίπολης), Πεντάπολη, Χρυσό (Δ. Εμμανουήλ Παππά), Στρυμωνικός, Ηράκλεια (Δ. Ηράκλειας), Γάζωρος (Δ. Νέας Ζίχνης), Κ. Πορόια, Ν. Πετρίτσι (Δ. Σιντικής), Μαυροθάλασσα (Δ. Βισαλτίας). Για το 2012, στις παραπάνω περιοχές προστίθενται οι εξής: Ν.Σκοπός (Δ. Εμμανουήλ Παππά), Ροδολίβος (Δ. Αμφίπολης), Αλιστράτη, ΣΣ Αγγίστης (Δ. Νέας Ζίχνης) και Ροδόπολη (Δ. Σιντικής). Αναφορικά με την ΠΕ Χαλκιδικής, το έτος 2009, δεν υπάρχει περιοχή που να βρίσκεται κάτω από το όριο της φτώχειας, ενώ για το 2012, οι περιοχές του Πευκοχωρίου (Δ. Κασσάνδρας) και της Συκιάς (Δ. Σιθωνίας) ανήκουν στην κατηγορία των φτωχών περιοχών.

1.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΟΣΟΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΠΚΜ

Σε σύνολο τριάντα οκτώ (38) δήμων της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, οι τριάντα πέντε (35) έστειλαν στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (ΕΥΔ ΕΠ ΠΚΜ), συμπληρωμένους τους πίνακες με τις ομάδες-στόχο για δράσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ). Σε αρκετές περιπτώσεις δήμων, παρουσιάστηκε αδυναμία συμπλήρωσης ορισμένων πεδίων για ορισμένες τουλάχιστον κατηγορίες ευπαθών ομάδων, κυρίως διότι δεν διαθέτουν συστηματοποιημένα αρχεία συμπλήρωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών τους, ακολουθώντας προς τούτο συγκεκριμένα πρότυπα και οδηγίες, καταγράφοντας τους αποδέκτες των υπηρεσιών τους σύμφωνα με τις κατηγοριοποιήσεις του άρθρου 1 του Ν. 4019/2011.

Από την ανάλυση των στοιχείων των ερωτηματολογίων προκύπτει ότι στο σύνολο των δήμων της ΠΚΜ, 23.849 άτομα⁶ (ή 5,57%) ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες (Α), 270.017 άτομα⁷ (ή 63,06%) ανήκουν στις ειδικές ομάδες (Β) και 134.306 άτομα⁸ (ή 31,37%) ανήκουν στις λοιπές ομάδες. Σημειώνεται ωστόσο ότι τόσο μεταξύ των ευάλωτων και των ειδικών κοινωνικών ομάδων, όσο κυρίως μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών των ειδικών κοινωνικών ομάδων και των λοιπών ομάδων υφίστανται σημαντικές επικαλύψεις. Συνεπώς, οι ανωτέρω αριθμοί αποδίδουν τα μεγέθη εκάστης κοινωνικής ομάδας (ευάλωτης, ειδικής ή λοιπής), δεν μπορούν όμως να αποδώσουν τις συγκριτικές σχέσεις μεταξύ των ομάδων.

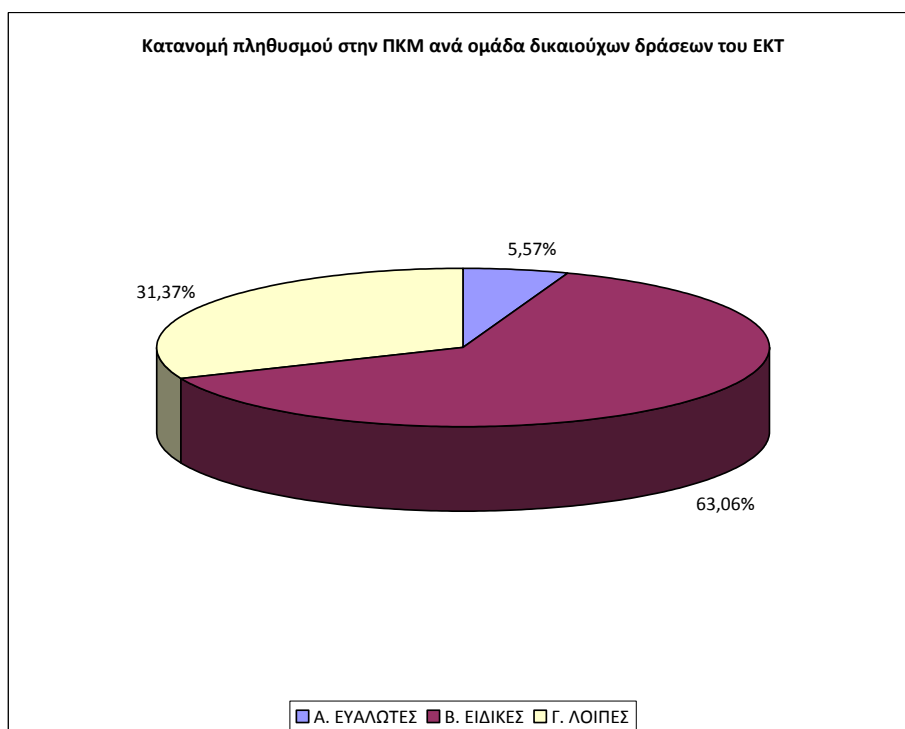
---

⁶ Προκύπτει από το άθροισμα των επιμέρους κατηγοριών που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού ήτοι άτομα με αναπηρίες (Α.1), εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα (Α.3), οροθετικοί (Α.4), φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι (Α.5), ανήλικοι παραβάτες (Α.6).

⁷ Προκύπτει από το άθροισμα επιλεγμένων επιμέρους κατηγοριών που ανήκουν στις ειδικές ομάδες πληθυσμού ήτοι μακροχρόνια άνεργες γυναίκες (Β.1.1.1), άνεργοι άνω των 54 μέχρι και 65 ετών (Β.3.1), μακροχρόνια άνεργοι με χαμηλά προσόντα (Β.3.3), μέλη πολύτεκνων οικογενειών με χαμηλό εισόδημα (Β.4), αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών (Β.5), γυναίκες θύματα κακοποίησης (Β.6), παιδιά θύματα κακοποίησης (Β.7), μετανάστες (Β.8), πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο (Β.9). Η επιλογή των συγκεκριμένων ομάδων έγινε με βάση τη σώρευση των εξής κριτηρίων: α) την αναφορά των ομάδων αυτών στο άρθρο 1 του Ν. 4019/2011, β) τον βαθμό αξιοπιστίας των αντίστοιχων ποσοτικών στοιχείων, ούτως ώστε να αποφευχθούν ομάδες των οποίων τα διαθέσιμα από τους δήμους στοιχεία είτε είναι ελλιπή είτε ελέγχονται ως προς την ακρίβεια τους, γ) την αποφυγή, στο μέτρο του δυνατού, των επικαλύψεων.

⁸ Προκύπτει από το άθροισμα των επιμέρους κατηγοριών που ανήκουν στις λοιπές ομάδες πληθυσμού ήτοι νοικοκυριά χωρίς κανένα εργαζόμενο (Γ.1), περιθωριοποιημένες κοινότητες (Γ.2), άστεγοι ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από τη στέγαση (Γ.3), φτωχοί εργαζόμενοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα (Γ.4), φτωχοί συνταξιούχοι με χαμηλό εισόδημα (Γ.5), ηλικιωμένοι άνω των 65 ετών χωρίς ασφάλιση υγείας (Γ.6).

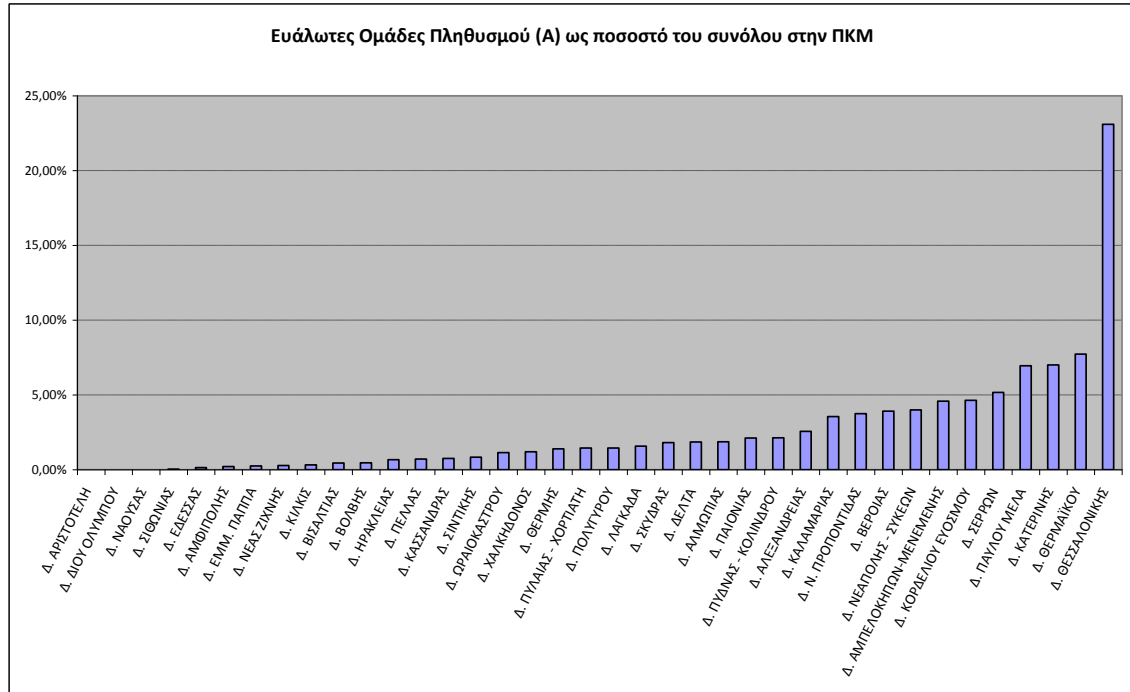
Διάγραμμα 4

1.2.1. ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ (Α)

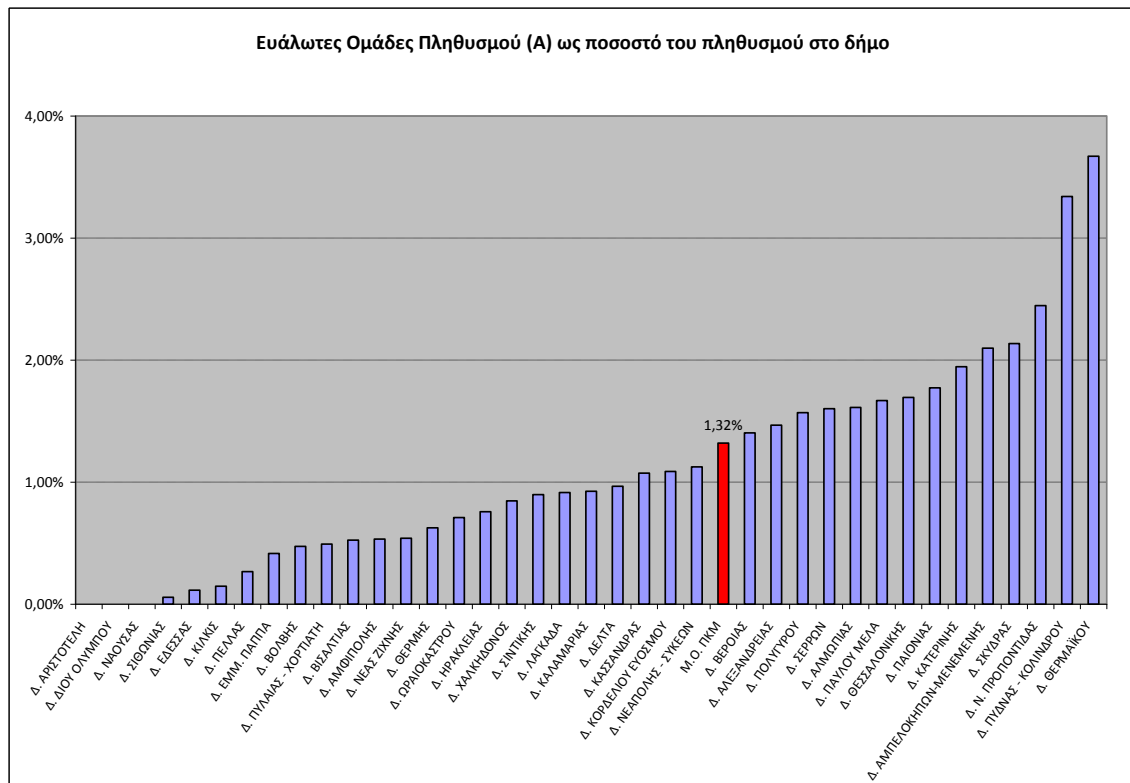
Από την ανάλυση των στοιχείων των δήμων προκύπτει ότι, σε απόλυτους αριθμούς, τα περισσότερα άτομα που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες, προέρχονται από τον δήμο Θεσσαλονίκης (5.508 ή 23,1%). Ακολουθούν οι δήμοι Θερμαϊκού (1.845 ή 7,74%), Κατερίνης (1.670 ή 7%), Παύλου Μελά (1.656 ή 6,94%) και Σερρών (1.231 ή 5,16%).

Διάγραμμα 5

Ωστόσο, τα περισσότερα ευάλωτα άτομα, ως ποσοστό του πληθυσμού του δήμου, καταγράφονται στους δήμους Θερμαϊκού (3,67%), Πύδνας – Κορινθίου (3,34%) και Ν. Προποντίδας (2,34%). Σημειώνεται ότι ο μ.ο. στους 35 δήμους που έστειλαν στοιχεία ανέρχεται σε 1,32%.

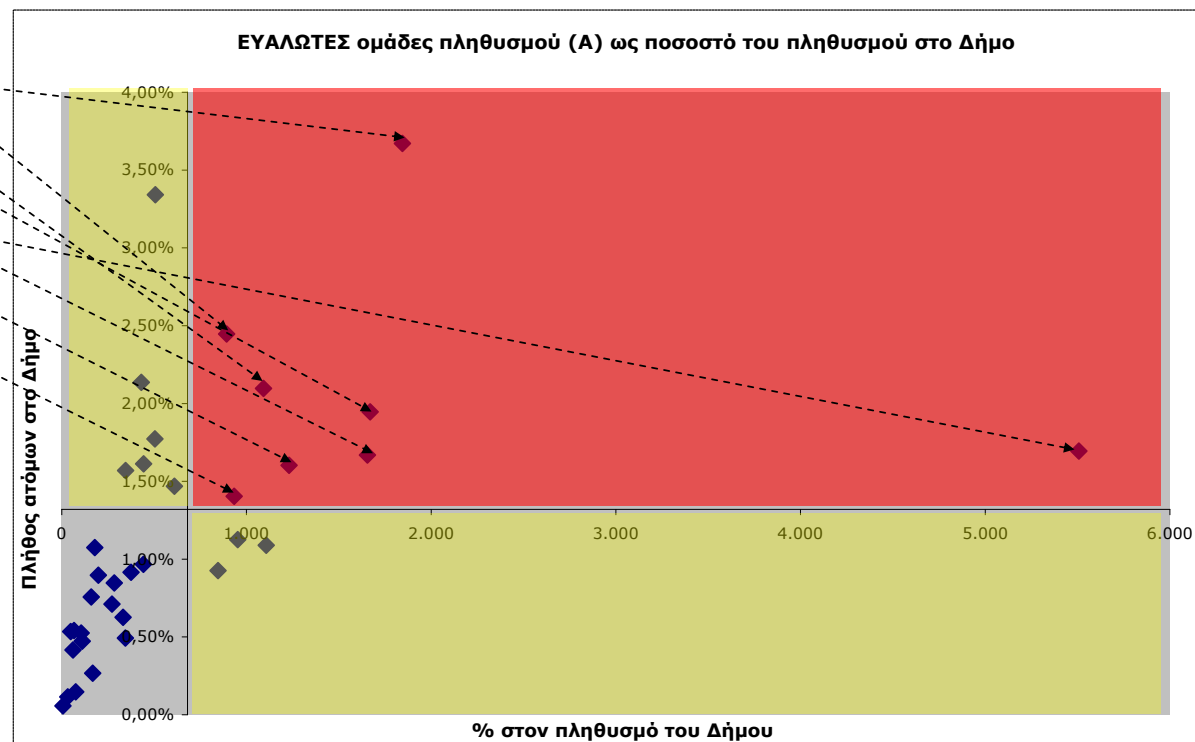
Διάγραμμα 6

Στο διάγραμμα που ακολουθεί αποτυπώνεται η ένταση του προβλήματος σε κάθε δήμο (κάθετος άξονας) σε συνάρτηση με τον απόλυτο αριθμό των ευάλωτων στον δήμο (οριζόντιος άξονας). Το σημείο τομής των αξόνων αντιστοιχεί σε 681 άτομα (μ.ο. αριθμού ευάλωτων στους 35 δήμους) και 1,32% (μ.ο. ποσοστού ευάλωτων στους 35 δήμους). **Οι δήμοι που βρίσκονται πάνω από τον οριζόντιο άξονα και όσο απομακρύνονται κάθετα από αυτόν, συγκεντρώνουν αναλογικά μεγαλύτερο μέγεθος της αντίστοιχης κοινωνικής ομάδας. Επιπλέον, η βαρύτητα του προβλήματος αυξάνεται για τους δήμους που βρίσκονται στο πάνω δεξιά τεταρτημόριο και όσο απομακρύνονται από το σημείο τομής των αξόνων.** Με βάση τα ποσοτικά αυτά δεδομένα, η ικανότητα και η επάρκεια διαχείρισης των αντίστοιχων προβλημάτων, αξιολογείται σε συνάρτηση της διαθεσιμότητας και της επάρκειας των ανάλογων υποστηρικτικών δομών.

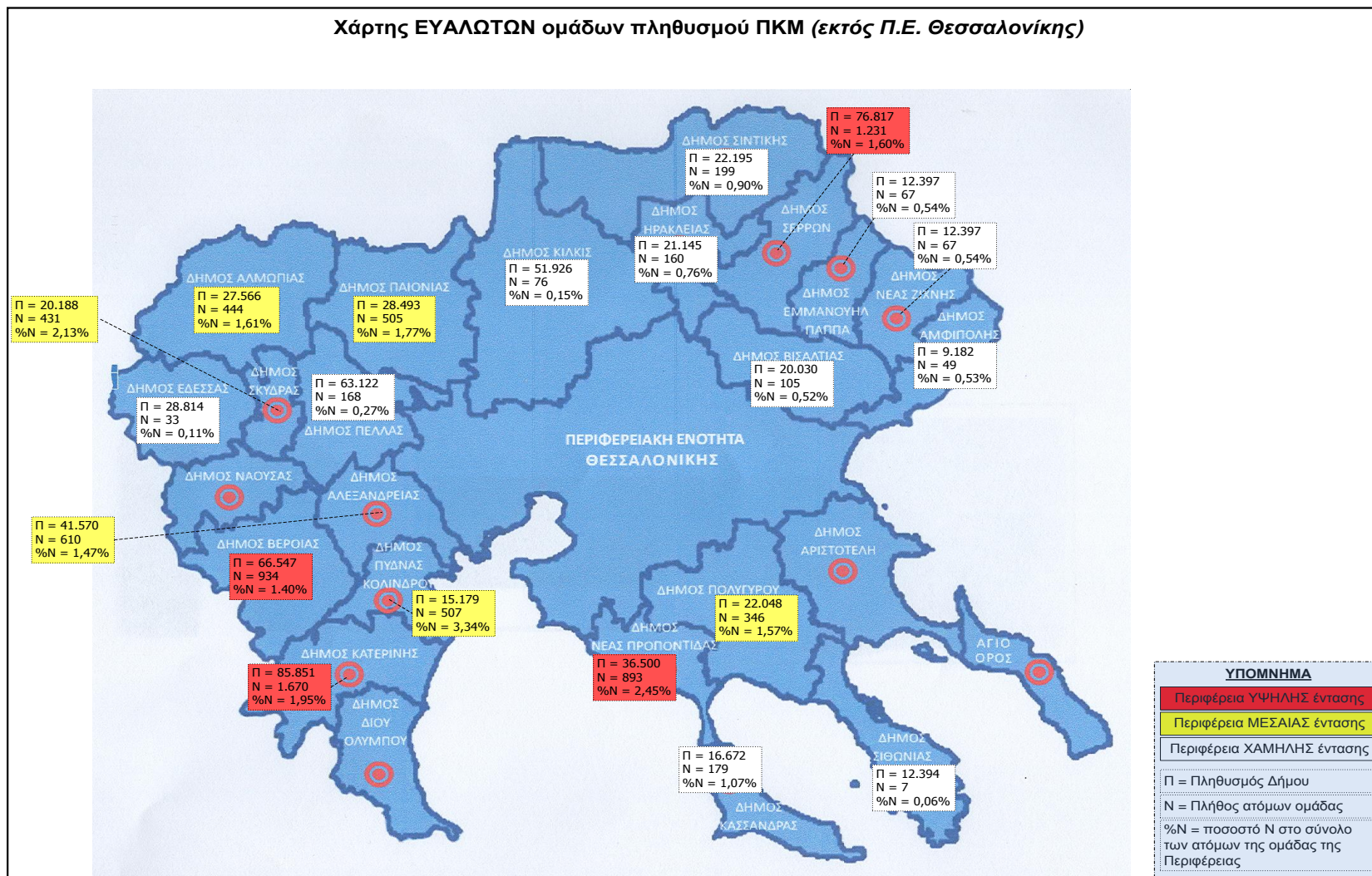
Διάγραμμα 7. Γεωγραφική αποτύπωση των ευάλωτων ομάδων ανά δήμο στην ΠΚΜ.

(Α) ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ					
A/A	ΔΗΜΟΙ	Πληθυσμός	Πλήθος ατόμων ομάδας	% στο σύνολο των ατόμων της Περιφέρειας	% του Πληθυσμού του Δήμου
1	Δ. ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	50.264	1.845	7,74%	3,67%
2	Δ. ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	15.179	507	2,13%	3,34%
3	Δ. Ν. ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	36.500	893	3,74%	2,45%
4	Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ	20.188	431	1,81%	2,13%
5	Δ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	52.127	1.093	4,58%	2,10%
6	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	85.851	1.670	7,00%	1,95%
7	Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ	28.493	505	2,12%	1,77%
8	Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	325.182	5.508	23,10%	1,69%
9	Δ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	99.245	1.656	6,94%	1,67%
10	Δ. ΑΜΩΠΙΑΣ	27.556	444	1,86%	1,61%
11	Δ. ΣΕΡΡΩΝ	76.817	1.231	5,16%	1,60%
12	Δ. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	22.048	346	1,45%	1,57%
13	Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	41.570	610	2,56%	1,47%
14	Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	66.547	934	3,92%	1,40%
15	Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	84.741	953	4,00%	1,12%
16	Δ. ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	101.753	1.107	4,64%	1,09%
17	Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	16.672	179	0,75%	1,07%
18	Δ. ΔΕΛΤΑ	45.839	443	1,86%	0,97%
19	Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	91.518	847	3,55%	0,93%
20	Δ. ΛΑΓΚΑΔΑ	41.103	376	1,58%	0,91%
21	Δ. ΣΙΝΤΙΚΗΣ	22.195	199	0,83%	0,90%
22	Δ. ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	33.673	285	1,20%	0,85%
23	Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	21.145	160	0,67%	0,76%
24	Δ. ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	38.317	272	1,14%	0,71%
25	Δ. ΘΕΡΜΗΣ	53.201	333	1,40%	0,63%
26	Δ. ΝΕΑΣ ΣΙΧΝΗΣ	12.397	67	0,28%	0,54%
27	Δ. ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ	9.182	49	0,21%	0,53%
28	Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	20.030	105	0,44%	0,52%
29	Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	70.110	345	1,45%	0,49%
30	Δ. ΒΟΛΒΗΣ	23.478	111	0,47%	0,47%
31	Δ. ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑ	14.664	61	0,26%	0,42%
32	Δ. ΠΕΛΛΑΣ	63.122	168	0,70%	0,27%
33	Δ. ΚΙΛΚΙΣ	51.926	76	0,32%	0,15%
34	Δ. ΕΔΕΣΣΑΣ	28.814	33	0,14%	0,11%
35	Δ. ΣΙΘΩΝΙΑΣ	12.394	7	0,03%	0,06%
ΣΥΝΟΛΟ		1.803.841	Μ.Ο. 681		Μ.Ο. 1,32%

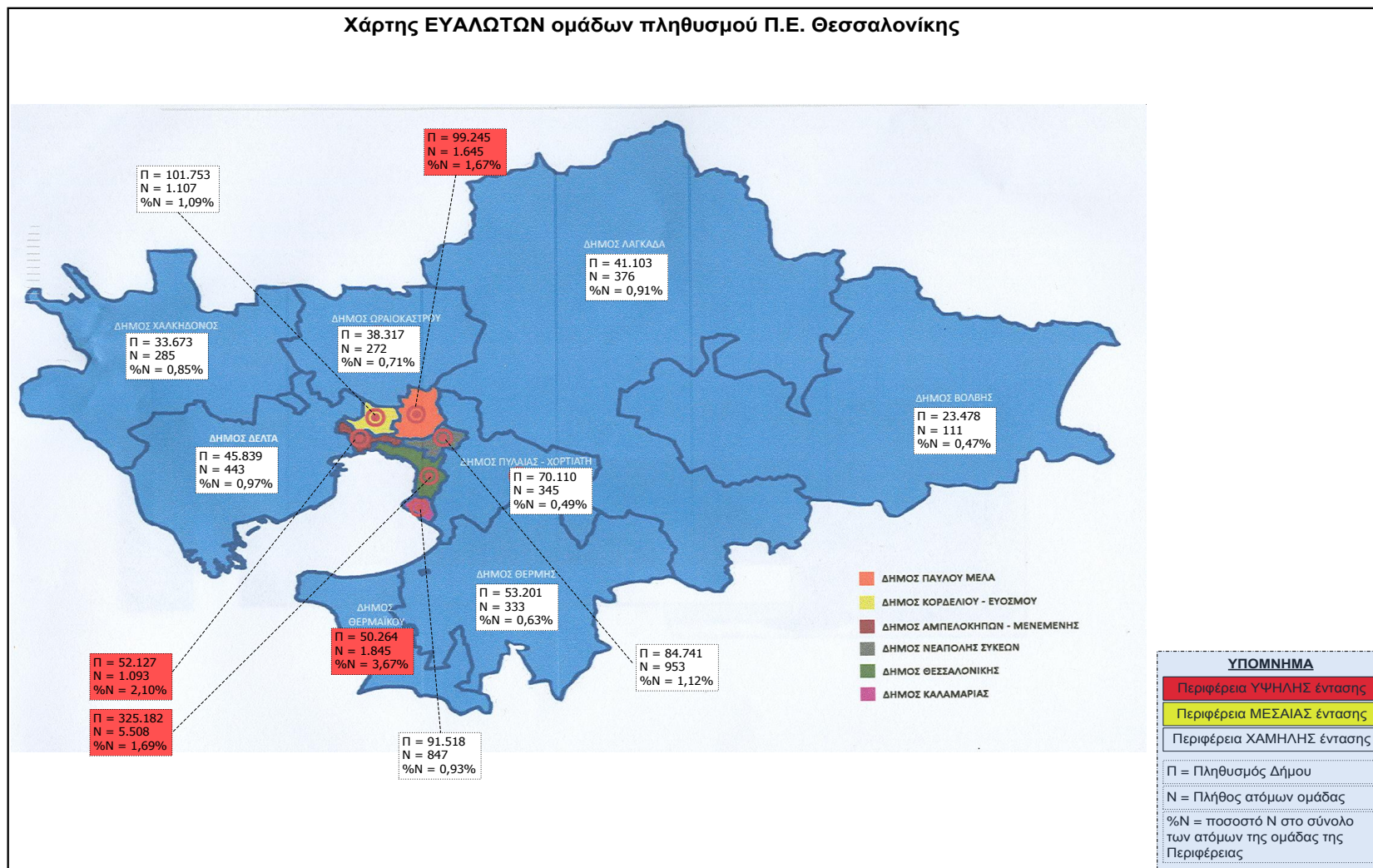
Οι δήμοι που βρίσκονται πάνω από τον οριζόντιο άξονα και όσο απομακρύνονται κάθετα από αυτόν, συγκεντρώνουν αναλογικά μεγαλύτερο μέγεθος της αντίστοιχης κοινωνικής ομάδας. Επιπλέον, η βαρύτητα του προβλήματος αυξάνεται για τους δήμους που βρίσκονται στο πάνω δεξιά τεταρτημόριο και όσο απομακρύνονται από το σημείο τομής των αξόνων.

Χάρτης 1. Γεωγραφική αποτύπωση των ευάλωτων ομάδων ανά δήμο στην ΠΚΜ (εκτός Π.Ε. Θεσσαλονίκης).

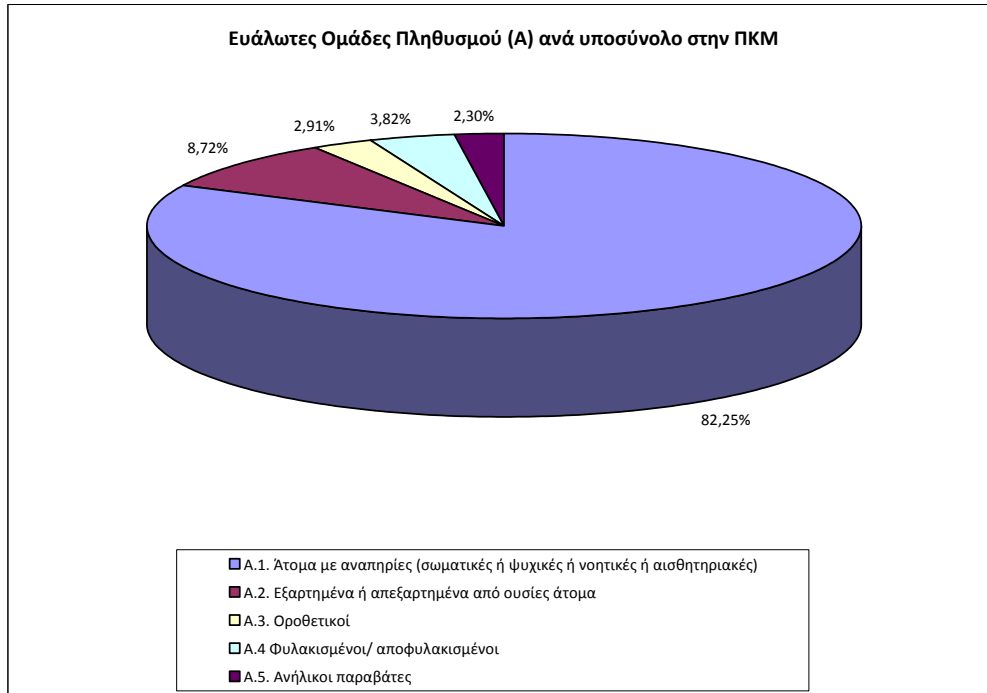
Χάρτης 2. Γεωγραφική αποτύπωση των ευάλωτων ομάδων ανά δήμο στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης.

Από το σύνολο των 23.849 ατόμων που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες, 19.616 (ή 82,25%) είναι άτομα με αναπηρίες, 2.080 (ή 8,72%) ανήκουν στα εξαρτημένα ή ανεξαρτημένα από ουσίες άτομα, 694 (ή 2,91%) είναι οροθετικοί, 911 (ή 3,82%) είναι φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι και 548 (ή 2,30%) είναι ανήλικοι παραβάτες.

Διάγραμμα 8

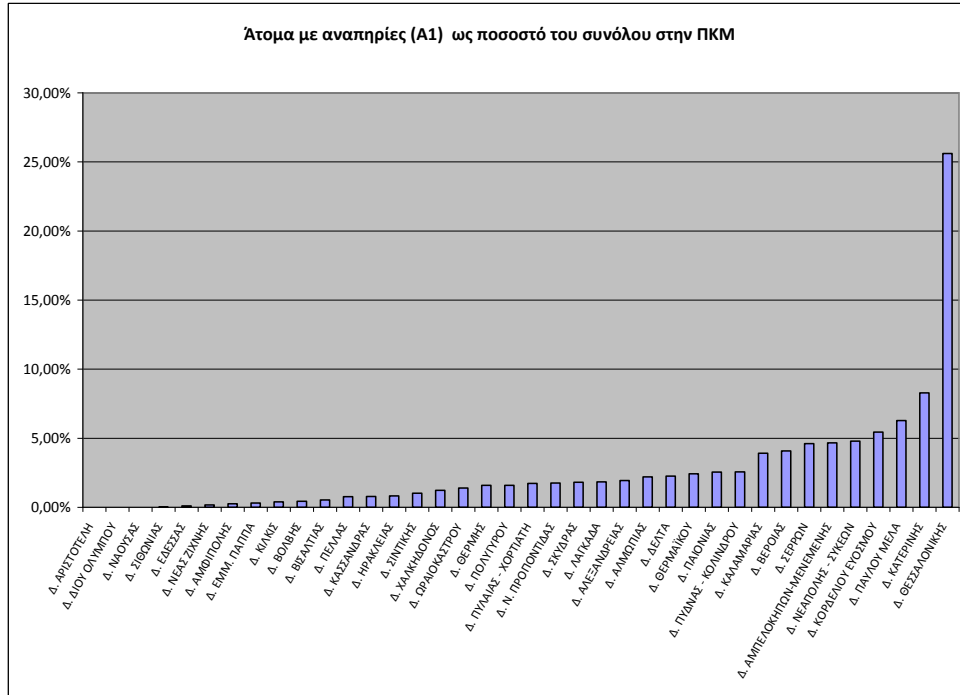
Για τις κατηγορίες των ευάλωτων ομάδων εκτός των ατόμων με αναπηρίες τα στοιχεία είναι ελλιπή δεδομένου ότι οι δήμοι δεν καταγράφουν τους αποδέκτες των υπηρεσιών τους σύμφωνα με τις κατηγοριοποιήσεις του άρθρου 1 του Ν. 4019/2011, με αποτέλεσμα πολλοί από αυτούς να μην διαθέτουν στοιχεία για ορισμένες ευπαθείς ομάδες και το είδος των υπηρεσιών που τους παρέχουν.

Ειδικότερα ανά κατηγορία ευάλωτης ομάδας:

A.1 Άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές)

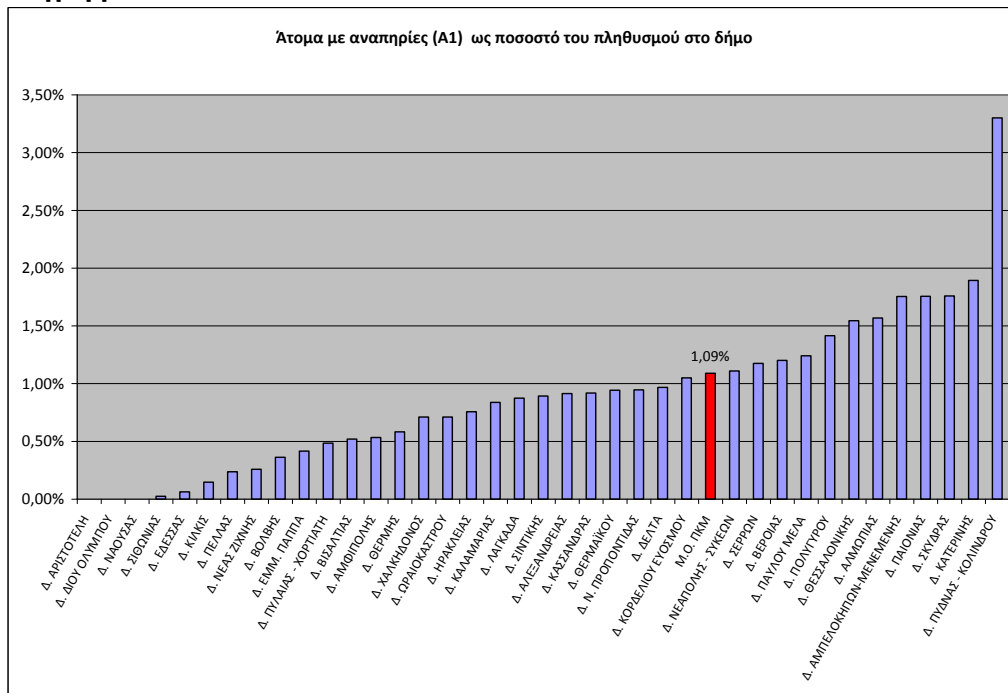
Τα στοιχεία κρίνονται ικανοποιητικά δεδομένου ότι μόνο για τρεις (3) από τους τριάντα οκτώ (38) δήμους της ΠΚΜ δεν υπάρχουν στοιχεία. Επισημαίνεται ότι δεδομένης της έλλειψης συνολικότερης και ακριβέστερης καταγραφής του πληθυσμού των ατόμων με αναπηρίες, τα στοιχεία βασίζονται αποκλειστικά στις καταγραφές των δήμων και των φορέων κοινωνικού χαρακτήρα. Τα περισσότερα άτομα με αναπηρίες, σε απόλυτο αριθμό, καταγράφονται στον δήμο Θεσσαλονίκης (5.021 ή 25,6%). Ακολουθούν οι δήμοι Κατερίνης (1.625 ή 8,28%), Παύλου Μελά (1.231 ή 6,28%) και Κορδελιού – Ευόσμου (1.068 ή 5,44%).

Διάγραμμα 9

Αντιθέτως, το υψηλότερο ποσοστό ατόμων με αναπηρίες ως προς τον πληθυσμό του δήμου, καταγράφεται στον δήμο Πύδνας – Κολινδρού (3,3%). Ακολουθούν οι δήμοι Κατερίνης (1,89%), Σκύδρας (1,76%), Παιονίας (1,75%) και Αμπελοκήπων – Μενεμένης (1,75%). Σημειώνεται ότι ο μ.ο. στους τριάντα πέντε (35) δήμους που απάντησαν, ανέρχεται σε 1,09%.

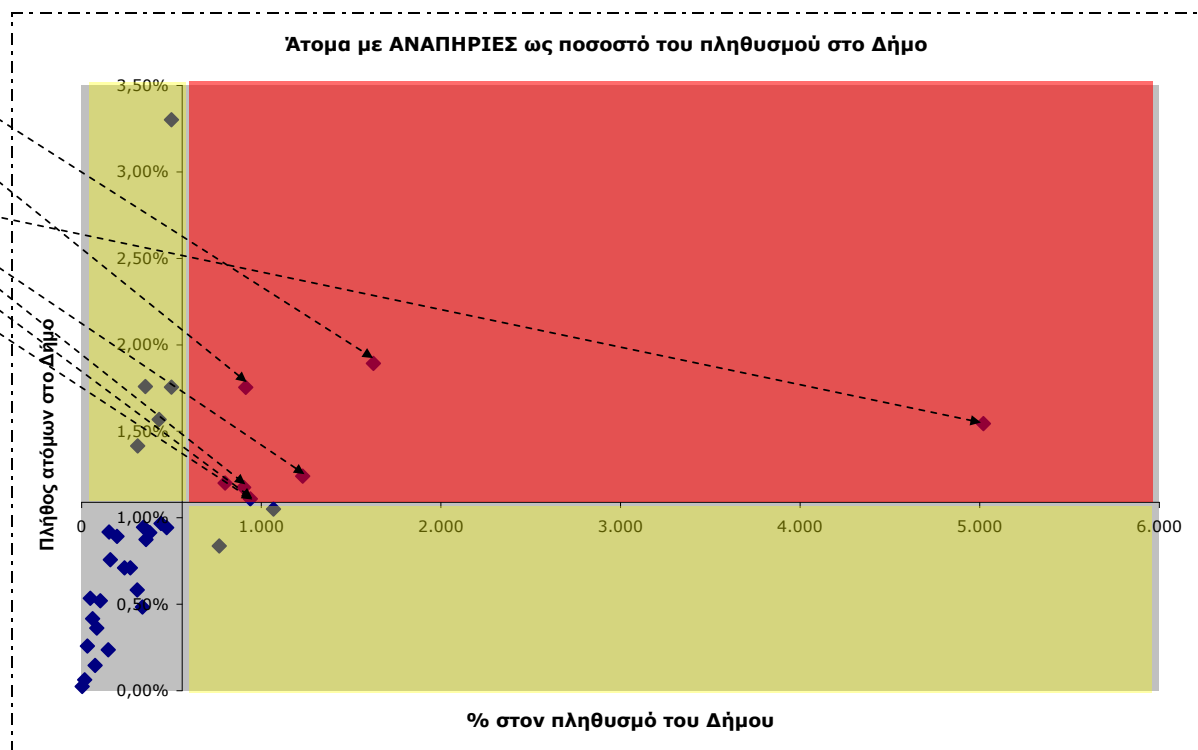
Διάγραμμα 10

Στο διάγραμμα που ακολουθεί αποτυπώνεται η ένταση του προβλήματος σε κάθε δήμο (κάθετος άξονας) σε συνάρτηση με τον απόλυτο αριθμό των ατόμων με αναπηρίες στον δήμο (οριζόντιος άξονας). Το σημείο τομής των αξόνων αντιστοιχεί σε 560 άτομα (μ.ο. αριθμού ατόμων με αναπηρίες στους 35 δήμους) και 1,09% (μ.ο. ποσοστού ατόμων με αναπηρίες στους 35 δήμους). **Οι δήμοι που βρίσκονται πάνω από τον οριζόντιο άξονα και όσο απομακρύνονται κάθετα από αυτόν, συγκεντρώνουν αναλογικά μεγαλύτερο μέγεθος της αντίστοιχης κοινωνικής ομάδας. Επιπλέον, η βαρύτητα του προβλήματος αυξάνεται για τους δήμους που βρίσκονται στο πάνω δεξιό τεταρτημόριο και όσο απομακρύνονται από το σημείο τομής των αξόνων.** Με βάση τα ποσοτικά αυτά δεδομένα, η ικανότητα και η επάρκεια διαχείρισης των αντίστοιχων προβλημάτων, αξιολογείται σε συνάρτηση της διαθεσιμότητας και της επάρκειας των ανάλογων υποστηρικτικών δομών.

Διάγραμμα 11. Γεωγραφική αποτύπωση των ατόμων με αναπηρίες ανά δήμο στην ΠΚΜ.

(Α.1) ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές)					
A/A	ΔΗΜΟΙ	Πληθυσμός	Πλήθος ατόμων ομάδας	% στο σύνολο των ατόμων της Περιφέρειας	% του πληθυσμού του Δήμου
1	Δ. ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	15.179	501	2,55%	3,30%
2	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	85.851	1.625	8,28%	1,89%
3	Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ	20.188	355	1,81%	1,76%
4	Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ	28.493	500	2,55%	1,75%
5	Δ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	52.127	914	4,66%	1,75%
6	Δ. ΑΛΜΩΠΙΑΣ	27.556	432	2,20%	1,57%
7	Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	325.182	5.021	25,60%	1,54%
8	Δ. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	22.048	312	1,59%	1,42%
9	Δ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	99.245	1.231	6,28%	1,24%
10	Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	66.547	799	4,07%	1,20%
11	Δ. ΣΕΡΡΩΝ	76.817	903	4,60%	1,18%
12	Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	84.741	940	4,79%	1,11%
13	Δ. ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	101.753	1.068	5,44%	1,05%
14	Δ. ΔΕΛΤΑ	45.839	443	2,26%	0,97%
15	Δ. Ν. ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	36.500	345	1,76%	0,95%
16	Δ. ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	50.264	474	2,42%	0,94%
17	Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	16.672	153	0,78%	0,92%
18	Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	41.570	380	1,94%	0,91%
19	Δ. ΣΙΝΤΙΚΗΣ	22.195	198	1,01%	0,89%
20	Δ. ΛΑΓΚΑΔΑ	41.103	359	1,83%	0,87%
21	Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	91.518	766	3,90%	0,84%
22	Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	21.145	160	0,82%	0,76%
23	Δ. ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	38.317	272	1,39%	0,71%
24	Δ. ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	33.673	239	1,22%	0,71%
25	Δ. ΘΕΡΜΗΣ	53.201	310	1,58%	0,58%
26	Δ. ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ	9.182	49	0,25%	0,53%
27	Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	20.030	104	0,53%	0,52%
28	Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	70.110	339	1,73%	0,48%
29	Δ. ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑ	14.664	61	0,31%	0,42%
30	Δ. ΒΟΛΒΗΣ	23.478	85	0,43%	0,36%
31	Δ. ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ	12.397	32	0,16%	0,26%
32	Δ. ΠΕΛΛΑΣ	63.122	149	0,76%	0,24%
33	Δ. ΚΙΛΚΙΣ	51.926	76	0,39%	0,15%
34	Δ. ΕΔΕΣΣΑΣ	28.814	18	0,09%	0,06%
35	Δ. ΣΙΘΩΝΙΑΣ	12.394	3	0,02%	0,02%
	ΣΥΝΟΛΟ	1.803.841	Μ.Ο. 560		Μ.Ο. 1,09%

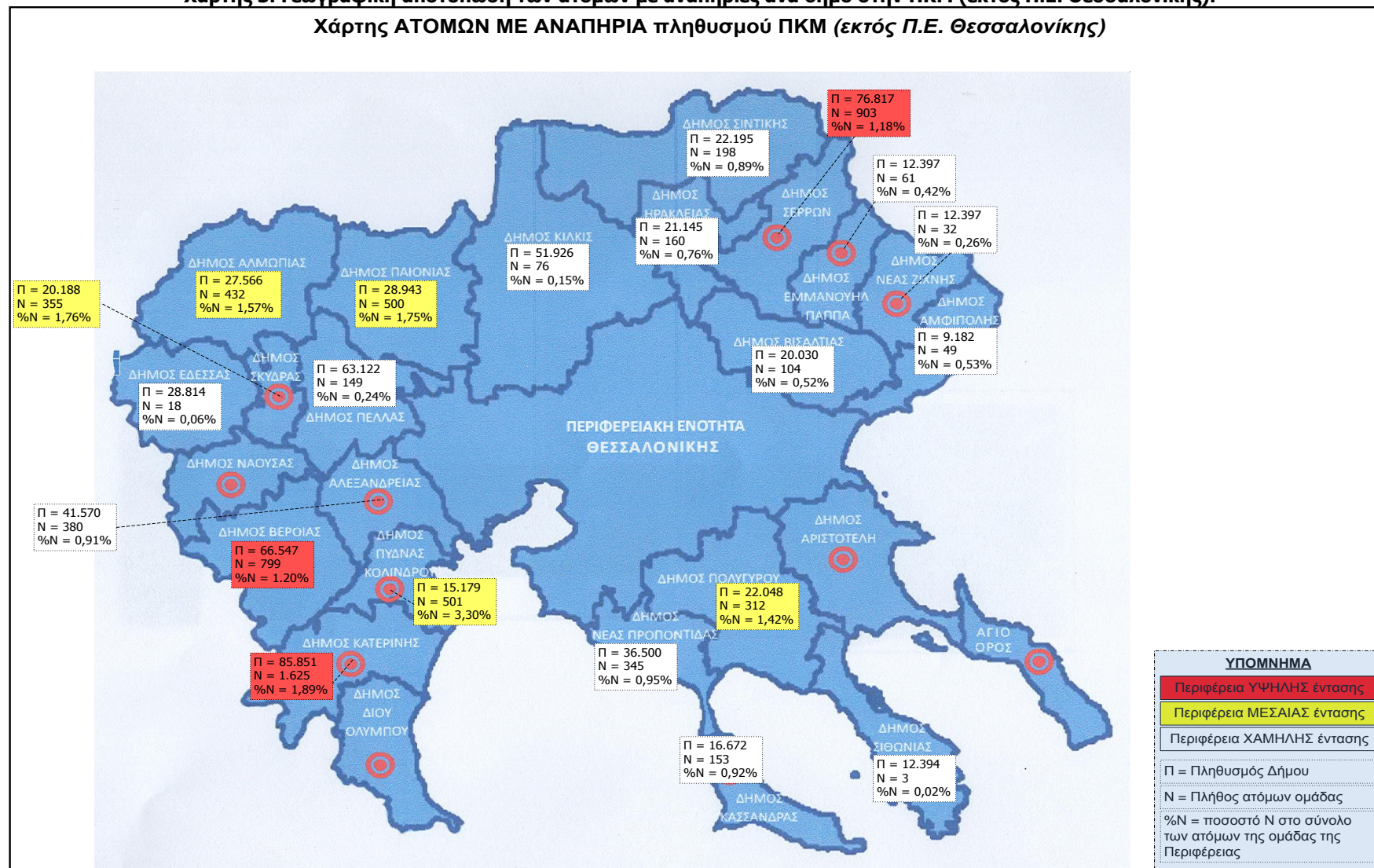

Υπόμνημα
 Δήμος **ΥΨΗΛΗΣ** ένταξης
 Δήμος **ΜΕΣΑΙΑΣ** ένταξης
 Δήμος **ΧΑΜΗΛΗΣ** ένταξης

Οι δήμοι που βρίσκονται πάνω από τον οριζόντιο άξονα και όσο απομακρύνονται κάθετα από αυτόν, συγκεντρώνουν αναλογικά μεγαλύτερο μέγεθος της αντίστοιχης κοινωνικής ομάδας. Επιπλέον, η βαρύτητα του προβλήματος αυξάνεται για τους δήμους που βρίσκονται στο πάνω δεξιά τεταρτημόριο και όσο απομακρύνονται από το σημείο τομής των αξόνων.

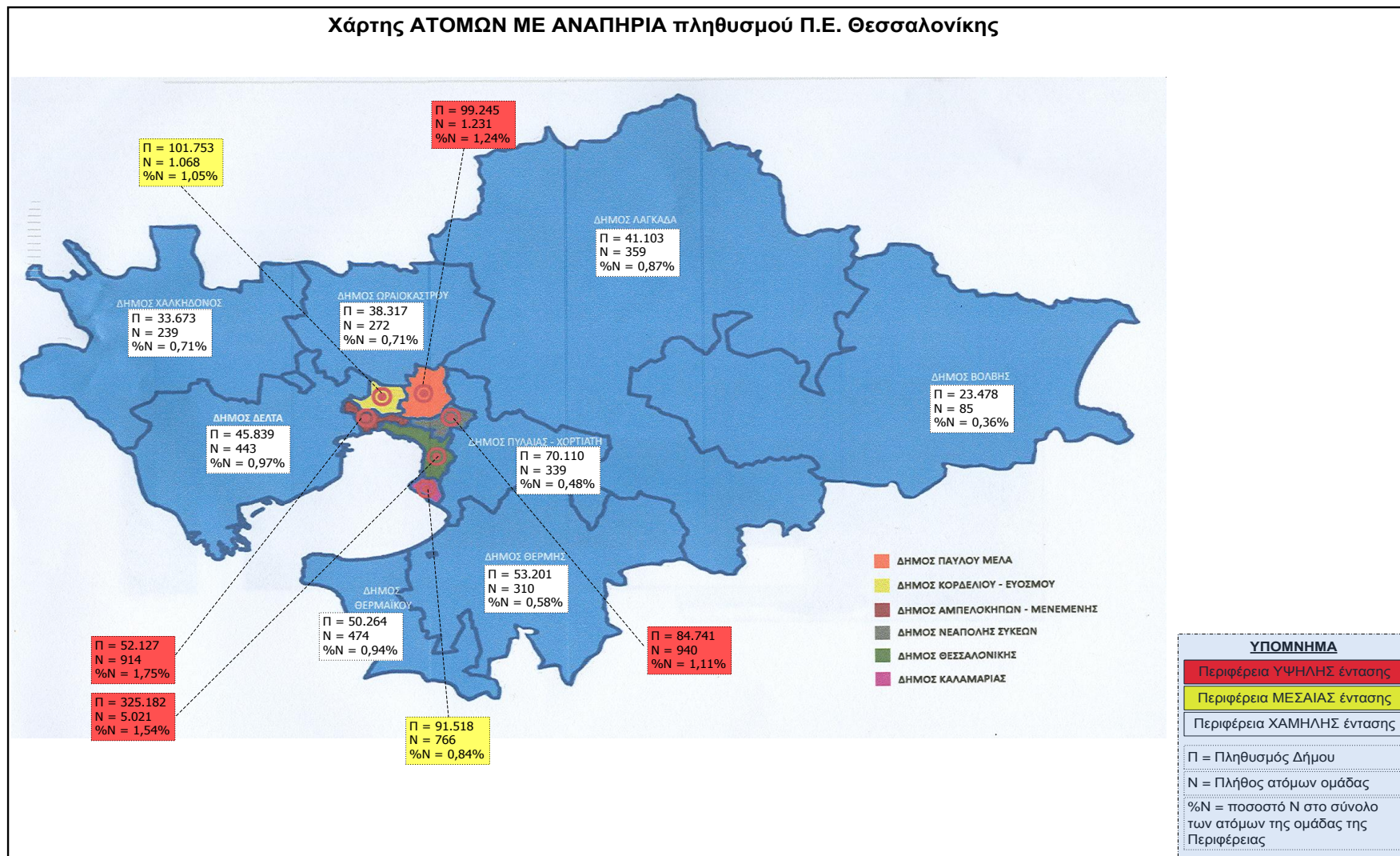
Χάρτης 3. Γεωγραφική αποτύπωση των ατόμων με αναπηρίες ανά δήμο στην ΠΚΜ (εκτός Π.Ε. Θεσσαλονίκης).

Χάρτης ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ πληθυσμού ΠΚΜ (εκτός Π.Ε. Θεσσαλονίκης)

Χάρτης 4. Γεωγραφική αποτύπωση των ατόμων με αναπηρίες ανά δήμο στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης.

A.2 Εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα

Τα περισσότερα εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, τόσο σε απόλυτο αριθμό όσο και ως ποσοστό του πληθυσμού του δήμου, καταγράφονται στον δήμο Θερμαϊκού (1.132 άτομα ή 54,42% του συνόλου της ΠΚΜ ή 2,25% του πληθυσμού του δήμου). Ακολουθούν οι δήμοι Παύλου Μελά (400 άτομα ή 19,23% του συνόλου της ΠΚΜ ή 0,4% του πληθυσμού του δήμου) και Αλεξάνδρειας (230 άτομα ή 11,06% του συνόλου της ΠΚΜ ή 0,55% του πληθυσμού του δήμου). Σημειώνεται ότι τα εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, ως ποσοστό του πληθυσμού, ανέρχονται σε 0,2%.

A.3. Οροθετικοί

Σύμφωνα με τα στοιχεία των δήμων, ο συνολικός πληθυσμός των οροθετικών στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 694 άτομα.

A.4 Φυλακισμένοι/ αποφυλακισμένοι

Οι περισσότεροι φυλακισμένοι/ αποφυλακισμένοι, τόσο σε απόλυτο αριθμό όσο και ως ποσοστό του πληθυσμού του δήμου, καταγράφονται στον δήμο Ν. Προποντίδας (521 άτομα ή 57,19% του συνόλου της ΠΚΜ ή 1,43% του πληθυσμού του δήμου). Ακολουθούν οι δήμοι, Θερμαϊκού (124 άτομα ή 13,61% του συνόλου της ΠΚΜ ή 0,25% του πληθυσμού του δήμου) και Αμπελοκήπων – Μενεμένης (123 άτομα ή 13,5% του συνόλου της ΠΚΜ ή 0,24% του πληθυσμού του δήμου). Σημειώνεται ότι οι φυλακισμένοι/ αποφυλακισμένοι, ως ποσοστό του πληθυσμού, ανέρχονται σε 0,06%.

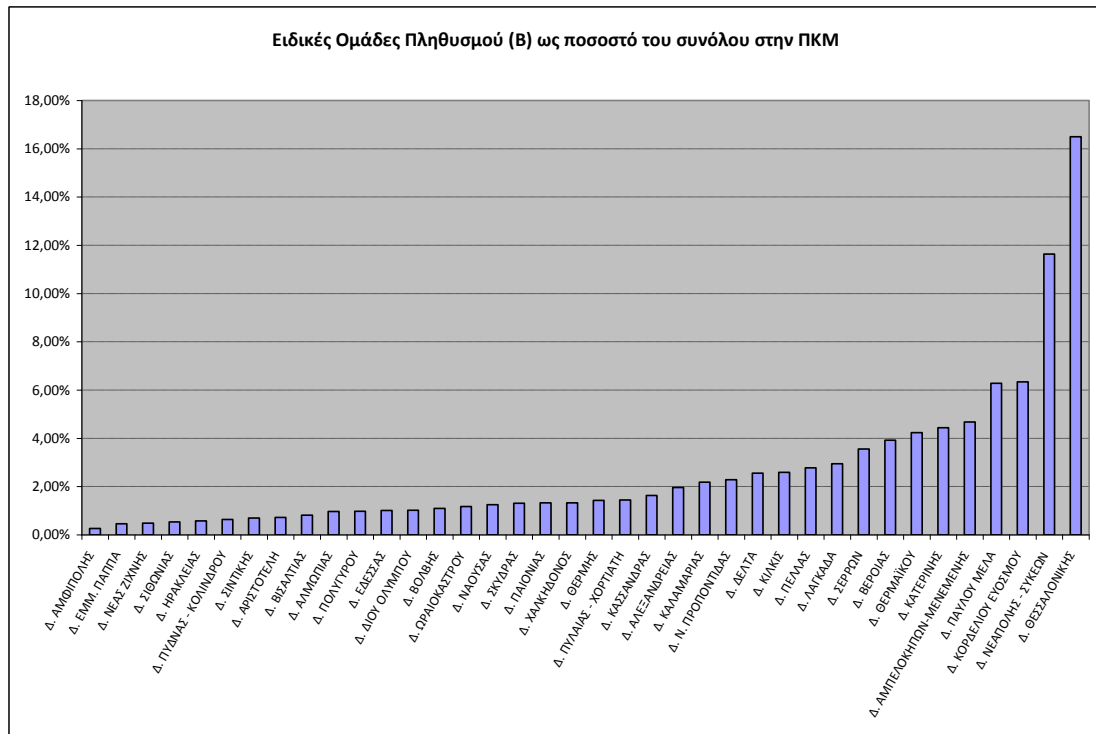
A.5 Ανήλικοι παραβάτες

Οι περισσότεροι ανήλικοι παραβάτες, τόσο σε απόλυτο αριθμό όσο και ως ποσοστό του πληθυσμού του δήμου, καταγράφονται στον δήμο Σερρών (261 άτομα ή 47,63% του συνόλου της ΠΚΜ ή 0,34% του πληθυσμού του δήμου). Ακολουθούν οι δήμοι Βέροιας (125 άτομα ή 22,81% του συνόλου της ΠΚΜ ή 0,19% του πληθυσμού του δήμου) και Θερμαϊκού (95 άτομα ή 17,34% του συνόλου της ΠΚΜ ή 0,19% του πληθυσμού του δήμου). Σημειώνεται ότι οι ανήλικοι παραβάτες, ως ποσοστό του πληθυσμού, ανέρχονται σε 0,06%.

1.2.2. ΕΙΔΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ (B)

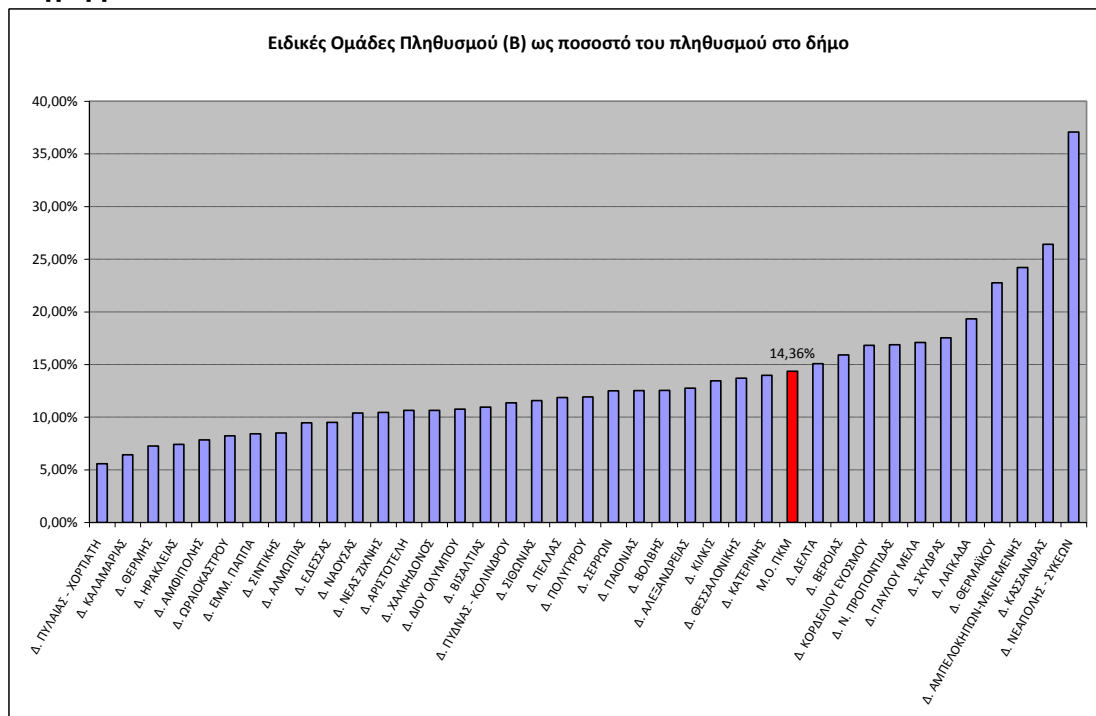
Από την ανάλυση των στοιχείων των δήμων προκύπτει ότι, σε απόλυτους αριθμούς, τα περισσότερα άτομα που ανήκουν στις ειδικές ομάδες, προέρχονται από τους δήμους Θεσσαλονίκης (44.554 ή 16,5%) και Νεάπολης - Συκεών (31.413 ή 11,63%). Ακολουθούν οι δήμοι Κορδελιού – Ευόσμου (17.118 ή 6,34%) και Παύλου Μελά (16.964 ή 6,28%).

Διάγραμμα 12

Ωστόσο, τα περισσότερα άτομα, ως ποσοστό του πληθυσμού του δήμου, καταγράφονται στον δήμο Νεάπολης - Συκεών (37,07%). Ακολουθούν οι δήμοι Κασσάνδρας (26,42%), Αμπελοκήπων - Μενεμένης (24,21%) και Θερμαϊκού (22,76%). Σημειώνεται ότι ο μ.ο. στους 38 δήμους ανέρχεται σε 14,36%.

Διάγραμμα 13

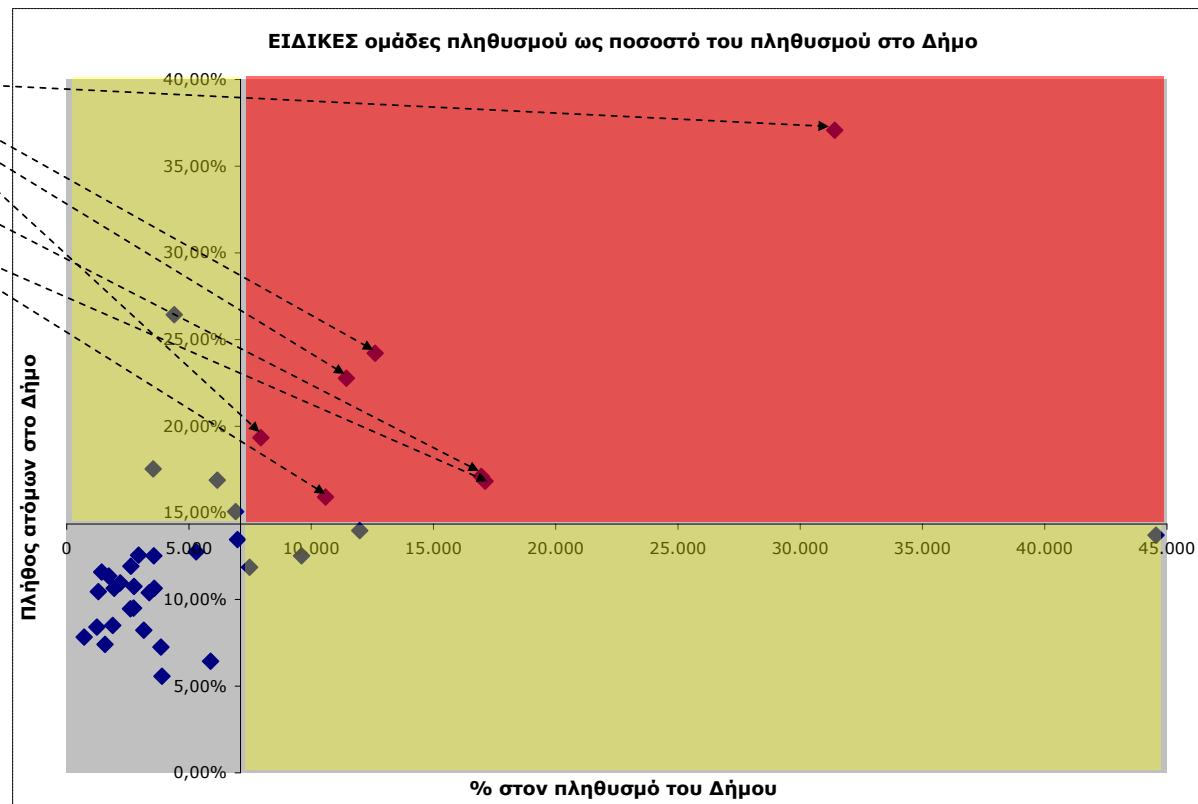

Στο διάγραμμα που ακολουθεί αποτυπώνεται η ένταση του προβλήματος σε κάθε δήμο (κάθετος άξονας) σε συνάρτηση με τον απόλυτο αριθμό των ατόμων που ανήκουν στις ειδικές ομάδες στον δήμο (οριζόντιος άξονας). Το σημείο τομής των αξόνων αντιστοιχεί σε αριθμό 7.106 (μ.ο. αριθμού ατόμων που ανήκουν στις ειδικές ομάδες στους 38 δήμους) και 14,36% (μ.ο. ποσοστού ειδικών ομάδων στους 38 δήμους). **Οι δήμοι που βρίσκονται πάνω από τον οριζόντιο άξονα και όσο απομακρύνονται κάθετα από αυτόν, συγκεντρώνουν αναλογικά μεγαλύτερο μέγεθος της αντίστοιχης κοινωνικής ομάδας. Επιπλέον, η βαρύτητα του προβλήματος αυξάνεται για τους δήμους που βρίσκονται στο πάνω δεξιά τεταρτημόριο και όσο απομακρύνονται από το σημείο τομής των αξόνων.** Με βάση τα ποσοτικά αυτά δεδομένα, η ικανότητα και η επάρκεια διαχείρισης των αντίστοιχων προβλημάτων, αξιολογείται σε συνάρτηση της διαθεσιμότητας και της επάρκειας των ανάλογων υποστηρικτικών δομών.

Διάγραμμα 14. Γεωγραφική αποτύπωση των ειδικών ομάδων ανά δήμο στην ΠΚΜ.

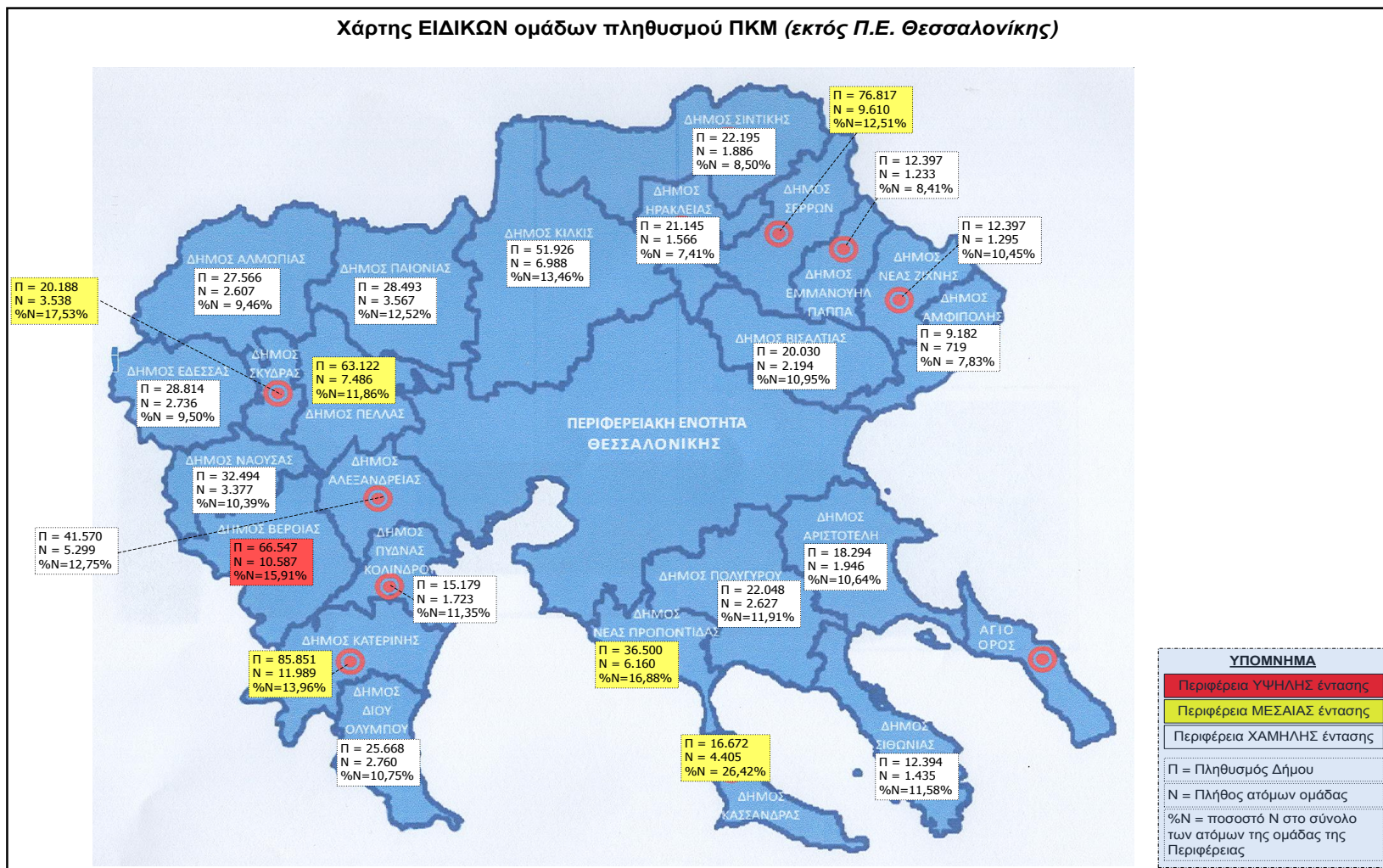
(B) ΕΙΔΙΚΕΣ ομάδες πληθυσμού					
A/A	ΔΗΜΟΙ	Πληθυσμός	Πλήθος ατόμων ομάδας	% στο σύνολο των ατόμων της Περιφέρειας	% του πληθυσμού του Δήμου
1	Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	84.741	31.413	11,63%	37,07%
2	Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	16.672	4.405	1,63%	26,42%
3	Δ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	52.127	12.618	4,67%	24,21%
4	Δ. ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	50.264	11.439	4,24%	22,76%
5	Δ. ΛΑΓΚΑΔΑ	41.103	7.944	2,94%	19,33%
6	Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ	20.188	3.538	1,31%	17,53%
7	Δ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	99.245	16.964	6,28%	17,09%
8	Δ. Ν. ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	36.500	6.160	2,28%	16,88%
9	Δ. ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	101.753	17.118	6,34%	16,82%
10	Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	66.547	10.587	3,92%	15,91%
11	Δ. ΔΕΛΤΑ	45.839	6.907	2,56%	15,07%
12	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	85.851	11.989	4,44%	13,96%
13	Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	325.182	44.554	16,50%	13,70%
14	Δ. ΚΙΛΚΙΣ	51.926	6.988	2,59%	13,46%
15	Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	41.570	5.299	1,96%	12,75%
16	Δ. ΒΟΛΒΗΣ	23.478	2.946	1,09%	12,55%
17	Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ	28.493	3.567	1,32%	12,52%
18	Δ. ΣΕΡΡΩΝ	76.817	9.610	3,56%	12,51%
19	Δ. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	22.048	2.627	0,97%	11,91%
20	Δ. ΠΕΛΛΑΣ	63.122	7.486	2,77%	11,86%
21	Δ. ΣΙΦΩΝΙΑΣ	12.394	1.435	0,53%	11,58%
22	Δ. ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	15.179	1.723	0,64%	11,35%
23	Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	20.030	2.194	0,81%	10,95%
24	Δ. ΔΙΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ	25.668	2.760	1,02%	10,75%
25	Δ. ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	33.673	3.582	1,33%	10,64%
26	Δ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ	18.294	1.946	0,72%	10,64%
27	Δ. ΝΕΑΣ ΣΙΧΝΗΣ	12.397	1.295	0,48%	10,45%
28	Δ. ΝΑΟΥΣΑΣ	32.494	3.377	1,25%	10,39%
29	Δ. ΕΔΕΣΣΑΣ	28.814	2.736	1,01%	9,50%
30	Δ. ΑΛΜΩΠΙΑΣ	27.556	2.607	0,97%	9,46%
31	Δ. ΣΙΝΤΙΚΗΣ	22.195	1.886	0,70%	8,50%
32	Δ. ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑ	14.664	1.233	0,46%	8,41%
33	Δ. ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	38.317	3.153	1,17%	8,23%
34	Δ. ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ	9.182	719	0,27%	7,83%
35	Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	21.145	1.566	0,58%	7,41%
36	Δ. ΘΕΡΜΗΣ	53.201	3.860	1,43%	7,26%
37	Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	91.518	5.884	2,18%	6,43%
38	Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	70.110	3.902	1,45%	5,57%
	ΣΥΝΟΛΟ	1.880.297	Μ.Ο. 7.106		Μ.Ο. 14,36%

Υπόμνημα
 Δήμος **ΥΨΗΛΗΣ** ένταξης
 Δήμος **ΜΕΣΑΙΑΣ** ένταξης
 Δήμος **ΧΑΜΗΛΗΣ** ένταξης

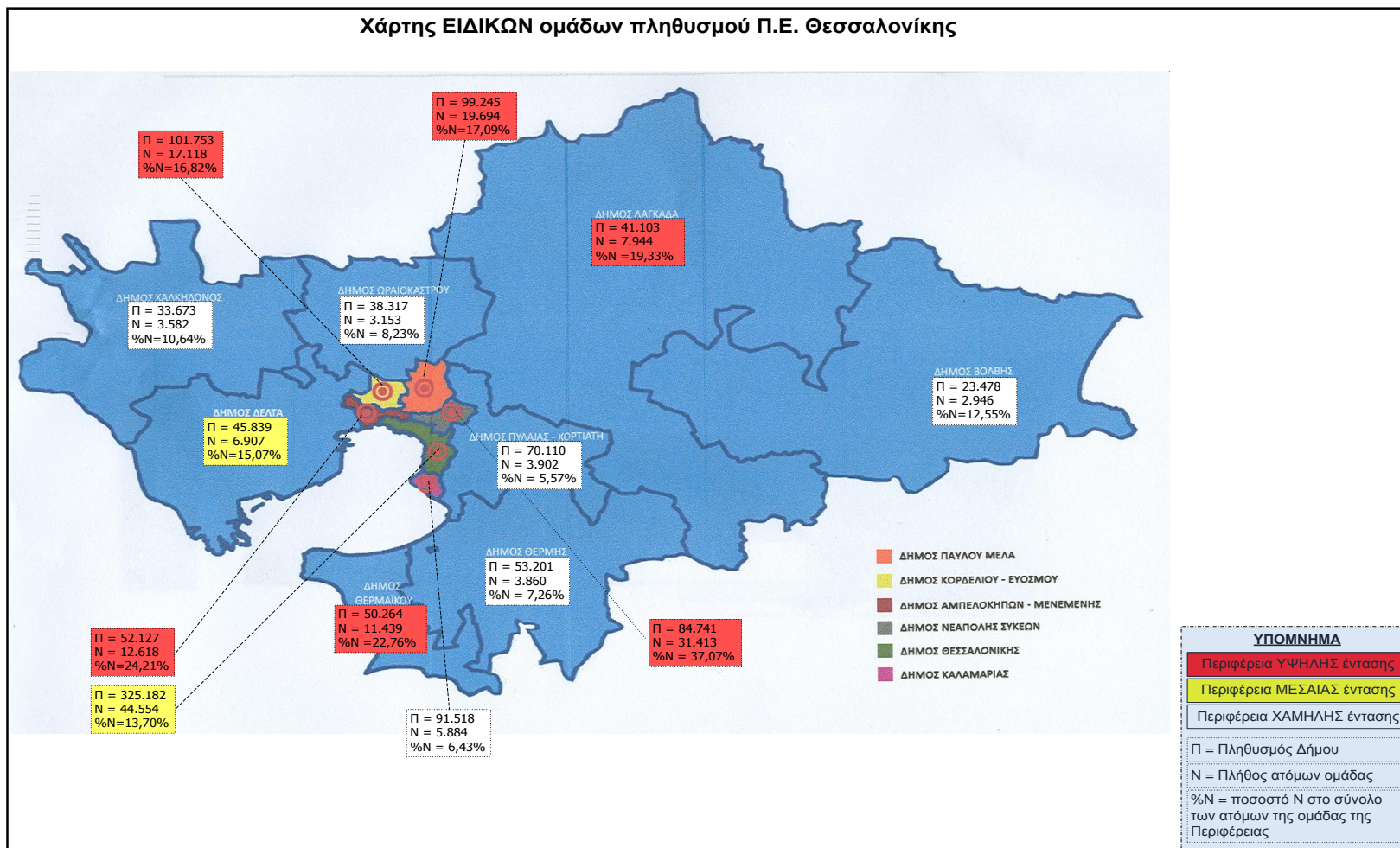
Οι δήμοι που βρίσκονται πάνω από τον οριζόντιο άξονα και όσο απομακρύνονται κάθετα από αυτόν, συγκεντρώνουν αναλογικά μεγαλύτερο μέγεθος της αντίστοιχης κοινωνικής ομάδας. Επιπλέον, η βαρύτητα του προβλήματος αυξάνεται για τους δήμους που βρίσκονται στο πάνω δεξιό τεταρτημόριο και όσο απομακρύνονται από το σημείο τομής των αξόνων.

Χάρτης 5. Γεωγραφική αποτύπωση των ειδικών ομάδων ανά δήμο στην ΠΚΜ (εκτός Π.Ε. Θεσσαλονίκης).

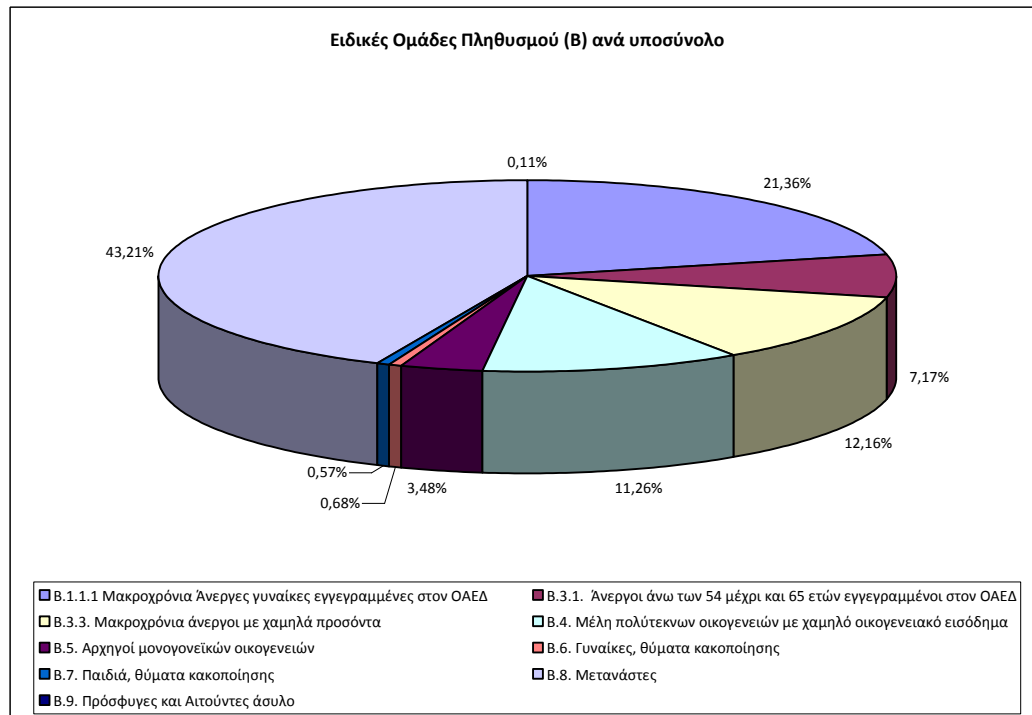

Χάρτης 6. Γεωγραφική αποτύπωση των ειδικών ομάδων ανά δήμο στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης

Από το σύνολο των 270.017 ατόμων που ανήκουν στις ειδικές ομάδες, 57.671 (ή 21,36%) είναι μακροχρόνια άνεργες γυναίκες (B.1.1.1), 19.370 (ή 7,17%) είναι άνεργοι άνω των 54 μέχρι και 65 ετών (B.3.1), 32.829 (ή 12,16%) είναι μακροχρόνια άνεργοι με χαμηλά προσόντα (B.3.3), 30.403 (ή 11,26%) είναι μέλη πολύτεκνων οικογενειών με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα (B.4), 9.397 (ή 3,48%) είναι αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών (B.5), 1.827 (ή 0,68%) είναι γυναίκες, θύματα κακοποίησης (B.6), 1.552 (ή 0,57%) είναι παιδιά, θύματα κακοποίησης (B.7), 116.672 (ή 43,21%) είναι μετανάστες (B.8) και 296 (ή 0,11%) είναι πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο (B.9)⁹.

Διάγραμμα 15

Σημειώνεται ότι τα στοιχεία που αφορούν τους άνεργους (ήτοι B.1. «Άνεργοι», B.1.1 «Μακροχρόνια άνεργοι εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ», B.3.1 «Άνεργοι άνω των 54 μέχρι και 65 ετών εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ», και B.3.3 «Μακροχρόνια άνεργοι με χαμηλά προσόντα») προέρχονται από στοιχεία του ΟΑΕΔ (Σεπτέμβριος, 2014). Στις υπόλοιπες κατηγορίες των ειδικών ομάδων παρουσιάζονται ελλείψεις δεδομένου ότι οι δήμοι δεν καταγράφουν τους αποδέκτες των υπηρεσιών τους σύμφωνα με τις κατηγοριοποιήσεις του άρθρου 1 του Ν. 4019/2011, με αποτέλεσμα πολλοί από αυτούς να μην διαθέτουν στοιχεία για ορισμένες κατηγορίες ευπαθών ομάδων και το είδος των υπηρεσιών που τους παρέχουν.

Ειδικότερα, ανά κατηγορία ευάλωτης ομάδας:

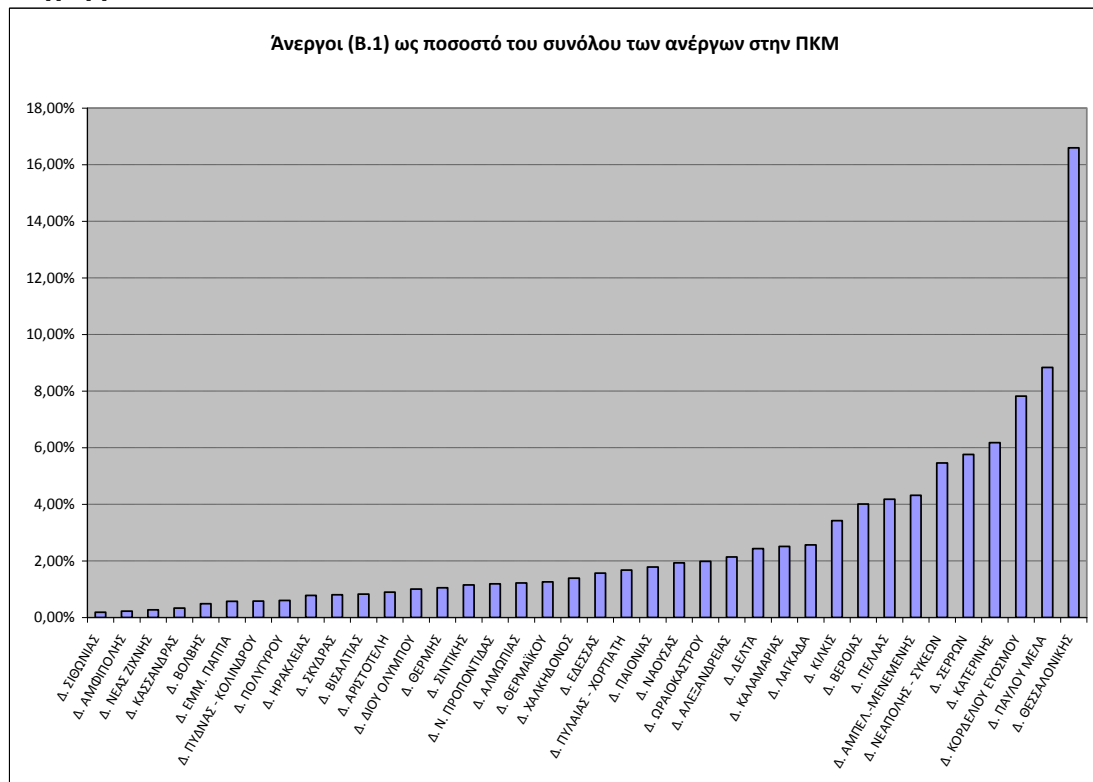
⁹ Η επιλογή των συγκεκριμένων ομάδων έγινε με βάση τη σώρευση των εξής κριτηρίων: α) την αναφορά των ομάδων αυτών στο άρθρο 1 του Ν. 4019/2011, β) τον βαθμό αξιοπιστίας των αντίστοιχων ποσοτικών στοιχείων, ούτως ώστε να αποφευχθούν ομάδες των οποίων τα διαθέσιμα από τους δήμους στοιχεία είτε είναι ελλιπή είτε ελέγχονται ως προς την ακρίβεια τους, γ) την αποφυγή, στο μέτρο του δυνατού, των επικαλύψεων.

B.1 Άνεργοι

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του ΟΑΕΔ (Σεπτέμβριος 2014) το σύνολο των εγγεγραμμένων ανέργων στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 152.437 άτομα ή 8,11% του πληθυσμού της ΠΚΜ.

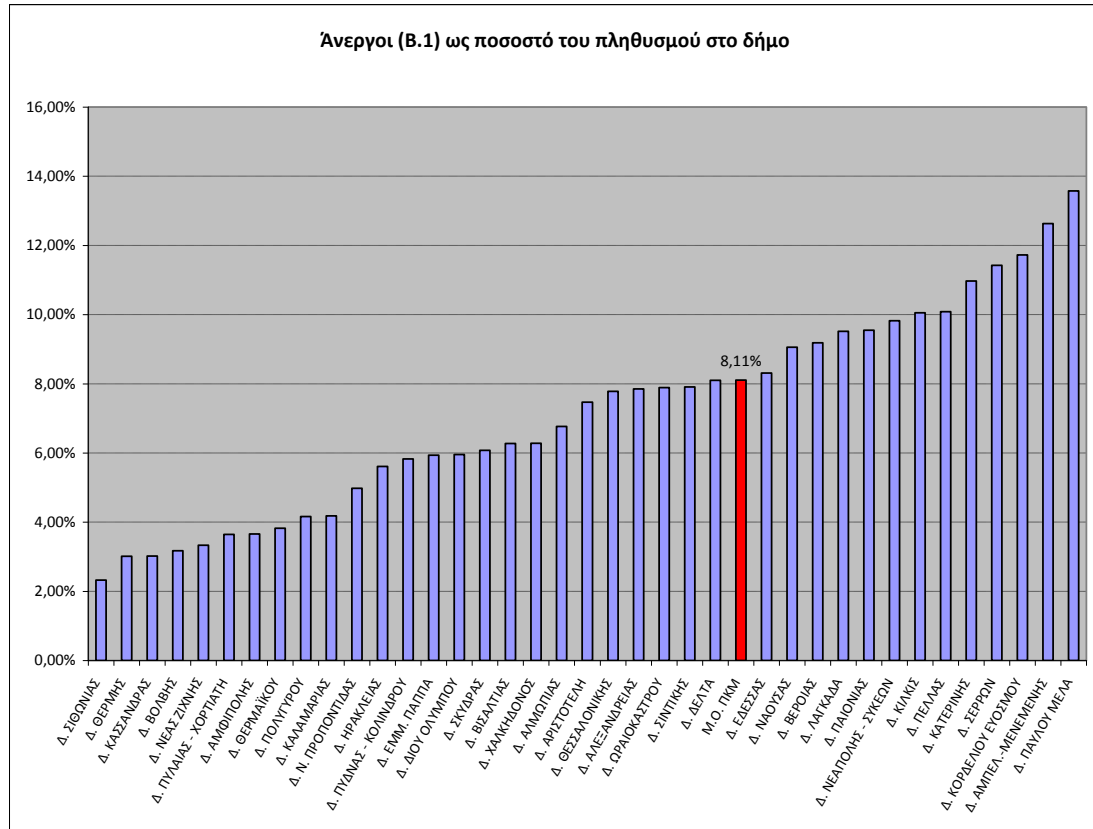
Σε επίπεδο δήμων, οι περισσότεροι άνεργοι καταγράφονται στον δήμο Θεσσαλονίκης (25.297 ή 16,6%) και ακολουθούν οι δήμοι Παύλου Μελά (13.470 ή 8,84%), Κορδελιού – Ευόσμου (11.928 ή 7,82%), Κατερίνης (9.418 ή 6,18%), Σερρών (8.778 ή 5,76%) και Νεάπολης – Συκεών (8.321 ή 5,46%).

Διάγραμμα 16

Ωστόσο, το υψηλότερο ποσοστό ανέργων ως προς τον πληθυσμό του δήμου, καταγράφεται στον δήμο Παύλου Μελά (13,57%). Ακολουθούν οι δήμοι Αμπελοκήπων – Μενεμένης (12,63%), Κορδελιού - Ευόσμου (11,72%), Σερρών (11,43) και Κατερίνης (10,97%). Σημειώνεται ότι το ποσοστό των ανέργων στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 8,11%.

Διάγραμμα 17

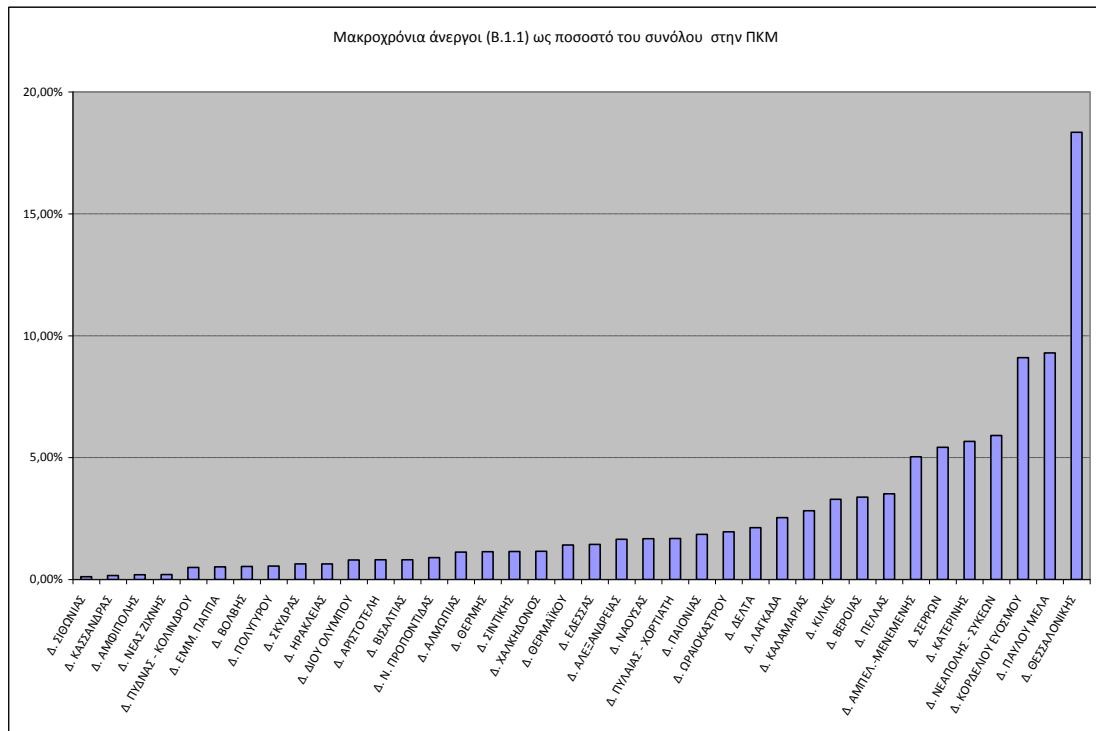

Β.1.1 Μακροχρόνια Άνεργοι εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ (με κάρτα ανεργίας άνω των 12 μηνών)

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του ΟΑΕΔ (Σεπτέμβριος 2014) το σύνολο των εγγεγραμμένων μακροχρόνια ανέργων στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 88.508 άτομα ή 58,06% του συνόλου των ανέργων στην ΠΚΜ.

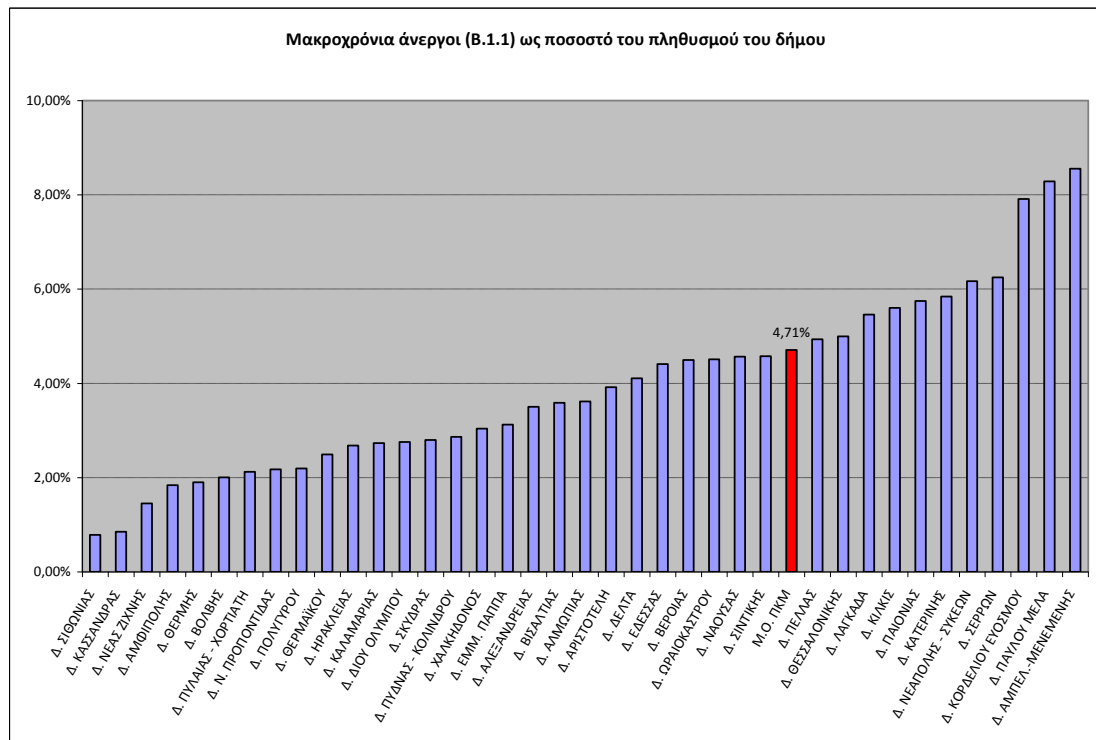
Σε επίπεδο δήμων, οι περισσότεροι μακροχρόνια άνεργοι καταγράφονται στον δήμο Θεσσαλονίκης (16.237 ή 18,35%). Ακολουθούν οι δήμοι Παύλου Μελά (8.223 ή 9,29%) και Κορδελιού - Ευόσμου (8.050 ή 9,1%).

Διάγραμμα 18

Αντιθέτως, τα υψηλότερα ποσοστά μακροχρόνια ανέργων ως προς τον πληθυσμό του δήμου, καταγράφονται κατά σειρά στους δήμους Αμπελοκήπων - Μενεμένης (8,55%), Παύλου Μελά (8,29%) και Κορδελιού - Ευόσμου (7,91%). Σημειώνεται ότι το αντίστοιχο ποσοστό στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 4,71%.

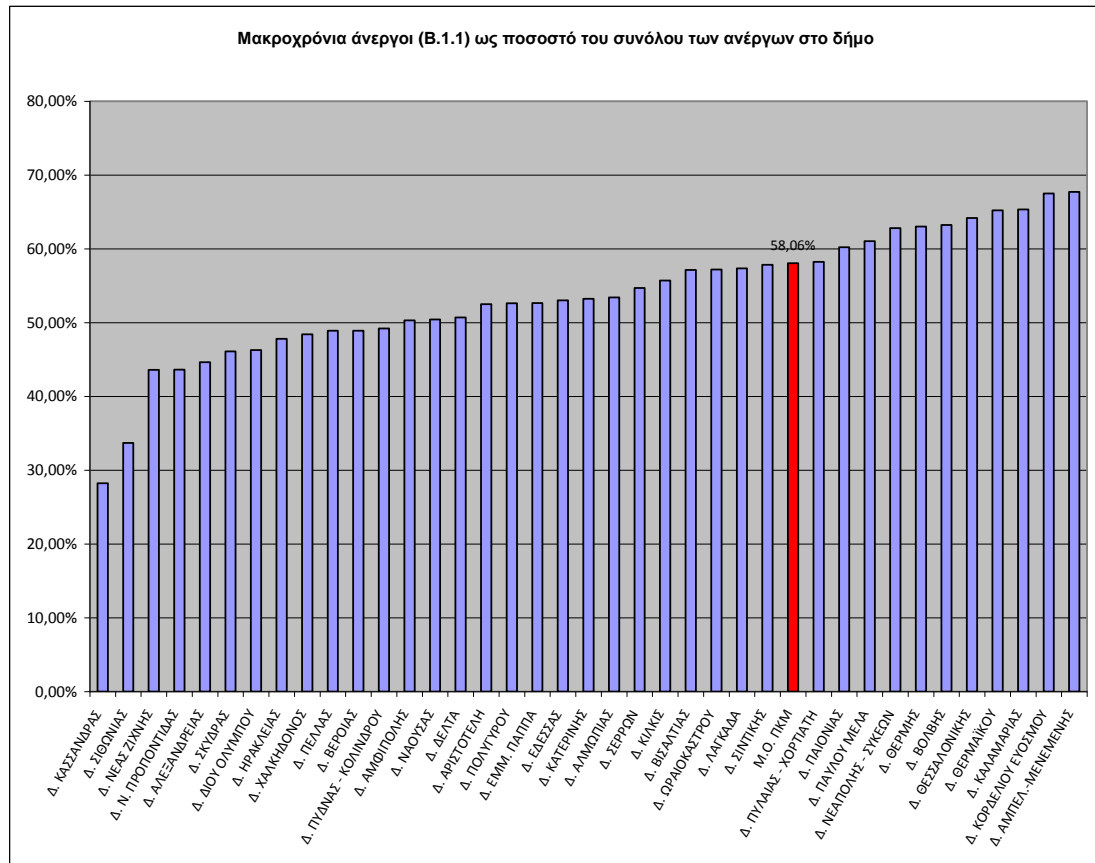
Διάγραμμα 19

Τέλος, τα υψηλότερα ποσοστά μακροχρόνια ανέργων ως προς το σύνολο των ανέργων στον δήμο, καταγράφονται κατά σειρά στους δήμους Αμπελοκήπων - Μενεμένης (67,72%), Κορδελιού - Ευόσμου (67,49%), Καλαμαριάς (65,35%), Θερμαϊκού (65,23%) και Θεσσαλονίκης (64,19%). Σημειώνεται ότι το αντίστοιχο ποσοστό στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 58,06%.

Διάγραμμα 20

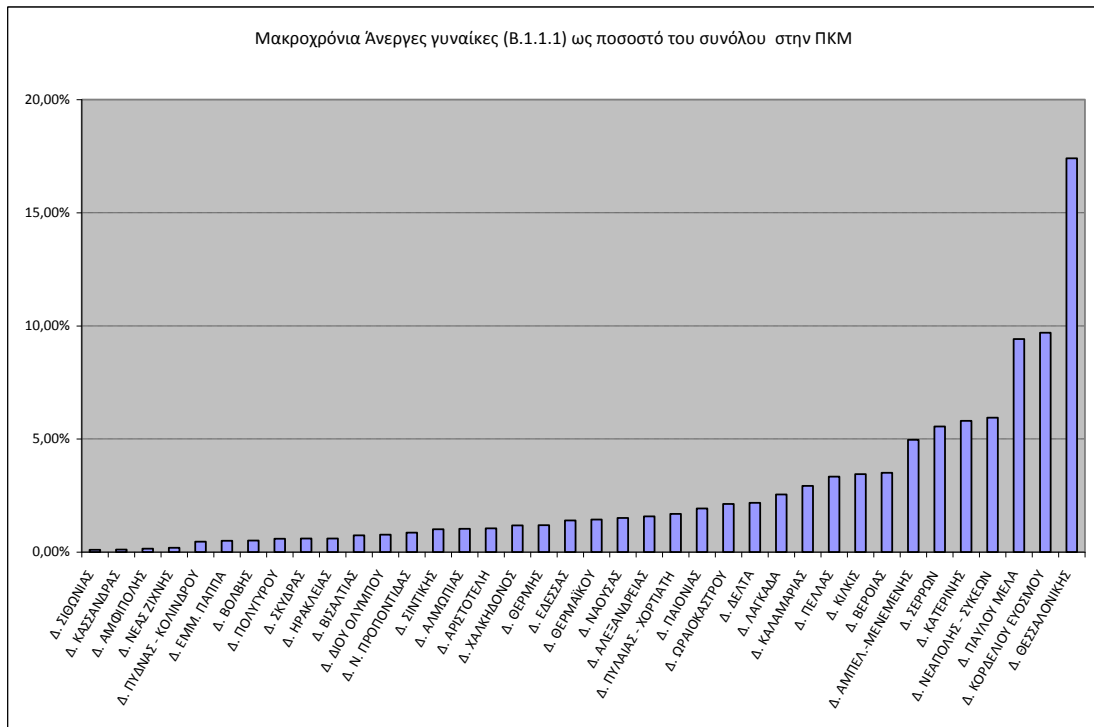

B.1.1.1 Μακροχρόνια Άνεργες γυναίκες εγγεγραμμένες στον ΟΑΕΔ (με κάρτα ανεργίας άνω των 12 μηνών)

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του ΟΑΕΔ (Σεπτέμβριος 2014) το σύνολο των εγγεγραμμένων μακροχρόνια ανέργων στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 57.671 άτομα ή 37,83% του συνόλου των ανέργων στην ΠΚΜ.

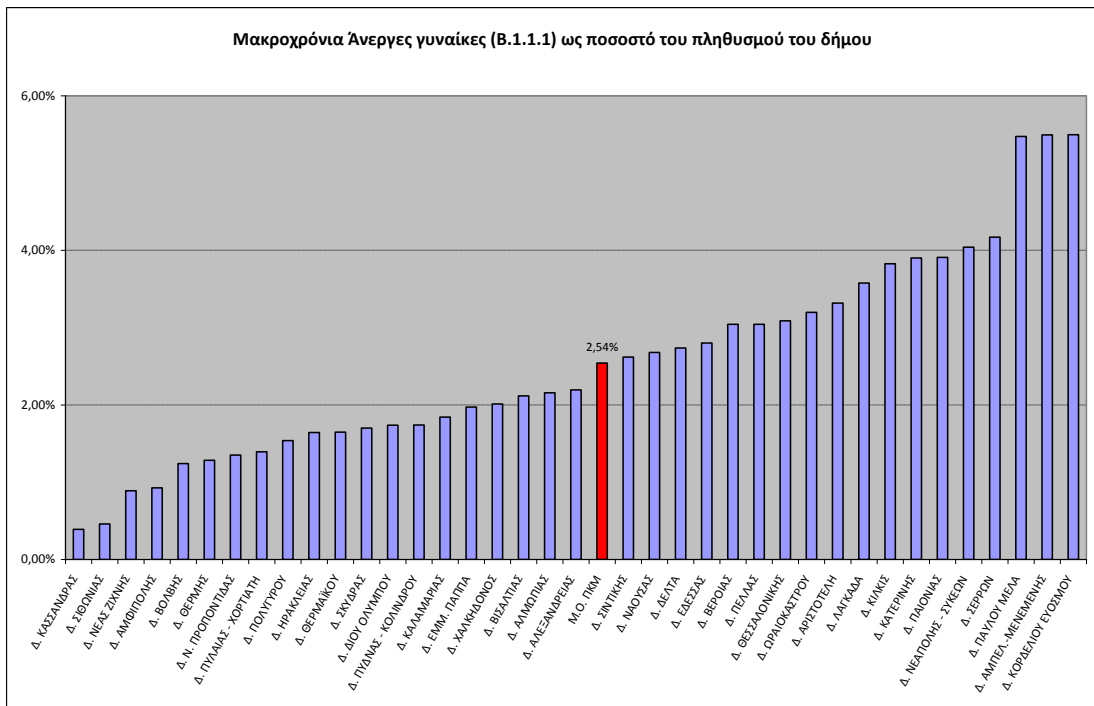
Σε επίπεδο δήμων, οι περισσότερες μακροχρόνια άνεργες γυναίκες καταγράφονται στον δήμο Θεσσαλονίκης (10.039 ή 17,41%). Ακολουθούν οι δήμοι Κορδελιού - Ευόσμου (5.593 ή 9,7%) και Παύλου Μελά (5.432 ή 9,42%).

Διάγραμμα 21

Αντιθέτως, τα υψηλότερα ποσοστά μακροχρόνια ανέργων γυναικών ως προς τον πληθυσμό του δήμου, καταγράφονται κατά σειρά στους δήμους Κορδελιού - Ευόσμου (5,5%) Αμπελοκήπων - Μενεμένης (5,49%) και Παύλου Μελά (5,47%). Σημειώνεται ότι ο μ.ο. στους 38 δήμους ανέρχεται σε 2,54%.

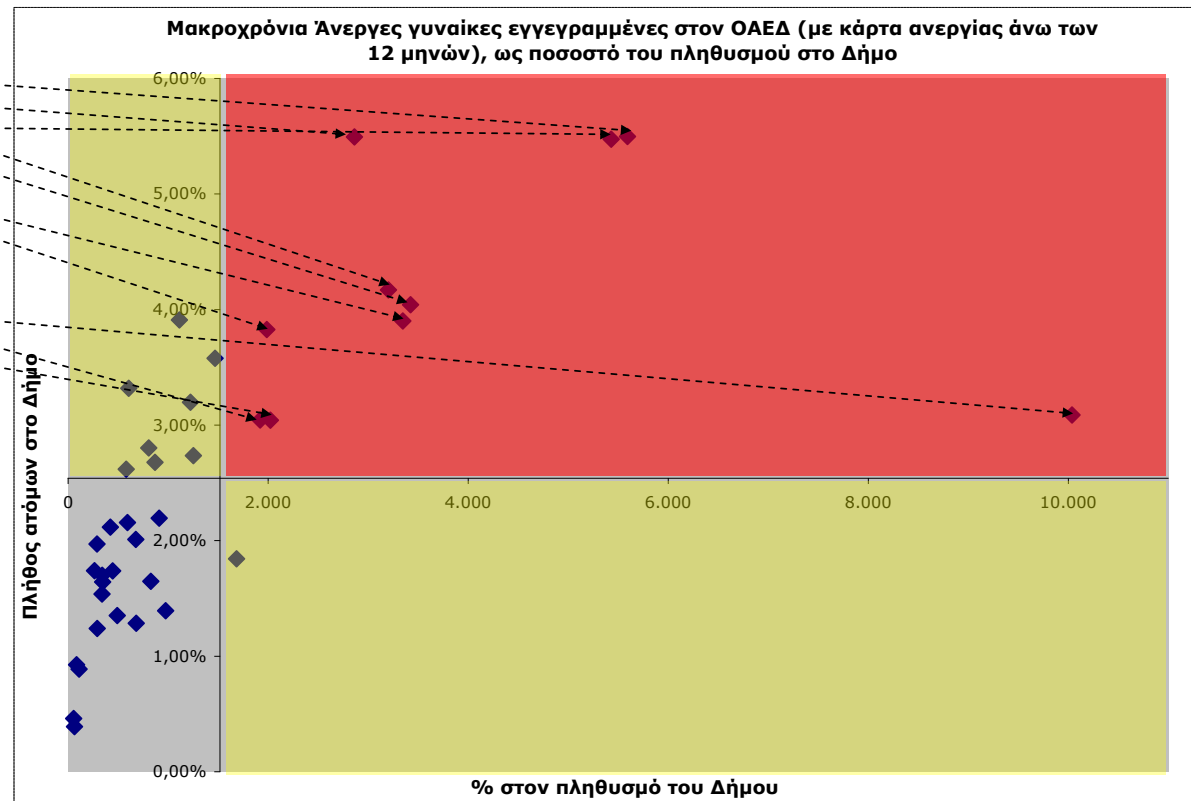
Διάγραμμα 22

Στο διάγραμμα που ακολουθεί αποτυπώνεται η ένταση του προβλήματος σε κάθε δήμο (κάθετος άξονας) σε συνάρτηση με τον απόλυτο αριθμό των μακροχρόνια ανέργων γυναικών στον δήμο (οριζόντιος άξονας). Το σημείο τομής των αξόνων αντιστοιχεί σε 1.518 άτομα (μ.ο. αριθμού μακροχρόνια ανέργων γυναικών στους 38 δήμους) και 2,54% (μ.ο. ποσοστού μακροχρόνια ανέργων γυναικών στους 38 δήμους). **Οι δήμοι που βρίσκονται πάνω από τον οριζόντιο άξονα και όσο απομακρύνονται κάθετα από αυτόν, συγκεντρώνουν αναλογικά μεγαλύτερο μέγεθος της αντίστοιχης κοινωνικής ομάδας. Επιπλέον, η βαρύτητα του προβλήματος αυξάνεται για τους δήμους που βρίσκονται στο πάνω δεξιό τεταρτημόριο και όσο απομακρύνονται από το σημείο τομής των αξόνων.** Με βάση τα ποσοτικά αυτά δεδομένα, η ικανότητα και η επάρκεια διαχείρισης των αντίστοιχων προβλημάτων, αξιολογείται σε συνάρτηση της διαθεσιμότητας και της επάρκειας των ανάλογων υποστηρικτικών δομών.

Διάγραμμα 23. Γεωγραφική αποτύπωση των μακροχρόνια ανέργων γυναικών ανά δήμο στην ΠΚΜ.

(B.1.1.1) Μακροχρόνια Άνεργες γυναίκες εγγεγραμμένες στον ΟΑΕΔ (με κάρτα ανεργίας άνω των 12 μηνών)					
A/A	ΔΗΜΟΙ	Πληθυσμός	Πλήθος ατόμων ομάδας	% στο σύνολο των ατόμων της Περιφέρειας	% του Πληθυσμού του Δήμου
1	Δ. ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	101.753	5.593	9,70%	5,50%
2	Δ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	52.127	2.863	4,96%	5,49%
3	Δ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	99.245	5.432	9,42%	5,47%
4	Δ. ΣΕΡΡΩΝ	76.817	3.203	5,55%	4,17%
5	Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	84.741	3.425	5,94%	4,04%
6	Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ	28.493	1.114	1,93%	3,91%
7	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	85.851	3.348	5,81%	3,90%
8	Δ. ΚΙΛΚΙΣ	51.926	1.987	3,45%	3,83%
9	Δ. ΛΑΓΚΑΔΑ	41.103	1.470	2,55%	3,58%
10	Δ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ	18.294	607	1,05%	3,32%
11	Δ. ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	38.317	1.225	2,12%	3,20%
12	Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	325.182	10.039	17,41%	3,09%
13	Δ. ΠΕΛΛΑΣ	63.122	1.921	3,33%	3,04%
14	Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	66.547	2.024	3,51%	3,04%
15	Δ. ΕΔΕΣΣΑΣ	28.814	807	1,40%	2,80%
16	Δ. ΔΕΛΤΑ	45.839	1.254	2,17%	2,74%
17	Δ. ΝΑΟΥΣΑΣ	32.494	870	1,51%	2,68%
18	Δ. ΣΙΝΤΙΚΗΣ	22.195	581	1,01%	2,62%
19	Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	41.570	912	1,58%	2,19%
20	Δ. ΑΛΜΩΠΙΑΣ	27.556	594	1,03%	2,16%
21	Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	20.030	424	0,74%	2,12%
22	Δ. ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	33.673	677	1,17%	2,01%
23	Δ. ΕΜΜ. ΠΑΠΠΙΑ	14.664	289	0,50%	1,97%
24	Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	91.518	1.685	2,92%	1,84%
25	Δ. ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	15.179	264	0,46%	1,74%
26	Δ. ΔΙΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ	25.668	446	0,77%	1,74%
27	Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ	20.188	343	0,59%	1,70%
28	Δ. ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	50.264	828	1,44%	1,65%
29	Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	21.145	347	0,60%	1,64%
30	Δ. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	22.048	339	0,59%	1,54%
31	Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	70.110	976	1,69%	1,39%
32	Δ. Ν. ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	36.500	493	0,85%	1,35%
33	Δ. ΘΕΡΜΗΣ	53.201	683	1,18%	1,28%
34	Δ. ΒΟΛΒΗΣ	23.478	291	0,50%	1,24%
35	Δ. ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ	9.182	85	0,15%	0,93%
36	Δ. ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ	12.397	110	0,19%	0,89%
37	Δ. ΣΙΘΩΝΙΑΣ	12.394	57	0,10%	0,46%
38	Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	16.672	65	0,11%	0,39%
ΣΥΝΟΛΟ		1.880.297	Μ.Ο. 1.518		Μ.Ο. 2,54%

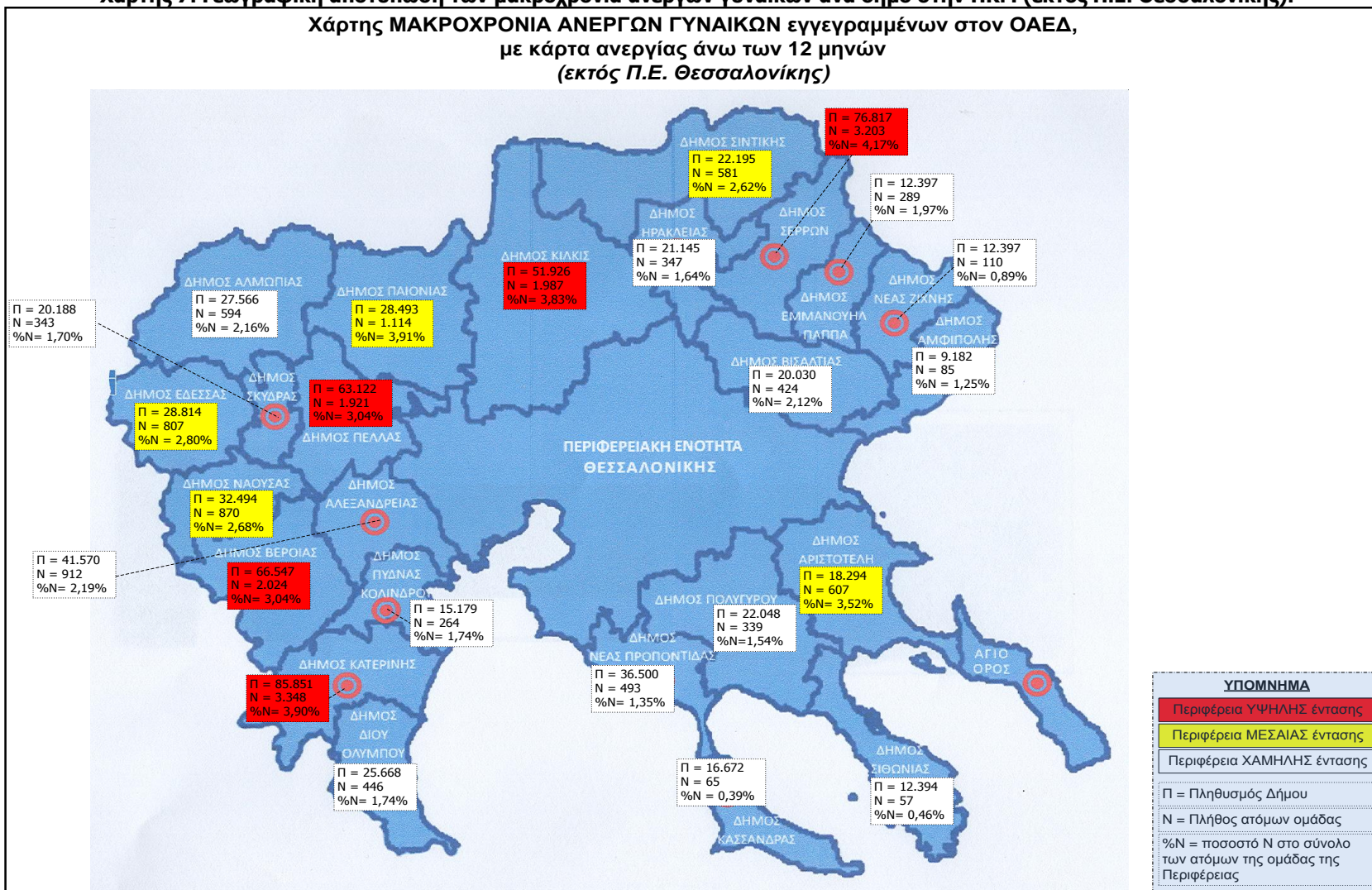

Υπόμνημα
 Δήμος **ΥΨΗΛΗΣ** έντασης
 Δήμος **ΜΕΣΑΙΑΣ** έντασης
 Δήμος **ΧΑΜΗΛΗΣ** έντασης

Οι δήμοι που βρίσκονται πάνω από τον οριζόντιο άξονα και όσο απομακρύνονται κάθετα από αυτόν, συγκεντρώνουν αναλογικά μεγαλύτερο μέγεθος της αντίστοιχης κοινωνικής ομάδας. Επιπλέον, η βαρύτητα του προβλήματος αυξάνεται για τους δήμους που βρίσκονται στο πάνω δεξιό τεταρτημόριο και όσο απομακρύνονται από το σημείο τομής των αξόνων.

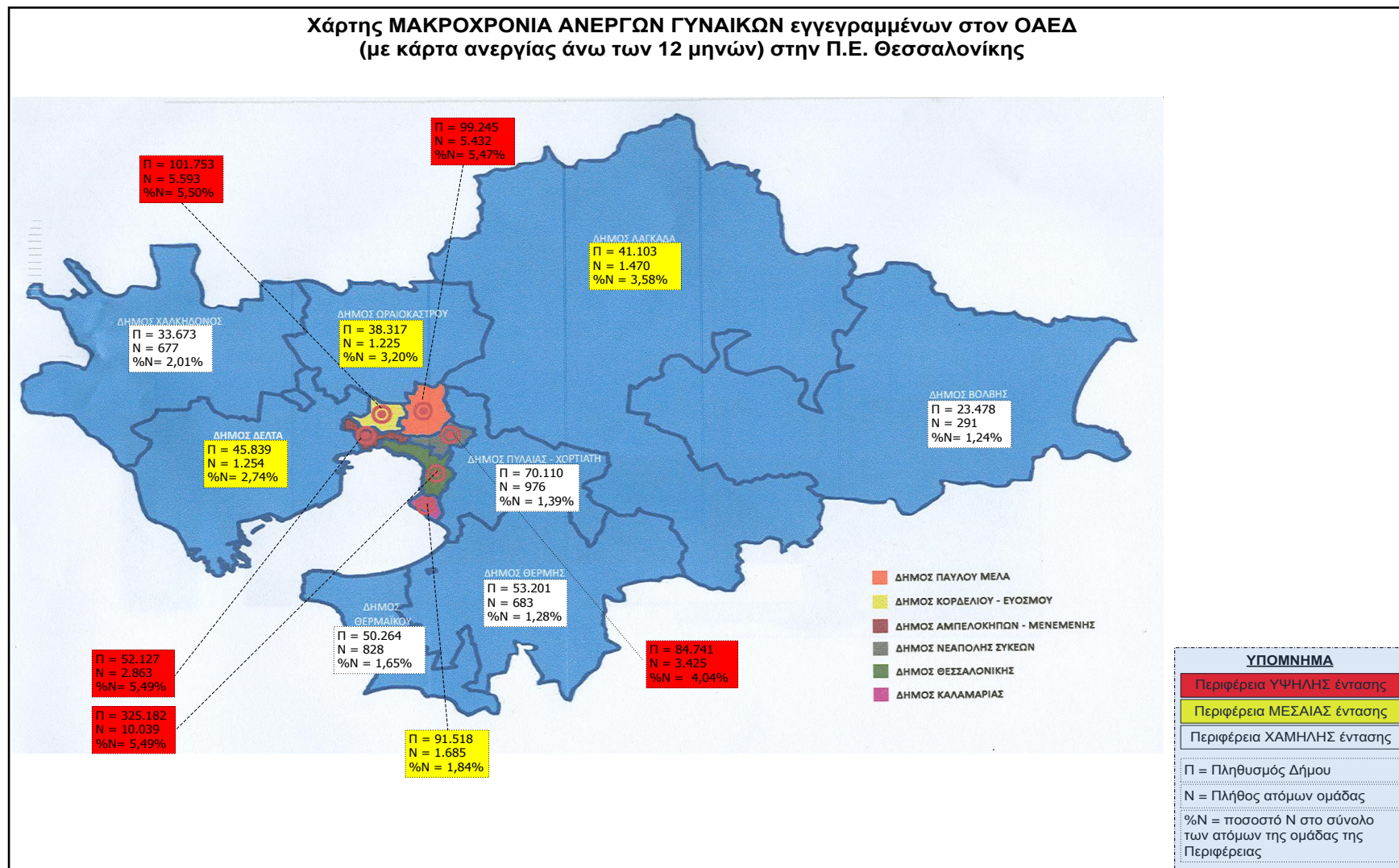
Χάρτης 7. Γεωγραφική αποτύπωση των μακροχρόνια ανέργων γυναικών ανά δήμο στην ΠΚΜ (εκτός Π.Ε. Θεσσαλονίκης).

**Χάρτης ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΑΝΕΡΓΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ εγγεγραμμένων στον ΟΑΕΔ,
με κάρτα ανεργίας άνω των 12 μηνών
(εκτός Π.Ε. Θεσσαλονίκης)**

Χάρτης 8. Γεωγραφική αποτύπωση των μακροχρόνια ανέργων γυναικών ανά δήμο στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης.

B.2 Άνεργοι χωρίς κάρτα ανεργίας ΟΑΕΔ

Οι περισσότεροι άνεργοι χωρίς κάρτα ανεργίας ΟΑΕΔ καταγράφονται στους δήμους Σκύδρας (1.413 ή 27,66%) και Νεάπολης – Συκεών (1.400 ή 27,41%). Το υψηλότερο ποσοστό ανέργων χωρίς κάρτα ανεργίας ΟΑΕΔ ως προς τον πληθυσμό του δήμου, καταγράφεται στον δήμο Σκύδρας (7%). Ακολουθούν οι δήμοι Κασσάνδρας (2,82%) και Αλμωπίας (2,36%). Σημειώνεται ότι οι άνεργοι χωρίς κάρτα ανεργίας ΟΑΕΔ, ανέρχονται σε 0,87%.

B.2.1 Μακροχρόνια Άνεργοι χωρίς κάρτα ανεργίας ΟΑΕΔ/οικονομικά ανενεργοί/κοινωνικά αποκλεισμένοι

Οι περισσότεροι μακροχρόνια άνεργοι χωρίς κάρτα ανεργίας ΟΑΕΔ/ οικονομικά ανενεργοί/κοινωνικά αποκλεισμένοι καταγράφονται στον δήμο Κασσάνδρας (470 ή 41,96% του συνόλου στην ΠΚΜ ή 18,08% του συνόλου των ανέργων στον δήμο). Ακολουθούν οι δήμοι Θέρμης (220 ή 19,64% του συνόλου στην ΠΚΜ ή 23,93% του συνόλου των ανέργων στον δήμο), Νεάπολης – Συκεών (210 ή 18,75% του συνόλου στην ΠΚΜ ή 1,5% του συνόλου των ανέργων στον δήμο) και Αλμωπίας (150 ή 13,39% του συνόλου στην ΠΚΜ ή 10,49% του συνόλου των ανέργων στον δήμο).

B.3 Άνεργοι άνω των 54 μέχρι και 65 ετών

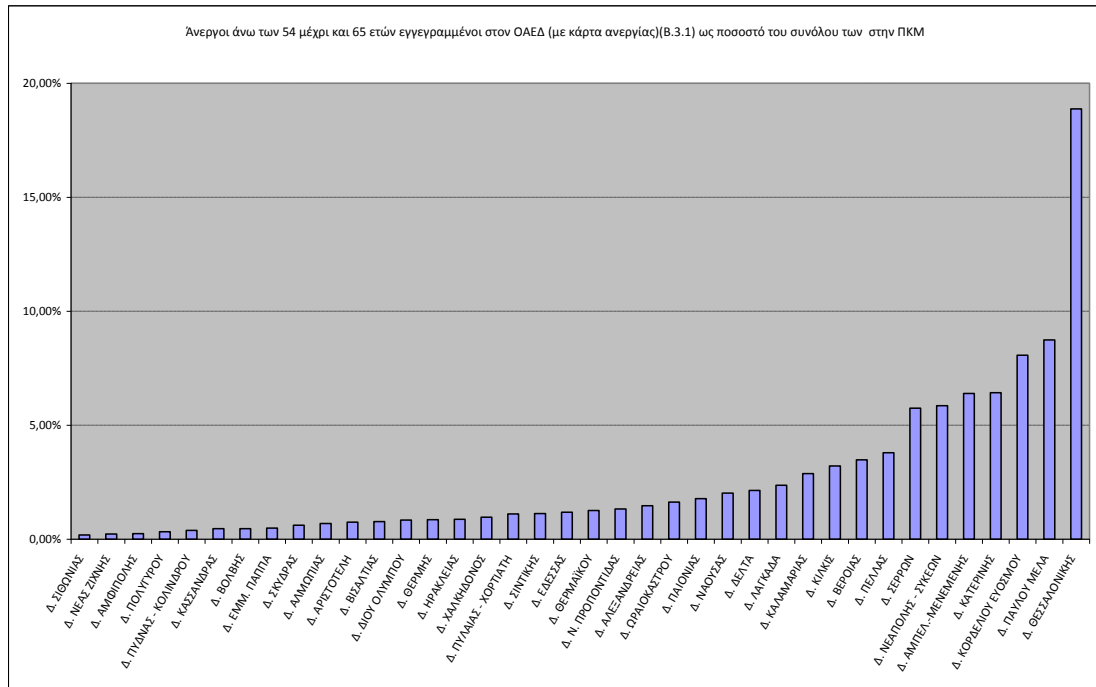
Οι περισσότεροι άνεργοι ηλικίας 55 μέχρι 65 ετών καταγράφονται στον δήμο Παύλου Μελά (2.673 ή 25,97%). Ακολουθούν κατά σειρά οι δήμοι Νεάπολης – Συκεών (1.400 ή 13,6%), Σερρών (1.016 ή 9,87%) και Παιονίας (870 ή 8,45%). Ωστόσο, τα υψηλότερα ποσοστά ανέργων ηλικίας 54 μέχρι 65 ετών ως προς τον πληθυσμό του δήμου, καταγράφονται κατά σειρά στους δήμους Παιονίας (3,05%), Παύλου Μελά (2,69%) και Σκύδρας (2,33%). Σημειώνεται ότι οι άνεργοι ηλικίας 55 μέχρι 65 ετών, ως ποσοστό του πληθυσμού ανέρχονται σε 0,95%.

B.3.1 Άνεργοι άνω των 54 μέχρι και 65 ετών εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ (με κάρτα ανεργίας)

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του ΟΑΕΔ (Σεπτέμβριος 2014) το σύνολο των εγγεγραμμένων ανέργων άνω των 54 μέχρι και 65 ετών στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 19.370 άτομα ή 12,71% του συνόλου των ανέργων στην ΠΚΜ.

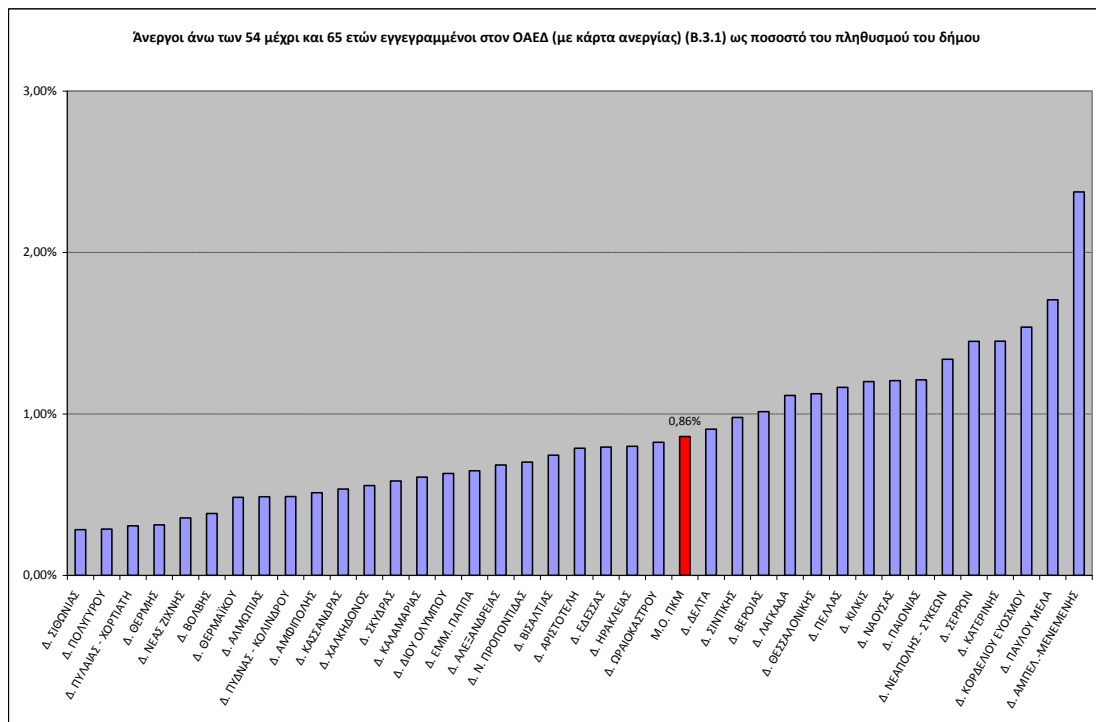
Σε επίπεδο δήμων οι περισσότεροι άνεργοι άνω των 54 μέχρι και 65 ετών, καταγράφονται στον δήμο Θεσσαλονίκης (3.656 ή 18,87%). Ακολουθούν οι δήμοι Παύλου Μελά (1.694 ή 8,75%) και Κορδελιού – Ευόσμου (1.564 ή 8,07%).

Διάγραμμα 24

Αντιθέτως, το υψηλότερο ποσοστό ανέργων άνω των 54 μέχρι και 65 ετών, ως προς τον πληθυσμό του δήμου, καταγράφεται στον δήμο Αμπελοκήπων - Μενεμένης (2,37%). Ακολουθούν οι δήμοι Παύλου Μελά (1,71%), Κορδελιού – Ευόσμου (1,54%), Κατερίνης (1,45%) και Σερρών (1,45%). Σημειώνεται ότι ο μ.ο. στους 38 δήμους ανέρχεται σε 0,86%.

Διάγραμμα 25

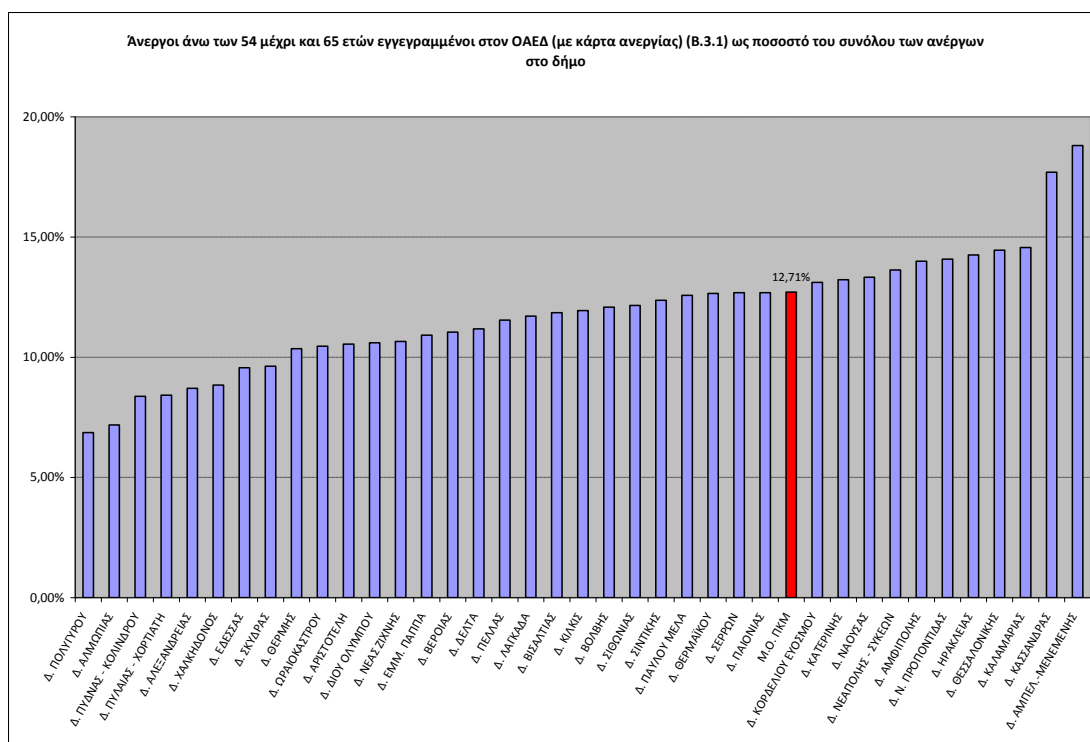

Τέλος, τα υψηλότερα ποσοστά ανέργων άνω των 54 μέχρι και 65 ετών, ως προς το σύνολο των ανέργων του δήμου, καταγράφονται στους δήμους Αμπελοκήπων - Μενεμένης (18,8%)

και Κασσάνδρας (17,69%). Σημειώνεται ότι το αντίστοιχο ποσοστό στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 12,71%.

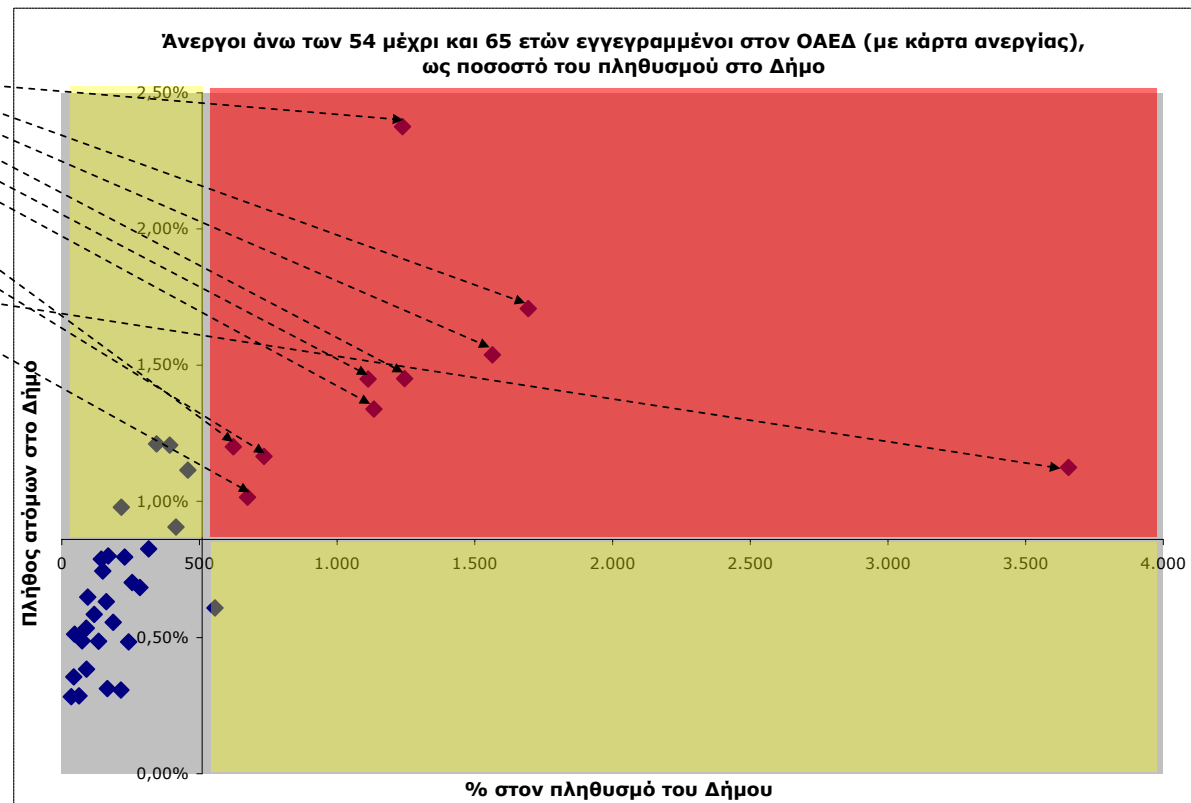
Διάγραμμα 26

Στο διάγραμμα που ακολουθεί αποτυπώνεται η ένταση του προβλήματος σε κάθε δήμο (κάθετος άξονας) σε συνάρτηση με τον απόλυτο αριθμό των ανέργων άνω των 54 μέχρι και 65 ετών στον δήμο (οριζόντιος άξονας). Το σημείο τομής των αξόνων αντιστοιχεί σε 510 άτομα (μ.ο. αριθμού ανέργων άνω των 54 μέχρι και 65 ετών στους 38 δήμους) και 0,86% (μ.ο. ποσοστού ανέργων άνω των 54 μέχρι και 65 ετών στους 38 δήμους). **Οι δήμοι που βρίσκονται πάνω από τον οριζόντιο άξονα και όσο απομακρύνονται κάθετα από αυτόν, συγκεντρώνουν αναλογικά μεγαλύτερο μέγεθος της αντίστοιχης κοινωνικής ομάδας. Επιπλέον, η βαρύτητα του προβλήματος αυξάνεται για τους δήμους που βρίσκονται στο πάνω δεξιό τεταρτημόριο και όσο απομακρύνονται από το σημείο τομής των αξόνων.** Με βάση τα ποσοτικά αυτά δεδομένα, η ικανότητα και η επάρκεια διαχείρισης των αντίστοιχων προβλημάτων, αξιολογείται σε συνάρτηση της διαθεσιμότητας και της επάρκειας των ανάλογων υποστηρικτικών δομών.

Διάγραμμα 27. Γεωγραφική αποτύπωση των ανέργων άνω των 54 μέχρι και 65 ετών ανά δήμο στην ΠΚΜ.

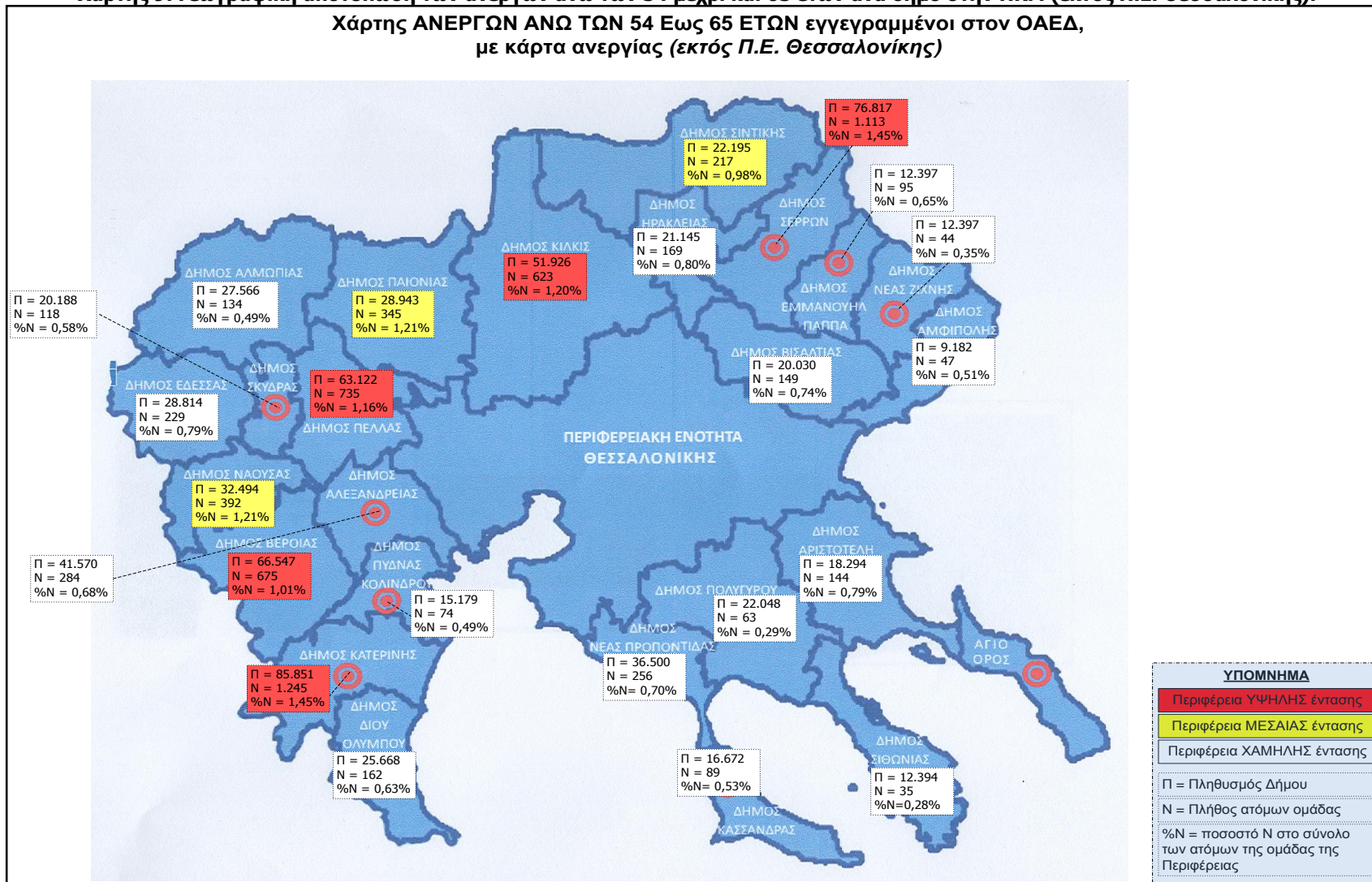
(B.3.1) Άνεργοι άνω των 54 μέχρι και 65 ετών εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ (με κάρτα ανεργίας)					
A/A	ΔΗΜΟΙ	Πληθυσμός	Πλήθος ατόμων ομάδας	% στο σύνολο των ατόμων της Περιφέρειας	% του Πληθυσμού του Δήμου
1	Δ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	52.127	1.238	6,39%	2,37%
2	Δ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	99.245	1.694	8,75%	1,71%
3	Δ. ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	101.753	1.564	8,07%	1,54%
4	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	85.851	1.245	6,43%	1,45%
5	Δ. ΣΕΡΡΩΝ	76.817	1.113	5,75%	1,45%
6	Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	84.741	1.134	5,85%	1,34%
7	Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ	28.493	345	1,78%	1,21%
8	Δ. ΝΑΟΥΣΑΣ	32.494	392	2,02%	1,21%
9	Δ. ΚΙΛΚΙΣ	51.926	623	3,22%	1,20%
10	Δ. ΠΕΛΛΑΣ	63.122	735	3,79%	1,16%
11	Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	325.182	3.656	18,87%	1,12%
12	Δ. ΛΑΓΚΑΔΑ	41.103	458	2,36%	1,11%
13	Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	66.547	675	3,48%	1,01%
14	Δ. ΣΙΝΤΙΚΗΣ	22.195	217	1,12%	0,98%
15	Δ. ΔΕΛΤΑ	45.839	415	2,14%	0,91%
16	Δ. ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	38.317	316	1,63%	0,82%
17	Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	21.145	169	0,87%	0,80%
18	Δ. ΕΔΕΣΣΑΣ	28.814	229	1,18%	0,79%
19	Δ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ	18.294	144	0,74%	0,79%
20	Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	20.030	149	0,77%	0,74%
21	Δ. Ν. ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	36.500	256	1,32%	0,70%
22	Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	41.570	284	1,47%	0,68%
23	Δ. ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑ	14.664	95	0,49%	0,65%
24	Δ. ΔΙΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ	25.668	162	0,84%	0,63%
25	Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	91.518	557	2,88%	0,61%
26	Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ	20.188	118	0,61%	0,58%
27	Δ. ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	33.673	187	0,97%	0,56%
28	Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	16.672	89	0,46%	0,53%
29	Δ. ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ	9.182	47	0,24%	0,51%
30	Δ. ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	15.179	74	0,38%	0,49%
31	Δ. ΑΛΜΩΠΙΑΣ	27.556	134	0,69%	0,49%
32	Δ. ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	50.264	243	1,25%	0,48%
33	Δ. ΒΟΛΒΗΣ	23.478	90	0,46%	0,38%
34	Δ. ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ	12.397	44	0,23%	0,35%
35	Δ. ΘΕΡΜΗΣ	53.201	166	0,86%	0,31%
36	Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	70.110	215	1,11%	0,31%
37	Δ. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	22.048	63	0,33%	0,29%
38	Δ. ΣΙΘΩΝΙΑΣ	12.394	35	0,18%	0,28%
ΣΥΝΟΛΟ		1.880.297	Μ.Ο. 510		Μ.Ο. 0,86%

Οι δήμοι που βρίσκονται πάνω από τον οριζόντιο άξονα και όσο απομακρύνονται κάθετα από αυτόν, συγκεντρώνουν αναλογικά μεγαλύτερο μέγεθος της αντιστοιχης κοινωνικής ομάδας. Επιπλέον, η βαρύτητα του προβλήματος αυξάνεται για τους δήμους που βρίσκονται στο πάνω δεξιό τεταρτημόριο και όσο απομακρύνονται από το σημείο τομής των αξόνων.

Χάρτης 9. Γεωγραφική αποτύπωση των ανέργων άνω των 54 μέχρι και 65 ετών ανά δήμο στην ΠΚΜ (εκτός Π.Ε. Θεσσαλονίκης).

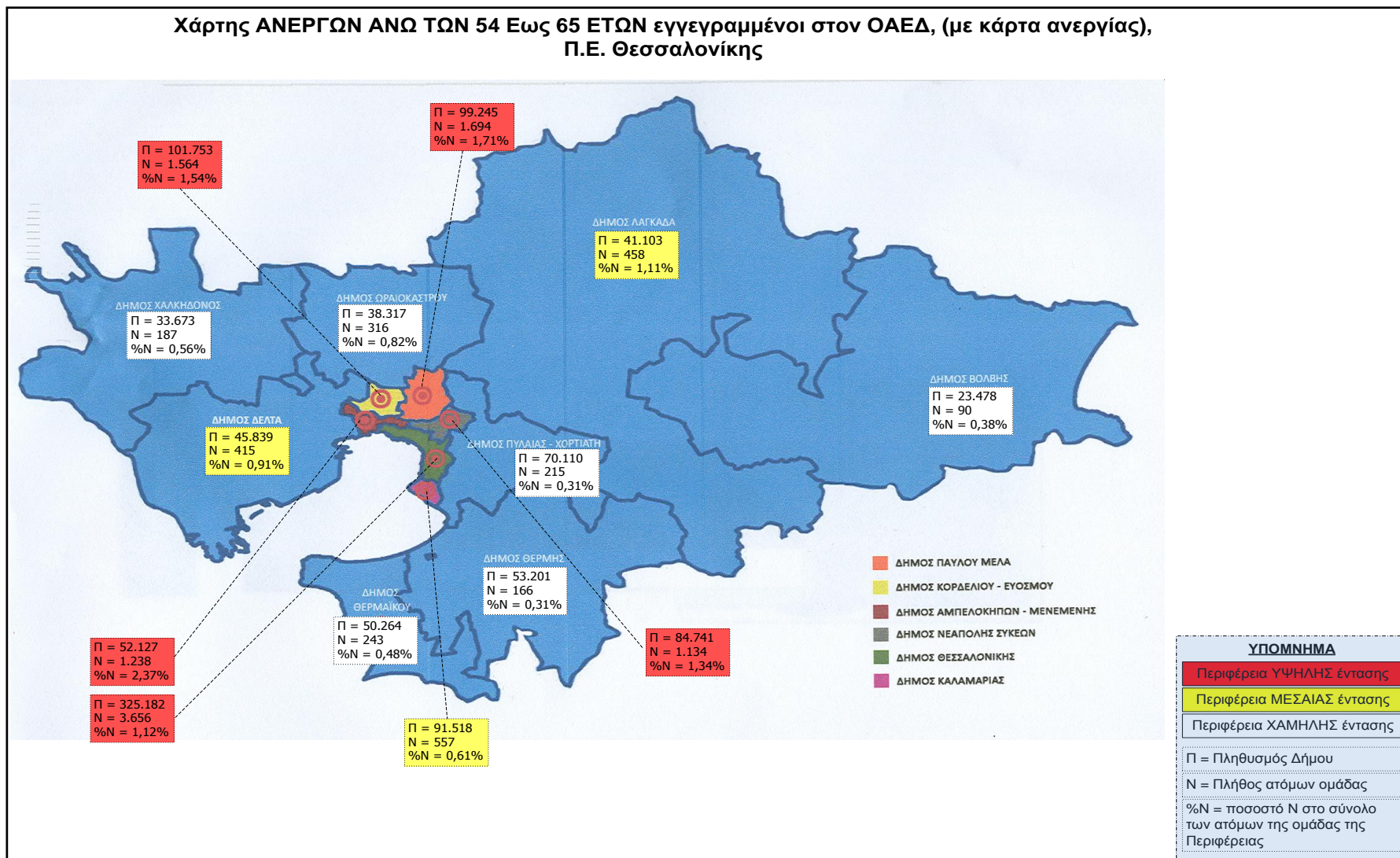
Χάρτης ΑΝΕΡΓΩΝ ΑΝΩ ΤΩΝ 54 Εως 65 ΕΤΩΝ εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ, με κάρτα ανεργίας (εκτός Π.Ε. Θεσσαλονίκης)

Χάρτης 10. Γεωγραφική αποτύπωση των ανέργων άνω των 54 μέχρι και 65 ετών ανά δήμο στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης.

Χάρτης ΑΝΕΡΓΩΝ ΑΝΩ ΤΩΝ 54 Εως 65 ΕΤΩΝ εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ, (με κάρτα ανεργίας), Π.Ε. Θεσσαλονίκης

B.3.2 Άνεργοι άνω των 54 μέχρι και 65 ετών χωρίς κάρτα ανεργίας ΟΑΕΔ

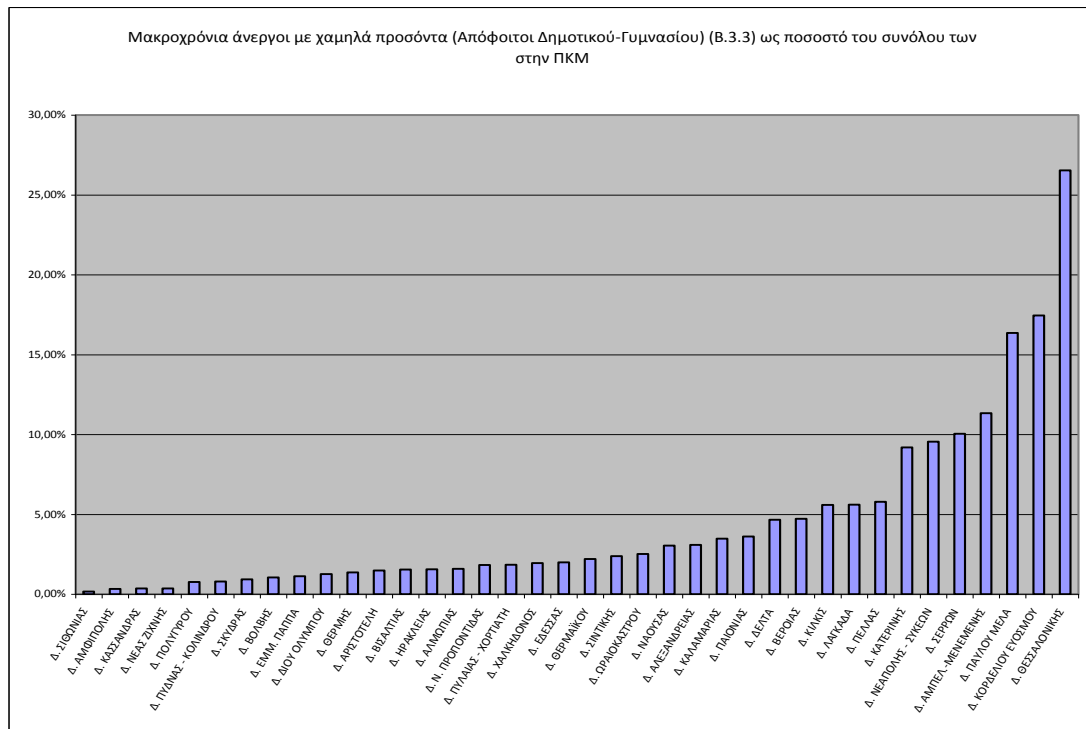
Οι περισσότεροι άνεργοι ηλικίας 55 μέχρι 65 ετών χωρίς κάρτα ανεργίας καταγράφονται στους δήμους Αλμωπίας (160 ή 39,8%) και Νεάπολης – Συκεών (140 ή 34,83%).

B.3.3 Μακροχρόνια άνεργοι με χαμηλά προσόντα (Απόφοιτοι Δημοτικού-Γυμνασίου)

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του ΟΑΕΔ (Σεπτέμβριος 2014) το σύνολο των μακροχρόνια ανέργων με χαμηλά προσόντα στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 32.829 άτομα ή 21,54% του συνόλου των ανέργων στην ΠΚΜ.

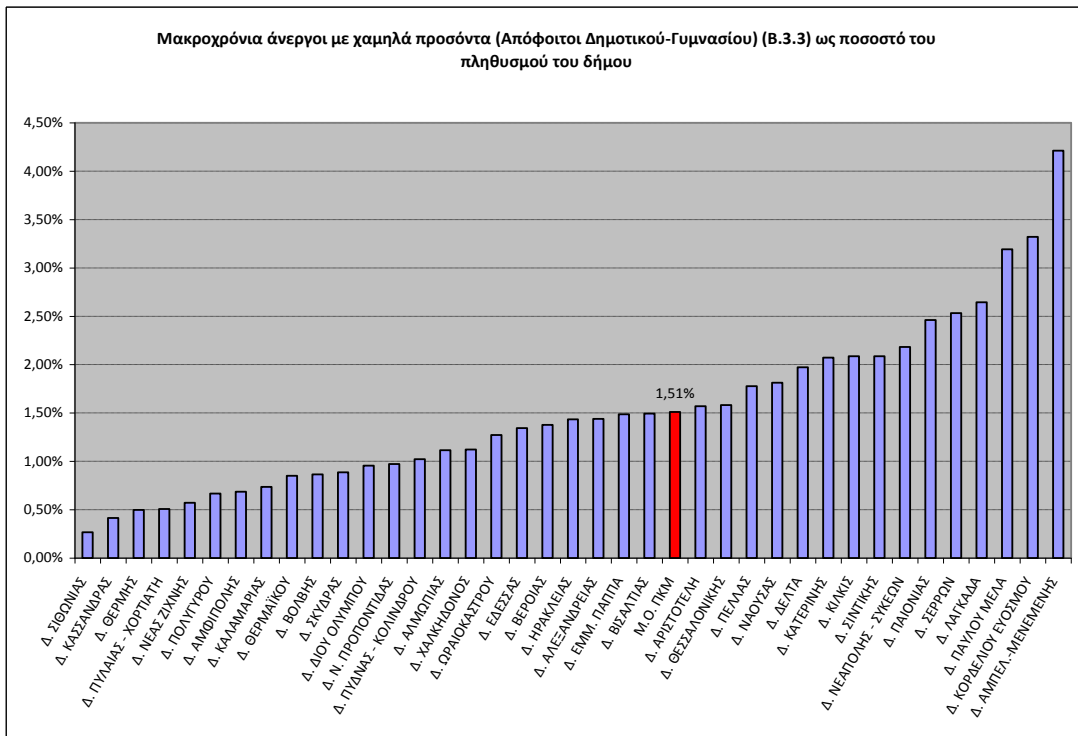
Σε επίπεδο δήμων οι περισσότεροι μακροχρόνια άνεργοι με χαμηλά προσόντα, καταγράφονται στον δήμο Θεσσαλονίκης (5.140 ή 26,54%). Ακολουθούν οι δήμοι Κορδελιού – Ευόσμου (3.380 ή 17,45%) και Παύλου Μελά (3.169 ή 16,36%).

Διάγραμμα 28

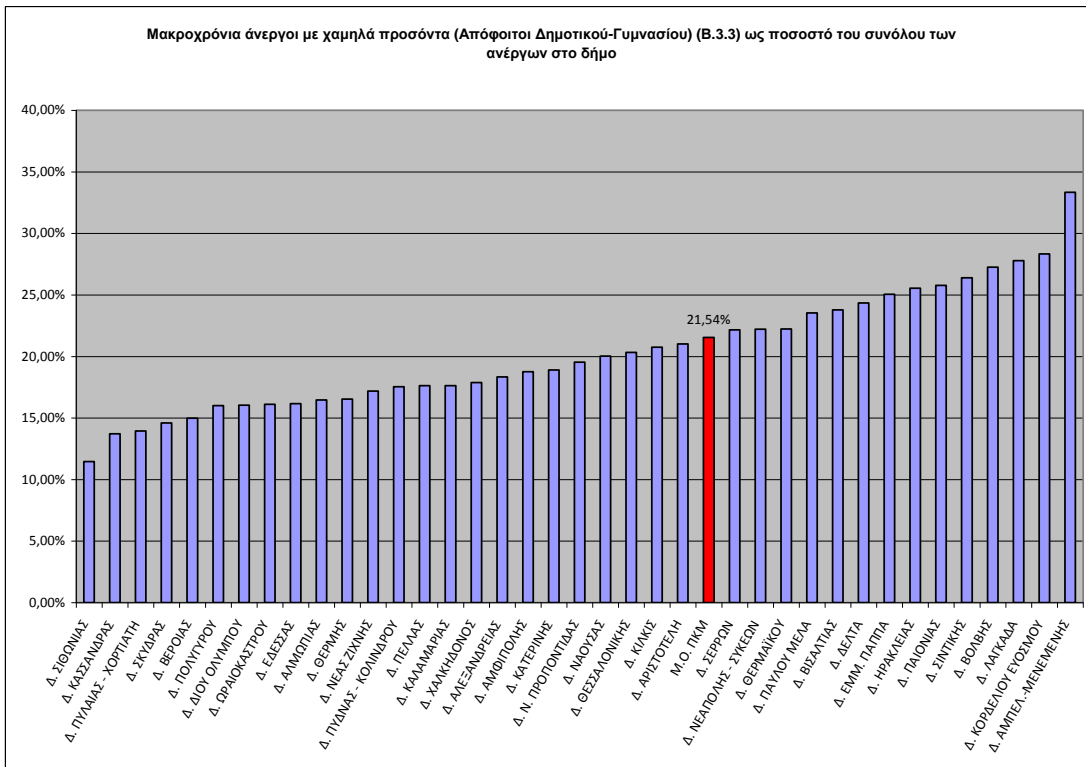
Αντιθέτως, το υψηλότερο ποσοστό μακροχρόνια ανέργων με χαμηλά προσόντα ως προς τον πληθυσμό του δήμου καταγράφεται στον δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης (4,21%). Ακολουθούν οι δήμοι Κορδελιού – Ευόσμου (3,32%), και Παύλου Μελά (3,19%). Σημειώνεται ότι ο μ.ο. στους 38 δήμους ανέρχεται σε 1,51%.

Διάγραμμα 29

Τέλος, το υψηλότερο ποσοστό μακροχρόνια ανέργων με χαμηλά προσόντα ως προς το σύνολο των ανέργων του δήμου καταγράφεται στον δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης (33,34%). Ακολουθούν οι δήμοι Κορδελιού – Ευόσμου (28,34%), Λαγκαδά (27,79%) και Βόλβης (27,25%). Σημειώνεται ότι το αντίστοιχο ποσοστό στην ΠΚΜ ανέρχεται σε 21,54%.

Διάγραμμα 30

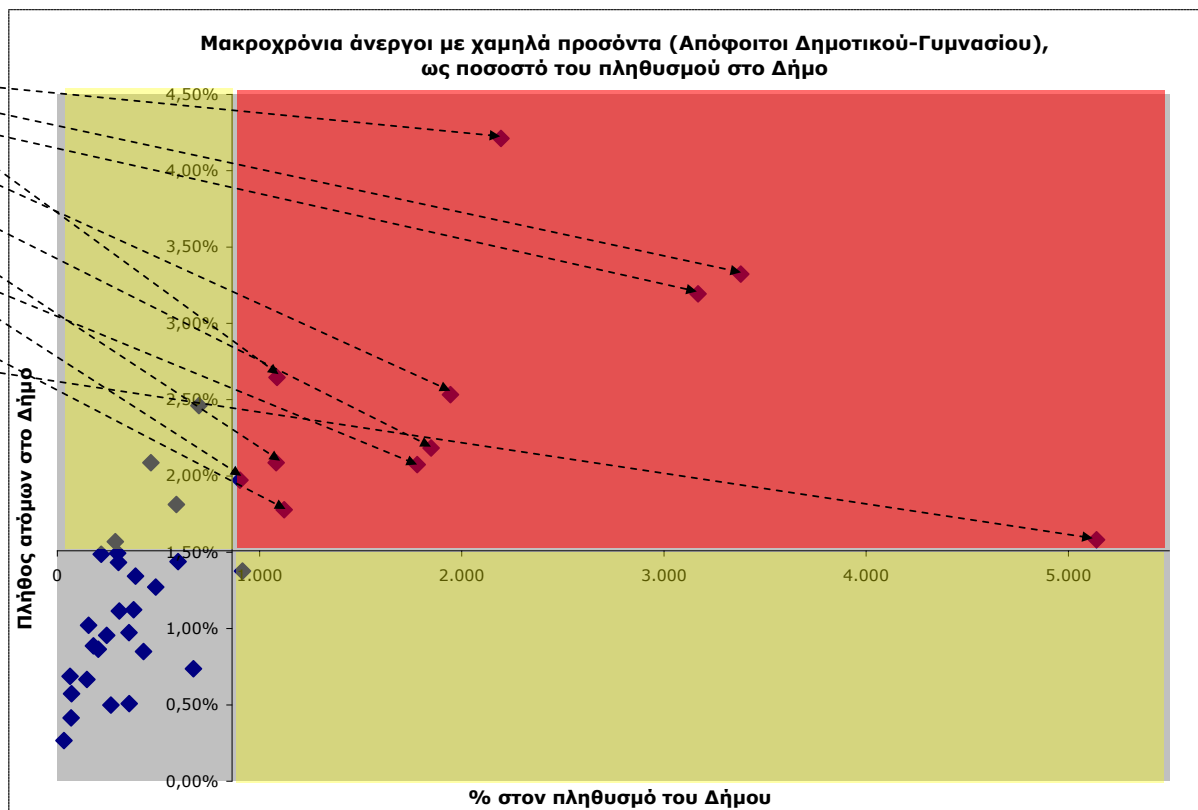

Στο διάγραμμα που ακολουθεί αποτυπώνεται η ένταση του προβλήματος σε κάθε δήμο (κάθετος άξονας) σε συνάρτηση με τον απόλυτο αριθμό των μακροχρόνια ανέργων με χαμηλά προσόντα στο δήμο (οριζόντιος άξονας). Το σημείο τομής των αξόνων αντιστοιχεί σε 864 άτομα (μ.ο. αριθμού μακροχρόνια ανέργων με χαμηλά προσόντα στους 38 δήμους) και 1,51% (μ.ο. ποσοστού μακροχρόνια ανέργων με χαμηλά προσόντα στους 38 δήμους). **Οι δήμοι που βρίσκονται πάνω από τον οριζόντιο άξονα και όσο απομακρύνονται κάθετα από αυτόν, συγκεντρώνουν αναλογικά μεγαλύτερο μέγεθος της αντίστοιχης κοινωνικής ομάδας. Επιπλέον, η βαρύτητα του προβλήματος αυξάνεται για τους δήμους που βρίσκονται στο πάνω δεξιά τεταρτημόριο και όσο απομακρύνονται από το σημείο τομής των αξόνων.** Με βάση τα ποσοτικά αυτά δεδομένα, η ικανότητα και η επάρκεια διαχείρισης των αντίστοιχων προβλημάτων, αξιολογείται σε συνάρτηση της διαθεσιμότητας και της επάρκειας των ανάλογων υποστηρικτικών δομών.

Διάγραμμα 31. Γεωγραφική αποτύπωση των μακροχρόνια ανέργων με χαμηλά προσόντα ανά δήμο στην ΠΚΜ.

(B.3.3) Μακροχρόνια άνεργοι με χαμηλά προσόντα (Απόφοιτοι Δημοτικού-Γυμνασίου)					
A/A	ΔΗΜΟΙ	Πληθυσμός	Πλήθος ατόμων ομάδας	% στο σύνολο των ατόμων της Περιφέρειας	% του πληθυσμού του Δήμου
1	Δ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	52.127	2.195	6,69%	4,21%
2	Δ. ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	101.753	3.380	10,30%	3,32%
3	Δ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	99.245	3.169	9,65%	3,19%
4	Δ. ΛΑΓΚΑΔΑ	41.103	1.087	3,31%	2,64%
5	Δ. ΣΕΡΡΩΝ	76.817	1.945	5,92%	2,53%
6	Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ	28.493	701	2,14%	2,46%
7	Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	84.741	1.849	5,63%	2,18%
8	Δ. ΣΙΝΤΙΚΗΣ	22.195	463	1,41%	2,09%
9	Δ. ΚΙΛΚΙΣ	51.926	1.083	3,30%	2,09%
10	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	85.851	1.780	5,42%	2,07%
11	Δ. ΔΕΛΤΑ	45.839	904	2,75%	1,97%
12	Δ. ΝΑΟΥΣΑΣ	32.494	589	1,79%	1,81%
13	Δ. ΠΕΛΛΑΣ	63.122	1.122	3,42%	1,78%
14	Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	325.182	5.140	15,66%	1,58%
15	Δ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ	18.294	287	0,87%	1,57%
16	Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	20.030	299	0,91%	1,49%
17	Δ. ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑ	14.664	218	0,66%	1,49%
18	Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	41.570	598	1,82%	1,44%
19	Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	21.145	303	0,92%	1,43%
20	Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	66.547	916	2,79%	1,38%
21	Δ. ΕΔΕΣΣΑΣ	28.814	387	1,18%	1,34%
22	Δ. ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	38.317	487	1,48%	1,27%
23	Δ. ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	33.673	378	1,15%	1,12%
24	Δ. ΑΛΜΩΠΙΑΣ	27.556	307	0,94%	1,11%
25	Δ. ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	15.179	155	0,47%	1,02%
26	Δ. Ν. ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	36.500	355	1,08%	0,97%
27	Δ. ΔΙΟΥ ΟΛΥΜΠΙΟΥ	25.668	245	0,75%	0,95%
28	Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ	20.188	179	0,55%	0,89%
29	Δ. ΒΟΛΒΗΣ	23.478	203	0,62%	0,86%
30	Δ. ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	50.264	427	1,30%	0,85%
31	Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	91.518	674	2,05%	0,74%
32	Δ. ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ	9.182	63	0,19%	0,69%
33	Δ. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	22.048	147	0,45%	0,67%
34	Δ. ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ	12.397	71	0,22%	0,57%
35	Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	70.110	356	1,08%	0,51%
36	Δ. ΘΕΡΜΗΣ	53.201	265	0,81%	0,50%
37	Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	16.672	69	0,21%	0,41%
38	Δ. ΣΙΘΩΝΙΑΣ	12.394	33	0,10%	0,27%
ΣΥΝΟΛΟ		1.880.297	Μ.Ο. 864		Μ.Ο. 1,51%

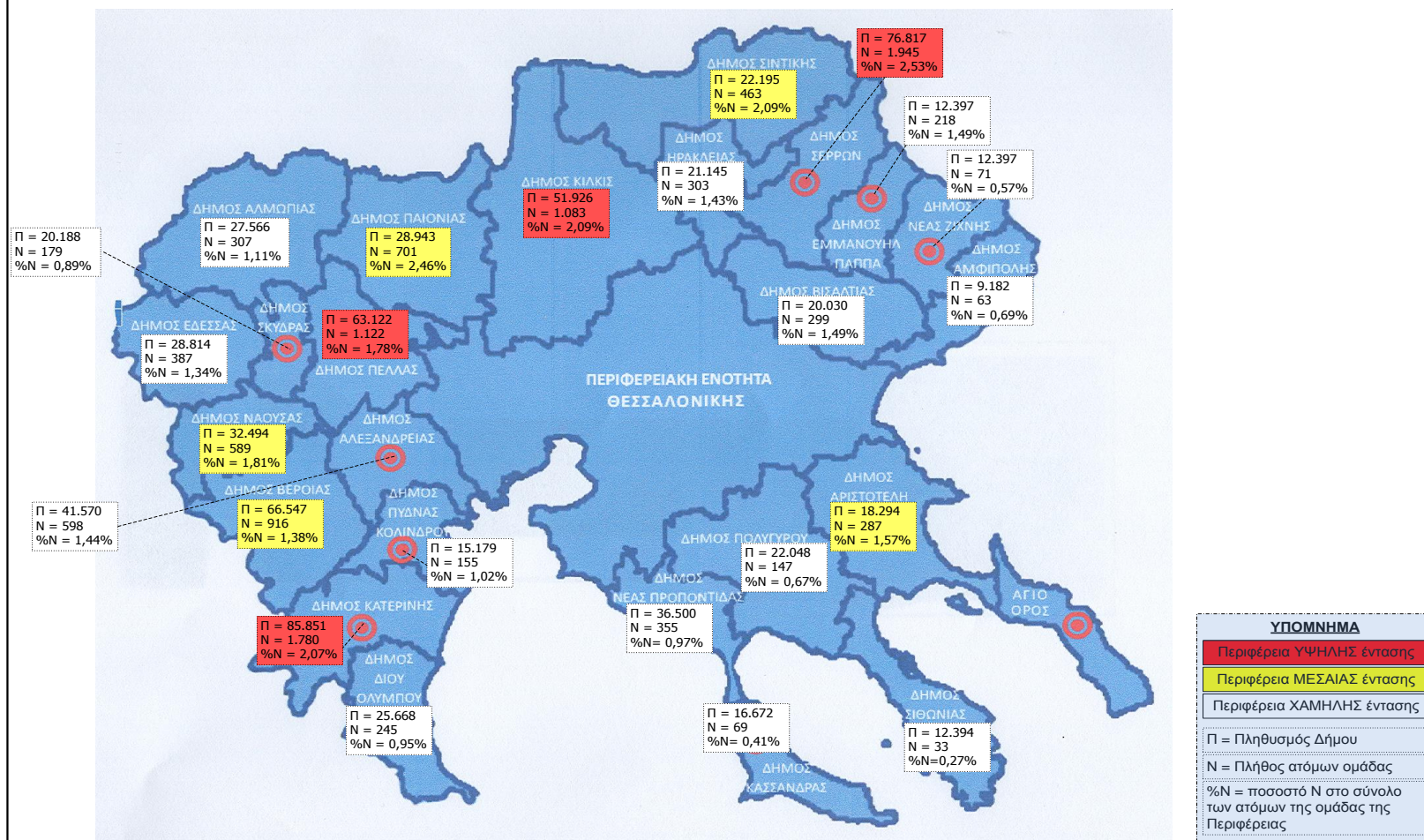

Υπόμνημα
 Δήμος **ΥΨΗΛΗΣ** ένταξης
 Δήμος **ΜΕΣΑΙΑΣ** ένταξης
 Δήμος **ΧΑΜΗΛΗΣ** ένταξης

Οι δήμοι που βρίσκονται πάνω από τον οριζόντιο άξονα και όσο απομακρύνονται κάθετα από αυτόν, συγκεντρώνουν αναλογικά μεγαλύτερο μέγεθος της αντίστοιχης κοινωνικής ομάδας. Επιπλέον, η βαρύτητα του προβλήματος αυξάνεται για τους δήμους που βρίσκονται στο πάνω δεξιό τεταρτημόριο και όσο απομακρύνονται από το σημείο τομής των αξόνων.

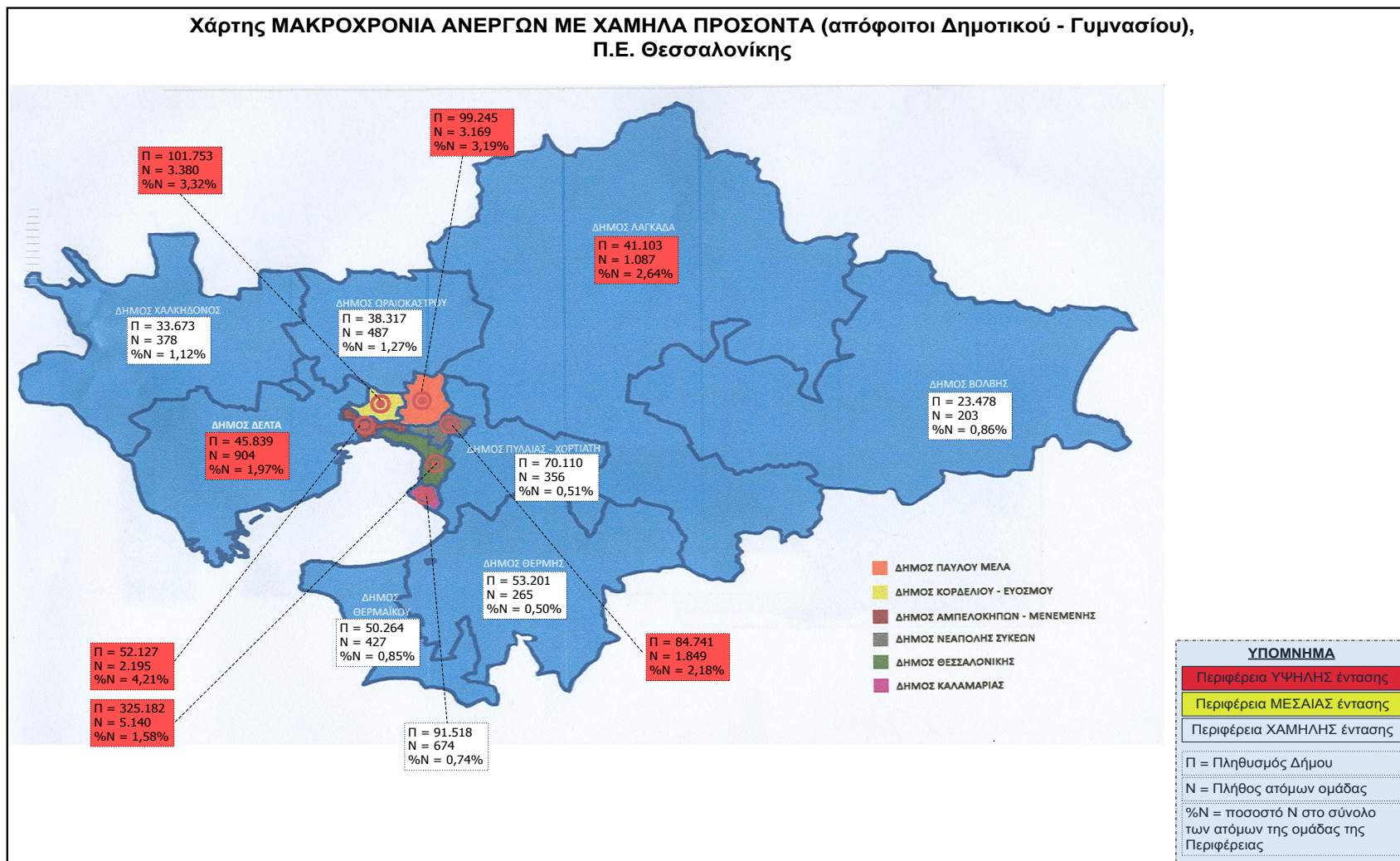
Χάρτης 11. Γεωγραφική αποτύπωση των μακροχρόνια ανέργων με χαμηλά προσόντα ανά δήμο στην ΠΚΜ (εκτός Π.Ε. Θεσσαλονίκης).

Χάρτης ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΑ ΑΝΕΡΓΩΝ ΜΕ ΧΑΜΗΛΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ, απόφοιτοι Δημοτικού - Γυμνασίου, (εκτός Π.Ε. Θεσσαλονίκης)

Χάρτης 12. Γεωγραφική αποτύπωση των μακροχρόνια ανέργων με χαμηλά προσόντα ανά δήμο στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης.

B.4 Μέλη πολύτεκνων οικογενειών με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα

Τα περισσότερα μέλη πολύτεκνων οικογενειών με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα καταγράφονται στον δήμο Νεάπολης - Συκεών (17.000 ή 55,92%). Ακολουθούν κατά σειρά οι δήμοι Βέροιας (3.000 ή 9,87%), Λαγκαδά (2.458 ή 8,08%), Σερρών (1.800 ή 5,92%) και Αμπελοκήπων – Μενεμένης (1.587 ή 5,22%). Το υψηλότερο ποσοστό μελών πολύτεκνων οικογενειών με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα ως προς τον πληθυσμό του δήμου, καταγράφεται επίσης στον δήμο Νεάπολης - Συκεών (20,06%). Ακολουθούν οι δήμοι Λαγκαδά (5,98%) και Σκύδρας (5%). Σημειώνεται ότι τα μέλη πολύτεκνων οικογενειών με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα, ως ποσοστό του πληθυσμού, ανέρχονται σε 2,23%.

B.4.1 Με ατομικό/οικογενειακό εισόδημα μέχρι 5.900 €

Τα περισσότερα μέλη πολύτεκνων οικογενειών με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα μέχρι 5.900 €, καταγράφονται στον δήμο Νεάπολης - Συκεών (5.000 ή 75,82%) ενώ ακολουθούν οι δήμοι Κιλκίς (750 ή 11,37%) και Σερρών (650 ή 9,86%). Το υψηλότερο ποσοστό μελών πολύτεκνων οικογενειών με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα μέχρι 5.900 €, ως προς τον πληθυσμό του δήμου, καταγράφεται επίσης στον δήμο Νεάπολης - Συκεών (5,9%).

B.4.2 Με οικογενειακό εισόδημα από 5.901 € μέχρι 12.000 €

Τα περισσότερα μέλη πολύτεκνων οικογενειών με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα από 5.901 € μέχρι 12.000 € καταγράφονται στον δήμο Νεάπολης - Συκεών (12.000 ή 90%) ενώ ακολουθεί ο δήμος Σερρών (1.150 ή 8,63%). Το υψηλότερο ποσοστό μελών πολύτεκνων οικογενειών με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα από 5.901 € μέχρι 12.000 €, ως προς τον πληθυσμό του δήμου, καταγράφεται επίσης στον δήμο Νεάπολης - Συκεών (14,16%).

B.5 Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών

Οι περισσότεροι αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, καταγράφονται στους δήμους Θερμαϊκού (2.425 ή 25,81%) και Νεάπολης – Συκεών (2.000 ή 21,28%) ενώ ακολουθούν κατά σειρά οι δήμοι Παύλου Μελά (1.290 ή 13,73%), Κορδελιού – Ευόσμου (1.018 ή 10,83%) και Αλεξάνδρειας (800 ή 8,51%).

B.6 Γυναίκες, θύματα κακοποίησης

Οι περισσότερες γυναίκες, θύματα κακοποίησης, καταγράφονται στον δήμο Θερμαϊκού (1.306 ή 71,48%) ενώ ακολουθεί ο δήμος Σκύδρας (170 ή 9,3%). Το υψηλότερο ποσοστό γυναικών, θυμάτων κακοποίησης, ως προς τον πληθυσμό των γυναικών στον δήμο, καταγράφεται επίσης στον δήμο Θερμαϊκού (2,6%).

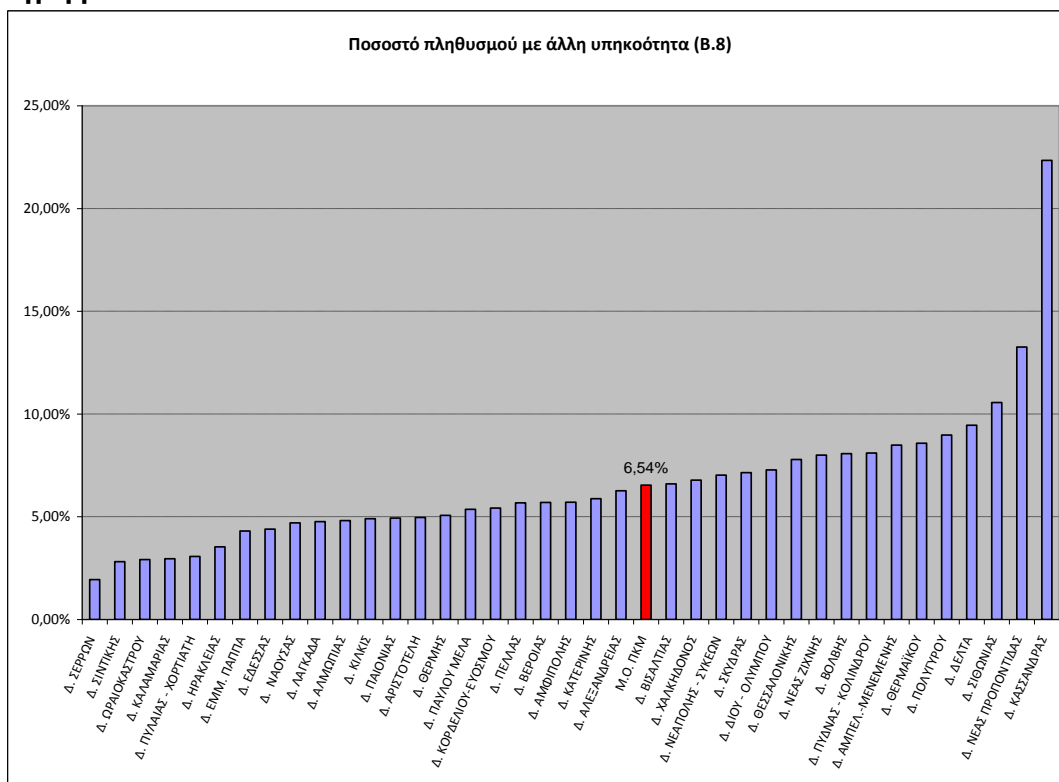
B.7 Παιδιά, θύματα κακοποίησης

Τα περισσότερα παιδιά θύματα κακοποίησης καταγράφονται στον δήμο Θερμαϊκού (1.250 ή 80,54%).

B.8 Μετανάστες

Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011, τα υψηλότερα ποσοστά αλλοδαπών υπηκόων καταγράφονται σε τρεις (3) δήμους του Νομού Χαλκιδικής. Ειδικότερα, στους δήμους Κασσάνδρας (22,34%), Ν. Προποντίδας (13,25%) και Σιθωνίας (10,55%). Από την άλλη πλευρά το μικρότερο ποσοστό αλλοδαπών υπηκόων καταγράφεται στον δήμο Σερρών (1,94%) ενώ ακολουθούν οι δήμοι Σιντικής (2,82%), Ωραιοκάστρου (2,91%), Καλαμαριάς (2,95%) και Πυλαίας – Χορτιάτη (3,07%). Σημειώνεται ότι ο μ.ο. στους 38 δήμους ανέρχεται σε 6,54%.

Διάγραμμα 32

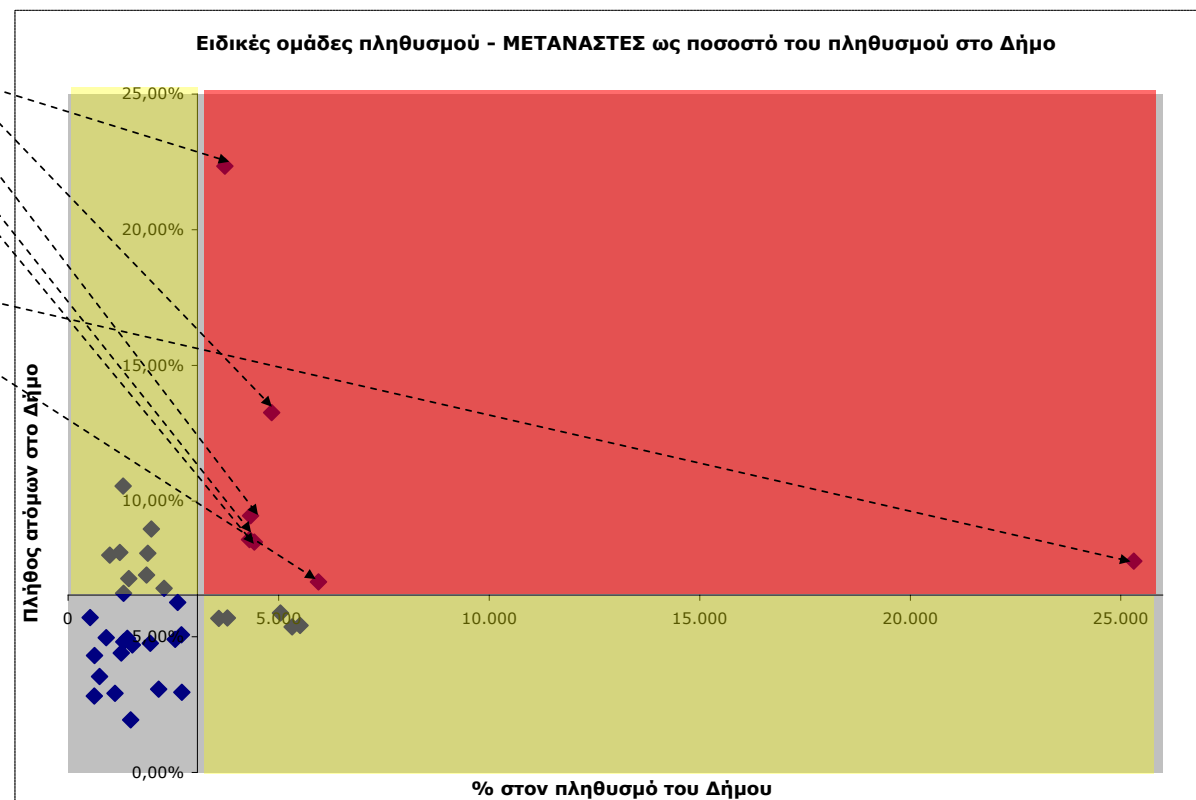
Στο διάγραμμα που ακολουθεί αποτυπώνεται η ένταση του προβλήματος σε κάθε δήμο (κάθετος άξονας) σε συνάρτηση με τον απόλυτο αριθμό των αλλοδαπών υπηκόων στο δήμο (οριζόντιος άξονας). Το σημείο τομής των αξόνων αντιστοιχεί σε αριθμό 3.070 (μ.ο. αριθμού αλλοδαπών υπηκόων στους 38 δήμους) και 6,54% (μ.ο. ποσοστού αλλοδαπών υπηκόων στους 38 δήμους). **Οι δήμοι που βρίσκονται πάνω από τον οριζόντιο άξονα και όσο απομακρύνονται κάθετα από αυτόν, συγκεντρώνουν αναλογικά μεγαλύτερο μέγεθος της αντίστοιχης κοινωνικής ομάδας. Επιπλέον, η βαρύτητα του προβλήματος αυξάνεται για τους δήμους που βρίσκονται στο πάνω δεξιά**

τεταρτημόριο και όσο απομακρύνονται από το σημείο τομής των αξόνων. Με βάση τα ποσοτικά αυτά δεδομένα, η ικανότητα και η επάρκεια διαχείρισης των αντίστοιχων προβλημάτων, αξιολογείται σε συνάρτηση της διαθεσιμότητας και της επάρκειας των ανάλογων υποστηρικτικών δομών.

Διάγραμμα 33. Γεωγραφική αποτύπωση των μεταναστών ανά δήμο στην ΠΚΜ.

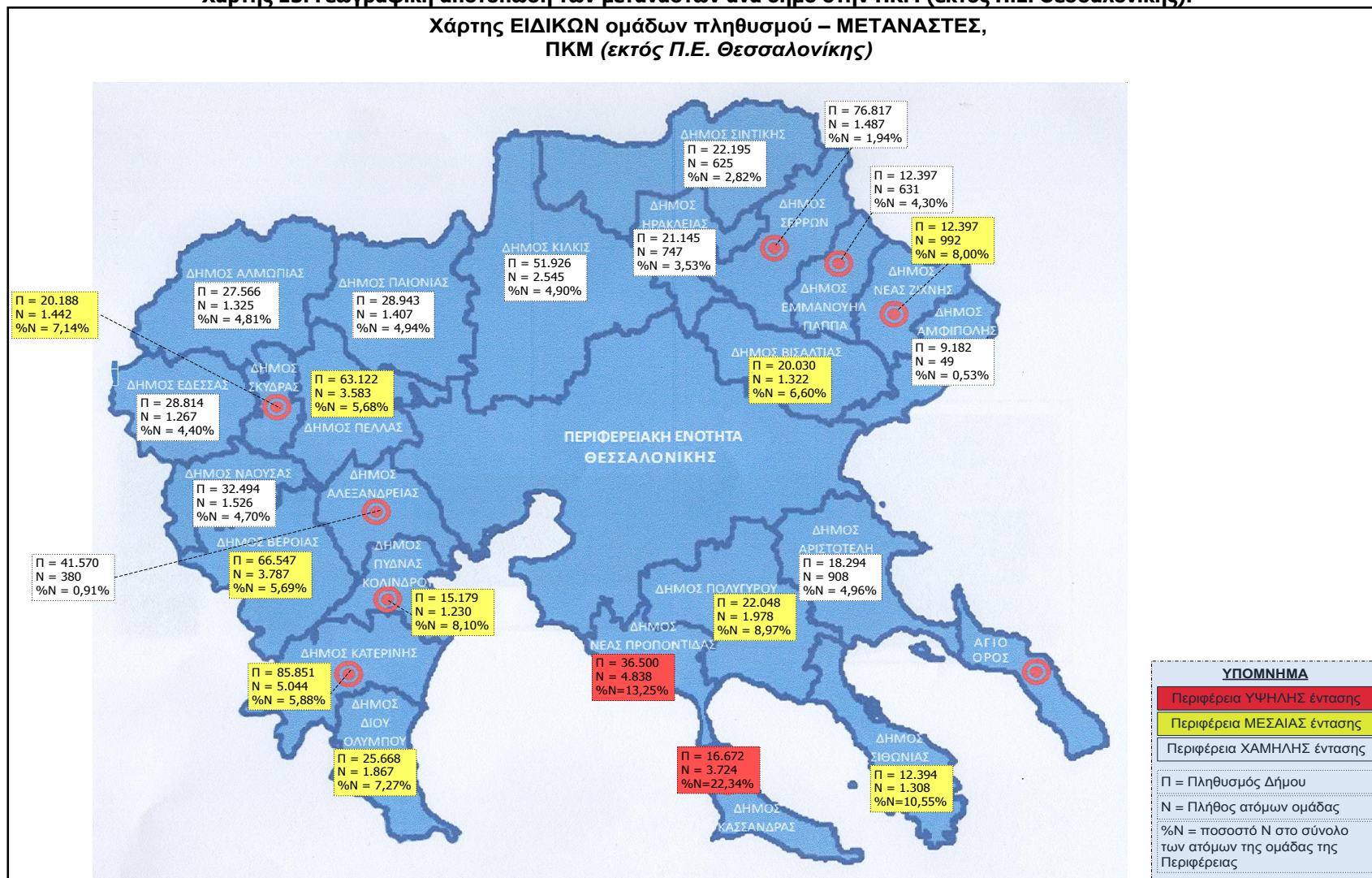
(B.8) Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού - ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ					
A/A	ΔΗΜΟΙ	Πληθυσμός	Πλήθος ατόμων ομάδας	% στο σύνολο των ατόμων της Περιφέρειας	% του πληθυσμού του Δήμου
1	Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	16.672	3.724	3,19%	22,34%
2	Δ. Ν. ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	36.500	4.838	4,15%	13,25%
3	Δ. ΣΙΘΩΝΙΑΣ	12.394	1.308	1,12%	10,55%
4	Δ. ΔΕΛΤΑ	45.839	4.334	3,71%	9,45%
5	Δ. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	22.048	1.978	1,70%	8,97%
6	Δ. ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	50.264	4.313	3,70%	8,58%
7	Δ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	52.127	4.424	3,79%	8,49%
8	Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	15.179	1.230	1,05%	8,10%
9	Δ. ΒΟΛΒΗΣ	23.478	1.895	1,62%	8,07%
10	Δ. ΝΕΑΣ ΣΙΧΝΗΣ	12.397	992	0,85%	8,00%
11	Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	325.182	25.308	21,69%	7,78%
12	Δ. ΔΙΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ	25.668	1.867	1,60%	7,27%
13	Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ	20.188	1.442	1,24%	7,14%
14	Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	84.741	5.950	5,10%	7,02%
15	Δ. ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	33.673	2.284	1,96%	6,78%
16	Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	20.030	1.322	1,13%	6,60%
17	Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	41.570	2.604	2,23%	6,26%
18	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	85.851	5.044	4,32%	5,88%
19	Δ. ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ	9.182	524	0,45%	5,71%
20	Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	66.547	3.787	3,25%	5,69%
21	Δ. ΠΕΛΛΑΣ	63.122	3.583	3,07%	5,68%
22	Δ. ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	101.753	5.511	4,72%	5,42%
23	Δ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	99.245	5.321	4,56%	5,36%
24	Δ. ΘΕΡΜΗΣ	53.201	2.695	2,31%	5,07%
25	Δ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ	18.294	908	0,78%	4,96%
26	Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ	28.493	1.407	1,21%	4,94%
27	Δ. ΚΙΛΚΙΣ	51.926	2.545	2,18%	4,90%
28	Δ. ΑΛΜΩΠΙΑΣ	27.556	1.325	1,14%	4,81%
29	Δ. ΛΑΓΚΑΔΑ	41.103	1.955	1,68%	4,76%
30	Δ. ΝΑΟΥΣΑΣ	32.494	1.526	1,31%	4,70%
31	Δ. ΕΔΕΣΣΑΣ	28.814	1.267	1,09%	4,40%
32	Δ. ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑ	14.664	631	0,54%	4,30%
33	Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	21.145	747	0,64%	3,53%
34	Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	70.110	2.151	1,84%	3,07%
35	Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	91.518	2.704	2,32%	2,95%
36	Δ. ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	38.317	1.116	0,96%	2,91%
37	Δ. ΣΙΝΤΙΚΗΣ	22.195	625	0,54%	2,82%
38	Δ. ΣΕΡΡΩΝ	76.817	1.487	1,27%	1,94%
	ΣΥΝΟΛΟ	1.880.297	Μ.Ο. 3.070		Μ.Ο. 6,54%

Υπόμνημα
 Δήμος **ΥΨΗΛΗΣ** έντασης
 Δήμος **ΜΕΣΑΙΑΣ** έντασης
 Δήμος **ΧΑΜΗΛΗΣ** έντασης

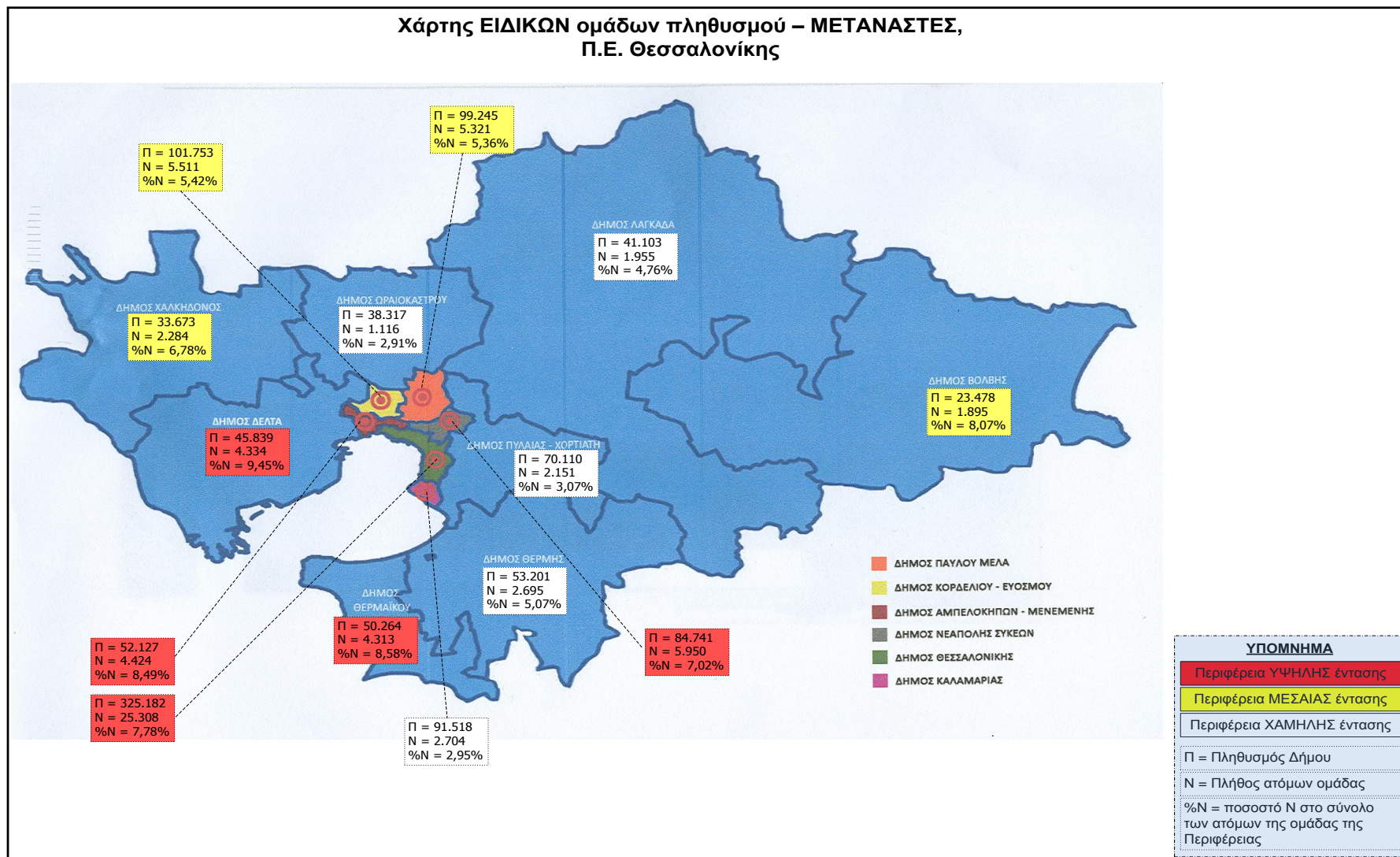
Οι δήμοι που βρίσκονται πάνω από τον οριζόντιο άξονα και όσο απομακρύνονται κάθετα από αυτόν, συγκεντρώνουν αναλογικά μεγαλύτερο μέγεθος της αντίστοιχης κοινωνικής ομάδας. Επιπλέον, η βαρύτητα του προβλήματος αυξάνεται για τους δήμους που βρίσκονται στο πάνω δεξιά τεταρτημόριο και όσο απομακρύνονται από το σημείο τομής των αξόνων.

Χάρτης 13. Γεωγραφική αποτύπωση των μεταναστών ανά δήμο στην ΠΚΜ (εκτός Π.Ε. Θεσσαλονίκης).

Χάρτης 14. Γεωγραφική αποτύπωση των μεταναστών ανά δήμο στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης.

B.8.1 Νόμιμοι Μετανάστες

Οι περισσότεροι νόμιμοι μετανάστες καταγράφονται κατά σειρά στους δήμους Κασσάνδρας (5.140 ή 17,66%), Νεάπολης – Συκεών (5.000 ή 17,18%), Παύλου Μελά (4.800 ή 16,49%), Θερμαϊκού (4.400 ή 15,11%), Σερρών (3.500 ή 12,02%) και Θέρμης (3.018 ή 10,37%). Το υψηλότερο ποσοστό νόμιμων μεταναστών ως προς τον πληθυσμό του δήμου, καταγράφεται επίσης στον δήμο Κασσάνδρας (30,83%).

B.8.2 Παράνομοι Μετανάστες

Οι περισσότεροι παράνομοι μετανάστες καταγράφονται κατά σειρά στους δήμους Θερμαϊκού (900 ή 63,11%), Σερρών (291 ή 20,41%) και Ν. Προποντίδας (227 ή 15,92%). Το υψηλότερο ποσοστό παράνομων μεταναστών ως προς τον πληθυσμό του δήμου, καταγράφεται επίσης στον δήμο Θερμαϊκού (1,79%).

B.9 Πρόσφυγες και Αιτούντες άσυλο

Οι περισσότεροι πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο καταγράφονται στον δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης (227 ή 76,69%) ενώ ακολουθούν οι δήμοι Ν. Προποντίδας (18 ή 6,08%), Σερρών (18 ή 6,08%) και Θερμαϊκού (17 ή 5,74%). Το υψηλότερο ποσοστό προσφύγων και αιτούντων άσυλο ως προς τον πληθυσμό του δήμου, καταγράφεται επίσης στον δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης (0,44%). Σημειώνεται ότι οι πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, ως ποσοστό του πληθυσμού, ανέρχονται σε 0,07%.

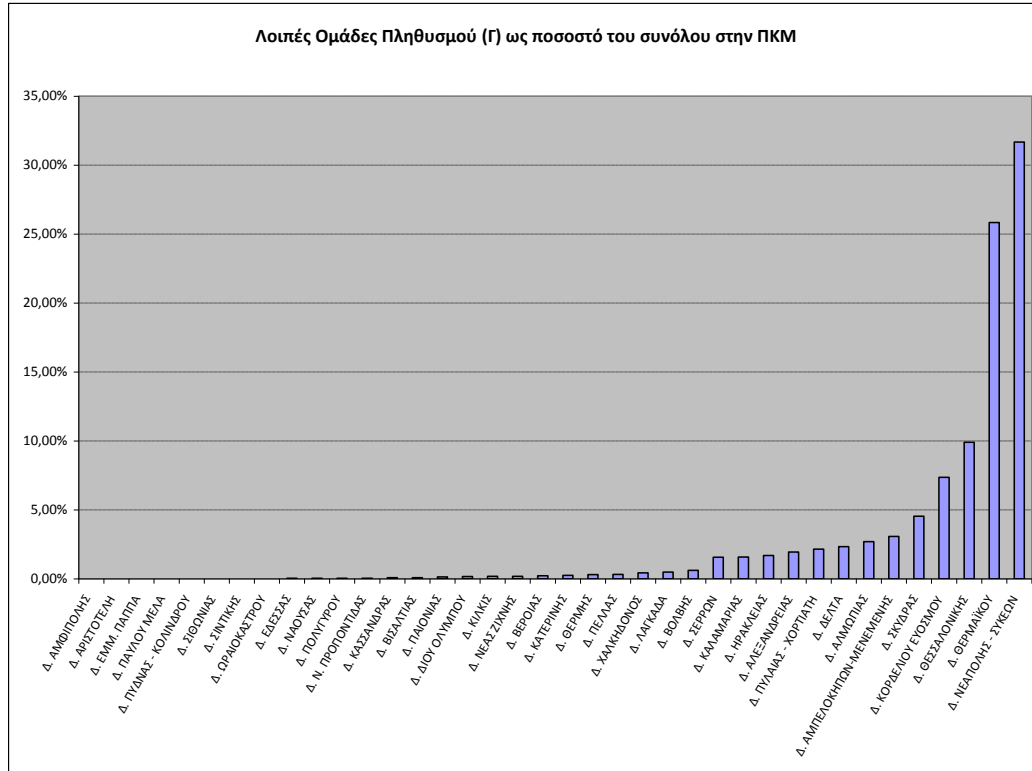
B.10 Παλιννοστούντες

Οι περισσότεροι παλιννοστούντες καταγράφονται στον δήμο Νεάπολης – Συκεών (8.000 ή 33,75%) ενώ ακολουθούν κατά σειρά οι δήμοι Κατερίνης (3.000 ή 12,65%), Ν. Προποντίδας (2.975 ή 12,55%) και Παύλου Μελά (2.800 ή 11,81%). Το υψηλότερο ποσοστό παλιννοστούντων ως προς τον πληθυσμό του δήμου, καταγράφεται επίσης στον δήμο Νεάπολης – Συκεών (9,44%) ενώ ακολουθούν οι δήμοι Ν. Προποντίδας (8,15%) και Σκύδρας (7,43%). Σημειώνεται ότι οι παλιννοστούντες, ως ποσοστό του πληθυσμού, ανέρχονται σε 2,05%.

1.2.3. ΛΟΙΠΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ (Γ)

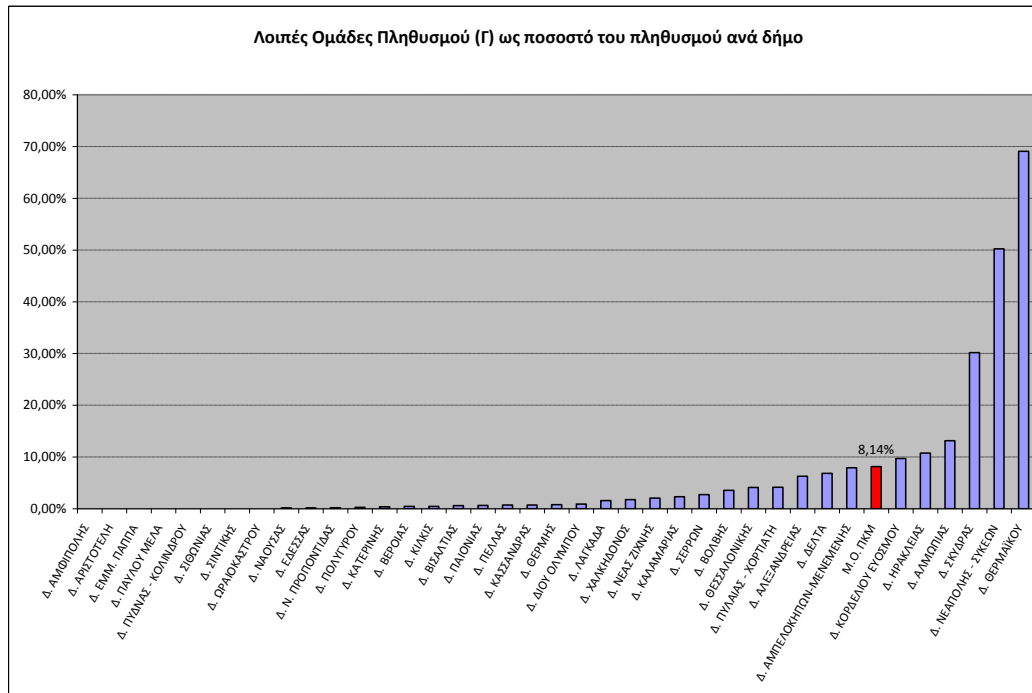
Από την ανάλυση των στοιχείων των δήμων προκύπτει ότι, σε απόλυτους αριθμούς, τα περισσότερα άτομα που ανήκουν στις λοιπές ομάδες προέρχονται από τους δήμους Νεάπολης – Συκεών (42.535 ή 31,67%) και Θερμαϊκού (34.708 ή 25,84%) ενώ ακολουθούν οι δήμοι Θεσσαλονίκης (13.252 ή 9,9%) και Κορδελιού – Ευόσμου (9.879 ή 7,36%).

Διάγραμμα 34

Ωστόσο, τα περισσότερα άτομα, ως ποσοστό του πληθυσμού στο δήμο, καταγράφονται κατά σειρά στους δήμους Θερμαϊκού (69,05%) και Νεάπολης – Συκεών (50,19%). Σημειώνεται ότι ο μ.ο. στους 30 δήμους που έστειλαν στοιχεία ανέρχεται σε 8,14%.

Διάγραμμα 35

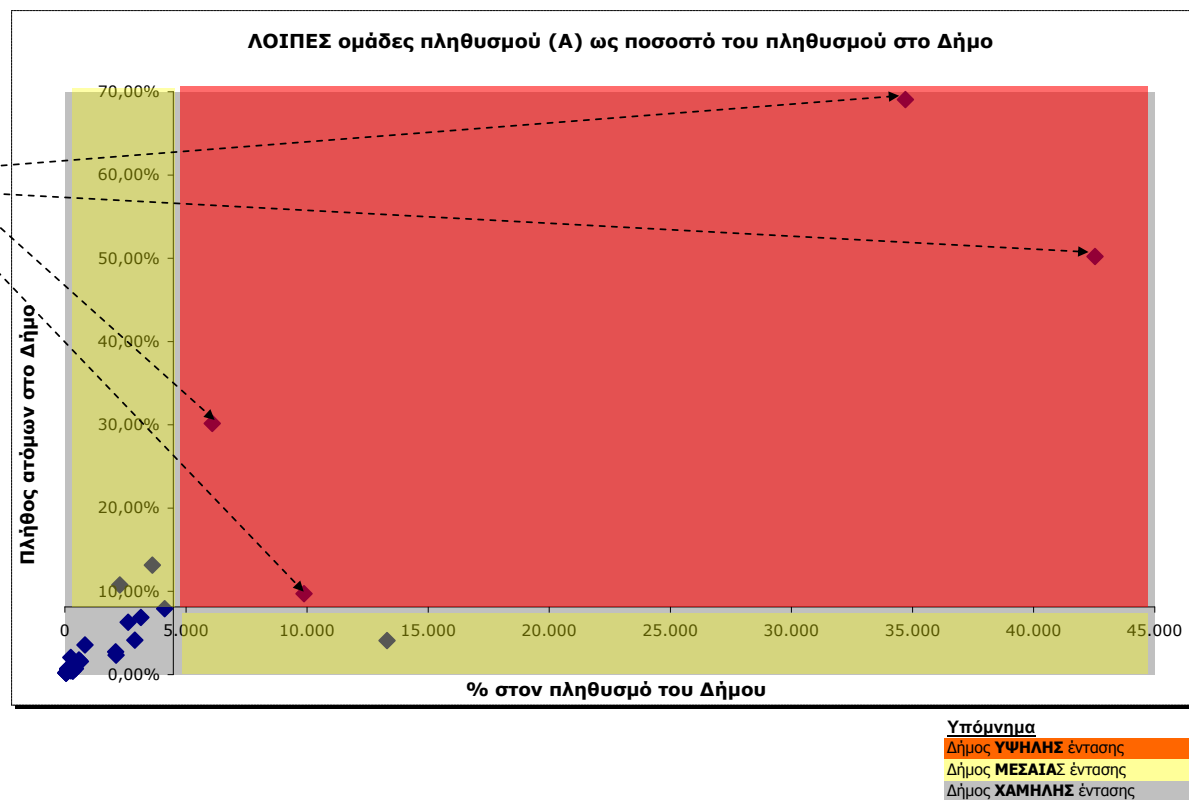
Στο διάγραμμα που ακολουθεί αποτυπώνεται η ένταση του προβλήματος σε κάθε δήμο (κάθετος άξονας) σε συνάρτηση με τον απόλυτο αριθμό των ατόμων που ανήκουν στις λοιπές

ομάδες στον δήμο (οριζόντιος άξονας). Το σημείο τομής των αξόνων αντιστοιχεί σε 4.477 άτομα (μ.ο. αριθμού ατόμων που ανήκουν στις λοιπές ομάδες στους 30 δήμους) και 8,14% (μ.ο. ποσοστού λοιπών ομάδων στους 30 δήμους). **Οι δήμοι που βρίσκονται πάνω από τον οριζόντιο άξονα και όσο απομακρύνονται κάθετα από αυτόν, συγκεντρώνουν αναλογικά μεγαλύτερο μέγεθος της αντίστοιχης κοινωνικής ομάδας. Επιπλέον, η βαρύτητα του προβλήματος αυξάνεται για τους δήμους που βρίσκονται στο πάνω δεξιά τεταρτημόριο και όσο απομακρύνονται από το σημείο τομής των αξόνων.** Με βάση τα ποσοτικά αυτά δεδομένα, η ικανότητα και η επάρκεια διαχείρισης των αντίστοιχων προβλημάτων, αξιολογείται σε συνάρτηση της διαθεσιμότητας και της επάρκειας των ανάλογων υποστηρικτικών δομών.

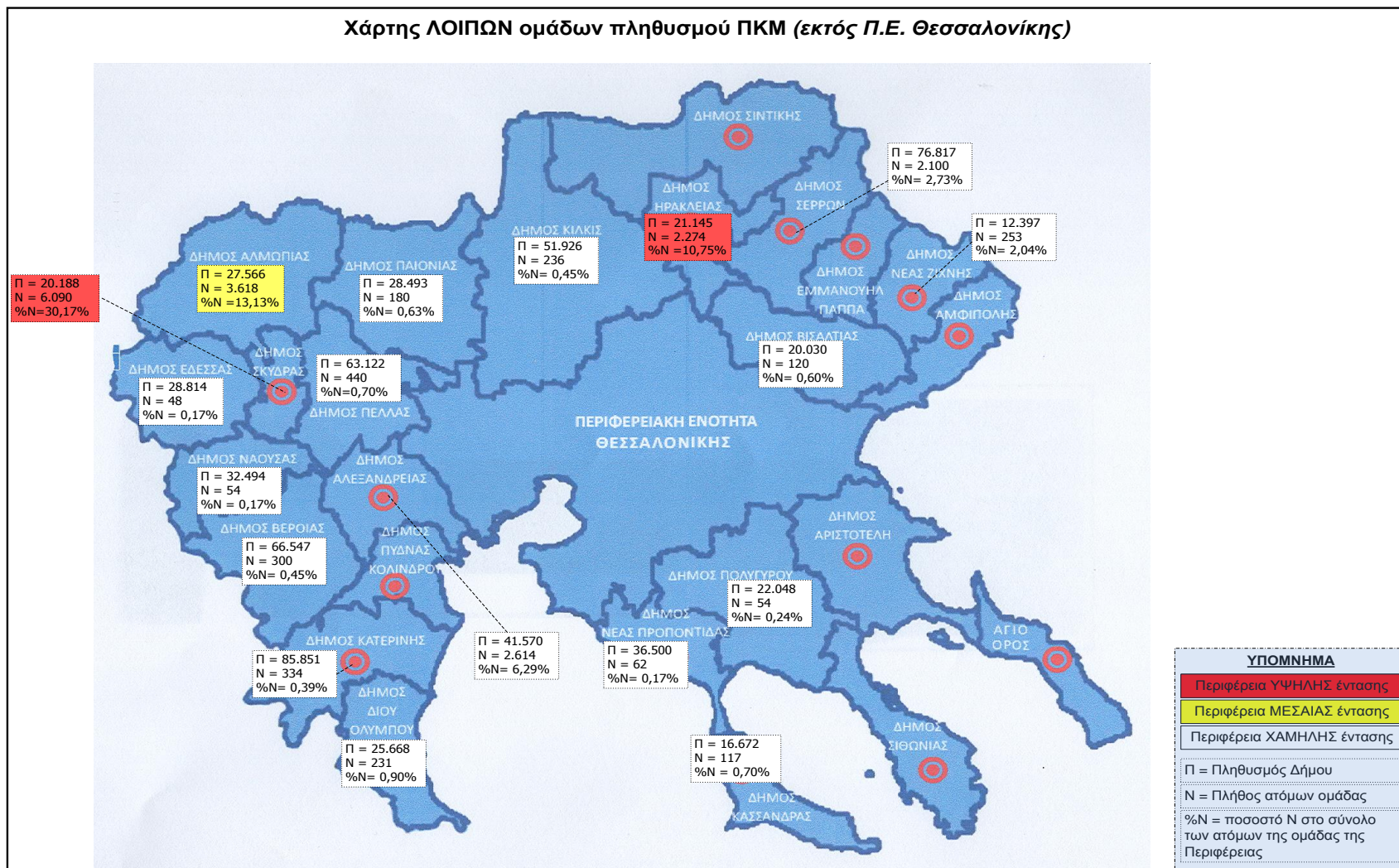
Διάγραμμα 36. Γεωγραφική αποτύπωση των λοιπών ομάδων ανά δήμο στην ΠΚΜ.

(Γ) ΛΟΙΠΕΣ ΟΜΑΔΕΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ					
A/A	ΔΗΜΟΙ	Πληθυσμός	Πλήθος ατόμων ομάδας	% στο σύνολο των ατόμων της Περιφέρειας	% του Πληθυσμού του Δήμου
1	Δ. ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	50.264	34.708	25,84%	69,05%
2	Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	84.741	42.535	31,67%	50,19%
3	Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ	20.188	6.090	4,53%	30,17%
4	Δ. ΑΛΜΩΠΙΑΣ	27.556	3.618	2,69%	13,13%
5	Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	21.145	2.274	1,69%	10,75%
6	Δ. ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	101.753	9.879	7,36%	9,71%
7	Δ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	52.127	4.123	3,07%	7,91%
8	Δ. ΔΕΛΤΑ	45.839	3.140	2,34%	6,85%
9	Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	41.570	2.614	1,95%	6,29%
10	Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	70.110	2.893	2,15%	4,13%
11	Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	325.182	13.302	9,90%	4,09%
12	Δ. ΒΟΛΒΗΣ	23.478	833	0,62%	3,55%
13	Δ. ΣΕΡΡΩΝ	76.817	2.100	1,56%	2,73%
14	Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	91.518	2.119	1,58%	2,32%
15	Δ. ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ	12.397	253	0,19%	2,04%
16	Δ. ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	33.673	587	0,44%	1,74%
17	Δ. ΛΑΓΚΑΔΑ	41.103	650	0,48%	1,58%
18	Δ. ΔΙΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ	25.668	231	0,17%	0,90%
19	Δ. ΘΕΡΜΗΣ	53.201	412	0,31%	0,77%
20	Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	16.672	117	0,09%	0,70%
21	Δ. ΠΕΛΛΑΣ	63.122	440	0,33%	0,70%
22	Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ	28.493	180	0,13%	0,63%
23	Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	20.030	120	0,09%	0,60%
24	Δ. ΚΙΛΚΙΣ	51.926	236	0,18%	0,45%
25	Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	66.547	300	0,22%	0,45%
26	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	85.851	334	0,25%	0,39%
27	Δ. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	22.048	54	0,04%	0,24%
28	Δ. Ν. ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	36.500	62	0,05%	0,17%
29	Δ. ΕΔΕΣΣΑΣ	28.814	48	0,04%	0,17%
30	Δ. ΝΑΟΥΣΑΣ	32.494	54	0,04%	0,17%
ΣΥΝΟΛΟ		1.650.827	Μ.Ο. 4.477		Μ.Ο. 8,14%

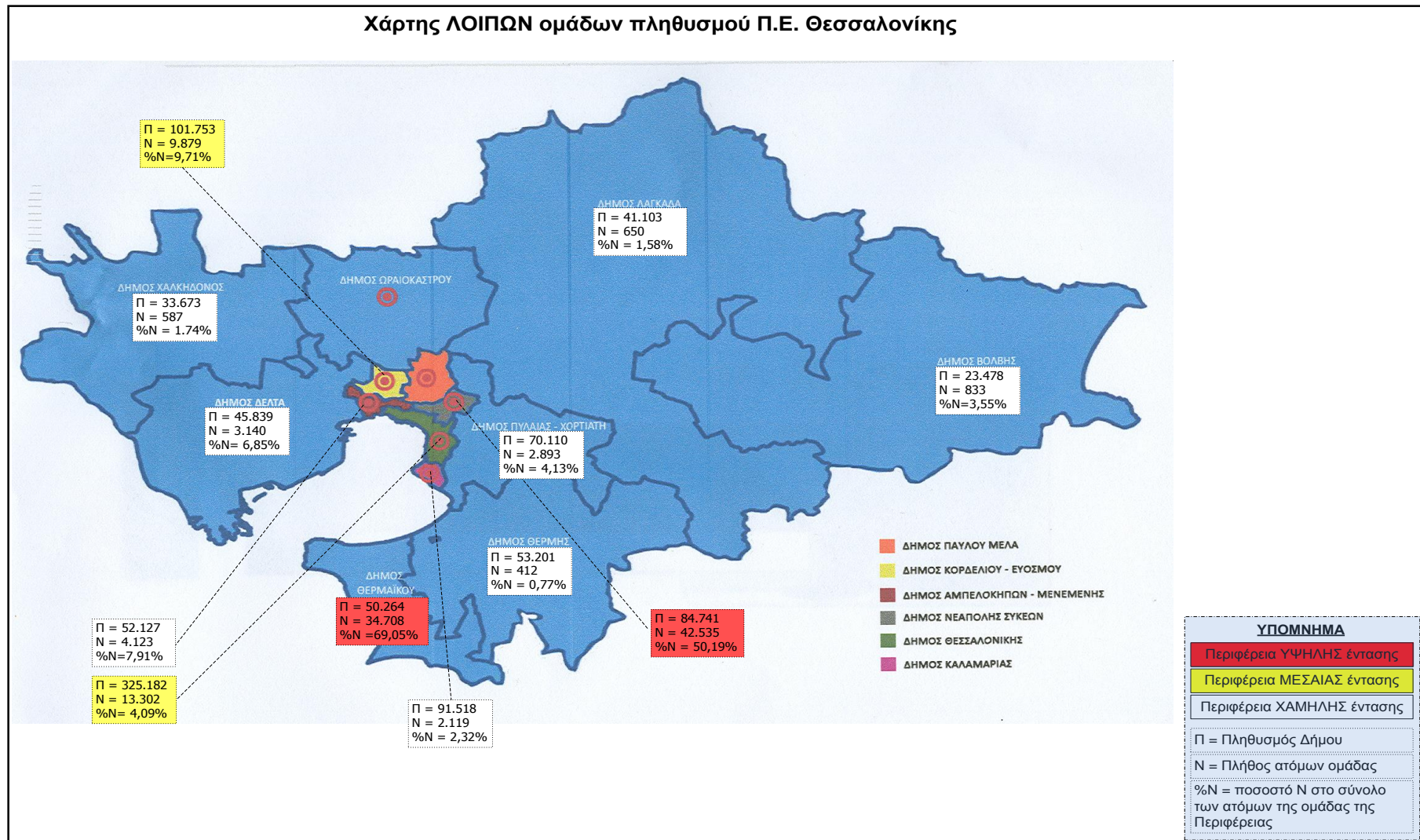
Οι δήμοι που βρίσκονται πάνω από τον οριζόντιο άξονα και όσο απομακρύνονται κάθετα από αυτόν, συγκεντρώνουν αναλογικά μεγαλύτερο μέγεθος της αντίστοιχης κοινωνικής ομάδας. Επιπλέον, η βαρύτητα του προβλήματος αυξάνεται για τους δήμους που βρίσκονται στο πάνω δεξιό τεταρτημόριο και όσο απομακρύνονται από το σημείο τομής των αξόνων.

Χάρτης 15. Γεωγραφική αποτύπωση των λοιπών ομάδων ανά δήμο στην ΠΚΜ (εκτός Π.Ε. Θεσσαλονίκης).

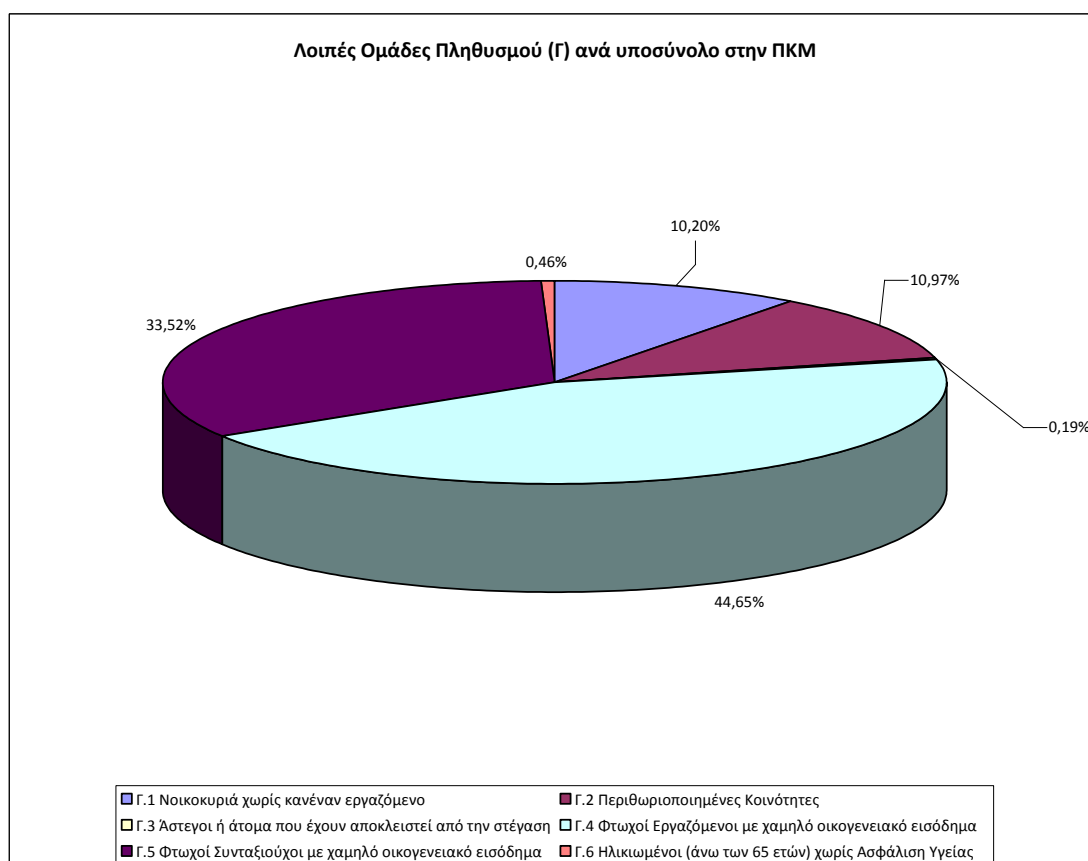

Χάρτης 16. Γεωγραφική αποτύπωση των λοιπών ομάδων ανά δήμο στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης.

Από το σύνολο των 134.406 ατόμων/ νοικοκυριών που ανήκουν στις λοιπές ομάδες, 13.698 (ή 10,20%) είναι νοικοκυριά χωρίς κανένα εργαζόμενο (Γ.1), 14.738 άτομα (ή 10,97%) που ανήκουν σε περιθωριοποιημένες κοινότητες (Γ.2), 259 (ή 0,19%) είναι άστεγοι ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από την στέγαση (Γ.3), 59.964 (ή 44,65%) είναι φτωχοί εργαζόμενοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα (Γ.4), 45.025 (ή 33,52%) είναι φτωχοί συνταξιούχοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα (Γ.5), 622 (ή 0,46%) ηλικιωμένοι (άνω των 65 ετών) χωρίς ασφάλιση υγείας (Γ.6).

Διάγραμμα 37

Σημειώνεται ότι τα στοιχεία που αφορούν στις λοιπές ομάδες πληθυσμού παρουσιάζουν ελλείψεις δεδομένου ότι οι δήμοι δεν καταγράφουν τους αποδέκτες των υπηρεσιών τους σύμφωνα με τις κατηγοριοποιήσεις του άρθρου 1 του Ν. 4019/2011, με αποτέλεσμα πολλοί από αυτούς να μην διαθέτουν στοιχεία για ορισμένες κατηγορίες ευπαθών ομάδων και το είδος των υπηρεσιών που τους παρέχουν.

Ειδικότερα, ανά κατηγορία ομάδας:

Γ.1 Νοικοκυριά χωρίς κανέναν εργαζόμενο

Ο δήμος Νεάπολης – Συκεών καταγράφει τα περισσότερα νοικοκυριά χωρίς κανένα εργαζόμενο (8.500 ή 62,05%).

Γ.1.1 Νοικοκυριά χωρίς κανέναν εργαζόμενο με παιδιά

Από τα 13.698 νοικοκυριά χωρίς κανένα εργαζόμενο, τα 7.554 (ή 55,15%) είναι νοικοκυριά χωρίς κανένα εργαζόμενο με παιδιά.

Γ.2 Περιθωριοποιημένες Κοινότητες

Στο δήμο Δέλτα καταγράφεται ο μεγαλύτερος πληθυσμός περιθωριοποιημένων ατόμων (3.140 ή 21,31% στο σύνολο της ΠΚΜ). Ακολουθούν οι δήμοι Αμπελοκήπων – Μενεμένης (2.700 ή 18,32% στο σύνολο της ΠΚΜ), Αλεξάνδρειας (2.350 ή 15,95% στο σύνολο της ΠΚΜ), Ηράκλειας (2.274 ή 15,43% στο σύνολο της ΠΚΜ) και Σερρών (2.100 ή 14,25% στο σύνολο της ΠΚΜ). Ο μεγαλύτερος πληθυσμός περιθωριοποιημένων ατόμων ως ποσοστού του συνολικού πληθυσμού του δήμου καταγράφεται στο δήμο Ηράκλειας (10,75%) ενώ ακολουθούν οι δήμοι Δέλτα (6,85%), Αλεξάνδρειας (5,65%) και Αμπελοκήπων – Μενεμένης (5,18%)¹⁰.

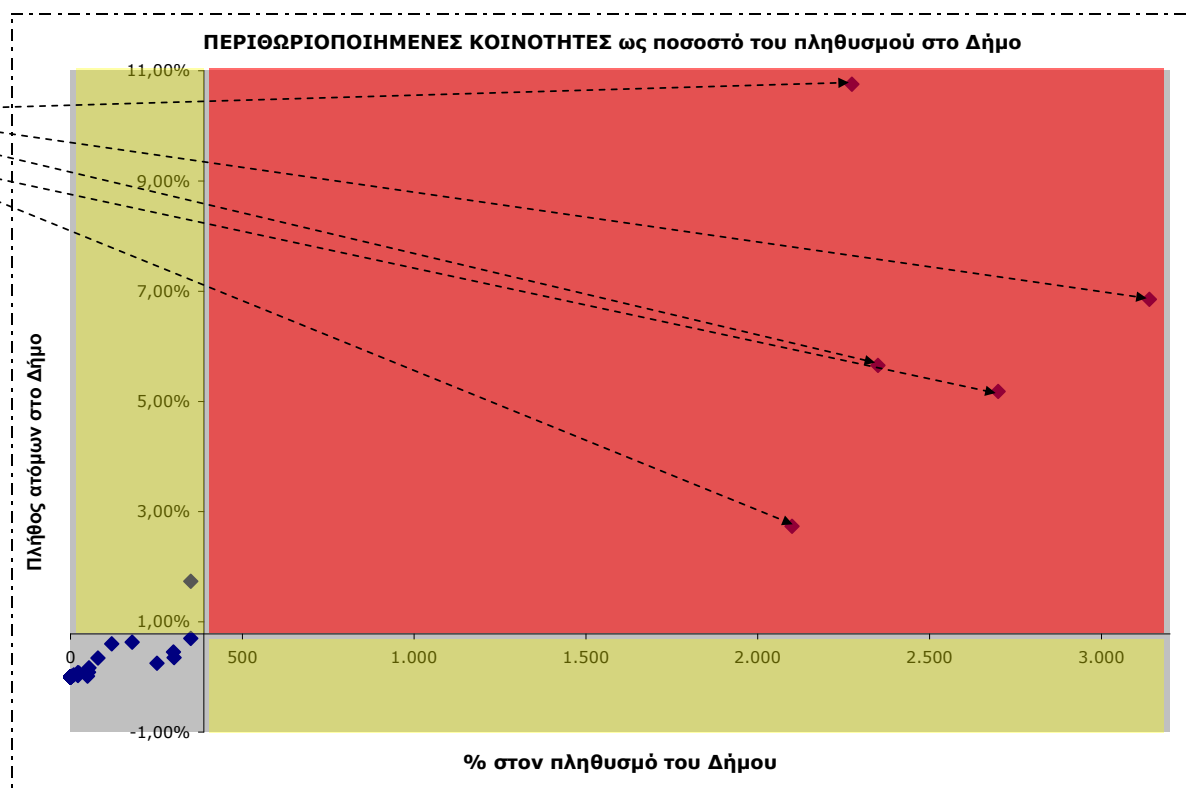
Στο διάγραμμα που ακολουθεί αποτυπώνεται η ένταση του προβλήματος σε κάθε δήμο (κάθετος άξονας) σε συνάρτηση με τον απόλυτο αριθμό των ατόμων που ανήκουν σε περιθωριοποιημένες κοινότητες στον δήμο (οριζόντιος άξονας). Το σημείο τομής των αξόνων αντιστοιχεί σε 388 άτομα (μ.ο. αριθμού ατόμων που ανήκουν στις περιθωριοποιημένες κοινότητες στους 38 δήμους) και 0,78% (μ.ο. ποσοστού ατόμων που ανήκουν στις περιθωριοποιημένες κοινότητες στους 38 δήμους). **Οι δήμοι που βρίσκονται πάνω από τον οριζόντιο άξονα και όσο απομακρύνονται κάθετα από αυτόν, συγκεντρώνουν αναλογικά μεγαλύτερο μέγεθος της αντίστοιχης κοινωνικής ομάδας. Επιπλέον, η βαρύτητα του προβλήματος αυξάνεται για τους δήμους που βρίσκονται στο πάνω δεξιό τεταρτημόριο και όσο απομακρύνονται από το σημείο τομής των αξόνων.** Με βάση τα ποσοτικά αυτά δεδομένα, η ικανότητα και η επάρκεια διαχείρισης των αντίστοιχων προβλημάτων, αξιολογείται σε συνάρτηση της διαθεσιμότητας και της επάρκειας των ανάλογων υποστηρικτικών δομών.

¹⁰ Τα αριθμητικά στοιχεία βασίζονται στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη των Ρομά στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Κείμενο προς Διαβούλευση, έκδοσης Μαρτίου 2015, σε συνδυασμό με τα στοιχεία που κατέγραψαν οι δήμοι στα αποσταλθέντα ερωτηματολόγια.

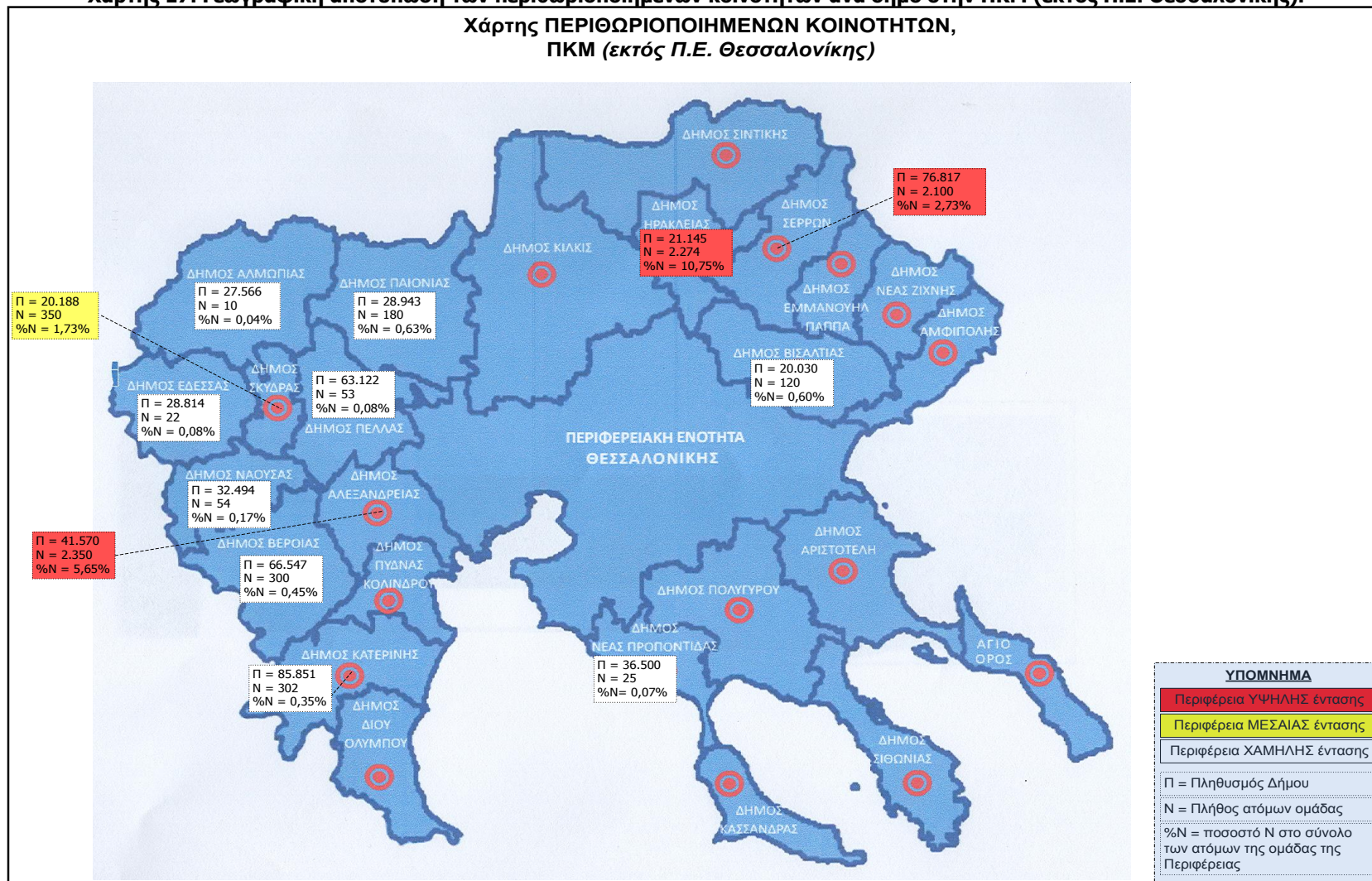
Διάγραμμα 38. Γεωγραφική αποτύπωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων ανά δήμο στην ΠΚΜ.

(Γ.2) Περιθωριοποιημένες κοινότητες					
A/A	ΔΗΜΟΙ	Πληθυσμός	Πλήθος ατόμων ομάδας	% στο σύνολο των ατόμων της Περιφέρειας	% του Πληθυσμού του Δήμου
1	Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	21.145	2.274	15,43%	10,75%
2	Δ. ΔΕΛΤΑ	45.839	3.140	21,31%	6,85%
3	Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	41.570	2.350	15,95%	5,65%
4	Δ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	52.127	2.700	18,32%	5,18%
5	Δ. ΣΕΡΡΩΝ	76.817	2.100	14,25%	2,73%
6	Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ	20.188	350	2,37%	1,73%
7	Δ. ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	50.264	350	2,37%	0,70%
8	Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ	28.493	180	1,22%	0,63%
9	Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	20.030	120	0,81%	0,60%
10	Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	66.547	300	2,04%	0,45%
11	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	85.851	302	2,05%	0,35%
12	Δ. ΒΟΛΒΗΣ	23.478	80	0,54%	0,34%
13	Δ. ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	101.753	252	1,71%	0,25%
14	Δ. ΝΑΟΥΣΑΣ	32.494	54	0,37%	0,17%
15	Δ. ΠΕΛΛΑΣ	63.122	53	0,36%	0,08%
16	Δ. ΕΔΕΣΣΑΣ	28.814	22	0,15%	0,08%
17	Δ. Ν. ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	36.500	25	0,17%	0,07%
18	Δ. ΑΛΜΩΠΙΑΣ	27.556	10	0,07%	0,04%
19	Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	91.518	22	0,15%	0,02%
20	Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	325.182	50	0,34%	0,02%
21	Δ. ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	33.673	4	0,03%	0,01%
22	Δ. ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ	9.182	0	0,00%	0,00%
23	Δ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ	18.294	0	0,00%	0,00%
24	Δ. ΔΙΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ	25.668	0	0,00%	0,00%
25	Δ. ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑ	14.664	0	0,00%	0,00%
26	Δ. ΘΕΡΜΗΣ	53.201	0	0,00%	0,00%
27	Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	16.672	0	0,00%	0,00%
28	Δ. ΚΙΛΚΙΣ	51.926	0	0,00%	0,00%
29	Δ. ΛΑΓΚΑΔΑ	41.103	0	0,00%	0,00%
30	Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	84.741	0	0,00%	0,00%
31	Δ. ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ	12.397	0	0,00%	0,00%
32	Δ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	99.245	0	0,00%	0,00%
33	Δ. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	22.048	0	0,00%	0,00%
34	Δ. ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	15.179	0	0,00%	0,00%
35	Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	70.110	0	0,00%	0,00%
36	Δ. ΣΙΘΩΝΙΑΣ	12.394	0	0,00%	0,00%
37	Δ. ΣΙΝΤΙΚΗΣ	22.195	0	0,00%	0,00%
38	Δ. ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	38.317	0	0,00%	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ		1.880.297	M.O. 388		M.O. 0,78%

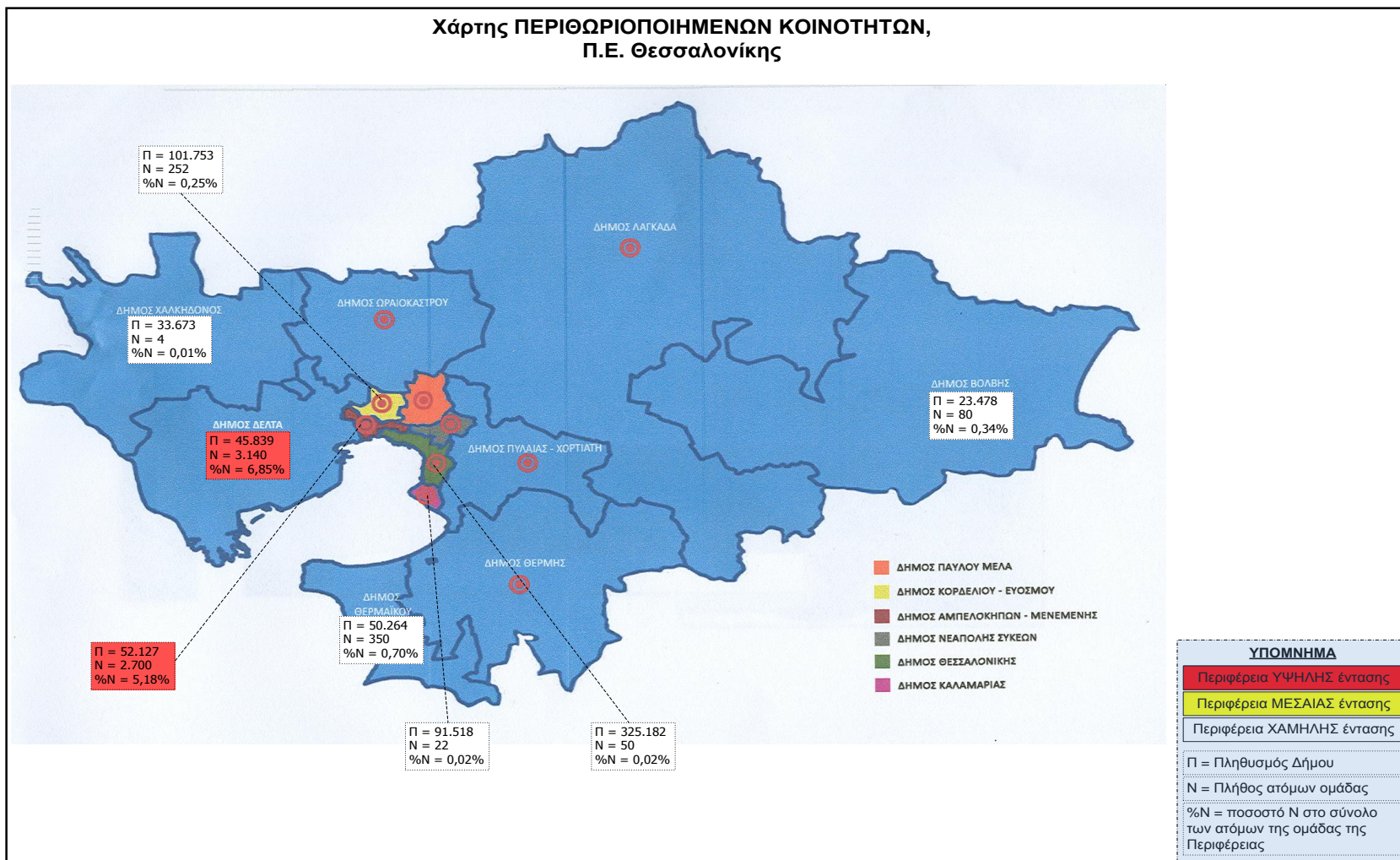
Οι δήμοι που βρίσκονται πάνω από τον οριζόντιο άξονα και όσο απομακρύνονται κάθετα από αυτόν, συγκεντρώνουν αναλογικά μεγαλύτερο μέγεθος της αντίστοιχης κοινωνικής ομάδας. Επιπλέον, η βαρύτητα του προβλήματος αυξάνεται για τους δήμους που βρίσκονται στο πάνω δεξιά τεταρτημόριο και όσο απομακρύνονται από το σημείο τομής των αξόνων.

Χάρτης 17. Γεωγραφική αποτύπωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων ανά δήμο στην ΠΚΜ (εκτός Π.Ε. Θεσσαλονίκης).

Χάρτης 18. Γεωγραφική αποτύπωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων ανά δήμο στην Π.Ε. Θεσσαλονίκης.

Γ.2.1 ΡΟΜΑ

Από το σύνολο των 14.738 ατόμων που ανήκουν σε περιθωριοποιημένες κοινότητες οι 14.238 (ή 96,61%) ανήκουν σε κοινότητες ΡΟΜΑ.

Γ.3. Άστεγοι ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από την στέγαση

Οι περισσότεροι άστεγοι ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από την στέγαση, καταγράφονται στον Δήμο Θεσσαλονίκης (150 άτομα ή 0,05% του συνολικού πληθυσμού του δήμου).

Γ.4 Φτωχοί εργαζόμενοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα

Οι δήμοι Θερμαϊκού και Νεάπολης – Συκεών καταγράφουν τους περισσότερους φτωχούς εργαζόμενους με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα, τόσο σε απόλυτο αριθμό (18.365 και 16.000 αντίστοιχα) όσο και σε ποσοστό του συνολικού πληθυσμού του δήμου (36,54% και 18,88% αντίστοιχα).

Γ.4.1 Με χαμηλό ατομικό/οικογενειακό εισόδημα μέχρι 5.900 €

Από τους 14.223 φτωχούς εργαζόμενους με χαμηλό ατομικό/ οικογενειακό εισόδημα μέχρι 5.900 €, οι 8.037 (ή 56,51%) καταγράφονται στον δήμο Θερμαϊκού, οι 3.841 (ή 27%) στον δήμο Κορδελιού – Ευόσμου και οι 1.200 (ή 8,44%) στον δήμο Αλμωπίας.

Γ.4.2 Με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα μέχρι 12.000 €

Από τους 15.066 φτωχούς εργαζόμενους με χαμηλό ατομικό/ οικογενειακό εισόδημα από 5.901 € μέχρι 12.000 €, οι 10.328 (ή 68,55%) καταγράφονται στον δήμο Θερμαϊκού και οι 3.862 (ή 25,63%) στο δήμο Κορδελιού – Ευόσμου.

Γ.5. Φτωχοί Συνταξιούχοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα

Οι δήμοι Νεάπολης – Συκεών, Θερμαϊκού και Σκύδρας καταγράφουν τους περισσότερους φτωχούς συνταξιούχους με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα, τόσο σε απόλυτο αριθμό (18.000, 14.678 και 5.056 αντίστοιχα) όσο και ως ποσοστό του πληθυσμού του δήμου (21,24%, 29,2% και 25,04% αντίστοιχα).

Γ.5.1 Με χαμηλό ατομικό/οικογενειακό εισόδημα μέχρι 5.900 €

Από τους 10.398 φτωχούς συνταξιούχους με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα μέχρι 5.900 €, οι 8.855 (ή 85,16%) καταγράφονται στον δήμο Θερμαϊκού οι οποίοι αντιστοιχούν στο 17,62% του συνολικού πληθυσμού του δήμου.

Γ.5.2 Με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα μέχρι 12.000 €

Από τους 7.840 φτωχούς συνταξιούχους με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα μέχρι 12.000 €, οι 5.823 (ή 74,27%) καταγράφονται στον δήμο Θερμαϊκού οι οποίοι αντιστοιχούν στο 11,58% του συνολικού πληθυσμού του δήμου.

Γ.6 Ηλικιωμένοι (άνω των 65 ετών) χωρίς Ασφάλιση Υγείας

Οι δήμοι Σκύδρας και Αλμωπίας καταγράφουν τους περισσότερους ηλικιωμένους χωρίς ασφάλιση υγείας, τόσο σε απόλυτο αριθμό (180 και 170 αντίστοιχα) όσο και ως ποσοστό του πληθυσμού στο δήμο (0,89% και 0,62% αντίστοιχα).

1.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΟΙΟΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΠΚΜ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΗΜΟ

Σημειώνεται ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται στην παρούσα ενότητα βασίζονται στις καταγραφές των υπηρεσιών των δήμων όπως αποτυπώθηκαν στα αποσπελθέντα (από τους δήμους) ερωτηματολόγια.

Π.Ε. ΗΜΑΘΙΑΣ

• ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Από την ανάλυση και την επεξεργασία των στοιχείων του Δήμου Αλεξάνδρειας, παρουσιάζεται έντονο το φαινόμενο της ανεργίας και των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων από τους οποίους περισσότεροι είναι ΡΟΜΑ.

Μεσαίας έντασης πρόβλημα αποτελούν, τα άτομα με αναπηρίες, οι εξαρτημένοι/απεξαρτημένοι από ουσίες, οι αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, οι μετανάστες καθώς και οι φτωχοί συνταξιούχοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα.

Λιγότερο έντονο αλλά εξίσου σημαντικό είναι το φαινόμενο των γυναικών θυμάτων κακοποίησης και των παιδιών θυμάτων κακοποίησης.

Παρακάτω, παρουσιάζονται οι πολιτικές αντιμετώπισης που αναλαμβάνει η κοινωνική υπηρεσία του Δήμου για την προστασία των ευπαθών ομάδων.

ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΟΜΑΔΕΣ (Α)

➤ Άτομα με αναπηρίες (Α.1)

Ο Δήμος και η κοινωνική υπηρεσία μεριμνούν για την κοινωνική προστασία των ατόμων με αναπηρίες, ασκώντας δράσεις και προγράμματα, όπως:

- λειτουργία κέντρων εκπαίδευσης, κατάρτισης, και απασχόλησης,
- συνεργασία με σύλλογο γονέων και κηδεμόνων ΑμεΑ,
- βελτίωση της προσβασιμότητας των χώρων δημόσιας διοίκησης, των σχολικών μονάδων και πεζοδρομίων, χώρων άθλησης, με αντίστοιχα τεχνικά έργα,
- παραχώρηση δημοτικής έκτασης για κέντρο εκπαίδευσης και κατάρτισης,
- βιβλιάρια ανασφάλιστων οικονομικά αδυνάτων ΑμεΑ και εξαρτημένων ατόμων,
- λειτουργία κοινωνικού παντοπωλείου,
- συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη,
- παραπομπές σε κοινωνικούς φορείς και υπηρεσίες,

- συνεργασία με αρμοδίους φορείς και υπηρεσίες,
- ψυχοκοινωνική υποστήριξη ψυχικά αρρώστων και ένταξη αυτών σε κοινωνικές δομές του δήμου.

Αδυναμίες:

Ωστόσο υπάρχουν αδυναμίες και προβλήματα στην εφαρμογή της τοπικής – κοινωνικής πολιτικής, καθώς δεν υλοποιούνται προγράμματα εργασιακής ένταξης, δεν υπάρχουν μονάδες/ κέντρα νοσηλείας και ψυχικής περίθαλψης και στήριξης.

➤ Εξαρτημένα ή ανεξαρτημένα από ουσίες άτομα (A2)

Για την επανένταξη και την προστασία της εν λόγω ομάδας, ο δήμος έχει φροντίσει για:

- την έκδοση βιβλιαρίων για εξαρτημένα άτομα,
- την λειτουργία κοινωνικού παντοπωλείου,
- συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη,
- συνεργασία με αρμοδίους φορείς και υπηρεσίες.

Αδυναμίες:

Προβλήματα ωστόσο εντοπίζονται στην αδυναμία προσβασιμότητας των ατόμων σε κοινωνικές υπηρεσίες και κέντρα απεξάρτησης, στην μη ύπαρξη κοινωνικών προγραμμάτων στήριξης καθώς και στην οικονομική αδυναμία των ατόμων να ενταχθούν σε προγράμματα αποκατάστασης και απεξάρτησης.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ (B)

➤ Άνεργοι (B1)

Οι άνεργοι αποτελούν το μεγαλύτερο πρόβλημα στον Δήμο. Για την κοινωνική και οικονομική ενίσχυση των ανέργων ο Δήμος σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς αναλαμβάνει:

- την παροχή οικονομικού (προνοιακού) επιδόματος,
- την παροχή βιβλιαρίων σε ανασφάλιστους οικονομικά αδυνάτους,
- λειτουργία κοινωνικού παντοπωλείου,
- συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη,
- συνεργασία με αρμοδίους φορείς και υπηρεσίες,
- συνεργασία με εθελοντές με στόχο την ενίσχυση απόρων δημοτών,
- την λειτουργία κοινωνικού φαρμακείου,
- υλοποίηση προγραμμάτων τηλεϊατρικής,
- την ένταξη στο κοινωνικό τιμολόγιο της ΔΕΗ,

- την εφαρμογή πολιτικών υποστήριξης, με οικονομική ενίσχυση (οι εν λόγω δαπάνες εγκρίνονται από το δημοτικό συμβούλιο και την κοινωνική υπηρεσία).

Αδυναμίες:

Προβλήματα εντοπίζονται στην ύπαρξη περιορισμένων οικονομικών πόρων και στη δυσκολία εύρεσης μέσω προγραμμάτων ΕΣΠΑ, στην έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού στο τμήμα κοινωνικής προστασίας καθώς και στην αδυναμία πρόσβασης των απόρων – ανέργων στην κοινωνική υπηρεσία.

➤ Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών (B5)

Η εν λόγω ομάδα αποτελεί μεσαίας διάστασης πρόβλημα. Οι αρμόδιοι κοινωνικοί φορείς λαμβάνουν μέριμνα για:

- την παροχή οικονομικού (προνοιακού) επιδόματος,
- την παροχή βιβλιαρίων σε ανασφάλιστους οικονομικά αδυνάτους,
- λειτουργία κοινωνικού παντοπωλείου,
- συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη,
- συνεργασία με αρμοδίους φορείς και υπηρεσίες,
- συνεργασία με εθελοντές με στόχο την ενίσχυση απόρων δημοτών,
- την λειτουργία κοινωνικού φαρμακείου,

Αδυναμίες:

Από την ανάλυση προκύπτει ότι υπάρχει σημαντική έλλειψη σε εξειδικευμένο προσωπικό στις κοινωνικές δομές και δη στην στελέχωση του κοινωνικού παντοπωλείου και φαρμακείου καθώς και στο αυτοτελές τμήμα της κοινωνικής υπηρεσίας, προκειμένου να εξυπηρετούν μεγαλύτερο αριθμό ωφελουμένων.

➤ Γυναίκες θύματα κακοποίησης (B6)

Μικρότερου βαθμού πρόβλημα είναι οι γυναίκες – θύματα κακοποίησης. Οι κοινωνικοί φορείς για την προστασία και στήριξη, των θυμάτων κακοποίησης, παρέχουν:

- συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη,
- συνεργάζονται με αρμόδιους φορείς, όπως εισαγγελία, αστυνομία, κέντρο κακοποιημένης γυναίκας του δήμου,
- υλοποιούν ημερίδες και εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης του κοινού,
- λειτουργία του Συλλόγου παρέμβασης "ΕΡΑΣΜΟΣ" ΞΕΝΩΝΕΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ

Αδυναμίες:

- Έλλειψη υποδομών φιλοξενίας και διαμονής κακοποιημένων γυναικών.

- Έλλειψη υποστηρικτικών πολιτικών για εργασιακή και κοινωνική ένταξη των γυναικών θυμάτων κακοποίησης.

➤ **Παιδιά θύματα κακοποίησης (B7)**

Μικρότερου βαθμού πρόβλημα αποτελούν και τα παιδιά – θύματα κακοποίησης. Οι κοινωνικοί φορείς για την προστασία και στήριξη, των θυμάτων κακοποίησης, παρέχουν:

- λειτουργία ομάδας προστασίας ανηλίκων,
- δημιουργία δικτύου και συμμετοχή της κοινωνικής υπηρεσίας στο παρατηρητήριο πρόληψης σχολικής βίας - συνεργασία με αρμοδίους φορείς (εισαγγελία, αστυνομική διεύθυνση, ιδρύματα, ξενώνες φιλοξενίας, Σύλλογος "ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ", α'βάθμια και β'βάθμια εκπαίδευση, περιφέρεια, κ.α.),
- συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη,
- συνεργάζονται με αρμόδιες υπηρεσίες,
- υλοποιούν ημερίδες και εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης του κοινού,

Αδυναμίες:

- Έλλειψη υποδομών φιλοξενίας και διαμονής κακοποιημένων ανηλίκων.

➤ **Μετανάστες (B8)**

Η οικονομικά και κοινωνικά αδύναμη κατηγορία των μεταναστών, αντιμετωπίζεται με δράσεις, όπως:

- λειτουργία συμβουλίου ένταξης μεταναστών,
- βιβλιάρια ανασφάλιστων οικονομικά αδυνάτων μεταναστών,
- λειτουργία κοινωνικού παντοπωλείου,
- λειτουργία κοινωνικού φαρμακείου,
- συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη,
- παραπομπές σε κοινωνικούς φορείς και υπηρεσίες,
- συνεργασία με αρμοδίους φορείς και υπηρεσίες,
- την παροχή οικονομικού (προνοιακού) επιδόματος,
- συνεργασία με εθελοντές με στόχο την ενίσχυση απόρων δημοτών,
- ψυχοκοινωνική υποστήριξη ψυχικά αρρώστων και ένταξη αυτών σε κοινωνικές δομές του δήμου.
- υλοποίηση προγραμμάτων τηλεϊατρικής.

Αδυναμίες:

Υπάρχει σημαντική έλλειψη σε εξειδικευμένο προσωπικό στις κοινωνικές δομές και δη στην στελέχωση του κοινωνικού παντοπωλείου και φαρμακείου καθώς και στο αυτοτελές τμήμα της κοινωνικής υπηρεσίας, προκειμένου να εξυπηρετούν μεγαλύτερο αριθμό ωφελουμένων.

➤ **Περιθωριοποιημένες κοινότητες και εξ αυτών ΡΟΜΑ (Γ2, Γ2.1)**

Οι ΡΟΜΑ αποτελούν έντονο φαινόμενο στον Δήμο Αλεξάνδρειας και αντιμετωπίζουν έντονο κοινωνικό αποκλεισμό σε όλους τους τομείς. Για την ένταξη και αποδοχή τους, λαμβάνονται μέτρα, όπως:

- λειτουργία κέντρου στήριξης ΡΟΜΑ
- λειτουργία συμβουλίου ένταξης μεταναστών,
- βιβλιάρια ανασφάλιστων οικονομικά αδυνάτων μεταναστών,
- λειτουργία κοινωνικού παντοπωλείου,
- λειτουργία κοινωνικού φαρμακείου,
- συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη,
- παραπομπές σε κοινωνικούς φορείς και υπηρεσίες,
- την παροχή οικονομικού (προνοιακού) επιδόματος,

συνεργασία με αρμοδίους φορείς (εισαγγελία, αστυνομική διεύθυνση, ιδρύματα, ξενώνες φιλοξενίας, Σύλλογος "ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ", α'βάθμια και β'βάθμια εκπαίδευση, κ.α.),

- συνεργασία με αρμοδίους φορείς και υπηρεσίες,
- υλοποίηση ερευνών για τον εντοπισμό ευπαθών ομάδων.

Αδυναμίες:

Όπως και για την ομάδα των μεταναστών και σε αυτή την περίπτωση υπάρχει σημαντική έλλειψη σε εξειδικευμένο προσωπικό στις κοινωνικές δομές και δη στην στελέχωση του κοινωνικού παντοπωλείου και φαρμακείου καθώς και στο αυτοτελές τμήμα της κοινωνικής υπηρεσίας, προκειμένου να εξυπηρετούν μεγαλύτερο αριθμό ωφελουμένων.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον Δήμο Αλεξάνδρειας λειτουργούν 7 Βρεφικοί/ Παιδικοί Σταθμοί, εξυπηρετώντας 298 βρέφη/παιδιά και 278 μητέρες, 2 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών απασχολώντας 91 παιδιά, 1 Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) όπου εξυπηρετεί 1.850 άτομα, κοινωνικό παντοπωλείο και κοινωνική δομή για γυναίκες καθώς και Κέντρο στήριξης ΡΟΜΑ κι ευπαθών ομάδων με 300 δικαιούχους.

Οι κοινωνικές δομές και επιχειρήσεις του δήμου στελεχώνονται από κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους, νοσηλευτές, βρεφονηπιοκόμους και νηπιαγωγούς.

• **ΔΗΜΟΣ ΒΕΡΟΙΑΣ**

➤ **Άτομα με αναπηρίες (Α.1)**

Ο Δήμος Βέροιας με την διαμόρφωση πολιτικών και την υλοποίηση σχετικών προγραμμάτων, εξασφαλίζει την όσο γίνεται καλύτερη εξυπηρέτηση των ευάλωτων ομάδων. Συγκεκριμένα:

- Δημιουργία Κοινωνικού Συνεταιρισμού ΚΟΙΣΠΕ, ατόμων με ψυχική νόσο με την επωνυμία ΔΕΣΜΟΣ στο Νομό Ημαθίας όπου ο Δήμος Βέροιας συμμετέχει ως μέτοχος.
- Περιστασιακή εφαρμογή προγραμμάτων συμβουλευτικής υποστήριξης των ατόμων και των οικογενειών τους τα οποία χρηματοδοτούνται και στελεχώνονται από προσωπικό προγραμμάτων ΕΣΠΑ όπως το Πρόγραμμα Κοινωφελούς Απασχόλησης.
- Ατομική και αποσπασματική υποστήριξη πασχόντων και ένταξή τους σε άλλες κοινωνικές δομές του Δήμου (Δημοτικό ιατρείο, Κοινωνικό Παντοπωλείο κ.α.).
- Λειτουργία Κέντρων δημιουργικής απασχόλησης, κατάρτισης και ψυχοκοινωνικής στήριξης.
- Παρουσία μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ΑμεΑ.
- Ενεργοί σύλλογοι γονέων και κηδεμόνων και ατόμων ΑμεΑ (καρκινοπαθών, νεφροπαθών, ατόμων με Νοητική Υστέρηση).
- Βελτίωση προσβασιμότητας χώρων δημόσιας διοίκησης, σχολικών μονάδων και πεζοδρομίων, χώρων άθλησης με αντίστοιχα τεχνικά έργα κ.λπ.
- Παραχώρηση δημοτικής έκτασης κατάλληλης και επαρκούς για την ανέγερση ξενώνα ημιαυτόνομης διαβίωσης.

Αδυναμίες:

Ο Δήμος αντιμετωπίζει σοβαρά κενά τόσο σε στελέχωση όσο και σε υποδομές, συγκεκριμένα:

- Παρουσία ενός μόνο ψυχιάτρου στο Νομαρχιακό Νοσοκομείο Βέροιας, γεγονός που δεν επιτρέπει την σύσταση, λειτουργία, εποπτεία και διοικητική εξάρτηση προγραμμάτων ψυχικής υγείας στην κοινότητα.
- Αδυναμία βραχύχρονης νοσηλείας και περίθαλψης σοβαρών ψυχιατρικών περιστατικών.
- Απουσία ψυχιατρικού τομέα στο Νομαρχιακό Νοσοκομείο Βέροιας που να μπορεί να παρέχει κλειστή βραχεία νοσηλεία (Δημόσιου χαρακτήρα).
- Απουσία προγραμμάτων - κέντρου ψυχικής υγιεινής (Δημόσιου χαρακτήρα).
- Απουσία Κέντρου Διημέρευσης, Απασχόλησης και Ψυχοκοινωνικής Στήριξης Ατόμων με Ψυχικά Νοσήματα (Δημόσιου χαρακτήρα).
- Μη εφαρμογή προγραμμάτων κοινωνικής ψυχιατρικής ένταξης και επανένταξης στο Νομό Ημαθίας γενικότερα.
- Απουσία υποδομών για την διασφάλιση της πρόσβασης των ΑμεΑ.

➤ Εξαρτημένα ή ανεξαρτημένα από ουσίες άτομα (Α.2)

Το φαινόμενο παρουσιάζει έξαρση στον δήμο και εξαπλωσή του σε όλο και νεαρότερες ηλικίες και αυξημένη εμπλοκή των χρηστών σε παραβατικές συμπεριφορές

Ο Δήμος σε συνεργασία με το Κέντρο «Πρόσβαση» Πρόληψης και Συμβουλευτικής, παρέχουν υποστήριξη σε θέματα εξαρτήσεων. Πραγματοποιούνται ενέργειες ενημέρωσης της κοινής γνώμης και δράσεις πρόληψης σε συνεργασία με μη κυβερνητικούς φορείς που εξειδικεύονται στην αντιμετώπιση του φαινομένου. Επιπλέον γίνονται ενέργειες προπαρασκευής φακέλου και παραχώρησης χώρου και δημιουργία υποδομής για την εγκατάσταση θεραπευτικής μονάδας ΟΚΑΝΑ παραπλεύρως του Νομαρχιακού Νοσοκομείου Βέροιας.

Αδυναμίες:

- Ανυπαρξία προγράμματος υποστήριξης χρηστών εντός ορίων του Νομού.
- Ελλιπείς πολιτικές απασχόλησης – επανένταξης.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΟΜΑΔΕΣ (Β & Γ)

Ο Δήμος Βέροιας προκειμένου να αντιμετωπίσει τα κοινωνικά φαινόμενα της φτώχειας, της ανεργίας, της στέγασης, της μη ασφάλισης, εφαρμόζει μέτρα και δράσεις, όπως:

- Εφαρμογή κοινωνικού τιμολογίου στους λογαριασμούς ύδρευσης αποχέτευσης στις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού.
- Ένταξη στο κοινωνικό τιμολόγιο της ΔΕΗ ατόμων- οικογενειών που εξυπηρετούνται από δομές κοινωνικής αλληλεγγύης.
- Εφαρμογή πολιτικών υποστήριξης με οικονομικές ενισχύσεις κατά περίπτωση κυρίως για ζητήματα στέγασης και διασφάλισης ελάχιστου επιπέδου αξιοπρεπούς διαβίωσης.
- Χορήγηση κοινωνικών επιδομάτων από τμήμα εφαρμογής προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας (προνοιακά επιδόματα για ανασφάλιστα και άπορα άτομα).
- Συμβουλευτικές υπηρεσίες υποστήριξης της γυναικείας επιχειρηματικότητας και απασχολησιμότητας γυναικών αρχηγών μονογονεϊκών οικογενειών ορεινών απομακρυσμένων περιοχών σε συνεργασία με το Κέντρο υποστήριξης Γυναικείας Επιχειρηματικότητας και απασχολησιμότητας «ΕΡΓΑΝΗ».
- Παραπομπές ένταξης των οικονομικά αδύναμων - αποκλεισμένων σε προγράμματα στήριξης που εφαρμόζονται από ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στα όρια του Δήμου.
  - Δράσεις συγκέντρωσης αγαθών και οικονομικών πόρων για ενίσχυση των κοινωνικών δομών του Δήμου (καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, street events, συγκέντρωση αγαθών με κινητοποίηση εθελοντών).

Αδυναμίες:

Το έργο του δήμου κατά την εφαρμογή των ανωτέρω πολιτικών αντιμετώπισης δυσχεραίνεται καθώς:

- Δεν υπάρχουν αρκετοί οικονομικοί πόροι.
- Μη συμβατό με τις συνθήκες της εποχής θεσμικό πλαίσιο χορήγησης κοινωνικών επιδομάτων.

- Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού (κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι).
- Υποστελέχωση του γραφείου εφαρμογής προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας.
- Αδυναμία εξεύρεσης πόρων δια μέσου ένταξης σε προγράμματα ΕΣΠΑ λόγω αδυναμίας συμπλήρωσης και τεκμηρίωσης πρότασης (έλλειψη προσωπικού, χρόνου και δυσκολία παρακολούθησης υλοποίησης).
- Έλλειψη ευαισθητοποίησης της κοινότητας.

Γυναίκες και παιδιά θύματα ενδοοικογενειακής βίας και παραμέλησης

Ο δήμος σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς και εξειδικευμένα στελέχη, στοχεύει στην αντιμετώπιση και εξάλειψη του φαινομένου με:

- Λειτουργία Κέντρου Συμβουλευτικής γυναικών που υφίστανται βία (της ΓΓΙ Υπουργείο Εσωτερικών, ΕΕΤΑΑ, Δήμος Βέροιας).
- Σύσταση και λειτουργία Ομάδας Προστασίας Ανηλίκων (ΟΠΑ) στελεχωμένη από κοινωνική λειτουργό και ψυχολόγο.
- Σύσταση και λειτουργία ξενώνα κακοποιημένων γυναικών σε συνεργασία Δήμου και εθελοντικού συλλόγου «Έρασμος».
- Σύσταση και λειτουργία κέντρου ανοιχτής φροντίδας και απασχόλησης παιδιών ηλικίας 6-12 που βρίσκονται σε κίνδυνο.
- Σύσταση και λειτουργία μονάδας κλειστής φροντίδας ανηλίκων υπό τη μορφή σπιτιού του παιδιού στο Κοινοτικό διαμέρισμα Βεργίνας.
- Γενικότερη κοινωνικοοικονομική στήριξη οικογενειών που συμβαίνει ενδοοικογενειακή βία με παραπομπές και διασύνδεση με άλλες κοινωνικές δομές του Δήμου.

Αδυναμίες:

Στα άτομα που ασκείται βία, δεν παρέχεται η απαιτούμενη κοινωνικοοικονομική στήριξη με αποτέλεσμα την περιθωριοποίησή τους καθώς δυσκολεύονται στην εργασιακή και κοινωνική ένταξή τους. Τέλος δεν υπάρχουν ευέλικτες πολιτικές και πρωτόκολλα διαχείρισης των περιστατικών βίας στα σημεία αναφοράς (αστυνομικά τμήματα, νοσοκομεία, εισαγγελία κλπ).

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Ο Δήμος διαθέτει συνολικά 32 δομές οι οποίες εξυπηρετούν 5.473 άτομα, συγκεκριμένα λειτουργούν: 12 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί, 1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.), 10 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η), 1 Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ), 1 Δημοτικό Ιατρείο, 1 κοινωνικό παντοπωλείο, 1 κοινωνικό φαρμακείο, δράσεις του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι».

Ο Δήμος διαθέτει 2 κοινωνικούς λειτουργούς, 37 άτομα διοικητικό προσωπικό και 19 άτομα βοηθητικό.

• ΔΗΜΟΣ ΝΑΟΥΣΑΣ

Στον δήμο Νάουσας λειτουργεί το «Κέντρο Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης» με τις κάτωθι δραστηριότητες:

- Παροχή ιατροκοινωνικής προστασίας στα ηλικιωμένα άτομα της περιοχής,
- πρόληψη βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων ώστε να παραμείνουν αυτόνομα, ισότιμα και ενεργά μέλη του Κοινωνικού Συνόλου,
- παροχή ενιαίας προσχολικής αγωγής σύμφωνα με τα πλέον σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα,
- στήριξη των παιδιών για να αναπτυχθούν ολόπλευρα, σωματικά, νοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά,
- εξάλειψη κατά το δυνατόν των διαφορών που τυχόν προκύπτουν από το πολιτικό, οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο των γονέων,
- εξυπηρέτηση των γονέων παράλληλα με την ευαισθητοποίησή τους πάνω σε θέματα σύγχρονης παιδαγωγικής και ψυχολογίας,
- παροχή βοήθειας στα παιδιά προσχολικής ηλικίας με στόχο την ομαλή μετάβασή τους από το οικογενειακό στο σχολικό περιβάλλον,
- παροχή διατροφής και φροντίδας στα παιδιά που φιλοξενούνται στο Κέντρο, τηρώντας τους κανόνες υγιεινής και ασφαλείας,
- παροχή βοήθειας στις οικογενειών των παιδιών, για την αντιμετώπιση τυχόν κοινωνικών προβλημάτων.

Π.Ε. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

• ΔΗΜΟΣ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ - ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ

Στον Δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης, είναι ιδιαίτερο έντονο το φαινόμενο της ανεργίας, των μεταναστών, των παλιννοστούντων και των Ρομά καθώς και των ατόμων με αναπηρίες.

➤ Άνεργοι (B1)

Ο δήμος σε συνεργασία με ΜΚΟ, με εθελοντές, με το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, με προγράμματα ΤΟΠΣΑ και ΤΟΠΕΚΟ, υποστηρίζει σημαντικά τις ευπαθείς ομάδες μέσα από την υλοποίηση προγραμμάτων, για ανέργους και μακροχρόνια ανέργους, για ευάλωτες ομάδες, για ρομά κτλ., με προγράμματα διανομής τροφίμων σε οικογένειες με χαμηλό εισόδημα, με την υλοποίηση σεμιναρίων και εκδηλώσεων για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών του δήμου. Οι δομές του Δήμου που ενεργοποιούνται σε κοινωνικά θέματα (γραφείο άσκησης κοινωνικής πολιτικής, προγράμματα «Βοήθεια στο

σπίτι») παρέχουν εξατομικευμένη συμβουλευτική και πληροφόρηση για υπηρεσίες και φορείς που ενδεχομένως να υπάρχουν στο Δήμο ή εκτός των ορίων του.

Αδυναμίες:

- Απουσία οργανωμένου δικτύου, παροχής υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας για ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες (των οποίων ο αριθμός αυξάνεται ραγδαία).
- Έλλειψη εκπόνησης σχεδίου δράσης για την αντιμετώπιση της φτώχειας με τον σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων ανάπτυξης.

➤ Ρομά (Γ2.1)

Οι Ρομά αποτελούν μείζον πρόβλημα στις τοπικές κοινωνίες, καθώς οι περισσότεροι από αυτούς είναι περιθωριοποιημένοι, άνεργοι, χωρίς καθόλου οικονομικούς πόρους, με προβλήματα ψυχικής υγείας με σημαντικότερο πρόβλημα την έντονη παραβατικότητα.

Οι δημοτικοί φορείς του δήμου προκειμένου να ενισχύσουν την ένταξη και αποδοχή αυτών των ατόμων και την ομαλή συμβίωση με τους υπόλοιπους πολίτες του δήμου, έχουν προβεί σε ενέργειες, όπως:

- έκδοση βιβλιαρίων Πρόνοιας,
- ενημέρωση για δομές παροχής υπηρεσιών ημερήσιας φροντίδας π.χ. υπνωτήρια-ξενώνες, συνοδεία σε νοσοκομεία για παροχή υπηρεσιών υγείας, φροντίδα για λήψη επιδομάτων ειδικών αναγκών της Πρόνοιας,
- συνεργασία με υπηρεσίες όπως η εφορία,
- συνεργασία με ΜΚΟ για τους απαραίτητους εμβολιασμούς, για εύρεση τροφίμων, νομική υποστήριξη, εύρεση οικιακών συσκευών κλπ,
- συνεργασία με την εκκλησία για διάθεση συσσιτίου,
- συνεργασία με τους τοπικούς συλλόγους για ποικίλα θέματα,
- υλοποίηση προγραμμάτων, ΤΟΠΕΚΟ μέσω της Α.Σ. ΚΥΚΛΟΣ, του «Βοήθεια στο Σπίτι» για την κοινωνική και οικονομική τους αναβάθμιση καθώς και υλοποίηση προγραμμάτων μέσω του παιδαγωγικού τμήματος του ΑΠΘ για την ένταξη των παιδιών στα σχολεία.
- σχολεία α' βάθμιας και β' βάθμιας εκπαίδευσης εντός του συνοικισμού.

Αδυναμίες:

- Απουσία οργανωμένου σχεδίου από την Πολιτεία για την βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των σκηνιτών.
- Απουσία χώρου κατάλληλου σύμφωνα με το πολεοδομικό σχέδιο και τις χρήσεις γης για την νόμιμη εγκατάστασή τους.
- Υποστελέχωση των υπηρεσιών του Δήμου και του Πολυιατρείου.

- Αδυναμία υποβολής πρότασης στην πρόσκληση 49 θεμ. άξονας 4 «Πλήρης ενσωμάτωση του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού σε μια κοινωνία ίσων ευκαιριών» λόγω μη εκπλήρωσης του πληθυσμιακού κριτηρίου του Δήμου.
- Δυσκολία στην συμμετοχή των ενηλίκων στο σχολείο β' ευκαιρίας του όμορου Δήμου Κορδελιού – Ευόσμου, λόγω απόστασης και εξόδων για την μετακίνησή τους.
- Έλλειψη σταθερής Δομής για τακτικούς εμβολιασμούς παιδιών και τήρηση αρχείων.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον Δήμο λειτουργούν 5 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί, 2 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.), 1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕ.Α), 2 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η), 1 Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων, 1 Δημοτικό Ιατρείο, 3 προγράμματα «Βοήθεια στο Σπίτι». Οι δομές συνολικά εξυπηρετούν 17. 797 ωφελούμενους.

• ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΒΗΣ

➤ Άτομα με αναπηρίες (Α1)

Ο δήμος και οι αρμόδιοι φορείς αδυνατούν να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα και να εφαρμόσουν τις κατάλληλες πολιτικές καθώς υπάρχει παντελής έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού, ένας κοινωνιολόγος, και η κοινωνική υπηρεσία δεν διαθέτει την αναγκαία οργάνωση για ενέργειες συμβουλευτικής για τα δικαιώματα και τις παροχές που δικαιούνται οι συγκεκριμένοι πολίτες. Σημειώνεται ότι το πρόβλημα διογκώνεται καθώς οι παροχές που λαμβάνουν τα άτομα με αναπηρία διακόπτονται προσωρινά ή και μόνιμα και η διαδικασία για την επαναφορά αυτών είναι δαιδαλώδης.

➤ Άνεργοι (Β1)

Το φαινόμενο της ανεργίας στον Δήμο είναι αρκετά έντονο με αυξητικές τάσεις. Ο δήμος και οι αρμόδιοι φορείς αδυνατούν να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα και να εφαρμόσουν τις κατάλληλες πολιτικές καθώς υπάρχει παντελής έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού, ένας κοινωνιολόγος, και η κοινωνική υπηρεσία δεν διαθέτει την αναγκαία οργάνωση.

➤ Ρομά (Γ2.1)

Το φαινόμενο εντοπίζεται στην τοπική κοινότητα Νυμφόπετρας. Ο πληθυσμός αυτός χαρακτηρίζεται κυρίως από αναλφαβητισμό γεγονός που τους οδηγεί στην ανεργία και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Η ανάγκη εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας είναι απαραίτητη και θα αποτελέσει βασικό συστατικό της ένταξης της συγκεκριμένης ομάδας στον κοινωνικό ιστό.

Ωστόσο καθώς δεν υπάρχει επιστημονικό προσωπικό, κοινωνικοί λειτουργοί, συμβουλευτική υποστήριξη, ενημέρωση – ευαισθητοποίηση, το πρόβλημα παρατείνεται και η επίλυσή του καθίσταται ανέφικτη.

Πρόβλημα στον δήμο αντιμετωπίζουν και τα άτομα τρίτης ηλικίας καθώς δεν υπάρχουν δομές και εξειδικευμένο προσωπικό, παροχής κοινωνικής.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Ο δήμος αποτελείται από 24 δομές με 1.688 ωφελούμενους, συγκεκριμένα λειτουργούν 3 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί, 6 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.), 9 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η), 1 κοινωνικό παντοπωλείο, 1 κοινωνικό φαρμακείο, 1 κοινωνικό μαγειρείο και 3 προγράμματα «Βοήθεια στο Σπίτι».

• ΔΗΜΟΣ ΔΕΛΤΑ

Από την ανάλυση των στοιχείων –, προκύπτει ότι ο δήμος αντιμετωπίζει σημαντικό πρόβλημα με τους μετανάστες και τους ρομά.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 8 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί, 1 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.), 8 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η), και 3 δημοτικά ιατρεία.

Ο δήμος απασχολεί 5 κοινωνικούς λειτουργούς, 28 Βρεφονηπιοκόμους /νηπιαγωγούς, 3 φυσιοθεραπευτές και 2 νοσηλεύτες.

• ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 3 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί εξυπηρετώντας 85 βρέφη/νήπια και 83 μητέρες, 2 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) απασχολώντας 9 παιδιά, 8 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) φιλοξενώντας 41 ηλικιωμένους. Επίσης στον δήμο υπάρχει κοινωνικό παντοπωλείο, φαρμακείο και μαγειρείο παρέχοντας υπηρεσίες σε 679 δημότες, τράπεζα χρόνου, υπνωτήρια, κοινωνική δομή για γυναίκες, δράσεις «Βοήθεια στο Σπίτι», κέντρο συμβουλευτικής και γραφείο πληροφόρησης ΑμεΑ.

Ο δήμος απασχολεί 3 κοινωνικούς λειτουργούς και 32 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό.

- **ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΗΣ**

- **Άνεργοι (B1)**

Ο Δήμος αντιμετωπίζει σημαντικό αριθμό ανέργων ο οποίος συνεχώς αυξάνεται. Στον Δήμο λειτουργεί γραφείο απασχόλησης στο οποίο γίνεται σύνδεση ανέργου με την αγορά εργασίας (επιχειρήσεις/ενημέρωση προκηρύξεων/σύνδεση με ΟΑΕΔ κλπ), καθώς και ενίσχυση δεξιοτήτων μέσα από το πρόγραμμα δια βίου εκπαίδευσης ενηλίκων του υπουργείου παιδείας & θρησκευμάτων.

Αδυναμίες:

Η βασική αδυναμία του Δήμου αφορά στην έλλειψη προσωπικού και υλικοτεχνικής υποδομής προκειμένου να ενημερώνονται οι άνεργοι για θέσεις εργασίας, προκηρύξεις, προγράμματα κτλ. Ο μοναδικός υπάλληλος του γραφείου υποβοηθείται στο έργο του περιστασιακά από άτομα που προσλαμβάνονται με πεντάμηνη σύμβαση ή πρακτική άσκηση σχολών ΟΑΕΔ.

- **Μετανάστες (B8)**

Ο αριθμός των μεταναστών ακολουθεί αυξητική πορεία. Πρόκειται για άτομα που στην πλειοψηφία τους είναι ανειδίκευτοι & το μορφωτικό τους επίπεδο αφορά περισσότερο τελειόφοιτους δημοτικού, λιγότερους γυμνασίου, ελάχιστους λυκείου και μία γυναίκα ιατρό από Αλβανία. Ο αριθμός των αλλοδαπών που εξυπηρετούνται από το γραφείο απασχόλησης είναι ελάχιστος καθώς γνωρίζουν ότι οι περισσότερες από τις επιχειρήσεις δεν ζητάνε αλλοδαπούς.

Ωστόσο οι συνθήκες διαβίωσης είναι αρκετά καλές (καλή κατάσταση σπιτιού με βασικό εξοπλισμό, παιδιά που πηγαίνουν στη βασική εκπαίδευση κλπ) όμως από τους περισσότερους λείπει η οικονομική δυνατότητα να πληρώσουν λογαριασμούς (αρκετοί αιτούνται τη βοήθεια των 300 ευρώ που δίνει ο δήμος). Λιγότεροι είναι οι αλλοδαποί που ζουν σε ένδεια – σε αυτές τις οικογένειες κατόπιν έκθεσης της κοινωνικής λειτουργού χορηγείται καθημερινά συσσίτιο & είναι ωφελούμενοι του κοινωνικού παντοπωλείου.

Ο Δήμος Θέρμης προκειμένου να βελτιώσει τις συνθήκες διαβίωσης των μεταναστών εφαρμόζει προγράμματα και δράσεις, όπως:

- Δημιουργία διαπολιτισμικού χώρου στον οποίο θα λειτουργούν:
  - δανειστική βιβλιοθήκη,
  - λέσχη αναγνωστών,
  - εκμάθηση χρήσης υπολογιστών,
  - εκμάθηση ελληνικής γλώσσας,
  - ενισχυτική διδασκαλία για τα παιδιά των μεταναστών
  - απασχόληση παιδιών προς διευκόλυνση μητέρων που παρακολουθούν μαθήματα,

- πραγματοποίηση εκδηλώσεων (για τις διαδικασίες απόκτησης νόμιμων εγγράφων διαμονής, απόκτησης υπηκοότητας, εργασιακά, περίθαλψη, ενθάρρυνσης μεταναστών για τη συμμετοχή στα κοινά, στις δημοτικές εκλογές, την άσκηση του εκλογικού δικαιώματος, καταπολέμησης του ρατσισμού),
- οργάνωση διαπολιτισμικών φεστιβάλ (γαστρονομίας, μουσικής, λαογραφίας κλπ),
- οργάνωση διαλόγου (επαφή γονέων αλλοδαπών μαθητών με το εκπαιδευτικό προσωπικό των σχολείων & οργάνωση προγραμμάτων ενάντια στο ρατσισμό στα σχολεία, επαφή συλλόγων μεταναστών με εκπροσώπους συνδικάτων & κοινωνικών υπηρεσιών),
- παροχή νομικών συμβουλών από εθελοντή νομικό.

Αδυναμίες:

Μέχρι 31/12/2013 λειτουργούσε αποκεντρωμένο γραφείο αλλοδαπών & μετανάστευσης με υποχρεώσεις σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας. Στο πλαίσιο αυτό το γραφείο λειτουργούσε ως διαμεσολαβητής αφενός συγκέντρωσης δικαιολογητικών αφετέρου ως συμβουλευτικός σταθμός. Στη συνέχεια οι φάκελοι αποστέλλονταν στην αποκεντρωμένη διοίκηση Μακεδονίας-Θράκης, η οποία εξέδιδε την άδεια κλπ. Σήμερα η υπηρεσία αυτή είναι αποκλειστικής αρμοδιότητας της αποκεντρωμένης διοίκησης. Οι υφιστάμενοι υπάλληλοι της προσπαθούν να ανταποκριθούν στο πλήθος των αιτημάτων ωστόσο σε πολλές περιπτώσεις τα δικαιολογητικά δεν είναι σωστά με αποτέλεσμα ο αλλοδαπός να χάνει την άδεια του. Για το λόγω αυτό πολλοί καταφεύγουν σε δικηγόρους για την αρτιότητα του φακέλου τους. Επιπλέον το παράβολο πληρώνεται με τραπεζική επιταγή και η μη δυνατότητα ανταπόκρισης της αποκεντρωμένης στην πληθώρα των αιτήσεων έχει οδηγήσει σε 5μηνη παράταση ισχύος των εφιστάμενων αδειών.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 7 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί εξυπηρετώντας 691 βρέφη/νήπια και 661 μητέρες, 3 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) απασχολώντας 253 παιδιά, 1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕ.Α) εξυπηρετώντας 38 παιδιά, 13 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) φιλοξενώντας 3.800 ηλικιωμένους. Επίσης στον δήμο υπάρχει κοινωνικό παντοπωλείο, φαρμακεία και μαγειρεία, κοινωνικό ανταλλακτήριο παρέχοντας υπηρεσίες σε τουλάχιστον 760 δημότες.

Ο δήμος απασχολεί 5 κοινωνικούς λειτουργούς και 147 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό.

• **ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Ο Δήμος αντιμετωπίζει προβλήματα όσον αφορά τη στέγαση αστέγων, τη σίτιση ευπαθών ομάδων, την ημερήσια φροντίδα, την φαρμακευτική κάλυψη, διαμεσολάβηση και την φιλοξενία γυναικών θυμάτων βίας και των παιδιών τους.

Για την κάλυψη των ανωτέρω αναγκών, ο δήμος ενδιαφέρεται α) να εξασφαλίσει την χρηματοδότηση ώστε να συνεχιστεί η λειτουργία των -8- Δομών που λειτουργούν στο πλαίσιο του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», Θεματικός Άξονας 4 «Πλήρης Ενσωμάτωση του συνόλου του Ανθρώπινου Δυναμικού σε μια κοινωνία ίσων ευκαιριών» για τη Δημιουργία ή/και τη συνέχιση της Λειτουργίας «Κοινωνικών Δομών Άμεσης Αντιμετώπισης της Φτώχειας» που συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ με τη συμμετοχή του Δήμου Θεσσαλονίκης στο Εταιρικό Κοινωνικό Σχήμα ως συμπράττοντος φορέα με εταίρους τις ΜΚΟ ΑΡΣΙΣ (Δικαιούχος-Συντονιστής) και την ΜΚΟ PRAKSIS (δικαιούχος) και συγκεκριμένα:

- Κοινωνικό Παντοπωλείο με Φορέα Λειτουργίας την ΜΚΟ ΑΡΣΙΣ
- Ανοικτό Κέντρο Ημερήσιας Υποδοχής Αστέγων με Φορέα Λειτουργίας την ΜΚΟ PRAKSIS
- Υπνωτήριο με Φορέα Λειτουργίας την ΜΚΟ ΑΡΣΙΣ
- Δομή Παροχής Συσσιτίων με Φορέα Λειτουργίας την ΜΚΟ ΑΡΣΙΣ
- Κοινωνικό Φαρμακείο με Φορέα Λειτουργίας την ΜΚΟ PRAKSIS
- Δημοτικός Λαχανόκηπος με Φορέα Λειτουργίας την ΜΚΟ ΑΡΣΙΣ
- Τράπεζα Χρόνου με Φορέα Λειτουργίας την ΜΚΟ ΑΡΣΙΣ
- Γραφείο Διαμεσολάβησης με Φορέα Λειτουργίας την ΜΚΟ ΑΡΣΙΣ

Οι δομές αυτές καλύπτουν συμπληρωματικά τις διαφορετικές ανάγκες των δικαιούχων παρέχοντάς τους, σε συνδυασμό με τις υπηρεσίες του Τμήματος Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου, ολοκληρωμένη υποστήριξη. Συγκεκριμένα, επιδιώκουν να συμβάλλουν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, στην ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, στην ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου και της συνεργασίας, στην ενδυνάμωση και εμπύχωση των κοινωνικά ευπαθών ομάδων του πληθυσμού και στην άρση των φαινομένων περιθωριοποίησης.

Και β) να εξασφαλίσει την χρηματοδότηση ώστε να συνεχιστεί η λειτουργία του «Ξενώνα Διαμονής Γυναικών Θυμάτων Βίας και των παιδιών» που λειτουργεί στο πλαίσιο του Ε.Π. Ανάπτυξη Δομών και Υπηρεσιών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς όφελος των γυναικών και για την καταπολέμηση της βίας».

Στόχος της δομής είναι η παροχή αφαλούς διαμονής στις γυναίκες θύματα βίας και τα παιδιά τους. Παρέχεται στις γυναίκες και τα παιδιά τους στέγη, ασφάλεια, προστασία, ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη με σκοπό την αυτονομία τους.

Διευκολύνεται η πρόσβασή τους σε φορείς που έχουν σχέση με την απασχόληση, την εκπαίδευση, επιμόρφωση και κατάρτιση καθώς και στους φορείς υγείας και πρόνοιας.

Η Χρηματοδότηση τη λειτουργίας των παραπάνω Δομών λήγει τον Ιούλιο του 2015.

Επίσης, πρόβλημα για τον δήμο αποτελεί η δυσκολία πρόσβασης των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων σε υπηρεσίες πρόληψης και πρωτοβάθμιας υγείας και γι' αυτό εφαρμόζονται δράσεις προαγωγής υγείας. Επιπλέον οι μετακινήσεις ΑμεΑ για λόγους εργασιακούς, εκπαιδευτικούς, ψυχαγωγικούς, ιατρικούς, κ.λπ. πραγματοποιούνται με δυσκολίες λόγω παλαιότητας των οχημάτων, μη ύπαρξης των κατάλληλων κτιριακών υποδομών, έλλειψης προσωπικού και δυσκολίας εύρεσης οικονομικών πόρων. Επιπροσθέτως τα άτομα με ειδικές ανάγκες δεν αντιμετωπίζονται ως ισότιμα μέλη της κοινωνίας και προκειμένου να ενταχθούν αρμονικά στο κοινωνικό γίνεσθαι από το 1995 λειτουργεί Δίκτυο Μεταφοράς Ατόμων με Αναπηρία ΑΙΝΕΙΑΣ με σκοπό την μετακίνηση των ΑμεΑ κατοίκων του Δήμου, για λόγους εργασιακούς, εκπαιδευτικούς, ψυχαγωγικούς, προγραμματισμένους ιατρικούς και συνδικαλιστικούς με -3- ειδικά διαμορφωμένα οχήματα και ωφελούνται ημερησίως -70- ΑμεΑ. Το έτος 2013 αγοράσθηκε ένα νέο όχημα για την αντικατάσταση παλαιότερου. Για την συνέχιση της ομαλής λειτουργίας του Δικτύου είναι αναγκαίο να εξασφαλισθεί η αντικατάσταση και των υπολοίπων οχημάτων.

Επίσης από το 1998 λειτουργεί Ειδικό Ψυχαγωγικό Κέντρο και αποτελεί ένα στέκι επικοινωνίας, ένα συνδεδετικό κρίκο των ΑμεΑ κατοίκων της πόλης από όλους τους συλλόγους και τους φορείς. Σκοπός του προγράμματος είναι η στήριξη των προσπαθειών των ΑμεΑ για πλήρη συμμετοχή τους σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής ως ισότιμα μέλη της κοινωνίας και την αρμονική συνύπαρξή τους στο κοινωνικό γίνεσθαι. Ωστόσο είναι σημαντικό να αναβαθμιστούν οι κτιριακές εγκαταστάσεις του κέντρου και να στελεχωθεί με εξειδικευμένο προσωπικό.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 11 Βρεφικοί, Παιδικοί, Βρεφονηπιακοί Σταθμοί και 1 Βρεφοκομείο εξυπηρετώντας 806 βρέφη/ παιδιά και 670 μητέρες, 3 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) εξυπηρετώντας 159 παιδιά, 1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕ.Α) εξυπηρετώντας 76 παιδιά, 14 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ) με 8.000 εγγεγραμμένα μέλη και 1 ΚΗΦΗ εξυπηρετώντας 30 ηλικιωμένους, Επιπλέον, στο δήμο λειτουργούν κοινωνικό παντοπωλείο, κοινωνικό φαρμακείο, κοινωνικό μαγειρείο, κοινωνικό οδοντιατρείο, τράπεζα χρόνου, γραφείο διαμεσολάβησης, υπνωτήριο, δημοτικός λαχανόκηπος, κέντρο ημερήσιας υποδοχής αστέγων, ξενώνας φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας και των παιδιών τους.

Στις σχετικές υπηρεσίες του δήμου απασχολούνται 13 κοινωνικοί λειτουργοί, 7 ψυχολόγοι, 3 κοινωνιολόγοι, 203 άτομα λοιπό επιστημονικό και βοηθητικό προσωπικό και 34 άτομα διοικητικό προσωπικό.

• ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ

Τα βασικά προβλήματα του δήμου αφορούν σε φτωχές οικογένειες, άνεργους, εξαρτημένους από ουσίες, κοινωνικά αποκλεισμένους, παραβατικότητα, και πιο συγκεκριμένα:

- Ανασφάλιστα άτομα-οικογένειες με ή χωρίς κάρτα ανεργίας, οικονομικά άνεργοι, κοινωνικά αποκλεισμένοι.
- Πολύ μεγάλο ποσοστό των ατόμων που απευθύνονται για ψυχολογική στήριξη χρήζουν μακροχρόνιας ψυχοθεραπευτικής ή και ψυχιατρικής παρέμβασης και όχι απλά συμβουλευτικής. Οι υπηρεσίες που παρέχονται εστιάζονται κυρίως στη συμβουλευτική.
- Χαμηλά εισοδήματα.
- Οικονομική αδυναμία κάλυψης των τροφείων ιδίως στις περιοχές του Φοίνικα, του Αγ. Παντελεήμονα και στην περιοχή του Βυζαντίου όπου παλαιότερα το βιοτικό επίπεδο των κατοίκων ήταν υψηλό.
- Μειωμένη συμμετοχή σε κοινωνικές εκδηλώσεις.
- Στην περιοχή του Φοίνικα εμφανίζονται εντονότερη ανεργία, η φτώχεια, χαμηλά εισοδήματα, ανασφάλιστοι, αναλφαβητισμός, εγκληματικότητα, εξάρτηση από ουσίες, αλκοολισμός.
- Οικονομική αδυναμία ηλικιωμένων.
- Μειωμένη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
- Ανασφάλιστοι.

Ο δήμος και οι αρμόδιοι φορείς για την επίλυσή τους, διαθέτει σε λειτουργία Κοινωνικό παντοπωλείο-κοινωνικό συσσίτιο- τράπεζα ιματισμού. Επίσης ενισχύει δραστηριότητες για την κάλυψη των αναγκών πρωτοβάθμιας περίθαλψης (εθελοντές γιατροί) και φαρμακευτικής περίθαλψης ευπαθών κοινωνικά ομάδων, παρέχει συμβουλευτική με την ευκαιρία ψυχολόγων δίμηνης ή πεντάμηνης απασχόλησης, απαλλάσσει από συνδρομές τις Ευπαθείς Κοινωνικά Ομάδες, πραγματοποιεί έρευνα για τις ανάγκες των ατόμων της τρίτης ηλικίας, παρέχει δωρεάν φοίτηση μετά από κοινωνική έρευνα, σε οικογένειες με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα και σε παιδιά από το «Χαμόγελο του Παιδιού».

Αδυναμίες:

- Υποστελέχωση μονάδων και κάλυψη των αναγκών με ολιγόμηνης διάρκειας συμβάσεις(μάγειρας, βοηθητικό προσωπικό κλπ.).
- ελλιπή κονδύλια για την αγορά τροφίμων.
- Αδυναμία στην καταγραφή αστέγων.
- Έλλειψη προσωπικού στην πρωτοβάθμια περίθαλψη εξαιτίας της αύξησης του αριθμού των ατόμων που στερούνται ασφαλιστικής κάλυψης λόγω ανεργίας και γενικότερης οικονομικής αδυναμίας.

- Αποσπασματική αντιμετώπιση των ατόμων που χρήζουν ψυχολογικής στήριξης λόγω της έλλειψης εξειδικευμένου μόνιμου προσωπικού (ψυχολόγων) και δευτερευόντως δεν επαρκεί η δίμηνη ή πεντάμηνη απασχόληση των ειδικών για την κάλυψη επειγουσών αναγκών.
- Ανυπαρξία φορέων παραπομπής (π.χ. συστημική-οικογενειακή –ψυχοθεραπεία) και πολύμηνη αναμονή σε λίστες των φορέων παραπομπής.
- Έλλειψη εξειδικευμένων ειδικοτήτων ιατρών (καρδιολόγους, διαβητολόγους, κ.α.) και επιστημονικού προσωπικού (κοινωνικοί λειτουργοί, κοινωνιολόγοι, ψυχολόγοι κ.α.)
- Αδυναμία αντιμετώπισης γραφειοκρατικών προβλημάτων με υπηρεσίες.
- Δεν υπάρχει η απαιτούμενη νομική και φφοροτεχνική κάλυψη.
- Έλλειψη ενισχυτικής διδασκαλίας-φροντιστηριακών μαθημάτων.
- Έλλειψη συνεχούς παροχής ψυχοκοινωνικής στήριξης.
- Έλλειψη συμβουλευτικής στον Επαγγελματικό προσανατολισμό.
- Έλλειψη κατάλληλων κτιριακών υποδομών.
- Αδυναμία κάλυψης όλων των αιτήσεων στους παιδικούς σταθμούς.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 11 Βρεφ/κοί, Παιδικοί Σταθμοί εξυπηρετώντας 699 βρέφη/νήπια και 660 μητέρες, 1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕ.Α) εξυπηρετώντας 15 παιδιά, 6 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) φιλοξενώντας 2.768 ηλικιωμένους. Επίσης, στον δήμο υπάρχει δημοτικό ιατρείο, κοινωνικό παντοπωλείο, φαρμακείο και μαγειρείο, τράπεζα αίματος και η δράση «Βοήθεια στο σπίτι».

Ο δήμος απασχολεί 7 κοινωνικούς λειτουργούς, 5 ψυχολόγους, 4 κοινωνιολόγους και 133 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό.

- **ΔΗΜΟΣ ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ**
- **ΕΥΑΛΩΤΕΣ (Α) – ΕΙΔΙΚΕΣ (Β) – ΛΟΙΠΕΣ (Γ)**

Προβλήματα του δήμου:

1. Αύξηση του ποσοστού της φτώχειας και της μακροχρόνιας ανεργίας.
2. Έλλειψη Χρηματοδότησης δράσεων για την αντιμετώπιση της φτώχειας.
3. Ανεργία -Μακροχρόνια ανεργία ατόμων ηλικίας 45-54 και 55-64, καθώς επίσης και ατόμων με χαμηλά μορφωτικά προσόντα.
4. Ψυχοκοινωνικά προβλήματα ανέργων. Χαμηλή αυτοεκτίμηση, αίσθηση απόρριψης και απογοήτευσης, συμπτώματα κατάθλιψης, στρες, ψυχοσωματικά συμπτώματα, αίσθηση ανικανότητας συντήρησης του εαυτού και της οικογένειας.

Ο δήμος για την απαλοιφή των φαινομένων υλοποιεί Εθνικά και Ευρωπαϊκά προγράμματα καταπολέμησης της Φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού όπως, λειτουργία Κοινωνικού Παντοπωλείου, Κοινωνικού Φαρμακείου, Τράπεζας χρόνου, Γραφείου Διαμεσολάβησης, Κοινωνικού Λαχανόκηπου, υπνωτηρίου αστέγων, βρεφονηπιακού Σταθμού και Παιδικών Σταθμών, ΚΔΑΠ, Κοινωνικού Φροντιστηρίου, Κέντρου Κοινωνικής Στήριξης με οργανωμένο τομέα ψυχολογικής υποστήριξης και γραφείου υποστήριξης της απασχόλησης.

Επίσης με την συμμετοχή σε αναπτυξιακές συμπράξεις για την καταπολέμηση της ανεργίας και την υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης – επιμόρφωσης άνεργων, προωθείται η απασχόληση.

Αδυναμίες:

Ο δήμος ωστόσο αδυνατεί να υλοποιήσει το έργο του καθώς δεν υπάρχουν οι απαιτούμενοι οικονομικοί πόροι με αποτέλεσμα την μη συνέχιση πολλών προγραμμάτων και κυρίως η απουσία εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού, δημιουργεί μεγάλα κενά στην κάλυψη πρωταρχικών αναγκών.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Ο δήμος απασχολεί 12 κοινωνικούς λειτουργούς, 14 ψυχολόγους, 1 κοινωνιολόγο, 4 ιατρούς και 115 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό (14 εξ' αυτών είναι νοσηλευτές).

• ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ – ΣΥΚΕΩΝ

Ζωτικής σημασίας προβλήματα για τον δήμο αποτελούν η φτώχεια και η ανεργία. Μεγάλη μερίδα του πληθυσμού αδυνατεί να καλύψει τις οικονομικές απαιτήσεις για τη λήψη υπηρεσιών υγείας, κοινωνικής φροντίδας και παιδικής προστασίας.

Παρέχεται από το δίκτυο δημοτικών κοινωνικών δομών (παιδικοί σταθμοί, ΚΔΑΠ, ΚΔΑΠΜΕΑ, Βοήθεια στο σπίτι, ΚΗΦΗ, δημοτικοί συμβουλευτικοί σταθμοί, δημοτικό ιατρείο, σχολείο ελληνικής γλώσσας). Ολοκληρωμένη κάλυψη αναγκών για τις ευπαθείς ομάδες.

Επίσης για την προώθηση της απασχόλησης και μείωση της ανεργίας, παρέχεται συμβουλευτική στην επιχειρηματικότητα, υποστήριξη στην ίδρυση νέων επιχειρήσεων, υποστήριξη κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Υπάρχει ολοκληρωμένο δημοτικό δίκτυο δομών στήριξης της απασχόλησης (δημοτικοί συμβουλευτικοί σταθμοί).

Αδυναμίες:

- Κατασκευή νέων υποδομών για τη στέγαση κοινωνικών δομών.
- Οικονομική βιωσιμότητα κοινωνικών δομών.

- Συγκεντρωτικό μοντέλο λειτουργίας στο οποίο οι τοπικές αρχές έχουν μειωμένη ή μηδενική δυνατότητα καθορισμού πολιτικών και ανάπτυξης δράσεων.
- Αρνητικό οικονομικό περιβάλλον που περιορίζει την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων.
- Βιωσιμότητα δομών.
- Αδυναμία εξυπηρέτησης του συνεχώς αυξανόμενου αριθμού των ατόμων που έχουν ανάγκη υποστήριξης.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 29 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί εξυπηρετώντας 1429 βρέφη/νήπια και 952 μητέρες, 12 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) απασχολώντας 2.500 παιδιά, 2 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕ.Α) απασχολώντας 124 παιδιά, 9 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) φιλοξενώντας 7.900 ηλικιωμένους, 3 Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) παρέχοντας υπηρεσίες σε 85 άτομα,. Στον δήμο επίσης λειτουργεί κοινωνικό παντοπωλείο, φαρμακείο, μαγειρείο, τράπεζα χρόνου, γραφείο διαμεσολάβησης κέντρο κοινωνικής στήριξης συμβουλευτική, γραφείο πληροφόρησης ΑμεΑ.

Ο δήμος απασχολεί 22 κοινωνικούς λειτουργούς, 5 ψυχολόγους, 22 ιατρούς και 626 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό.

• ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ

Προβλήματα:

1. Ανεργία και αποκλεισμός από την αγορά εργασίας

- Υψηλό ποσοστό ανεργίας και έλλειψη νέων θέσεων εργασίας.
- Μεγάλος αριθμός ανασφάλιστων πολιτών.
- Κλείσιμο επιχειρήσεων.

2. Διεύρυνση Φαινομένων Φτώχειας

- Υπερχρεωμένα νοικοκυριά.
- Στέρηση βασικών αγαθών (ηλεκτρικό ρεύμα).
- Αύξηση φαινομένου υποσιτισμού μαθητών.
- Νέες μορφές φτώχειας εμφανίζονται με μεγαλύτερη συχνότητα και ένταση.
- Χαμηλό εισόδημα νοικοκυριών. Πολλά νοικοκυριά δεν μπορούν να καλύψουν τις βασικές ανάγκες διαβίωσης (φαγητό, στέγαση, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη).
- Διακοπή επιδομάτων πρόνοιας , σύνταξης παλιννοστούντων και αναπηρικών συντάξεων.

3. Κοινωνική Προστασία – Ενεργής Ενσωμάτωση ευπαθών κοινωνικών ομάδων – ατόμων σε θύλακες κοινωνικού διαχωρισμού

Συνοπτικά εντοπίζονται ιδιαίτερα προβλήματα :

- στον παιδικό πληθυσμό, με παιδιά να ζουν σε κίνδυνο φτώχειας, ιδιαίτερα αυτά που διαβιούν σε νοικοκυριά χωρίς κανέναν εργαζόμενο, τα παιδιά των μονογονεϊκών οικογενειών αλλά και τα παιδιά που ζουν σε πολυμελή νοικοκυριά. Έχουν εντοπιστεί φαινόμενα στέρησης πρόσβασης στις παροχές υγείας και εκπαίδευσης. Παρατηρείται αύξηση του φαινομένου κακοποίησης και παραμέλησης ανηλίκων.

- Στις γυναίκες αρχηγούς μονογονεϊκών οικογενειών και γενικότερα στα μονογονεϊκά νοικοκυριά που διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας αλλά εντοπίζουν και προβλήματα εναρμόνισης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής.

- Στις περιοχές – θύλακες κοινωνικού διαχωρισμού που ταυτίζονται με τους θύλακες αυθαίρετης κατοίκησης στην περιφέρεια του αστικού ιστού και στις οποίες κατοικούν σε συνθήκες υλικής αποστέρησης και στέρησης κοινωνικού εξοπλισμού και υποδομών μετανάστες και κυρίως παλιννοστούντες ομογενείς.

- Στα άτομα με αναπηρίες καθώς στον δήμο παρατηρείται ένα ιδιαίτερα αυξημένα ποσοστό ατόμων που λαμβάνουν προνοιακά επιδόματα σε σχέση με το σύνολο του πληθυσμού ενώ καταγράφεται από όλους τους φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών του δήμου μια σχετική έξαρση των προβλημάτων ψυχικής υγείας.

Ο δήμος μέσα από την υλοποίηση κοινωνικών δράσεων και προγραμμάτων προσπαθεί να ενσωματώσει τις ευπαθείς ομάδες, να αποκαταστήσει τα προβλήματα και να βελτιώσει τις συνθήκες διαβίωσης.

Ο δήμος υλοποιεί τοπικά προγράμματα στήριξης της απασχόλησης (ΤΟΠΣΑ) και τοπικές δράσεις κοινωνικής ένταξης για ευάλωτες ομάδες (ΤΟΠΕΚΟ), στηρίζει το γραφείο ανέργων κι έχει δημιουργήσει οργανωμένη υπηρεσίας για την καταγραφή - στήριξη των επιχειρήσεων σε θέματα επιχειρηματικότητας και θέσεων εργασίας.

Πραγματοποιεί δράσεις ενημέρωσης για τα ήδη υπάρχοντα προγράμματα απασχόλησης τοπικών φορέων (π.χ. ΟΑΕΔ) και ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών (π.χ. ΕΣΠΑ).

Παρέχει υπηρεσίες συμβουλευτικής υποστήριξης (κοινωνική, ψυχολογική, εργασιακή μαθησιακή στήριξη, συμβουλευτική υποστήριξη στα σχολεία α'βάθμιας εκπαίδευσης), οικονομική ενίσχυση απόρων οικογενειών, δεκατιανό σε μαθητές που οι οικογένειες τους αντιμετωπίζουν σοβαρές οικονομικές δυσκολίες.

Υφίστανται δομές και υπηρεσίες για την άμεση αντιμετώπιση της φτώχειας (κοινωνικό παντοπωλείο, συσσίτιο, δημοτικός λαχανόκηπος, τράπεζα χρόνου, γραφείο διαμεσολάβησης, κοινωνικό φαρμακείο, δημοτικό ιατρείο, φυσικοθεραπευτήριο, Κοινωνικό φροντιστήριο, δίκτυο εθελοντών). Πραγματοποιούνται δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

Στον τομέα της υγείας πραγματοποιούνται εμβολιασμοί ανασφάλιστων παιδιών, παρέχεται προληπτική ιατρική σε ανασφάλιστα παιδιά και σε ανασφάλιστους πολίτες.

Αδυναμίες:

- Έλλειψη ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης.
- Έλλειψη στοχευμένων εθνικών, περιφερειακών και τοπικών πολιτικών απασχόλησης και συσχετισμός τους με τις ενεργητικές πολιτικές του Δήμου.
- Μη οργανωμένη δικτύωση κοινωνικών εταίρων, καθώς και επιχειρήσεων και φορέων επιχειρηματικότητας.
- Έλλειψη πόρων. Πολλές από τις αναφερόμενες δράσεις λειτουργούν με ίδιους πόρους και εθελοντές.
- Μειωμένα κονδύλια.
- Μη ολοκλήρωση μεταβίβασης αρμοδιοτήτων που αναφέρονται στην κοινωνική πρόνοια.
- Στελέχωση δομών. Λειτουργία δράσεων και δομών αποκλειστικά με εθελοντές.
- Έλλειψη εξειδικευμένων ερευνών για την ακριβή χαρτογράφηση των κοινωνικών προβλημάτων αλλά και παραδειγμάτων εφαρμοσμένων ολοκληρωμένων πολιτικών για τις συγκεκριμένες ομάδες – στόχους.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Ο δήμος απασχολεί 4 κοινωνικούς λειτουργούς, 2 ψυχολόγους, 2 κοινωνιολόγους και 7 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό, 2 νηπιαγωγούς, 2 φυσιοθεραπευτές και 2 νοσηλεύτες.

• ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ

Έντονο πρόβλημα στον δήμο Πυλαίας – Χορτιάτη, αποτελούν οι φτωχοί συνταξιούχοι και οι άστεγοι ηλικιωμένοι.

Με τη λειτουργία δομών ΚΑΠΗ και Δημοτικών Ιατρείων καθώς και προγράμματα Βοήθειας στο Σπίτι και Τηλεϊατρικής παρέχεται περιθαλψη και νοσηλευτική φροντίδα στους ηλικιωμένους με χαμηλό εισόδημα.

Αδυναμίες

- Ελλείψεις σε προσωπικό ιατρικό, κοινωνικούς λειτουργούς, νοσηλεύτες, φυσιοθεραπευτές και εργοθεραπευτές.
- Απουσία ξενώνα φιλοξενίας άπορων ηλικιωμένων.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 6 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί, 6 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) και 5 Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ). Ο δήμος φαίνεται να διαθέτει μόνο 5 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό.

• ΔΗΜΟΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ

Στον Δήμο Χαλκηδόνος τα κυριότερα προβλήματα και αδυναμίες εντοπίζονται στην αύξηση των περιστατικών οικονομικής αδυναμίας και φτώχειας και στην έλλειψη οικονομικών πόρων, υπηρεσιών και προσωπικού για την αντιμετώπισή τους. Παράλληλα, έχει παρατηρηθεί αύξηση της εγκληματικότητας, γεγονός που εντείνεται από την έλλειψη αστυνομικής προστασίας και παρέμβασης, καθώς και από την απουσία μηχανισμών εντοπισμού και στήριξης των ομάδων που την προκαλούν.

Στο πλαίσιο αυτό, ο δήμος ανέλαβε δράση με την διανομή τροφίμων, γευμάτων, ειδών ένδυσης και φαρμάκων και με την δημιουργία ομάδων περιφρούρησης Δημοτικών Διαμερισμάτων.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 4 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί που εξυπηρετούν 209 βρέφη/νήπια και 206 μητέρες, και, 10 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) με 4.380 δικαιούχους. Επιπλέον, στο δήμο λειτουργεί Κοινωνικό Μαγειρείο, Γραφείο Διαμεσολάβησης, και, Κοινωνική Δομή για γυναίκες, καθώς και 1 δομή Βοήθεια στο Σπίτι με 55 δικαιούχους. Επίσης, ο δήμος απασχολεί 3 κοινωνικούς λειτουργούς και 2 κοινωνιολόγους ενώ διαθέτει συνολικά 30 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό.

• ΔΗΜΟΣ ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ

Στον Δήμο Ωραιοκάστρου τα προβλήματα και οι αδυναμίες αφορούν κυρίως στη μείωση των κοινωνικών παροχών από το κράτος -και κατά συνέπεια από το Δήμο- και στην άτακτη καταβολή των προνοιακών επιδομάτων, συνθήκες που προωθούν τον κοινωνικό αποκλεισμό και δημιουργούν συνθήκες φτώχειας σε ορισμένες κοινωνικές ομάδες. Επιπλέον, το κλείσιμο βιομηχανιών / εργοστασίων της περιοχής του Δήμου έχει οδηγήσει σε έντονη ανεργία (ιδιαίτερα στους πολυπληθείς οικισμούς των Ελληνοποντίων). Τέλος, έχει παρατηρηθεί η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού.

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών έχουν σχεδιασθεί νέες προνοιακές μορφές στήριξης επιδομάτων και έχει πραγματοποιηθεί λεπτομερής καταγραφή όλων των ευπαθών ομάδων. Επίσης, μειώθηκαν τα Δημοτικά Τέλη σε Πολύτεκνους και ΑμεΑ, συστάθηκε και λειτουργεί Κοινωνικό Παντοπωλείο ενώ από το 2014 λειτουργεί Γραφείο Διασύνδεσης.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 11 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί που εξυπηρετούν 569 βρέφη/νήπια και 534 μητέρες, 2 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) τα οποία απασχολούν 54 παιδιά, 10 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) και 5 Δημοτικά Ιατρεία. Επίσης, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, στο δήμο λειτουργεί 1 Κοινωνικό Παντοπωλείο εξυπηρετώντας 480 δικαιούχους και 1 Κοινωνική Δομή για γυναίκες.

Ο δήμος απασχολεί 10 κοινωνικούς λειτουργούς, 2 ψυχολόγους, και, 2 κοινωνιολόγους ενώ διαθέτει συνολικά 49 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό.

Π.Ε. ΚΙΛΚΙΣ

• ΔΗΜΟΣ ΚΙΛΚΙΣ

Μεγάλο πρόβλημα για τον δήμο είναι ο μεγάλος αριθμός των πολιτών που δεν καλύπτονται ιατροφαρμακευτικά από ασφαλιστικό φορέα, διότι οφείλουν εισφορές (ΟΓΑ & ΟΑΕΕ), ή δεν υπάρχει ο απαραίτητος αριθμός ενσήμων για να έχουν κάλυψη από το ΙΚΑ.

Επίσης η συνεχόμενη αύξηση των ανέργων, με άμεση μείωση του βιοτικού επιπέδου όλης της οικογένειας. Τα άτομα αυτά δεν είναι σε θέση να καλύψουν τα άμεσα έξοδα διαβίωσης αλλά και τις υποχρεώσεις τους προς τις τράπεζες ή την εξόφληση λογαριασμών και δανείων αλλά ούτε τα έξοδα μιας στοιχειώδους διατροφής. Μεγάλο πρόβλημα αντιμετωπίζουν και τα παιδιά αυτών των οικογενειών που σπουδάζουν.

Υπάρχουν πολίτες που κινδυνεύουν να χάσουν τη στέγαση καθώς οφείλουν στην τράπεζα ή δεν είναι σε θέση να πληρώσουν ενοίκια, ΔΕΗ, κοινόχρηστα, κ.ο.κ.

Όλα τα παραπάνω έχουν άμεσο αντίκτυπο στην αλματώδη αύξηση των περιπτώσεων με κατάθλιψη, μελαγχολία, τάσεις αυτοκτονίας, κ.ο.κ.

Ο Δήμος Κιλκίς σε συνεργασία με τον Ιατρικό Σύλλογο, δημιούργησαν τον φαρμακευτικό Σύλλογο και τον ΔΙ.ΛΟ.ΦΑ.ΚΙΛ., Κοινωνικό Ιατρείο – Φαρμακείο, στο οποίο εθελοντές γιατροί, φαρμακοποιοί, κοινωνικοί επιστήμονες, νοσηλευτές παρέχουν εθελοντική εργασία με σκοπό να καλύψουν ιατροφαρμακευτικά πολίτες που είναι ανασφάλιστοι, μετανάστες, φτωχοί, άνεργοι, κ.ο.κ.

Ο Δήμος Κιλκίς και η Ιερά Μητρόπολη δημιούργησαν δύο Κοινωνικά Παντοπωλεία, τα οποία προσπαθούν να προμηθεύσουν τρόφιμα σε οικογένειες ή μοναχικά άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα.

Επίσης υπάρχουν δύο συσσίτια, τα οποία λειτουργούν καθημερινά και καλύπτουν ανάγκες διατροφής. Η Εκκλησία σε συνεργασία με τους πολίτες, οι οποίοι διαθέτουν κατοικίες έχουν στεγάσει οχτώ οικογένειες που έμειναν άστεγοι μέσα στο 2013. Επίσης πραγματοποιήθηκαν ενέργειες για την στέγαση δύο ηλικιωμένων σε κλειστό ίδρυμα.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 6 Βρεφικοί, Παιδικό Σταθμοί εξυπηρετώντας 280 βρέφη/νήπια και 258 μητέρες, 1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) απασχολώντας 40 παιδιά, 1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕ.Α) απασχολώντας 50 παιδιά και 2 ΚΑΠΗ εξυπηρετώντας 280 ηλικιωμένους. Στον δήμο επίσης λειτουργούν κοινωνικό παντοπωλείο (με 800 δικαιούχους), κοινωνικό φαρμακείο (με 380 δικαιούχους) και κοινωνικό φυσιοθεραπευτήριο (με 200 δικαιούχους).

Ο δήμος απασχολεί 8 κοινωνικούς λειτουργούς, 4 ψυχολόγους, 1 κοινωνιολόγο, 3 ιατρούς και 41 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό.

• ΔΗΜΟΣ ΠΑΙΟΝΙΑΣ

Κύρια προβλήματα του δήμου αποτελούν η ανεργία, η φτώχεια, ο τομέας της υγείας, και η ύπαρξη ρομά.

Ο δήμος για την στήριξη των ευπαθών ομάδων, λειτουργεί κοινωνικό παντοπωλείο, συσσίτιο, παρέχει α' βάρθια περίθαλψη, συνταγογράφηση φαρμάκων, συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη.

Επιπλέον επιδιώκει την ομαλή ένταξη των ρομά μέσα από το γραφείο επιχειρηματικότητας και απασχόλησης.

Αδυναμίες:

- Έλλειψη προσωπικού.
- Ελλείψεις σε υλικοτεχνικές υποδομές.
- Κενά στην ισχύουσα νομοθεσία.
- Έλλειψη προγραμμάτων εύρεσης εργασίας για τους ρομά.
- Έλλειψη στοιχείων για τη νομιμότητα των ρομά.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 3 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.), 5 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) φιλοξενώντας 620 ηλικιωμένους. Στον δήμο επίσης λειτουργεί δημοτικό ιατρείο, κοινωνικό παντοπωλείο, φαρμακείο, μαγειρείο.

Ο δήμος απασχολεί 5 κοινωνικούς λειτουργούς, 2 ψυχολόγους και 11 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό.

Π.Ε. ΠΕΛΛΑΣ

• ΔΗΜΟΣ ΑΛΜΩΠΙΑΣ

Στον Δήμο Αλμωπίας παρουσιάζεται έντονα το φαινόμενο της ανεργίας (B1) και των φτωχών εργαζόμενων και συνταξιούχων με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα (Γ4 και Γ5).

Μικρότερης διάστασης είναι το πρόβλημα των ατόμων με αναπηρίες (A1), των μεταναστών (B8) και των παλιννοστούτων (B10) και σχεδόν αμελητέος ο πληθυσμός των περιθωριοποιημένων ατόμων (Γ2).

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι γυναίκες και παιδιά – θύματα κακοποίησης (B6 και B7) αποτελούν εξαιρετικά μικρό ποσοστό.

Ο Δήμος σε συνεργασία με Δημοτικές επιχειρήσεις και τους αρμόδιους φορείς, προκειμένου να ρυθμίσει και να αποκλείσει τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν καθημερινά οι ευπαθείς ομάδες, σε όλους τους τομείς, υγεία, εκπαίδευση, πολιτισμός, απασχόληση, λαμβάνει μέτρα, υλοποιεί κοινωνικές δράσεις και προγράμματα και υποστηρίζει τις ομάδες αυτές, μέσω:

- επιδοτήσεων της απασχόλησης και της αυτοαπασχόλησης,
- λειτουργία δικτύου δομών για την καταπολέμηση της φτώχειας (με έμφαση στο κοινωνικό παντοπωλείο και φαρμακείο),
- ανάπτυξη επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας (start ups κοινωνικών επιχειρήσεων),
- ανάπτυξη περιφερειακών κόμβων / μηχανισμών κοινωνικής επιχειρηματικότητας και καινοτομίας,
- ανάπτυξη θερμοκοιτίδων για την κοινωνική οικονομία,
- Στήριξη για ανάπτυξη καινοτομίας - συστάδες επιχειρήσεων (clusters).

Για τα άτομα με αναπηρίες, τους ηλικιωμένους και τους μετανάστες, λειτουργούν δομές κοινωνικής φροντίδας παιδιών και ηλικιωμένων και δίκτυο κοινοτικών υπηρεσιών, όπως ατομικής φροντίδας, συμβουλευτικής οικογένειας, παροχής ημερήσιας φροντίδας, υποστήριξη στην αναζήτηση εργασίας, νοσηλεία, φροντίδα ορφανών παιδιών, κλπ.

Αδυναμίες:

Ο δήμος δεν δύναται να εκτιμήσει ακριβώς το μέγεθος του προβλήματος με αποτέλεσμα την αδυναμία αντιμετώπισης του και σε συνδυασμό με την έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού για υποστήριξη κοινωνικών δράσεων τα φαινόμενα της ανεργίας και της φτώχειας να επιδεινώνονται.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον Δήμο λειτουργούν 8 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί εξυπηρετώντας 195 βρέφη/παιδιά και 278 μητέρες, 1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) απασχολώντας 25 παιδιά, 1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕ.Α) με 25 άτομα, 2 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) με 423 δικαιούχους καθώς και κοινωνικό φροντιστήριο, συμβουλευτική στήριξη και βοήθεια στο σπίτι. Οι δομές του δήμου συνολικά εξυπηρετούν 1.375 ωφελούμενους.

Από την επεξεργασία των στοιχείων ο δήμος παρουσιάζει σημαντική έλλειψη στην στελέχωση εξειδικευμένου – επιστημονικού προσωπικού καθώς απασχολεί 1 κοινωνικό λειτουργό και 1 ψυχολόγο ωστόσο δεν είναι γνωστός ο αριθμός των στελεχών που απασχολούνται στις δομές του δήμου.

• ΔΗΜΟΣ ΕΔΕΣΣΑΣ

Τα προβλήματα του δήμου εντοπίζονται κυρίως στην δυσκολία κάλυψης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, στην έλλειψη οικονομικών πόρων, σε ανεπάρκεια εξοπλισμού και υποδομών, στην απουσία εξειδικευμένου και επιστημονικού προσωπικού καθώς και σε δυσχέρειες μεταξύ του δήμου και των κοινωνικών υπηρεσιών. Μείζον θέμα για τον δήμο αποτελεί επιπλέον η δυσκολία στην αποπληρωμή δαπανών παιδικών σταθμών με αποτέλεσμα την αδυναμία φιλοξενίας μεγάλου αριθμού παιδιών/νηπίων.

Ο δήμος προκειμένου να ξεπεράσει τις κοινωνικοοικονομικές δυσκολίες, συνάπτει συμβάσεις με ιατρούς, απαλλάσσει από την καταβολή αντιτίμου για σίτιση τα νήπια φτωχών οικογενειών, εντάσσει σε παιδικούς σταθμούς μέσω προγραμμάτων ΕΣΠΑ τα νήπια μεταναστών, μονογονεϊκών οικογενειών, οικονομικά αδυνάτων, πολύτεκνων και ανέργων.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 6 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί εξυπηρετώντας 210 βρέφη/παιδιά και 205 μητέρες, 2 ΚΔΑΠ με 150 ωφελούμενους, 1 ΚΔΑΠ ΜΕΑ με 30 ωφελούμενους, 1 ΚΗΦΗ με 25 ωφελούμενους, 3 δομές «Βοήθεια στο Σπίτι» με 250 ωφελούμενους, 1 Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) εξυπηρετώντας 1.900 ηλικιωμένους και 1 δομή Παραγωγικό Εργαστήρι Ατόμων με Αναπηρία «Περίτεχνο» με 15 ωφελούμενους.

Ο δήμος απασχολεί 3 κοινωνικούς λειτουργούς, 2 κοινωνιολόγους, 3 βρεφονηπιοκόμους/νηπιαγωγούς, 2 γυμναστές, 3 νοσηλεύτες, 3 κοινωνικούς φροντιστές και 4 εκπαιδευτές ΑμεΑ.

• ΔΗΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ

Ο δήμος Πέλλας αν και αδυνατεί να καταμετρήσει τα ακριβή μεγέθη των φαινομένων αντιμετωπίζει μεγάλο ποσοστό ανεργίας, φτωχών εργαζόμενων-συνταξιούχων, νοικοκυριών χωρίς κανένα εργαζόμενο.

Ο δήμος και το Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας εφαρμόζουν κοινωνικής πολιτική, πολιτικές ισότητας των φύλων καθώς και δράσεις για την προστασία και προαγωγή της δημόσιας υγείας με τη λήψη των καταλλήλων μέτρων και τη ρύθμιση των σχετικών δραστηριοτήτων, ήτοι:

- Δίκτυο δομών για την καταπολέμηση της φτώχειας.
- Δημιουργία θέσεων απασχόλησης.
- Ανάπτυξη επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας.
- Παρέμβαση για την κοινωνική-οικονομική ένταξη ευπαθών ομάδων.
- Στήριξη για ανάπτυξη καινοτομίας - συστάδες επιχειρήσεων (clusters).

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 20 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί εξυπηρετώντας 637 βρέφη/νήπια, 4 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) απασχολώντας 200 παιδιά, 1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕ.Α) απασχολώντας 30 παιδιά, και 23 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) φιλοξενώντας 4.160 ηλικιωμένους.

Ο δήμος απασχολεί 9 κοινωνικούς λειτουργούς, 1 ψυχολόγο, 2 κοινωνιολόγους και 116 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό.

• ΔΗΜΟΣ ΣΚΥΔΡΑΣ

Τα πιο σημαντικά προβλήματα του Δήμου Σκύδρας αφορούν στην μακροχρόνια ανεργία των ευπαθών κοινωνικά ομάδων, οδηγώντας στον κοινωνικό αποκλεισμό τους. Συγκεκριμένα, η έλλειψη καινοτομιών στην επιχειρηματικότητα και η απουσία οικονομικών πόρων ενισχύουν την μακροχρόνια ανεργία των ευπαθών ομάδων (ΑμεΑ, μέλη μονογονεϊκών οικογενειών, νέοι, μετανάστες, κ.α.) με αποτέλεσμα τον κοινωνικό και οικονομικό αποκλεισμό τους. Επίσης, τα οργανωτικά, διοικητικά και χρηματοδοτικά προβλήματα που υπάρχουν στη λειτουργία της προνοιακής κοινωνικής φροντίδας σε τοπικό επίπεδο σε συνδυασμό με την έλλειψη στοχευμένων στρατηγικών για την προστασία των ομάδων αυτών και την παντελή απουσία ενεργητικών δράσεων για εργασία και κοινωνική ένταξη εντείνουν το πρόβλημα του κοινωνικού αποκλεισμού των ατόμων με αναπηρία, των εξαρτημένων ατόμων και των μεταναστών.

Ο δήμος ανέλαβε δράση για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών με σειρά μέτρων για την ενίσχυση της απασχόλησης και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού. Επιπλέον, υλοποίησε παρεμβάσεις για την "επανάταξη" των απολυόμενων ανέργων, τον επαγγελματικό προσανατολισμό, και, την επαγγελματική κατάρτιση σε αντικείμενα εκπαίδευσης που έχουν σημαντικές προοπτικές απασχόλησης.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 6 παιδικοί σταθμοί εξυπηρετώντας 168 παιδιά, 1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ) απασχολώντας 35 παιδιά, 4 δομές του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι» εξυπηρετώντας 200 άτομα, 1 ΚΑΠΗ (με 6 Παρατήματα) εξυπηρετώντας 916 ηλικιωμένους και 1 Κοινωνικό Μαγειρείο με 240 δικαιούχους.

Επίσης, ο δήμος απασχολεί 5 κοινωνικούς λειτουργούς, 3 ψυχολόγους, και, 1 κοινωνιολόγο και διαθέτει συνολικά 27 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό.

Π.Ε. ΠΙΕΡΙΑΣ

• ΔΗΜΟΣ ΔΙΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ

Ο δήμος αντιμετωπίζει προβλήματα συνεργασίας ανάμεσα στους εμπλεκόμενους φορείς, έλλειψης πόρων για την υλοποίηση στοχευμένων δράσεων, προβλήματα στον τομέα παροχής υγείας, φαινόμενα παραβατικότητας, κοινωνικού αποκλεισμού και έξαρση της βίας.

Οι πολιτικές του δήμου για τον περιορισμό των φαινομένων και την εξάλειψη τους, σε βάθος χρόνου, οργανώνουν συναντήσεις με φορείς για τον καλύτερο συντονισμό των δράσεων, και για οικονομική ενίσχυση, παρέχουν την απαιτούμενη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, και εφαρμόζουν δράσεις για την άρση του κοινωνικού αποκλεισμού.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 3 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί εξυπηρετώντας 100 βρέφη/παιδιά, 5 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) εξυπηρετώντας 1.265 ηλικιωμένους και 3 προγράμματα «Βοήθεια στο Σπίτι» με 300 δικαιούχους.

Ο δήμος απασχολεί 2 κοινωνικούς λειτουργούς, 1 ψυχολόγο, 1 κοινωνιολόγο και 8 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό.

• ΔΗΜΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

- **Φτωχοί συνταξιούχοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα, ηλικιωμένοι χωρίς ασφάλιση υγείας (Γ5)**

Σημαντικό πρόβλημα είναι η ανεπάρκεια σε παροχές πρωτοβάθμιων υπηρεσιών υγείας από τα Κ.Α.Π.Η. του Δήμου λόγω έλλειψης ιατρικού προσωπικού.

Στα ηλικιωμένα άτομα δεν παρέχεται ψυχοκοινωνική υποστήριξη καθώς δεν υπάρχει εξειδικευμένο προσωπικό αλλά ούτε και οι κατάλληλες υποδομές για να φιλοξενήσουν τον συγκεκριμένο πληθυσμό. Επίσης το πρόγραμμα 'Βοήθεια στο σπίτι' δεν λαμβάνει την απαιτούμενη χρηματοδότηση για να συνεχιστεί.

Ο δήμος ωστόσο παρέχει συνεχή ενημέρωση/πληροφόρηση σχετικά με την παροχή υγειονομικής περίθαλψης και τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε δωρεάν ή οικονομικά προσιτές υπηρεσίες υγείας, υποστηρίζει τους ηλικιωμένους ώστε να νιώθουν αυτόνομοι και ενεργοί.

➤ **Περιθωριοποιημένες κοινότητες (Γ2)**

Οι δομές που απευθύνονται στις περιθωριοποιημένες κοινότητες, δεν προσφέρουν πλήρη και ολοκληρωμένη κοινωνική φροντίδα και υποστήριξη (π.χ. στέγαση, σίτιση κλπ) και οι συνθήκες διαβίωσης είναι άσχημες (έλλειψη οργανωμένου οικισμού, έλλειψη χώρων υγιεινής).

Ο δήμος μέσα από διάφορες δράσεις προσπαθεί να διασφαλίσει τους όρους για αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης (στεγαστική συνδρομή, λειτουργία χώρων υγιεινής, συμβουλευτική υποστήριξη).

Το ζήτημα των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, καθώς απαιτεί και παρεμβάσεις από διάφορους φορείς της διοίκησης και δεν περιορίζεται μόνο στους ΟΤΑ α' βαθμού είναι δύσκολο να αντιμετωπιστεί.

Επιπλέον πρόβλημα για τον δήμο αποτελεί η ανυπαρξία ειδικών παιδικών σταθμών, κατά το πρότυπο των ειδικών σχολείων, που να μπορούν να δεχτούν παιδιά με κινητικά (όχι νοητικά) προβλήματα και η απουσία εξειδικευμένου προσωπικό.

Ζήτημα άνισης μεταχείρισης αποτελεί και ο αποκλεισμός δημοσίων/δημοτικών υπαλλήλων από το πρόγραμμα ενταξιακής οικογενειακής ζωής που υλοποιείται στους παιδικούς σταθμούς.

Ο δήμος αναλαμβάνει: τη συμμετοχή στις οικογενειακές δαπάνες φύλαξης των νηπίων και των ανήλικων παιδιών, ώστε να διευκολύνονται οι γονείς στην εργασία ή στην αναζήτηση εργασίας, την επέκταση των δικαιούχων και στους δημοσίους/δημοτικούς υπαλλήλους, την διαπαιδαγώγηση – κοινωνικοποίηση και ομαλή ένταξη των παιδιών με κινητικά προβλήματα πριν την είσοδο τους στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 21 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί εξυπηρετώντας 983 βρέφη/νήπια και 959 μητέρες, 1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) απασχολώντας 15 παιδιά, 1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕ.Α) απασχολώντας 35 παιδιά, 5 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η)

φιλοξενώντας 1.800 ηλικιωμένους. Στον δήμο επίσης λειτουργεί δημοτικό ιατρείο, Κέντρο στήριξης ΡΟΜΑ κι ευπαθών ομάδων, συμβουλευτική και η δράση «Βοήθεια στο σπίτι».

Ο δήμος απασχολεί 13 κοινωνικούς λειτουργούς, 2 ψυχολόγους, 1 κοινωνιολόγο, 1 ιατρό και 120 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό.

- **ΔΗΜΟΣ ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ**

Ο Δήμος Πύδνας – Κολινδρού αντιμετωπίζει φαινόμενα ανασφάλιστων, οικονομικά αδυνάτων πολιτών και ηλικιωμένων.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 3 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί, 3 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) 6 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) φιλοξενώντας 4.160 ηλικιωμένους.

Ο δήμος απασχολεί 2 κοινωνικούς λειτουργούς, 2 κοινωνιολόγους και 25 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό.

Π.Ε. ΣΕΡΡΩΝ

- **ΔΗΜΟΣ ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ**

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν, συνολικά 37 δομές, και εξυπηρετούνται 3.652 άτομα, συγκεκριμένα λειτουργούν 5 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί, 6 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.), 12 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η), 9 Δημοτικά Ιατρεία, 5 προγράμματα «Βοήθεια στο Σπίτι».

Ο Δήμος απασχολεί 4 κοινωνικούς λειτουργούς και 2 ψυχολόγους.

- **ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ ΣΕΡΡΩΝ**

- **Άνεργοι (B1)**
- **Άνεργοι χωρίς κάρτα ανεργίας ΟΑΕΔ (B2)**
- **Άνεργοι άνω των 54 μέχρι και 65 ετών (B3)**

Το φαινόμενο της ανεργίας στον Δήμο παρουσιάζει αυξητικές τάσεις με έμφαση στον γυναικείο πληθυσμό και με απόρροια την αύξηση των φαινομένων ρατσισμού, διάσπαση της κοινωνικής συνοχής, αύξηση της εγκληματικότητας κλπ. Μέσα από τη συμμετοχή σε

συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα κατάρτισης και απασχόλησης ανέργων και άνεργων μητέρων, ο δήμος προσπαθεί να μειώσει τα ποσοστά ανεργίας. Ωστόσο αδυναμίες όπως η αποσπασματική αντιμετώπιση του προβλήματος, η ανεπαρκής κάλυψη των ομάδων στόχου, η αδυναμία καταγραφής και αξιολόγησης της ολοένα μεταβαλλόμενης κατάστασης, η ανεπάρκεια οικονομικών πόρων ώστε να δίνεται η δυνατότητα στους ΟΤΑ να χαράξουν αυτόνομη και στοχευμένη πολιτική αντιμετώπισης του προβλήματος και επιδείνωση της ήδη υπάρχουσας δαιδαλώδους γραφειοκρατίας και πολυνομίας δυσχεραίνουν το έργο του δήμου και των κοινωνικών φορέων.

➤ **Κοινωνική Φροντίδα**

Οι ηλικιωμένοι εμφανίζουν αυξημένη την ανάγκη περίθαλψης και φροντίδας, ωστόσο αντιμετωπίζουν προβλήματα οικονομικής εξαθλίωσης και κοινωνικού αποκλεισμού. Μέσα από την συμμετοχή σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα φροντίδας ηλικιωμένων και ανήμπορων δημοτών, ο δήμος επιδιώκει να καλύψει τις ελλείψεις. Ωστόσο αδυναμίες όπως η αποσπασματική αντιμετώπιση του προβλήματος, η ανεπαρκής κάλυψη των ομάδων στόχου, η αδυναμία καταγραφής και αξιολόγησης της κατάστασης, η ανεπάρκεια οικονομικών πόρων και στελεχιακού δυναμικού ώστε να δίνεται η δυνατότητα στους ΟΤΑ να χαράξουν αυτόνομη και στοχευμένη πολιτική αντιμετώπισης του προβλήματος.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 6 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί, 2 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.), 9 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) και 3 προγράμματα «Βοήθεια στο Σπίτι».

Ο δήμος απασχολεί 5 κοινωνικούς λειτουργούς, 1 ψυχολόγο, 1 ιατρό και 40 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό.

• **ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ**

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 6 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί εξυπηρετώντας 135 βρέφη/νήπια και 130 μητέρες, 8 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) φιλοξενώντας 200 ηλικιωμένους.

Ο δήμος απασχολεί 2 κοινωνικούς λειτουργούς, 1 ψυχολόγο και 33 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό.

- **ΔΗΜΟΣ ΣΕΡΡΩΝ**

Το βασικό πρόβλημα στον Δήμο Σερρών είναι οι άνεργοι, οι οποίοι κυρίως είναι πρώην επιχειρηματίες και λόγω οικονομικής κρίσης έλυσαν τις επιχειρήσεις τους.

Επίσης, μεγάλος είναι και ο αριθμός ανασφάλιστων επιχειρηματιών και αγροτών, καθώς δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να αποπληρώσουν τους ασφαλιστικούς φορείς ΤΕΒΕ και ΟΓΑ.

Προβλήματα αντιμετωπίζουν και τα άτομα με αναπηρίες καθώς η πολύμηνη αναμονή στα ΚΕΠΑ για εξέταση, έχει ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση της καταβολής των προνοιακών επιδομάτων για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους.

Επίσης σημαντικό είναι το γεγονός ότι η μη ολοκλήρωση του προγράμματος «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ», επέφερε δυσκολίες στην άσκηση των αρμοδιοτήτων, καθώς το μειωμένο προσωπικό του Δήμου Σερρών, εξυπηρετεί τους πολίτες όλου του Νομού.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 14 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί, 4 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.), 1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕ.Α), 10 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η).

Στον δήμο λειτουργούν κοινωνική κουζίνα, κοινωνικό φαρμακείο δημοτικός λαχανόκηπος και δράσεις «βοήθεια στο σπίτι».

Ο δήμος απασχολεί 4 ψυχολόγους, 4 κοινωνιολόγους και 143 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό. Υπηρεσίες επίσης παρέχουν 2 νοσηλευτές και 1 γιατρός.

- **ΔΗΜΟΣ ΣΙΝΤΙΚΗΣ**

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 11 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί εξυπηρετώντας 179 βρέφη/νήπια και 170 μητέρες, 1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) απασχολώντας 22 παιδιά και 7 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) φιλοξενώντας 1.400 ηλικιωμένους.

Στον δήμο λειτουργούν δράσεις «βοήθεια στο σπίτι».

Ο δήμος απασχολεί 3 κοινωνικούς λειτουργούς, 2 ψυχολόγους και 45 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό.

Π.Ε. ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

• ΔΗΜΟΣ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ

Στον Δήμο Κασσάνδρας τα προβλήματα και οι αδυναμίες αφορούν κυρίως σε μετανάστες, ΑμεΑ, ανέργους, φτωχούς, ηλικιωμένους. Σε συνδυασμό με την έλλειψη προσωπικού, με την μη ύπαρξη σχετικών συλλόγων (π.χ. ΑμεΑ, μεταναστών, πολυτέκνων, κτλ), με την αδυναμία καταγραφής των προβλημάτων καθώς δεν δηλώνονται από τους παθόντες, με τη μη ευαισθητοποίηση των πολιτών του δήμου καθώς και την απουσία εθελοντών, τα προβλήματα διογκώνονται, οι διακρίσεις μεταξύ των ομάδων γίνονται όλο και πιο έντονες, τα ποσοστά της ανεργίας αυξάνονται και οι φτωχοί, οι ανασφάλιστοι, οι ηλικιωμένοι δεν έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας.

Ο δήμος διεξάγει κοινωνικές έρευνες με σκοπό την κοινωνική φροντίδα στη βρεφική και παιδική ηλικία, των μονογονεϊκών οικογενειών, των ηλικιωμένων, των ΑμεΑ, των ανέργων, των μεταναστών και άλλων ευάλωτων ομάδων που χρήζουν υποστήριξης.

Προβαίνει σε δράσεις προαγωγής της υγείας (όπως, κοινωνικό ιατρείο και φαρμακείο, ενημερώσεις των πολιτών σε θέματα υγείας σε συνεργασία με Κ.Υ. Κασσανδρείας), της απασχόλησης, της ενσωμάτωσης μεταναστών-παλιννοστούντων, της αλληλεγγύης και του εθελοντισμού.

Συγκροτήθηκε ομάδα κοινωνικής προσφοράς (συνεργασία με Κ.Υ. Κασσανδρείας), για την εύρεση χορηγών – δωρητών για είδη πρώτης ανάγκης σε φτωχά νοικοκυριά, πρωτοβουλίες για τον έλεγχο της παραβατικότητας στα σχολεία, λειτουργία παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών ΚΔΑΠ, ΚΑΠΗ.

Πραγματοποιείται καταγραφή των δικαιούχων για κοινωνικά επιδόματα και παροχές.

Πραγματοποιούνται σεμινάρια για μετανάστες, ανέργους και γονείς.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 6 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί εξυπηρετώντας 140 βρέφη/νήπια και 137 μητέρες, 5 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) απασχολώντας 335 παιδιά, 8 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) φιλοξενώντας 412 ηλικιωμένους και η δράση «Βοήθεια στο σπίτι».

Ο δήμος απασχολεί 1 κοινωνιολόγο και 3 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό.

- **ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ**

- **Άνεργοι (B1)**

Οι άνεργοι αποτελούν ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα του δήμου. Ο δήμος μέσα από προγράμματα επιμόρφωσης και παροχής συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών, ενεργεί για την προώθηση της απασχόλησης. Ωστόσο η έλλειψη συγκεκριμένης πολιτικής στόχευσης λόγω αδυναμίας διεξαγωγής έρευνας που να αφορά στην αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης, η έλλειψη αποτύπωσης των φορέων παροχής υποστηρικτικών υπηρεσιών σε ευπαθείς κοινωνικά ομάδες και η έλλειψη Επιστημονικού Προσωπικού, οξύνουν το μέγεθος της ανεργίας.

- **Παλιννοστούντες (B10) και Ρομά (Γ2.1)**

Οι συγκεκριμένοι πληθυσμοί ζουν απομονωμένοι-αποκλεισμένοι, σε κακές συνθήκες διαβίωσης, με στοιχεία παραβατικότητας – εγκληματικότητας, μη αποδεκτοί από τις υπόλοιπες κοινότητες.

Ο δήμος επιδιώκει την ομαλή ένταξή τους μέσα από προγράμματα επιμόρφωσης και παροχής συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών. Ωστόσο υπάρχουν πολλές αδυναμίες που πρέπει να καλυφθούν, όπως η έλλειψη συγκεκριμένης πολιτικής στόχευσης λόγω αδυναμίας διεξαγωγής έρευνας που να αφορά στην αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης, η έλλειψη επιστημονικού προσωπικού καθώς και η απουσία δομών.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 5 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί εξυπηρετώντας 199 βρέφη/νήπια και 183 μητέρες, 1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) απασχολώντας 40 παιδιά, 19 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) φιλοξενώντας 4.156 ηλικιωμένους. Στον δήμο επίσης λειτουργεί κοινωνικό παντοπωλείο, μαγειρείο, υπνωτήριο, τράπεζα αίματος, κέντρο κοινωνικής στήριξης και η δράση «Βοήθεια στο σπίτι».

Ο δήμος απασχολεί 3 κοινωνικούς λειτουργούς, 1 ψυχολόγο, και 55 άτομα διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό.

- **ΔΗΜΟΣ ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ**

Ο Δήμος Πολυγύρου αντιμετωπίζει το φαινόμενο της μακροχρόνιας ανεργίας. Οι άνεργοι αδυνατούν να καλύψουν βασικές βιοτικές ανάγκες και ο δήμος σε συνεργασία με

καταστήματα προσφέρει ελάχιστη βοήθεια σε τρόφιμα. Η έλλειψη χρηματοδότησης αλλά και η έλλειψη προσωπικού δυσχεραίνουν το έργο του.

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 6 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί εξυπηρετώντας 199 βρέφη/νήπια και 194 μητέρες, 3 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) απασχολώντας 123 παιδιά, 9 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η) φιλοξενώντας 880 ηλικιωμένους.

Ο δήμος απασχολεί 3 κοινωνικούς λειτουργούς, 1 ψυχολόγο, 2 κοινωνιολόγους και 10 άτομα βοηθητικό προσωπικό.

• ΔΗΜΟΣ ΣΙΘΩΝΙΑΣ

Κοινωνικές δομές / υπηρεσίες

Στον δήμο λειτουργούν 4 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί εξυπηρετώντας 81 βρέφη/νήπια και 4 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η). Στον δήμο λειτουργούν επίσης δράσεις «βοήθεια στο σπίτι».

Ο δήμος απασχολεί 1 κοινωνικό λειτουργό, 1 κοινωνιολόγο και 7 άτομα βοηθητικό προσωπικό. Παρέχει υπηρεσίες ένας γιατρός.

Στους επόμενους πίνακες παρουσιάζονται αναλυτικά για την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, τα στοιχεία των δημοτικών δομών (πλήθος και στελέχωσή τους) οι οποίες ήταν σε λειτουργία κατά το έτος 2013, καθώς και των ωφελουμένων οι οποίοι εξυπηρετήθηκαν αυτή την περίοδο. Τα εν λόγω στοιχεία βασίζονται στις καταγραφές των υπηρεσιών των δήμων όπως αποτυπώθηκαν στα αποσπελθέντα (από τους δήμους) ερωτηματολόγια.

Πίνακας 1: Δομές / Υπηρεσίες ανά δήμο

ΔΗΜΟΙ	Βρεφικοί, Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί			Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Ολοκληρωμένης Φροντίδας		Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)		Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕ.Α)		ΚΑΠΗ		ΚΗΦΗ		Δημοτικά Ιατρεία	
	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ		ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ
		ΒΡΕΦΗ/ ΠΑΙΔΙΑ	ΜΗΤΕΡΕΣ												
Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	7	298	278			2	91			1	1.850				
Δ. ΑΛΜΩΠΙΑΣ	8	195	189			1	25	1	25	2	423				
Δ. ΑΜΕΠΟΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	5	393	215			2	66	1	45	4	2.475	1	22	1	14.400
Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	12	582	557			1	30			10	2.200	1	20	1	400
Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	5	162				6	275			12	2.770			9	
Δ. ΒΟΛΒΗΣ	3	100	100			6	17			9	1.000				
Δ. ΔΕΛΤΑ	8	391				1	60			8	4.000			3	
Δ. ΔΙΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ	3	100								5	1.265				
Δ. ΕΔΕΣΣΑΣ	6	210	205			2	150	1	30	1	1.900	1	25		
Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	6	155	155			2	124			9	300				
Δ. ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	3	85	83			2	63			8	41				
Δ. ΘΕΡΜΗΣ	7	691	661			3	253	1	38	13	3.800				
Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	12	806	670			3	159	1	76	14	8.000	1	30		
Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	11	699	660					1	15	6	2.768			1	
Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	6	140	137			5	335			8	412				
Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	21	983	959			1	15	1	35	5	1.800			1	21
Δ. ΚΙΛΚΙΣ	6	280	258			1	40	1	50	2	280				
Δ. ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	10	540	517			4	131			6	4.500			1	100

Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην ΠΚΜ

ΔΗΜΟΙ	Βρεφικοί, Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί			Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Ολοκληρωμένης Φροντίδας		Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.)		Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π.-ΜΕ.Α)		ΚΑΠΗ		ΚΗΦΗ		Δημοτικά Ιατρεία	
	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ		ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ
		ΒΡΕΦΗ/ ΠΑΙΔΙΑ	ΜΗΤΕΡΕΣ												
Δ. ΛΑΓΚΑΔΑ															
Δ. Ν. ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	5	199	183			1	40			19	4.156				
Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	29	1.429	952			12	2.500	2	124	9	7.900	3	85	1	5.000
Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ						3				5	620			20	
Δ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	11	471	450			2	80	1	30	11	7.800	1	44	1	478
Δ. ΠΕΛΛΑΣ	20	637				4	200	1	30	23	4.160				
Δ. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	6	199	194			3	123			9	880				
Δ. ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	3	180	170			3	90			6	1.577				
Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	6									6	1.300	5	6.500		
Δ. ΣΕΡΡΩΝ	14	547	520			4	330	1	60	10	2.315				
Δ. ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑ															
Δ. ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ															
Δ. ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ	6	135	130							8	200				
Δ. ΣΙΘΩΝΙΑΣ	4	81								4					
Δ. ΣΙΝΤΙΚΗΣ	11	179	170			1	22			7	1.400				
Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ	6	168				1	35			1	916				
Δ.ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	4	209	206							10	4.380				
Δ. ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	11	569	534			2	54			10				5	
ΣΥΝΟΛΟ	275	11.813	9.153	0	0	78	5.308	13	558	261	77.388	13	6.726	44	20.399

Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην ΠΚΜ

ΔΗΜΟΙ	κοινωνικό παντοπωλείο		κοινωνικό φαρμακείο		κοινωνικό μαγειρείο		τράπεζα χρόνου		γραφείο διαμεσολάβησης		υπνωτήρια		κοινωνικό ανταλλακτήριο		κοινωνική δομή για γυναίκες	
	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ
Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ		1.172														
Δ. ΑΛΜΩΠΙΑΣ																
Δ. ΑΜΕΠΟΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ																
Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	1	561	1	456												
Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ																
Δ. ΒΟΛΒΗΣ	1	82	1	20	1	120										
Δ. ΔΕΛΤΑ																
Δ. ΔΙΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ																
Δ. ΕΔΕΣΣΑΣ																
Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ																
Δ. ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	1	117	1	47	1	515	1	141			2	20			1	780
Δ. ΘΕΡΜΗΣ	1	371	2		2	15							1	371		
Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	1	1.500	1		1		1		1		1				1	
Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	1		1		1											
Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ																
Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ																
Δ. ΚΙΛΚΙΣ	1	800	1	380												
Δ. ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	1	1.800	1	221			1	35	1	1.000	1	15			1	6

Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην ΠΚΜ

ΔΗΜΟΙ	κοινωνικό παντοπωλείο		κοινωνικό φαρμακείο		κοινωνικό μαγειρείο		τράπεζα χρόνου		γραφείο διαμεσολάβησης		υπνωτήρια		κοινωνικό ανταλλακτήριο		κοινωνική δομή για γυναίκες	
	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ
Δ. ΛΑΓΚΑΔΑ																
Δ. Ν. ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	1	76			6	50					1	7				
Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	1	150	1	145	1	167	1	170	1	1.650						
Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ	1	45	1	40	1	102										
Δ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	1	1.750	1	656	1	523	1	208	1	9.150						
Δ. ΠΕΛΛΑΣ																
Δ. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ																
Δ. ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ																
Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ																
Δ. ΣΕΡΡΩΝ			1	296	1	130										
Δ. ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑ																
Δ. ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ																
Δ. ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ																
Δ. ΣΙΘΩΝΙΑΣ																
Δ. ΣΙΝΤΙΚΗΣ																
Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ					1	240										
Δ.ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ						90				400						19
Δ. ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	1	480													1	
ΣΥΝΟΛΟ	13	8.904	13	2.261	17	1.952	5	554	4	12.200	5	42	1	371	4	805

Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην ΠΚΜ

ΔΗΜΟΙ	Κέντρο στήριξης ΡΟΜΑ κι ευπαθών ομάδων (πρώην Ιατροκοινωνικό Κέντρο)		κοινωνικό φροντιστήριο		βοήθεια στο σπίτι		Συμβουλευτική		γραφείο πληροφόρησης ΑΜΕΑ		τράπεζα ιμτισμού		τράπεζα αίματος		κοινωνικό φυσιοθεραπευτήριο		κοινωνικό οδοντιατρείο		κέντρο κοινωνικής στήριξης	
	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ
Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	1	300																		
Δ. ΑΛΜΩΠΙΑΣ			1	20	5	468	1	30												
Δ. ΑΜΕΠΟΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ					3	181														
Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ					5	667														
Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ					5	445														
Δ. ΒΟΛΒΗΣ					3	249														
Δ. ΔΕΛΤΑ																				
Δ. ΔΙΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ					3	300														
Δ. ΕΔΕΣΣΑΣ					3	250														
Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ					3	204														
Δ. ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ					4	271	1	141	1	490										
Δ. ΘΕΡΜΗΣ																				
Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ					4	345											1	55		
Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ					1						1		1							
Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ					3	110														
Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	1	300			8	607	1	23												
Δ. ΚΙΛΚΙΣ															1	200				
Δ. ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ			1	70	3	300									1	70			1	4.536

Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην ΠΚΜ

ΔΗΜΟΙ	Κέντρο στήριξης ΡΟΜΑ κι ευπαθών ομάδων (πρώην Ιατροκοινωνικό Κέντρο)		κοινωνικό φροντιστήριο		βοήθεια στο σπίτι		Συμβουλευτική		γραφείο πληροφόρησης ΑΜΕΑ		τράπεζα ιματισμού		τράπεζα αίματος		κοινωνικό φυσιοθεραπευτήριο		κοινωνικό οδοντιατρείο		κέντρο κοινωνικής στήριξης	
	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΟΜΩΝ	ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ
Δ. ΛΑΓΚΑΔΑ																				
Δ. Ν. ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ					4	322							1	50						419
Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ							4	2.785	2	8									2	5.250
Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ																				
Δ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ				200									1		1	262				
Δ. ΠΕΛΛΑΣ					10	1.000													1	1.040
Δ. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ																				
Δ. ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ																			1	153
Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ					4														1	
Δ. ΣΕΡΡΩΝ					5	315													3	215
Δ. ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑ																				
Δ. ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ																				
Δ. ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ																			3	400
Δ. ΣΙΘΩΝΙΑΣ					2	153														
Δ. ΣΙΝΤΙΚΗΣ					4	333														
Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ					4	200														
Δ.ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ					1	55														
Δ. ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ																				
ΣΥΝΟΛΟ	2	600	2	290	87	6.775	7	2.979	3	498	1	0	3	50	3	532	1	55	12	12.013

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΣΥΝΟΛΟ ΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΑΝΑ ΔΗΜΟ		
ΔΗΜΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΟΜΩΝ ΑΝΑ ΔΗΜΟ	ΠΛΗΘΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΑΝΑ ΔΗΜΟ
Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	11	3.989
Δ. ΑΛΜΩΠΙΑΣ	19	1.375
Δ. ΑΜΕΠΟΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	17	17.797
Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	32	5.473
Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	37	3.652
Δ. ΒΟΛΒΗΣ	24	1.688
Δ. ΔΕΛΤΑ	20	4.451
Δ. ΔΙΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ	11	1.665
Δ. ΕΔΕΣΣΑΣ	14	2.770
Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	20	938
Δ. ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	26	2.794
Δ. ΘΕΡΜΗΣ	30	6.200
Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	43	11.641
Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	25	4.142
Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	22	1.134
Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	39	4.743
Δ. ΚΙΛΚΙΣ	13	2.288
Δ. ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	33	13.841
Δ. ΛΑΓΚΑΔΑ	0	0
Δ. Ν. ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	38	5.502
Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	69	28.315
Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ	31	807
Δ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	34	22.102
Δ. ΠΕΛΛΑΣ	59	7.067
Δ. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	18	1.396
Δ. ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	13	2.170
Δ. ΠΥΛΛΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	22	7.800
Δ. ΣΕΡΡΩΝ	39	4.728
Δ. ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑ	0	0
Δ. ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ	0	0
Δ. ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ	17	865
Δ. ΣΙΘΩΝΙΑΣ	10	234
Δ. ΣΙΝΤΙΚΗΣ	23	2.104
Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ	13	1.559
Δ. ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	15	5.359
Δ. ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	30	1.637
ΣΥΝΟΛΟ	867	182.226

Πίνακας 3: Στελέχωση Δομών

ΔΗΜΟΙ	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΕΣ															ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑ ΔΗΜΟ	
	Κοινωνικός Επιστήμονας – Κοινωνικός Λειτουργός		Κοινωνικός Επιστήμονας - Ψυχολόγος		Κοινωνικός Επιστήμονας – Κοινωνιολόγος		Διοικητικό Προσωπικό		Λοιπό Επιστημονικό/ Βοηθητικό Προσωπικό		Ιατρός	Φαρμακοποιός	Βρεφονηπιοκόμοι /νηπιαγωγοί/δασκαλοι	Φυσιοθεραπευτές/ γυμναστές	Νοσηλεύτες		Νηπιαγωγοί ιατρικών εργαστηρίων
	ΜΟΝΙΜΟΙ	ΕΕ. ΣΥΝΕΡ.	ΜΟΝΙΜΟΙ	ΕΕ. ΣΥΝΕΡ.	ΜΟΝΙΜΟΙ	ΕΕ. ΣΥΝΕΡ.	ΜΟΝΙΜΟΙ	ΕΕ. ΣΥΝΕΡ.	ΜΟΝΙΜΟΙ	ΕΕ. ΣΥΝΕΡ.							
Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	3	2	2				7		5	1			11	1	1		33
Δ. ΑΛΜΩΠΙΑΣ		1		1													2
Δ. ΑΜΕΠΟΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	3		1						35		6		14		28		89
Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	2						37		19								58
Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	1	3		2			3	5		10							24
Δ. ΒΟΛΒΗΣ				1	1		5	1	3	6				1			18
Δ. ΔΕΛΤΑ	5						6		30				28	3	2		74
Δ. ΔΙΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ	1	1		1			1	4		3							12
Δ. ΕΔΕΣΣΑΣ	1	2			1	1	16		9	5			2	1	1	2	41
Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ		5		1		1	9	15	5	11	1						48
Δ. ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ		3					13	4	9	6					5		40
Δ. ΘΕΡΜΗΣ	5						26	1	117	1	2						152
Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	9	4	3	4	2	1	27	7	71	92	2		19	6	13		260
Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	7			5	2	2	44	49	14	24	2						149
Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ					1		1		1		1						4
Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	4	9		2		1	51	34	17	18	3						139
Δ. ΚΙΛΚΙΣ	1	7		4		1	30	1	10		3						57
Δ. ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	2	10	3	11	6		53	25	13	10	4					14	151
Δ. ΛΑΓΚΑΔΑ																	0
Δ. Ν. ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ		3		1			0	5	2	11	10		23		4		59
Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	2	20	1	4			61	340	55	170	22						675
Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ	4	1	2				3		6	2							18
Δ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	4		2		2		5		2			2	2	2			21
Δ. ΠΕΛΛΑΣ	9		1		2		54	4	57	1							128
Δ. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	3		1						10								14
Δ. ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΑΡΟΥ	2				2		11		11	1	1		1				29
Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ							4			1							5
Δ. ΣΕΡΡΩΝ			1	3		4	32	15	92	4	1				2		154
Δ. ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑ																	0
Δ. ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ																	0
Δ. ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ	2			1			14	3	10	6							36
Δ. ΣΙΘΩΝΙΑΣ		1				1				7	5						14
Δ. ΣΙΝΤΙΚΗΣ		3		2			2		10	10			15	2	6		50
Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ	3	2	1	2	1		4	12	6	5			1		4		41
Δ.ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	3				1	1	11	3	12	4							35
Δ. ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	7	3	2		2		5	25	2	17	2		39	3			107
ΣΥΝΟΛΟ	83	80	20	45	23	14	542	550	643	424	55	0	155	19	54	30	2.737

Εκτός των δομών των δήμων (ως καταγράφονται ανωτέρω) στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας δραστηριοποιούνται φορείς οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες στις ίδιες ομάδες στόχου. Τα στοιχεία που παρουσιάζονται κατωτέρω αφορούν τους φορείς που απέστειλαν συμπληρωμένο το σχετικό ερωτηματολόγιο. Αναλυτικά:

⇒ **Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας**

Από το Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας λειτουργούν οι κάτωθι δομές:

- Το Παράρτημα Αποθεραπείας και Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρίες Σερρών, στο δήμο Σερρών, με 90 ωφελούμενους.
- Το Παράρτημα Αποθεραπείας και Αποκατάστασης Ατόμων με Αναπηρίες Θεσσαλονίκης, στο δήμο Πυλαίας - Χορτιάτη, με 186 ωφελούμενους.

Το Παράρτημα Χρονίων Παθήσεων Θεσσαλονίκης «Άγιος Παντελεήμων», στο δήμο Ωραιοκαστρου, με 392 ωφελούμενους.

⇒ **ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΚΙΤΡΟΥΣ, ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΚΑΙ ΠΛΑΤΑΜΩΝΟΣ**

Από την Ιερά Μητρόπολη Κίτρους, Κατερίνης και Πλαταμώνος λειτουργούν οι κάτωθι δομές:

- α) Κοινωνικό Παντοπωλείο «Ο ΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣ» από το οποίο πάνω από 300 οικογένειες μηνιαίως τροφοδοτούνται τα απαραίτητα τρόφιμα.
- β) Εγκαταστάσεις των καθημερινών Συσσιτίων «ΑΡΤΟΣ Ο ΕΠΙΟΥΣΙΟΣ» στις οποίες πάνω από 200 οικογένειες σιτίζονται καθημερινά.
- γ) Κατάστημα δωρεάν ενδυμάτων και υποδημάτων « Ο ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΕΛΕΗΜΩΝ», όπου πάνω από 1.100 οικογένειες μηνιαίως προμηθεύονται τα απαραίτητα ενδύματα και υποδήματα.

⇒ **ΜΚΟ ΑΡΣΙΣ**

Από τη ΜΚΟ ΑΡΣΙΣ λειτουργούν οι κάτωθι δομές:

- α) Ο Ξενώνας Προσωρινής Φιλοξενίας Παιδιών και Εφήβων σε κίνδυνο «Το Σπίτι της ΑΡΣΙΣ» λειτουργεί στο Ωραιόκαστρο Θεσσαλονίκης από το 2007. Πρόκειται για ένα ξενώνα βραχείας φιλοξενίας ανηλίκων και απευθύνεται σε παιδιά και εφήβους θύματα παραμέλησης, κακοποίησης, παράνομης εμπορίας και διακίνησης, παιδιά που βρίσκονται σε κίνδυνο λόγω οικογενειακών ή κοινωνικών- οικονομικών συνθηκών. Φιλοξενεί αγόρια ηλικίας 5 έως 12 ετών και κορίτσια ηλικίας 5 έως 18 ετών. Στελεχώνεται από κοινωνικό λειτουργό, ψυχολόγο, κοινωνικούς φροντιστές και υποστηρίζεται από ένα μεγάλο δίκτυο εθελοντών.

Από τον Ιανουάριο έως και το τέλος Δεκεμβρίου 2013 φιλοξενήθηκαν 40 παιδιά και έφηβοι, ενώ για το 2014 φιλοξενήθηκαν 31 παιδιά και έφηβοι.

β) Ο Ξενώνας Ασυνόδευτων Ανηλίκων Αιτούντων Άσυλο ΑΡΣΙΣ λειτουργεί στο Ωραιόκαστρο Θεσσαλονίκης από τον Ιούνιο του 2009. Παρέχει υπηρεσίες που αφορούν την υποστήριξη, την ενδυνάμωση, την ένταξη των ανηλίκων (π.χ. ατομικές ή ομαδικές συναντήσεις, ομάδες δημιουργικής απασχόλησης, ομάδες ένταξης και προσανατολισμού στην κοινότητα, ιατρικές επισκέψεις/ εξετάσεις, συνοδείες ανηλίκων, ενημέρωση για νομικά ζητήματα, συναντήσεις ψυχολογικής υποστήριξης, ενισχυτική διδασκαλία, μαθήματα ελληνικών και αγγλικών κ.α.). Από την έναρξη λειτουργίας του χώρου έως σήμερα έχει φιλοξενήσει 575 ανήλικους ενώ από τον Ιανουάριο έως και το τέλος Δεκεμβρίου 2013 στον Ξενώνα φιλοξενήθηκαν 119 ασυνόδευτοι ανήλικοι.

γ) Το Κέντρο Υποστήριξης Νέων, το οποίο λειτουργεί ως Κέντρο Ημέρας και αποτελεί την ολοκληρωμένη πρόταση της ΑΡΣΙΣ για την αλληλεγγύη και την υποστήριξη ευπαθών κοινωνικά ομάδων:

- Οικογένειες στα όρια της φτώχειας.
- Ανήλικοι που εργάζονται στο δρόμο (θύματα εκμετάλλευσης).
- Ασυνόδευτοι ανήλικοι σε κίνηση (πρόσφυγες μετανάστες).
- Ανήλικοι θύματα εμπορίας.
- Ανήλικα από μειονοτικές κοινότητες (Ρομά, κ.λπ.).
- Ανήλικοι με παραβατική συμπεριφορά.

Σύμφωνα με την ΑΡΣΙΣ ο συνολικός αριθμός των εξυπηρετούμενων από τη δομή ανέρχεται σε 3.550 άτομα.

⇒ **ΜΚΟ ΠΡΑΞΙΣ**

Από τη ΜΚΟ ΠΡΑΞΙΣ λειτουργούν οι κάτωθι δομές (τα στοιχεία των ωφελουμένων είναι εκτίμηση της ΜΚΟ):

α) Οι Κινητές Ιατρικές Μονάδες (MOBILE SUPPORT) οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες σε μετανάστες και άτομα υπό διεθνή προστασία (πρόσφυγες/αιτούντες άσυλο/ θύματα διεθνικής σωματεμπορίας/ ασυνόδευτοι ανήλικες) με 2.618 ωφελουμένους.

β) Η «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ» με 1.502 ωφελουμένους. Σύμφωνα με την ΠΡΑΞΙΣ το πρόγραμμα αφορά στην ενίσχυση των οικογενειών που κινδυνεύουν άμεσα να μείνουν άστεγες και περιλαμβάνει:

- Οικονομική ανακούφιση ενοικίου ή μέρους αυτού, κάλυψη λογαριασμών ΔΕΚΟ (ηλεκτρισμός, νερό, κοινόχρηστα).
- Επισιτιστική ενίσχυση του νοικοκυριού με διατακτικές από super market καθώς και ενίσχυση στις ανάγκες ατομικής υγιεινής των μελών του νοικοκυριού.
- Εργασιακή Συμβουλευτική / Προώθηση στην αγορά εργασίας.
- Χρηματοπιστωτική Συμβουλευτική.
- Ψυχοκοινωνική στήριξη ωφελουμένων.

- Νομική Συμβουλευτική και αρωγή.

γ) Το ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ με 11.844 ωφελουμένους. Οι κύριες ομάδες ωφελουμένων προς τους οποίους παρέχει υπηρεσίες το ΠΟΛΥΙΑΤΡΕΙΟ είναι μετανάστες, ΡΟΜΑ, άτομα υπό διεθνή προστασία (πρόσφυγες/αιτούντες άσυλο/θύματα διεθνικής σωματεμπορίας/ασυνόδευτοι ανήλικες), άνεργοι/ ανασφάλιστοι, οροθετικοί/ χρήστες, αποφυλακισμένοι

⇒ **ΚΕΘΕΑ ΙΘΑΚΗ**

Το ΚΕΘΕΑ-ΙΘΑΚΗ αποτελεί ένα Θεραπευτικό Πρόγραμμα που λειτουργεί στα πλαίσια του ΚΕΘΕΑ και καλύπτει τις ανάγκες υποστήριξης των ομάδων στόχου της περιοχής στη οποία δραστηριοποιείται. Το Ολοκληρωμένο Θεραπευτικό Πρόγραμμα περιλαμβάνει τις κάτωθι δομές:

1. Συμβουλευτικής και κινητοποίησης (Συμβουλευτικό Κέντρο Θεσσαλονίκης, Συμβουλευτικό Κέντρο Εφήβων ΑΝΑΔΥΣΗ).
2. Κύρια Θεραπευτική Φάση (Θεραπευτική Κοινότητα Διαμονής ΙΘΑΚΗ, Ανοιχτό Πρόγραμμα Εφήβων ΑΝΑΔΥΣΗ, Ανοιχτό Πρόγραμμα Ενηλίκων, Ειδικό Πρόγραμμα εξαρτημένων γονέων).
3. Κοινωνικής Επανάταξης (Κέντρο Κοινωνικής Επανάταξης Θεσσαλονίκης, Δομή Κοινωνικής Επανάταξης Εφήβων ΑΝΑΔΥΣΗ).
4. Πρόγραμμα υποστήριξης οικογενειών εξαρτημένων (Κέντρο Οικογενειακής Υποστήριξης Θεσσαλονίκης).
5. Τμήμα Εκπαίδευσης με την λειτουργία του Μεταβατικού Σχολείου και των δημιουργικών / αθλητικών ομάδων.
6. Τμήμα Έρευνας και Τεκμηρίωσης.
7. Το Ε.Κ.Κ.Ε.Ε. ΚΕΘΕΑ-ΙΘΑΚΗ.
8. Υποστηρικτικές Υπηρεσίες (Λογιστήριο, Γραμματεία, Τεχνική Υπηρεσία).

Το ΚΕΘΕΑ ΙΘΑΚΗ παρέχει υπηρεσίες:

- Σε εφήβους, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα θεραπείας λιγότερο ή περισσότερο εντατικής μορφής, ανάλογα με το βαθμό εμπλοκής τους με τη χρήση.
- Σε ενήλικες, με προγράμματα διαμονής και εξωτερικής παρακολούθησης.
- Σε εργαζόμενους χρήστες, με προγράμματα που λειτουργούν τις απογευματινές ώρες,
- Σε εξαρτημένους γονείς ανήλικων παιδιών, παρέχοντας συγχρόνως υπηρεσίες φύλαξης και φροντίδας των παιδιών τους,
- Σε όσους αντιμετωπίζουν πρόβλημα με τις νέες ή τις «νόμιμες» εξαρτήσεις, όπως το διαδίκτυο και τα video games, το αλκοόλ και τα τυχερά παιχνίδια.
- Σε διαφορετικές εθνικές και θρησκευτικές ομάδες, μετανάστες και πρόσφυγες, με προγράμματα διαπολιτισμικής προσέγγισης που σέβονται τα γλωσσικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων.

- Σε χρήστες που κρατούνται στα σωφρονιστικά καταστήματα ή έχουν αποφυλακιστεί,
- Σε χρήστες και οικεία πρόσωπα που έχουν ανάγκη εξ' αποστάσεως συμβουλευτικής με την λειτουργία τηλεφωνικής γραμμής SOS
- Σε χρήστες που βρίσκονται στο δρόμο, με προγράμματα street-work και μονάδες άμεσης πρόσβασης.
- Σε οικογένειες και οικεία πρόσωπα εξαρτημένων ατόμων με τα Προγράμματα Οικογενειακής Υποστήριξης.
- Στην Κοινότητα με τα προγράμματα πρόληψης και εκπαίδευσης εκπαιδευτικών και στελεχών πρόληψης.

Σύμφωνα με το ΚΕΘΕΑ ΙΘΑΚΗ, ο συνολικός αριθμός των εξυπηρετούμενων από τις ως άνω δομές ανέρχεται σε 708 άτομα.

⇒ **Φιλανθρωπικός μη Κερδοσκοπικός Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων ΑμεΑ Ν. Ημαθίας «Τα Παιδιά της Άνοιξης»**

Από τον Φιλανθρωπικό μη Κερδοσκοπικό Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων ΑμεΑ Ν. Ημαθίας «Τα Παιδιά της Άνοιξης» λειτουργεί μία δομή με σκοπό την ένταξη των ΑμεΑ στην παραγωγική διαδικασία και την απασχόληση των παιδιών που δεν έχουν την δυνατότητα να εργασθούν.

Ο αριθμός των εξυπηρετούμενων από τη δομή ΑμεΑ ανέρχεται σε 53 άτομα.

⇒ **Φιλανθρωπικός μη Κερδοσκοπικός Σύλλογος Φίλων Κέντρου Μέριμνας Ατόμων Ειδικών Δεξιοτήτων Δήμου Βέροιας**

Από τον Φιλανθρωπικό μη Κερδοσκοπικό Σύλλογο Φίλων Κέντρου Μέριμνας Ατόμων Ειδικών Δεξιοτήτων Δήμου Βέροιας λειτουργεί μία δομή η οποία παρέχει υπηρεσίες (π.χ. εκπαίδευση, σίτιση, δημιουργικά εργαστήρια, θεραπευτική γυμναστική, ιατρική παρακολούθηση, φυσιοθεραπεία, λογοθεραπεία, ψυχολογική στήριξη, κοινωνικοποίηση κ.α.) σε ΑμεΑ.

Ο αριθμός των εξυπηρετούμενων από τη δομή ΑμεΑ ανέρχεται σε 16 άτομα.

⇒ **ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ «ΕΡΑΣΜΟΣ»**

Οι κύριες λειτουργίες της δομής περιλαμβάνουν υποδοχή, φιλοξενία θυμάτων βίας, ψυχοκοινωνική – νομική υποστήριξη φιλοξενούμενων ή μη, ημερίδες, σεμινάρια και κοινωνικές εκδηλώσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης πολιτών, 24ωρη λειτουργία τηλεφωνικής γραμμής, 24ωρη παρουσία εθελοντή στον ξενώνα και στήριξη ΑμεΑ.

Ο αριθμός των ωφελουμένων (γυναίκες και παιδιά θύματα κακοποίησης, άστεγοι ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από την στέγαση, μετανάστες, ΑμεΑ και φτωχοί εργαζόμενοι) ανέρχεται σε 360 άτομα.

⇒ **ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΒΕΡΟΙΑΣ «ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ»**

Από τον σύλλογο «ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ» λειτουργούν οι κάτωθι δομές:

- «ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΒΕΡΓΙΝΑΣ» Ξενώνας Κλειστής Φιλοξενίας Παιδιών, με 99 ωφελούμενους.
- «ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ» ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΤΟΥΣ (Κ.Η.Φ.) με 194 ωφελούμενους.
- ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ , ΠΑΡΟΧΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ & ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ με 532 ωφελούμενους.

⇒ **ΚΕΝΤΡΟ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ**

Το Κέντρο Ειδικής Αγωγής, στεγάζεται στο δήμο Καλαμαριάς και παρέχει υπηρεσίες σε άτομα με αναπηρίες και δη με νοητική υστέρηση. Ο αριθμός των ωφελουμένων ΑμεΑ ανέρχεται 75 άτομα.

⇒ **ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ «Ο ΣΩΤΗΡ»**

Το ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ «Ο ΣΩΤΗΡ» στεγάζεται στο δήμο Θεσσαλονίκης και παρέχει υπηρεσίες σε άτομα με αναπηρίες. Ο αριθμός των ωφελουμένων ΑμεΑ ανέρχεται σε 233 άτομα.

⇒ **ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΠΑΣΤΙΚΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΠΑΣΤΙΚΩΝ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ στεγάζεται στο δήμο Πυλαίας - Χορτιάτη και παρέχει υπηρεσίες σε άτομα άνω των 15 ετών με κινητικές ή νοητικές ή πάσης φύσεως αναπηρίες κάθε φύλου, αλλά κυρίως σε άτομα με βαριές, κινητικές και πολλαπλές αναπηρίες. Ο συνολικός αριθμός των ωφελουμένων ΑμεΑ ανέρχεται σε 70.

⇒ **ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΥΦΛΩΝ – ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

Η δομή του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών στεγάζεται στο δήμο Θεσσαλονίκης και παρέχει υπηρεσίες σε άτομα με τύφλωση ή μερική απώλεια όρασης από 6 - 18ετών και όσοι έχουν ιδιότητα φοιτητή ή σπουδαστή. Ο συνολικός αριθμός των ωφελουμένων ΑμεΑ ανέρχεται σε 93 άτομα.

⇒ **ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΑΥΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΕΛΠΙΔΑ**

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΑΥΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΕΛΠΙΔΑ κατά το 2013 παρείχε υπηρεσίες σε 50 ΑμεΑ.

⇒ **Σύλλογος Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Προβλήματα Όρασης & Πρόσθετες Αναπηρίες «Η ΑΜΥΜΩΝΗ – ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ»**

Το Κέντρο Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας ατόμων με προβλήματα όρασης και πρόσθετες αναπηρίες «ΑΜΥΜΩΝΗ» στεγάζεται στο δήμο Καλαμαριάς και παρέχει υπηρεσίες σε άτομα με προβλήματα όρασης (ολική ή μερική απώλεια όρασης) σε συνδυασμό με πρόσθετες αναπηρίες (νοητική υστέρηση, εγκεφαλική παράλυση, αυτισμό, κ.ά.) από 7 ετών και άνω. Ο συνολικός αριθμός των ωφελουμένων ανέρχεται σε 15 άτομα.

⇒ **ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΚΩΦΩΝ ΚΑΙ ΒΑΡΗΚΟΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ**

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΚΩΦΩΝ ΚΑΙ ΒΑΡΗΚΟΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ κατά το 2013 παρείχε υπηρεσίες σε 100 ΑμεΑ.

⇒ **ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΟΥ DOWN ΕΛΛΑΔΟΣ**

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΥΝΔΡΟΜΟΥ DOWN ΕΛΛΑΔΟΣ κατά το 2013 παρείχε υπηρεσίες σε 65 ΑμεΑ.

⇒ **ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ & ΦΙΛΩΝ ΑΥΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ Β. ΕΛΛΑΔΟΣ**

Το ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΗΜΕΡΕΥΣΗΣ-ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ (ΑΥΤΙΣΜΟΣ) του ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΓΟΝΕΩΝ & ΦΙΛΩΝ ΑΥΤΙΣΤΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ Β. ΕΛΛΑΔΟΣ στεγάζεται στο δήμο Καλαμαριάς και παρέχει υπηρεσίες σε 13 ωφελούμενους (άτομα με αυτισμό).

⇒ **Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία «Κέντρο Κοινωνικής Στήριξης»**

Το Κέντρο Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας ΑμεΑ στεγάζεται στο δήμο Κιλκίς και παρέχει υπηρεσίες σε Άτομα με αναπηρία (κυρίως με νοητική στέρηση). Ο συνολικός αριθμός των ωφελουμένων ανέρχεται σε 195 άτομα.

⇒ **Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων ΑμεΑ Ν. Κιλκίς «ΒηματίΖΩ»**

Από τον Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων ΑμεΑ Ν. Κιλκίς «ΒηματίΖΩ» λειτουργούν 2 δομές, στο δήμο Κιλκίς:

- Το Κέντρο Αποθεραπείας-Αποκατάστασης, Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας ΑμεΑ «ΒηματίΖΩ» με 30 ωφελούμενους.
- Οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης-Διαμερίσματα («ΒηματίΖΩ II», ΒηματίΖΩ III») με 4 ωφελούμενους.

⇒ **Φ.Σ. «ΜΕΡΙΜΝΑ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ»**

Από τον Φ.Σ. «ΜΕΡΙΜΝΑ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ» λειτουργούν 3 δομές στο δήμο Κατερίνης:

- ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΗΜΕΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΑμεΑ

- ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ
- ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ

με συνολικό αριθμό ωφελουμένων 81 άτομα.

⇒ **Σύλλογος Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Ν. Σερρών «Η Ηλιαχτίδα»**

Ο Σύλλογος Γονέων, Κηδεμόνων & Φίλων Ατόμων με Αυτισμό Ν. Σερρών «Η Ηλιαχτίδα» με έδρα το δήμο Σερρών παρέχει υπηρεσίες σε άτομα με αυτισμό. Ο συνολικός αριθμός των ωφελουμένων ανέρχεται σε 17 άτομα.

⇒ **ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ - ΔΙΗΜΕΡΕΥΣΗΣ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ – ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ «Η ΖΩΗ»**

Το ΚΕΝΤΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ - ΔΙΗΜΕΡΕΥΣΗΣ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ – ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ «Η ΖΩΗ» στεγάζεται στο δήμο Θεσσαλονίκης και παρέχει υπηρεσίες σε παιδιά με νοητική στέρση και συνοδές αναπηρίες καθώς και στις οικογένειές τους. Ο συνολικός αριθμός των ωφελουμένων ανέρχεται σε 70 άτομα.

⇒ **ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΑΓΚΑΔΑ, ΛΗΤΗΣ & ΡΕΝΤΙΝΗΣ**

Παρέχει οικονομική υποστήριξη αδιακρίτως σε όλες τις ομάδες διαθέτοντας χρήματα για την αγορά απαραίτητων αγαθών, φαρμακευτικών προϊόντων, άλλοτε με συμμετοχή στην αποπληρωμή λογαριασμών ρεύματος, στην αποπεράτωση σπουδών, στη διοργάνωση κατασκηνώσεων, στην παροχή εκπαίδευσης (φροντιστήρια σχολικών μαθημάτων, τμήματα αγιογραφίας, σχολή γονέων) μέσω του πνευματικού κέντρου Αγία Κυράννα, του Φάρου Λειτουργικής Παραδόσεως και Πολιτισμού, του κοινωνικού παντοπωλείου που εξυπηρετεί 600 άτομα, των συσσιτίων, του ερευνητικού ινστιτούτου για τη νόσο αλτσχάιμερ. Επιπλέον, συμμετέχει σε απορρόφηση κονδυλίων μέσω προγραμμάτων κοινωφελούς εργασίας (ΙΝ.Ε./Γ.Σ.Ε.Ε., Ο.Α.Ε.Δ.), δωρεάν παροχής τροφίμων κ.λπ..

Σύμφωνα με την Μητρόπολη ο αριθμός των ωφελουμένων ανέρχεται σε 27.899 άτομα.

⇒ **Ελληνική Εταιρία Προστασίας Αυτιστικών Ατόμων (Ε.Ε.Π.Α.Α) – Παράρτημα Θεσσαλονίκης**

Το Κέντρο Ημέρας Ε.Ε.Π.Α.Α – Θεσσαλονίκης, με έδρα στο δήμο Θεσσαλονίκης, παρέχει υπηρεσίες σε εφήβους και ενήλικες με αυτισμό καθώς και στις οικογένειές τους. Ο συνολικός αριθμός των ωφελουμένων ανέρχεται σε 28 άτομα.

⇒ **ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΚΙΛΚΙΣ «ΝΗΡΕΑΣ»**

Το ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΚΙΛΚΙΣ «ΝΗΡΕΑΣ» παρέχει υπηρεσίες στο ευρύ κοινό (π.χ. μαθητές, νέοι, στρατευμένοι, εκπαιδευτικοί, γονείς, κηδεμόνες, δημοσιογράφοι, επαγγελματίες κ.α.), δηλαδή σε άτομα που δεν έχουν άμεση εμπλοκή στο θέμα της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών και των εν γένει εξαρτήσεων με στόχο α) την παροχή ορθής και έγκυρης πληροφόρησης και β) την πρόληψη και αποτροπή της διάδοσης της χρήσης ουσιών μέσα από τη μείωση της ζήτησης.

⇒ **ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ (ΟΚΑΝΑ)**

Το Εξειδικευμένο Κέντρο Κοινωνικής και Επαγγελματικής Ένταξης (Ε.Κ.Κ.Ε.Ε.) - Παράρτημα Θεσσαλονίκης, στεγάζεται στο δήμο Θεσσαλονίκης και παρέχει υπηρεσίες σε ενεργούς και πρώην χρήστες, σε άτομα υπό απεξάρτηση καθώς και σε μητέρες που είναι ενεργοί χρήστες και δεν απευθύνονται στα προγράμματα λόγω φόβου αφαίρεσης της επιμέλειας των παιδιών τους. Σύμφωνα με τον ΟΚΑΝΑ, ο συνολικός αριθμός των εξυπηρετούμενων από τη δομή ανέρχεται σε 43.241 άτομα.

⇒ **ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ «ΠΙΝΟΗ»**

Το ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΝΟΜΟΥ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ «ΠΙΝΟΗ», στεγάζεται στο δήμο Πολυγύρου με σκοπό:

α) Την παροχή υπηρεσιών στο ευρύ κοινό (π.χ. μαθητές, νέοι, στρατευμένοι, εκπαιδευτικοί, γονείς, κηδεμόνες, επαγγελματίες, δημοσιογράφοι), δηλαδή σε άτομα που δεν έχουν άμεση εμπλοκή στο θέμα χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών με στόχο α) την παροχή ορθής και έγκυρης πληροφόρησης και β) την πρόληψη και αποτροπή της διάδοσης της χρήσης ουσιών μέσα από την μείωση της ζήτησης.

β) Την εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης που αποσκοπούν στη σωματική, ψυχική, πνευματική και κοινωνική ανάπτυξη του ανθρώπου και στην επίτευξη του ευ ζην, μέσω α) της ανάδειξης και ενίσχυσης των λειτουργικών στοιχείων της προσωπικότητας του ατόμου β) της ενίσχυσης και αναδόμησης των βασικών κοινωνικών θεσμών (οικογένεια, εκπαιδευτική κοινότητα, γειτονιά, κοινωνικές ομάδες κ.α.) και γ) της ορθής και έγκυρης πληροφόρησης για τις εξαρτησιογόνες ουσίες και το πρόβλημα της εξάρτησης.

Σύμφωνα με το Κέντρο, ο αριθμός των εξυπηρετούμενων από τη δομή ανέρχεται σε 120 άτομα.

⇒ **ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗ**

Σύμφωνα με το ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ Ν. ΗΜΑΘΙΑΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗ, ο αριθμός των ωφελουμένων ανέρχεται σε 243 άτομα.

⇒ **Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας Δυτικού Τομέα Θεσσαλονίκης «Δίκτυο Άλφα»**

Το Κέντρο Πρόληψης «Δίκτυο Άλφα», με έδρα στο δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης, παρέχει υπηρεσίες σε α) γονείς με παιδιά προσχολικής, παιδικής και εφηβικής ηλικίας, β) εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων, γ) νέους – παιδιά δημοτικού, εφήβους, στρατευμένους, μέλη πολιτιστικών, αθλητικών συλλόγων, δ) 4. ειδικές ομάδες (π.χ. μονογονεϊκές οικογένειες, κακοποιημένες γυναίκες, Ρομά, εξαρτημένοι, παλινοστούντες, πρόσφυγες, άνεργοι, παιδιά θύματα ενδοσχολικής και ενδοοικογενειακής βίας). Σύμφωνα με το κέντρο, ο συνολικός αριθμός των εξυπηρετούμενων από τη δομή ανέρχεται σε 397 άτομα.

⇒ **ΠΥΞΙΔΑ**

Από τον φορέα με την επωνυμία «ΠΥΞΙΔΑ», λειτουργεί μία δομή, το ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ, στο δήμο Νεάπολης - Συκεών. Σύμφωνα με τον φορέα λειτουργίας της δομής, ο συνολικός αριθμός των εξυπηρετούμενων από τη δομή ανέρχεται σε 4.767.

⇒ **ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ & ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ «ΕΛΠΙΔΑ»**

Το Κέντρο Πρόληψης «ΕΛΠΙΔΑ», δραστηριοποιείται στην Ανατολική Θεσσαλονίκη, με έδρα στο δήμο Καλαμαριάς. Κύριος σκοπός της δομής είναι η πρόληψη της τοξικοεξάρτησης – ιδιαίτερα των νέων – και η προαγωγή της ψυχικής και σωματικής υγείας των κατοίκων της περιοχής.

Σύμφωνα με τον φορέα λειτουργίας της δομής, κατά το 1ο τετράμηνο του 2014 λειτουργούσαν στην ΕΛΠΙΔΑ:

- Ομάδα ψυχολογικής υποστήριξης ανέργων ή ανθρώπων που απειλούνται από την ανεργία, με συχνότητα 2 ώρες / εβδομάδα, στην οποία συμμετείχαν 8 ωφελούμενοι
- Ομάδες (8) υποστήριξης συντονιστών προγραμμάτων πρόληψης της βίας και της επιθετικότητας στο σχολείο, ενίσχυσης της αυτοεκτίμησης, πρόληψης της χρήσης νόμιμων και παράνομων ουσιών (καπνού, αλκοόλ, χασίς κ.α.), στην οποία συμμετείχαν 60 εκπαιδευτικοί. Κάθε ένας από αυτούς απευθύνθηκε σε ομάδα μαθητών 20-25 ατόμων, δηλαδή ο αριθμός της έμμεσης ομάδας στόχου ήταν 1200 – 1500 μαθητές.
- Ομάδες (4) υποστήριξης των γονέων στο γονεϊκό τους ρόλο, στις οποίες συμμετείχαν 88 ωφελούμενοι.

⇒ **ΚΕΝΤΡΟ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ ΕΞΑΡΤΗΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ (ΚΕΘΕΑ)**

Από το ΚΕΘΕΑ λειτουργούν, με έδρα στο δήμο Θεσσαλονίκης, οι κάτωθι δομές:

- ΚΕΘΕΑ ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ
- ΠΟΛΥΔΥΝΑΜΟ ΨΥΧΟΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
- ΕΙΔΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΜΕΣΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ

Οι κύριες ομάδες των ωφελουμένων από τις δομές είναι α) κρατούμενοι και αποφυλακισμένοι χρήστες ψυχοτρόπων ουσιών καθώς και οι οικογένειές τους, β) άστεγοι αποφυλακισμένοι χρήστες ψυχοτρόπων ουσιών και εκδιδόμενες γυναίκες χρήστες ψυχοτρόπων ουσιών, γ) χρήστες ψυχοτρόπων ουσιών με ψυχικές διαταραχές και οι οικογένειές τους και δ) χρήστες που βρίσκονται στο δρόμο.

Σύμφωνα με το ΚΕΘΕΑ, ο συνολικός αριθμός των εξυπηρετούμενων από τις ως άνω δομές ανέρχεται σε 1.270 άτομα.

1.4 ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΚΑΙ ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΑΝΑΓΚΩΝ ΕΥΑΛΩΤΩΝ, ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΚΜ

Στην παρούσα ενότητα ακολουθεί παράθεση των βασικών αναγκών των ευπαθών κοινωνικών ομάδων της περιφέρειας με στόχευση σε επίπεδο δήμου. Η ιεράρχηση των ομάδων στόχου είναι αντίστοιχη της παράθεσης που διατυπώνεται στον Ν. 4019/2011 και με τη σειρά αυτή καταρχήν οι κύριες κατηγορίες και στοχεύσεις των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και εν συνεχεία, οι κύριες κατηγορίες και στοχεύσεις των ειδικών και των λοιπών κοινωνικών ομάδων.

ΕΥΑΛΩΤΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Πρόκειται για πληθυσμιακές ομάδες, ζωτικής σημασίας, καθώς τα άτομα αυτά είναι που πλήττονται περισσότερο από αποκλεισμό από την αγορά εργασίας, από αδυναμία εξασφάλισης βασικών αγαθών, αδυναμία πρόσβασης σε υπηρεσίες και δραστηριότητες και αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη συντήρηση της κατοικίας (ενοίκιο, πληρωμές πάγιων λογαριασμών, κτλ).

Πρόκειται για έναν πληθυσμό οικονομικά μη ενεργό, με προβλήματα υγείας σωματικά και ψυχικά όπου υφίσταται κοινωνικό αποκλεισμό σε επίπεδο κοινωνίας και εργασιακού περιβάλλοντος. Το άρθρο 21 παρ. 6, του Συντάγματος αναφέρεται ρητά στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία: *«Τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας».*

Η προνοιακή πολιτική για αυτά τα άτομα συνέχεται από αδυναμίες και κενά με σημαντικότερο την έλλειψη υποδομών για την απρόσκοπτη πρόσβαση αυτής της ομάδας σε κοινωνικές υπηρεσίες, σε υπηρεσίες υγείας και σε λοιπές παροχές. Ακολουθεί η έλλειψη προσωπικού σε επίπεδο κυρίως ψυχοκοινωνικής στήριξης και η εφαρμογή μέτρων και προγραμμάτων για την κοινωνική ενσωμάτωσή τους.

Οι δήμοι στην καταγραφή των ευάλωτων ομάδων, επικεντρώνονται κυρίως στα άτομα με αναπηρίες και στα εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες. Ειδικότερα:

Άτομα με αναπηρίες

- Αδυναμία εφαρμογής της τοπικής κοινωνικής πολιτικής, καθώς δεν υλοποιούνται προγράμματα εργασιακής ένταξης, δεν υπάρχουν μονάδες/ κέντρα νοσηλείας και ψυχικής περίθαλψης και στήριξης.
- Σημαντικά προβλήματα και ελλείψεις υποδομών και στελέχωσης με αποτέλεσμα σε πολλές περιπτώσεις την αδυναμία παροχής υπηρεσιών στα άτομα με αναπηρίες.

- Απουσία υποδομών για την διασφάλιση της πρόσβασης των ΑμεΑ σε υπηρεσίες πρόληψης και πρωτοβάθμιας υγείας.
- Ανάγκες υποβοήθησης της μετακίνησης των ατόμων με αναπηρία με κατάλληλα οχήματα.

Εξαρτημένα ή ανεξαρτημένα από ουσίες άτομα

- Αδυναμία πρόσβασης των ατόμων σε κοινωνικές υπηρεσίες και κέντρα απεξάρτησης.
- Απουσία κοινωνικών προγραμμάτων στήριξης και συμβουλευτικής με σκοπό την επανένταξη αυτών των ατόμων και γενικότερα απουσία πολιτικών απασχόλησης και επανένταξης.
- Απουσία εξειδικευμένου και επιστημονικού προσωπικού παροχής ψυχοκοινωνικής στήριξης.

Από την ανάλυση που προηγήθηκε, προκύπτει ότι οι δήμοι με τα μεγαλύτερα πληθυσμιακά μεγέθη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων είναι κατά σειρά οι εξής:

Δήμοι	Πληθυσμός ευάλωτων κοινωνικών ομάδων	Ποσοστό πληθυσμού ευάλωτων κοιν. ομάδων στο σύνολο του πληθυσμού του δήμου
Δήμος Θερμαϊκού	1.845	3,67%
Δήμος Νέας Προποντίδας	893	2,45%
Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης	1.093	2,10%
Δήμος Κατερίνης	1.670	1,95%
Δήμος Θεσσαλονίκης	5.508	1,69%
Δήμος Παύλου Μελά	1.656	1,67%
Δήμος Σερρών	1.231	1,60%
Δήμος Βέροιας	934	1,40%

Και στους οκτώ ανωτέρω δήμους διαπιστώνεται απουσία κοινωνικών δομών αποκλειστικά για ευάλωτες ομάδες καθώς και προγράμματα ψυχοκοινωνικής στήριξης και ένταξης. Τα άτομα με αναπηρίες, οι εξαρτημένοι, και σε μικρότερο βαθμό οροθετικοί, φυλακισμένοι, ανήλικοι παραβάτες υποστηρίζονται από τις κοινωνικές δομές και τα διάφορα προγράμματα συμβουλευτικής που αφορούν όλες τις ευπαθείς ομάδες. **Συνεπώς, στους ανωτέρω δήμους όπου απαντάται και η μεγαλύτερη πληθυσμιακή συγκέντρωση των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και δη των ατόμων με αναπηρία, διαπιστώνονται και οι μεγαλύτερες ελλείψεις σε ανάλογες κοινωνικές υποδομές. Σε αυτούς συνεπώς κατά προτεραιότητα τους δήμους θα πρέπει να στοχεύσουν οι σχετικές παρεμβάσεις.**

Ειδικότερα:

➤ Στο **δήμο Θερμαϊκού**, αν και είναι ο δεύτερος σε σειρά δήμος με έντονο πρόβλημα στις ευάλωτες ομάδες, λειτουργεί μόνο ένα γραφείο πληροφόρησης ΑμεΑ που απασχολεί τρεις κοινωνικούς λειτουργούς. Η στήριξη αυτών των ατόμων εξασφαλίζεται μέσω της λειτουργίας των λοιπών δομών: κοινωνικό παντοπωλείο, φαρμακείο, μαγειρείο, τράπεζα χρόνου, υπνωτήρια, πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι», κέντρο συμβουλευτικής οι οποίες όμως παρέχουν υπηρεσίες για όλες τις ευπαθείς ομάδες του δήμου.

➤ Στο **δήμο Θεσσαλονίκης**, αν και λειτουργούν κοινωνικές δομές μέσω των οποίων εξασφαλίζεται σε ένα βαθμό ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης αυτών των ομάδων και εντείνεται η προσπάθεια για βελτίωση της ποιότητας της ζωής και περιορισμού φαινομένων περιθωριοποίησης, παρατηρούνται σημαντικά προβλήματα αναφορικά με την πρόσβαση των ατόμων σε υπηρεσίες πρόληψης και πρωτοβάθμιας υγείας και με την μετακίνηση των ΑμεΑ για λόγους εργασιακούς, εκπαιδευτικούς, ψυχαγωγικούς, ιατρικούς κτλ.

Ο δήμος σε συνεργασία με ΜΚΟ έχει αναλάβει ως προτεραιότητα τη διευκόλυνση της πρόσβασης αυτών των πολιτών αλλά και την κοινωνική ένταξη ώστε να αντιμετωπίζονται ως ισότιμα μέλη. Τα προβλήματα του δήμου ωστόσο εντείνονται, καθώς ο δήμος καλείται να επιλύσει σημαντικές ελλείψεις σε υποδομές και εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό καθώς και να εξασφαλίσει τη χρηματοδότηση κοινωνικών προγραμμάτων επανένταξης και ψυχοκοινωνικής στήριξης.

➤ Στο **δήμο Παύλου Μελά** παρατηρείται ιδιαίτερα αυξημένο το ποσοστό των ατόμων με αναπηρίες που λαμβάνουν προνοιακά επιδόματα σε σχέση με το σύνολο του πληθυσμού, ενώ καταγράφεται από όλους τους φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών του δήμου μια σχετική έξαρση των προβλημάτων ψυχικής υγείας.

Οι βασικές ανάγκες του δήμου σχετικά με τις ευάλωτες ομάδες είναι η έλλειψη οικονομικών πόρων, η υποστελέχωση των κοινωνικών δομών, η έλλειψη ενεργητικών πολιτικών.

➤ Ακολουθούν οι δήμοι Νέας Προποντίδας, Αμπελοκήπων-Μενεμένης, Κατερίνης και Σερρών, με σημαντικές ελλείψεις σε προσωπικό εξειδικευμένο στην παροχή υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής φροντίδας και στην αντιμετώπιση καθημερινών αναγκών των ευάλωτων ομάδων και με περιορισμένες δομές και υποδομές για την εξυπηρέτησή τους.

- Στο **δήμο Νέας Προποντίδας** παρατηρείται απουσία επιστημονικού προσωπικού (3 κοινωνικοί λειτουργοί και 1 ψυχολόγος,) και κοινωνικών δομών (δεν υπάρχουν δομές αποκλειστικά για άτομα με αναπηρίες και εξαρτημένα από ουσίες).
- Στο **δήμο Αμπελοκήπων – Μενεμένης** λειτουργεί μόνο 1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία και το 2013 απασχολήθηκαν τρεις κοινωνικοί λειτουργοί και ένας ψυχολόγος.

- Στο **δήμο Κατερίνης** λειτουργεί 1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία, και απασχολήθηκαν 13 κοινωνικοί λειτουργοί, 2 ψυχολόγοι και ένας κοινωνιολόγος.
- Στο **δήμο Σερρών** λειτουργεί 1 Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία, ενώ υπάρχει μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή προνοιακών επιδομάτων (πάνω από ένα έτος) καθώς και περιορισμένος αριθμός προσωπικού.
- Στο **δήμο Βέροιας** παρατηρείται απουσία επιστημονικού προσωπικού (2 κοινωνικοί λειτουργοί) και κοινωνικών δομών (δεν υπάρχουν δομές αποκλειστικά για άτομα με αναπηρίες και εξαρτημένα από ουσίες).

ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Άτομα σε φτώχεια ή / και χωρίς απασχόληση

Οι δήμοι στην καταγραφή των προβλημάτων και των αναγκών των ομάδων αποτυπώνουν την **ανεργία και τη φτώχεια** ως μία ενιαία κατάσταση, καθώς αντιλαμβάνονται τη φτώχεια, κυρίως ως απόρροια της ανεργίας. Σύμφωνα με έναν από τους ορισμούς της φτώχειας *αυτή ταυτίζεται με την ύπαρξη ανεπαρκών χρηματικών πόρων οι οποίοι θα εξασφαλίσουν τις προϋποθέσεις ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης. Η ποιοτική αυτή προσέγγιση του φαινομένου της φτώχειας ταυτίζεται με την αδυναμία πρόσβασης των ατόμων και των νοικοκυριών στα κοινά, σε βασικές ευκαιρίες επαγγελματικής ανέλιξης και στον κοινωνικό και πολιτιστικό ιστό του κράτους κατοικίας τους.*¹¹

Ως εκ τούτου οι αδυναμίες που καλούνται να ανταπεξέλθουν και να εξαλείψουν οι δημοτικές αρχές αφορούν την κοινή αντιμετώπιση των φαινομένων της ανεργίας και της φτώχειας.

Οι δήμοι σε συνεργασία πάντα με τις δημοτικές επιχειρήσεις, με ΜΚΟ, με άλλους δήμους, με την διοίκηση αλλά και με τους πολίτες, λαμβάνουν τα κατάλληλα κοινωνικά και οικονομικά μέτρα, εφαρμόζουν δράσεις και προγράμματα, για την αντιμετώπιση και την όσο γίνεται εξάλειψη των φαινομένων με απώτερο σκοπό την ενεργή ενσωμάτωση των ευπαθών ομάδων στην καθημερινότητα, στην αγορά εργασίας, στην εκπαίδευση, στην υγεία και γενικότερα την ένταξή τους σε ένα αξιοπρεπές επίπεδο ζωής.

Η φτώχεια και η ανεργία είναι τα βασικότερα προβλήματα της Περιφέρειας και παρουσιάζουν ανησυχητικά αυξητικές τάσεις. Η κοινωνική και οικονομική πολιτική εμφανίζουν σημαντικά

---

¹¹ Βλέπε Παϊζής Νικόλαος , Καραθανάση Γιώτα, Μαμούχα Ιωάννα "Φτώχεια, Εκπαίδευση και Κοινωνικές Ανισότητες", ΓΣΕΕ-Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής,2008.
<http://socialpolicy.gr/2012/11/%CE%BF%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82%CF%84%CE%B7%CF%82%CF%86%CF%84%CF%8E%CF%87%CE%B5%CE%B9%CE%B1%CF%82.html>

κενά και αδυναμίες και σε συνδυασμό με την ανεπάρκεια οικονομικών πόρων, την έλλειψη προσωπικού, την απουσία κτιριακών και υλικών υποδομών και εξοπλισμού, αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες για την καταπολέμηση των φαινομένων και των συνεπειών τους (κοινωνικός αποκλεισμός, ρατσισμός, εγκληματικότητα, βία κτλ) για την πραγματοποίηση ριζικών αλλαγών και την εξομάλυνση των κοινωνικών και οικονομικών κρίσεων. Ειδικότερα:

- Ένα από τα καίρια προβλήματα των δήμων είναι η έλλειψη προσωπικού. Πιο συγκεκριμένα:
  - Έλλειψη προσωπικού στην πρωτοβάθμια περίθαλψη.
  - Έλλειψη εξειδικευμένων ειδικοτήτων ιατρών (καρδιολόγοι, διαβητολόγοι, κ.α.) και επιστημονικού προσωπικού (κοινωνικοί λειτουργοί, κοινωνιολόγοι, ψυχολόγοι κ.α.).
  - Υποστελέχωση δομών - λειτουργία δράσεων και δομών αποκλειστικά με εθελοντές.
  - Υποστελέχωση των μονάδων και κάλυψη των αναγκών με ολιγόμηνης διάρκειας συμβάσεις.
  - Αδυναμία εξυπηρέτησης του συνεχώς αυξανόμενου αριθμού των ατόμων που έχουν ανάγκη υποστήριξης.
- Ανεπάρκεια σε υποδομές και συγκεκριμένα:
  - Έλλειψη κατάλληλων κτιριακών υποδομών για τη στέγαση κοινωνικών δομών.
  - Ελλείψεις σε υλικοτεχνικές υποδομές.
  - Ανεπάρκεια εξοπλισμού.
- Περιορισμένοι οικονομικοί πόροι και κονδύλια, ήτοι:
  - Αδυναμία εξεύρεσης πόρων μέσω προγραμμάτων ΕΣΠΑ (πολλές από τις αναφερόμενες δράσεις λειτουργούν με ίδιους πόρους και εθελοντές).
  - Ελλιπή κονδύλια για την αγορά τροφίμων και φαρμάκων.
  - Οικονομική βιωσιμότητα των κοινωνικών δομών.
  - Αρνητικό οικονομικό περιβάλλον που περιορίζει την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων.
  - Αδυναμία συνέχισης προγραμμάτων.
- Αδυναμία στην καταγραφή των πραγματικών μεγεθών των προβλημάτων (άνεργοι, φτωχοί, άστεγοι κτλ).
- Κενά στο ισχύον θεσμικό και νομικό πλαίσιο.
- Έλλειψη παροχής συνεχούς ψυχοκοινωνικής στήριξης.
- Μειωμένη δυνατότητα των τοπικών αρχών να αναπτύξουν στοχευμένες πολιτικές και δράσεις.
- Αδυναμία πραγματοποίησης εξειδικευμένων ερευνών για την ακριβή χαρτογράφηση των κοινωνικών προβλημάτων αλλά και παραδειγμάτων εφαρμοσμένων ολοκληρωμένων πολιτικών για τις συγκεκριμένες ομάδες – στόχους.
- Δυσχέρειες στη συνεργασία μεταξύ του δήμου και των κοινωνικών υπηρεσιών.

- Μη ευαισθητοποίηση - κινητοποίηση των πολιτών – δεν πραγματοποιείται επαρκής ενημέρωση και πληροφόρηση με σκοπό την ενεργή ενσωμάτωση των ευπαθών ομάδων στην καθημερινότητα, στην αγορά εργασίας, στην εκπαίδευση, στην υγεία και γενικότερα την ένταξή τους σε ένα αξιοπρεπές επίπεδο ζωής.

Περιθωριοποιημένες Κοινότητες (Ρομά)

Οι Ρομά αποτελούν έντονο φαινόμενο της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και πολύ συχνά πέφτουν θύματα διακρίσεων εξαιτίας του τρόπου ζωής τους. Αν και υπάρχουν σωματεία για την προάσπιση των δικαιωμάτων τους και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης, οι τοπικές αρχές εμφανίζουν αδυναμίες, όπως:

- Απουσία κατάλληλου χώρου για τη νόμιμη εγκατάστασή τους.
- Υποστελέχωση των υπηρεσιών του Δήμου για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ομάδων.
- Δυσκολία στην συμμετοχή των ενηλίκων σε σχολεία ευκαιρίας λόγω μακρινών αποστάσεων και εξόδων για την μετακίνησή τους.
- Ελλείψεις στο σύστημα υγείας – π.χ. έλλειψη σταθερής δομής για τακτικούς εμβολιασμούς παιδιών και τήρηση αρχείων.
- Δυσκολίες στην εύρεση εργασίας.
- Μη αποδοχή αυτών των κοινοτήτων από τον κοινωνικό περίγυρο.
- Απαιτούνται παρεμβάσεις από διάφορους φορείς της διοίκησης και όχι μόνο από τους ΟΤΑ α' βαθμού.
- Έλλειψη προγραμμάτων εύρεσης εργασίας για τους ρομά.
- Έλλειψη στοιχείων για τη νομιμότητα των ρομά.

Μετανάστες

Η ραγδαία αύξηση των μεταναστών, οι οποίοι εγκαταλείποντας τη χώρα τους και ελπίζοντας σε ένα καλύτερο αύριο και σε ένα επίπεδο αξιοπρεπούς διαβίωσης, "σκοντάφτουν" στην απουσία κρατικών πολιτικών για την διασφάλιση των δικαιωμάτων τους. Η μετανάστευση είναι δύσκολο να διαχειριστεί και να εφαρμοστούν ενεργητικές πολιτικές για την ένταξη τους. Σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, έχουν να αντιμετωπιστούν τα κάτωθι:

- Αδυναμίες της αποκεντρωμένης διοίκησης να ανταποκριθεί στα αιτήματα λόγω αλλαγών στην ισχύουσα νομοθεσία περί ιθαγένειας και έλλειψη νομικού πλαισίου υποστήριξης των μεταναστών.
- Μη εφαρμογή δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης με αποτέλεσμα οι διακρίσεις μεταξύ των ομάδων και η ξενοφοβία να γίνονται όλο και πιο έντονες.
- Σημαντικές ελλείψεις σε εξειδικευμένο προσωπικό στις κοινωνικές δομές, με αποτέλεσμα την εξυπηρέτηση μικρού αριθμού ωφελουμένων.

- Στέρηση κοινωνικού εξοπλισμού και υλικών υποδομών.
- Δυσκολία εύρεσης εργασίας.
- Δυσκολίες στην πρόσβαση του συστήματος υγείας και εκπαίδευσης.

Η αντιμετώπιση των μεταναστών και των ρομά, ήτοι η ενσωμάτωσή τους στην τοπική κοινωνία και η αποδοχή τους από τον κοινωνικό ιστό, φαίνεται ότι καθυστερεί καθώς οι τοπικές αρχές δεν μεριμνούν για τα κατάλληλα μέτρα. Οι αδυναμίες κυρίως στο νομικό πλαίσιο, η μη εφαρμογή σχετικών δράσεων, η ελλιπής ενημέρωση των πολιτών, είναι μερικές από τις αδυναμίες που καλείται να αντιμετωπίσει η Περιφέρεια για την ομαλή αφομοίωσή τους στην εκπαίδευση, στην υγεία, στην απασχόληση, στη στέγαση και γενικότερα στο να αντιμετωπιστούν ως ισότιμα μέλη της τοπική κοινωνίας με ίσα δικαιώματα.

Μονογονεϊκές οικογένειες:

Οι μονογονεϊκές οικογένειες αντιμετωπίζουν σημαντικά οικονομικά και κοινωνικά-ψυχολογικά προβλήματα τα οποία εντείνονται καθώς οι δήμοι και οι κοινωνικές υπηρεσίες εμφανίζουν μεγάλα κενά σε εξειδικευμένο - επιστημονικό προσωπικό με αποτέλεσμα την εξυπηρέτηση μικρού αριθμού ωφελουμένων. Επίσης έχουν εντοπιστεί φαινόμενα στέρησης πρόσβασης στις παροχές υγείας και εκπαίδευσης σε παιδιά μονογονεϊκών οικογενειών.

Γυναίκες και παιδιά θύματα κακοποίησης

Η υπό εξέταση ομάδα εμφανίζεται σε μικρότερο βαθμό στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας ωστόσο δεν λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την στήριξη των θυμάτων κακοποίησης - η αστυνομία, οι υπηρεσίες πρόνοιας, το νομικό σύστημα, αποδεικνύονται αναποτελεσματικά καθώς αδυνατούν να στηρίξουν ψυχολογικά – κοινωνικά – οικονομικά, γυναίκες και παιδιά που έχουν δεχτεί βία. Ειδικότερα οι βασικές αδυναμίες του τοπικού πολιτικοκοινωνικού συστήματος αφορούν σε:

- Έλλειψη υποστηρικτικών πολιτικών - κοινωνικοοικονομική – ψυχολογική στήριξη, για την εργασιακή και κοινωνική ένταξη των θυμάτων κακοποίησης.
- Απουσία ευέλικτων πολιτικών και κανόνων διαχείρισης των περιστατικών βίας στα σημεία αναφοράς (αστυνομικά τμήματα, νοσοκομεία, εισαγγελία κλπ).
- Έλλειψη υποδομών φιλοξενίας και διαμονής κακοποιημένων γυναικών και ανηλίκων.

Οι δήμοι με τα μεγαλύτερα πληθυσμιακά μεγέθη ειδικών κοινωνικών ομάδων είναι κατά σειρά οι εξής:

Δήμοι	Πληθυσμός ειδικών κοινωνικών ομάδων	Ποσοστό ειδικών κοινωνικών ομάδων στο σύνολο του πληθυσμού
Δήμος Νεάπολης - Συκεών	31.413	37,07%
Δήμος Αμπελοκήπων - Μενεμένης	12.618	24,21%
Δήμος Θερμαϊκού	50.264	22,76%
Δήμος Λαγκαδά	7.944	19,33%
Δήμος Παύλου Μελά	16.964	17,09%
Δήμος Κορδελιού - Ευόσμου	17.118	16,82%
Δήμος Βέροιας	10.587	15,91%

Με βάση την ανάλυση των διαθέσιμων κοινωνικών υποδομών που παρατίθεται στη συνέχεια, προκύπτει ότι στους ανωτέρω δήμους όπου απαντάται και η μεγαλύτερη πληθυσμιακή συγκέντρωση των ειδικών κοινωνικών ομάδων, διαπιστώνονται και οι μεγαλύτερες ελλείψεις σε ανάλογες κοινωνικές υποδομές, ιδίως όσον αφορά σε υπηρεσίες συμβουλευτικής και προώθησης στην απασχόληση. Σε αυτούς συνεπώς κατά προτεραιότητα τους δήμους θα πρέπει να στοχεύσουν οι σχετικές παρεμβάσεις.

Ειδικότερα:

- Στον **δήμο Νεάπολης – Συκεών** παρατηρείται μεγάλο ποσοστό ανέργων και φτωχών πολιτών, 8.321 άνεργοι και 17.000 μέλη με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα. Τα μεγέθη αυξάνονται ανησυχητικά και ταυτόχρονα απειλούνται νέες ομάδες του πληθυσμού να βρεθούν στα όρια της φτώχειας.
Οι δυσκολίες εντείνονται καθώς κινδυνεύει η βιωσιμότητα των υπάρχοντων κοινωνικών δομών οι οποίες αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τον αυξανόμενο αριθμό των ατόμων και οι τοπικές αρχές αδυνατούν να αναπτύξουν δράσεις και πολιτικές ανάπτυξης.
- Ο **δήμος Αμπελοκήπων – Μενεμένης** με σημαντικό αριθμό ανέργων, οικογενειών με χαμηλό εισόδημα, μετανάστες και παλιννοστούντες, δεν διαθέτει οργανωμένο δίκτυο παροχής υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας αλλά και οι τοπικές αρχές αδυνατούν να εφαρμόσουν σχέδιο δράσης και ανάπτυξης για την αντιμετώπιση των φαινομένων.
- Ο **δήμος Θερμαϊκού** αν και εμφανίζει μεγάλα ποσοστά σε γυναίκες και παιδιά θύματα κακοποίησης 75,4% και 80,54% αντίστοιχα, παράνομους μετανάστες 63,11% και μονογονεϊκές οικογένειες 26,06%, παρατηρείται σημαντικό κενό σε κοινωνικές δομές και σε εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό (3 κοινωνικοί λειτουργοί).

- Ο **δήμος Παύλου Μελά**, με υψηλό ποσοστό ανεργίας, υπερχρεωμένα νοικοκυριά και την εμφάνιση νέων μορφών φτώχειας προσκρούει στην έλλειψη ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης και οικονομικών πόρων, στην αδυναμία καταγραφής των πραγματικών μεγεθών των κοινωνικών προβλημάτων και στην έλλειψη προσωπικού – στελέχωση δομών αποκλειστικά με εθελοντές.
- Στο **δήμο Κορδελιού – Ευόσμου**, οι άνεργοι ανέρχονται σε ποσοστό 11,72% και το μέγεθος της μακροχρόνιας ανεργίας όλο και αυξάνεται. Η αδυναμία προώθησης της απασχόλησης λόγω έλλειψης επιδοτούμενων προγραμμάτων και δράσεων υποστήριξης της επιχειρηματικότητας οξύνουν την ανεργία.
- Στο **δήμο Βέροιας** μεγάλα ποσοστά εμφανίζουν οι άνεργοι 9,19% και τα μέλη πολύτεκνων οικογενειών με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα 4,51%. Σύμφωνα με την καταγραφή των προβλημάτων του δήμου δεν προβλέπονται δράσεις ένταξης στην αγορά εργασίας ούτε και οι προϋποθέσεις άρσης του κοινωνικού αποκλεισμού που τις χαρακτηρίζει.

Τέλος, οι δήμοι με τα μεγαλύτερα πληθυσμιακά μεγέθη λοιπών κοινωνικών ομάδων είναι κατά σειρά οι εξής:

Δήμοι	Πληθυσμός λοιπών κοινωνικών ομάδων	Ποσοστό λοιπών κοινωνικών ομάδων στο σύνολο του πληθυσμού
Δήμος Νεάπολης - Συκεών	42.535	50,19%
Δήμος Θερμαϊκού	34.708	69,05%
Δήμος Σκύδρας	12.146	30,17%
Δήμος Ηράκλειας	2.274	10,75%

Με βάση την ανάλυση των διαθέσιμων κοινωνικών υποδομών που παρατίθεται στη συνέχεια, προκύπτει ότι στους ανωτέρω δήμους όπου απαντάται και η μεγαλύτερη πληθυσμιακή συγκέντρωση των λοιπών κοινωνικών ομάδων, διαπιστώνονται και οι μεγαλύτερες ελλείψεις σε ανάλογες κοινωνικές υποδομές, ιδίως όσον αφορά σε υπηρεσίες πρόσβασης σε βασικά κοινωνικά αγαθά, όπως στέγαση, σίτιση, φαρμακευτική κάλυψη κ.λπ. Σε αυτούς συνεπώς κατά προτεραιότητα τους δήμους θα πρέπει να στοχεύσουν οι σχετικές παρεμβάσεις.

Ειδικότερα:

- Ο **δήμος Νεάπολης – Συκεών**, πλήττεται από μεγάλο ποσοστό νοικοκυριών χωρίς κανέναν εργαζόμενο 62,05%, φτωχών εργαζομένων με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα 26,68%, φτωχών συνταξιούχων με χαμηλό εισόδημα 39,98%. Αυτό οδηγεί στην ανάγκη

εφαρμογής εκτεταμένων πολιτικών καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στο σύνολο της τοπικής κοινωνίας. Επίσης παρά το εκτεταμένο δίκτυο κοινωνικών δομών οι διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες επιβάλλουν τη συνεχή μεγέθυνση του αριθμού και της αποδοτικότητας της εξυπηρέτησης των κοινωνικών δομών.

➤ Ο **δήμος Θερμαϊκού** με εξαιρετικά μεγάλο ποσοστό 32,6% συνταξιούχων με χαμηλό εισόδημα, με ποσοστό 30,63% εργαζομένων με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα (μέχρι 12.000 €) και νοικοκυριά χωρίς κανέναν εργαζόμενο με παιδιά να ανέρχονται σε 9,05%, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω παρατηρείται σημαντικό κενό σε κοινωνικές δομές και σε εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό (3 κοινωνικοί λειτουργοί).

* Ο δήμος Θερμαϊκού δεν έχει συμπληρώσει τα πεδία του ερωτηματολογίου σχετικά με την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης.

➤ Στο **δήμο Σκύδρας** το ποσοστό 28,94% σε ηλικιωμένους χωρίς ασφάλιση και 11,23% σε συνταξιούχους με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα. Παρά τα μεγάλα ποσοστά ο δήμος δεν διαθέτει κοινωνικές δομές, προσωπικό, οικονομικούς πόρους και οργάνωση της τοπικής διοίκησης για την εφαρμογή στοχευμένων πολιτικών.

➤ Ο **δήμος Ηράκλειας** χαρακτηρίζεται από μεγάλο ποσοστό περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, 10,75% επί του συνολικού πληθυσμού του δήμου, που αντιστοιχεί στο υψηλότερο ποσοστό στην Περιφέρεια. Στον δήμο δεν υπάρχουν οι απαιτούμενοι οικονομικοί πόροι, το απαραίτητο εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό.

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, τα κυριότερα προβλήματα τα οποία εντείνουν τα κοινωνικά φαινόμενα της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι δήμοι αφορούν σε:

- απουσία και ανεπάρκεια κοινωνικών δομών,
- έλλειψη εξειδικευμένου – επιστημονικού προσωπικού,
- ανεπάρκεια οικονομικών πόρων,
- διοικητικά προβλήματα των τοπικών αρχών και αδυναμία να αναπτύξουν στοχευμένες δράσεις και πολιτικές,
- απουσία κοινωνικών προγραμμάτων στήριξης και προστασίας ή/και καθυστερήσεις στην εφαρμογή τους,
- έλλειψη μηχανισμών για την υλοποίηση ερευνών και την καταγραφή των πραγματικών μεγεθών των κοινωνικών προβλημάτων,
- έλλειψη κατάλληλου νομοθετικού πλαισίου για την εξασφάλιση κοινωνικών παροχών στις ευπαθείς ομάδες.

Η αντιμετώπιση αυτών των σημείων δύναται να επιτευχθεί με συνδυασμό εθνικών, περιφερειακών και τοπικών μέτρων. Με την πολιτική συμφωνία των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά η φτώχεια, ο κοινωνικός αποκλεισμός και κάθε μορφής διακρίσεις.

Σύμφωνα με τον σχεδιασμό των προτεραιοτήτων της Νέας Προγραμματικής Περιόδου 2014 – 2020, αποτυπώνονται προτάσεις λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη επίτευξης κοινωνικής συνοχής, μέσω πολιτικών για την καταπολέμηση της φτώχειας και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης.

Στο πλαίσιο των αρχών της εταιρικότητας και της επικουρικότητας, στον επόμενο πίνακα παρουσιάζονται ενδεικτικά μέτρα πολιτικής, με βάση το διοικητικό επίπεδο λήψης της απόφασης και της διαχείρισής τους:

Πίνακας 4: Ενδεικτικά μέτρα πολιτικής ανά επίπεδο διοίκησης

Μέτρα πολιτικής	Εθνικό Επίπεδο	Περιφερειακό Επίπεδο	Τοπικό Επίπεδο	Παρατηρήσεις
Επενδύσεις που ευνοούν την ανάπτυξη στους τομείς της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας και της επιχειρηματικής ανάπτυξης	*	*		Αφορά σε παρεμβάσεις στην αγορά εργασίας, την εκπαίδευση, την κατάρτιση, την κοινωνική ένταξη, την προσαρμοστικότητα των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών καθώς και τη διοικητική ικανότητα.
Υλοποίηση μέτρων για την υποστήριξη της θεσμικής ικανότητας των φορέων που υλοποιούν πολιτικές απασχόλησης και κοινωνικής πολιτικής	*			Περιλαμβάνει δράσεις συμπράξεων μεταξύ εθνικής εμβέλειας οργανισμών (π.χ. ΟΑΕΔ) με εταιρους σε εθνικό, περιφερειακό επίπεδο για την αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών στα πεδία των πολιτικών απασχόλησης και κοινωνικής ένταξης
Εφαρμογή Προγραμμάτων προώθησης της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης	*	*		<ul style="list-style-type: none"> ο Ανάπτυξη προγραμμάτων συνεχούς επιμόρφωσης ο Συνεχή αξιολόγηση και βελτίωση της ποιότητας και απόδοσης των παρεχόμενων υπηρεσιών ο Συμβουλευτική αναζήτησης εργασίας - Επαγγελματική Συμβουλευτική - . Συμβουλευτική υποστήριξη ανάπτυξης της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας
Προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων	*	*		Το σχετικό θεσμικό πλαίσιο διαμορφώνεται σε εθνικό επίπεδο. Η στόχευση όμως των κοινωνικών επιχειρήσεων και τα επιμέρους κίνητρα ίδρυσης και λειτουργίας τους μπορούν να προσδιορίζονται σε περιφερειακό επίπεδο.
Ανάπτυξη / εξέλιξη / τροποποίηση θεσμικού - νομοθετικού πλαισίου για μέτρα και υπηρεσίες ευπαθών κοινωνικών ομάδων του πληθυσμού	*			Στόχο αποτελεί η προάσπιση των κοινωνικών και οικονομικών δικαιωμάτων των ευπαθών ομάδων (προνοιακά επιδόματα, υποστηρικτικές - συμβουλευτικές υπηρεσίες, κτλ)

Μέτρα πολιτικής	Εθνικό Επίπεδο	Περιφερειακό Επίπεδο	Τοπικό Επίπεδο	Παρατηρήσεις
Θέσπιση νέων χρηματοδοτικών εργαλείων για τη χρηματοδότηση της ίδρυσης ή και της λειτουργίας των κοινωνικών υποδομών	*			Οι εθνικές αρχές οφείλουν να εξασφαλίσουν την απαραίτητη χρηματοδότηση για την συνέχιση της λειτουργίας των υφιστάμενων δομών και δράσεων αλλά και τη δημιουργία και εφαρμογή νέων μέσα από την ανάπτυξη των κατάλληλων χρηματοδοτικών εργαλείων.
Βελτίωση της εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας της Περιφερειακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης	*	*	*	Αποκέντρωση αρμοδιοτήτων, απλοποίηση διαδικασιών, κλπ, στα πλαίσια της αύξησης της παραγωγικότητας και της αποδοτικότητας στη δημόσια διοίκηση.
Δημιουργία, επέκταση και αναβάθμιση υφιστάμενων δομών παροχής κοινωνικών υπηρεσιών.		*	*	Πρωταρχικό στόχο της Περιφέρειας θα πρέπει να αποτελέσει η δημιουργία, η επέκταση και αναβάθμιση των υφιστάμενων δομών παροχής κοινωνικών υπηρεσιών. Κρίνεται απαραίτητο σε όλους τους δήμους να λειτουργούν οργανωμένες δομές, όπως κοινωνικό παντοπωλείο, φαρμακείο, μαγειρείο, δημοτικά ιατρεία, γραφεία συμβουλευτικής, εργαστήρια ΑμεΑ, δομές στήριξης κακοποιημένων γυναικών και παιδιών, ξενώνες αυτόνομης διαβίωσης, κτλ.
Επένδυση σε προγράμματα πρόσληψης εξειδικευμένου – επιστημονικού αλλά και βοηθητικού – διοικητικού προσωπικού		*	*	Η Περιφερειακή αρχή θα πρέπει να επενδύσει σε προγράμματα πρόσληψης εξειδικευμένου – επιστημονικού αλλά και βοηθητικού – διοικητικού προσωπικού, αφού οι περισσότερες από τις υφιστάμενες δημοτικές δομές υπολειτουργούν λόγω έλλειψης ανθρωπίνου δυναμικού και αδυνατούν να εξυπηρετήσουν τις υπάρχουσες αλλά και τις ολοένα και αυξανόμενες ανάγκες των πολιτών.
Ενθάρρυνση της κοινωνική καινοτομίας και της αξιοποίησης της διεθνούς εμπειρίας.	*	*		Σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο προσδιορίζονται κατά προτεραιότητα οι δράσεις ή τα πεδία ανάπτυξης της κοινωνικής καινοτομίας, της ανάπτυξης δηλαδή καινοτόμων λύσεων που καλύπτουν ακάλυπτες ή

Μέτρα πολιτικής	Εθνικό Επίπεδο	Περιφερειακό Επίπεδο	Τοπικό Επίπεδο	Παρατηρήσεις
				<p>αναδυόμενες κοινωνικές ανάγκες με βιώσιμο τρόπο. Οι καινοτόμες κοινωνικά λύσεις αναπτύσσονται με τη συνεργασία των εταίρων σε περιφερειακό επίπεδο και ιδίως των κοινωνικών εταίρων.</p> <p>Κατά ανάλογο τρόπο και με παρόμοια στόχευση ορίζονται τα κατά προτεραιότητα πεδία της διακρατικής συνεργασίας.</p>
<p>Θεσμοθέτηση “Κοινωνικών Συμπράξεων” στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας</p>		*	*	<p>Η θεσμοθέτηση “Κοινωνικών Συμπράξεων” θα αποτελέσει βασικό κύτταρο των δράσεων αντιμετώπισης της ακραίας φτώχειας. Θα συγκροτηθούν αποκλειστικά μέσω περιφερειακών και τοπικών διαβουλεύσεων με συμμετοχή όλων των τοπικών Κοινωνικών Εταίρων όπως: Δήμοι, Δημοτικά ΝΠΔΔ ή Κοινοφελείς επιχειρήσεις των Δήμων, Υπηρεσίες και Φορείς των Περιφερειών (σε επίπεδο Π.Ε.), η Εκκλησία, οι Μητροπόλεις και τα ιδρύματά τους, τα ΝΠΔΔ παροχής υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας, ΜΚΟ που εντάσσονται στο Εθνικό Πιστοποιημένο Μητρώο ή/και μέλη της Ομοσπονδίας Εθελοντικών ΜΚΟ, άτυπα κοινωνικά δίκτυα με πρωτοβουλίες και δράσεις κοινωνικής στήριξης και διανομής ειδών σε απόρους σε τοπικό επίπεδο.</p>
<p>Δράσεις για την προάσπιση της δημόσιας υγείας και την προαγωγή της ψυχικής υγείας</p>	*	*		<p>Δράσεις για την προάσπιση της δημόσιας υγείας και την προαγωγή της ψυχικής υγείας θα πρέπει να ενεργοποιηθούν άμεσα καθώς η πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας αποτελεί καθολικό δικαίωμα. Στους περισσότερους δήμους της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, η απουσία μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης, ιατρικών μονάδων, κέντρων ψυχικής υγιεινής κτλ, δυσχεραίνει το επίπεδο ζωής των ευπαθών ομάδων</p>

Μέτρα πολιτικής	Εθνικό Επίπεδο	Περιφερειακό Επίπεδο	Τοπικό Επίπεδο	Παρατηρήσεις
Επένδυση σε ανάπτυξη μηχανισμών και πληροφοριακών συστημάτων	*	*		Σε διοικητικό επίπεδο, με την ανάπτυξη μηχανισμών και πληροφοριακών συστημάτων, και υπό την προϋπόθεση της θέσπισης κοινών προτύπων βάσει των οποίων λειτουργούν, θα καταστεί δυνατή η αποτύπωση των πραγματικών μεγεθών των ευπαθών ομάδων, η τεκμηρίωση των αναγκών τους σε τοπικό επίπεδο και επί τη βάση αυτή η ανάληψη στοχευμένων δράσεων μεγάλης αποτελεσματικότητας.
Διαμόρφωση περιφερειακής πολιτικής με ανάπτυξη στοχευμένων δράσεων για την εφαρμογή ενεργητικών πολιτικών για την προώθηση και ενίσχυση της απασχόλησης		*		Αποτελεί εξειδίκευση και προσαρμογή της εθνικής στρατηγικής με βάση δεδομένα που συλλέγονται σε περιφερειακό επίπεδο και ιεραρχήσεις που αποφασίζονται σε περιφερειακό επίπεδο.
Εφαρμογή Τοπικών Δράσεων Κοινωνικής Ένταξης για Ευάλωτες Ομάδες (ΤΟΠ-ΕΚΟ)		*	*	Με την εφαρμογή Τοπικών Δράσεων Κοινωνικής Ένταξης για Ευάλωτες Ομάδες (ΤΟΠ-ΕΚΟ) ενεργοποιούνται οι τοπικοί φορείς για την εξασφάλιση της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης για ανέργους που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, ώστε οι ωφελούμενοι-άνεργοι, να είναι σε θέση να: <ul style="list-style-type: none"> ◦ τοποθετηθούν σε θέσεις εργασίας υφιστάμενων επιχειρήσεων, ◦ ιδρύσουν επιχειρήσεις που θα αξιοποιούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής τους, ◦ αποκτήσουν τις προϋποθέσεις για να επιδοτηθούν/επιχορηγηθούν από άλλα επενδυτικά προγράμματα, ◦ αποκτήσουν δεξιότητες που θα καλύψουν τις πραγματικές και διαπιστωμένες ανάγκες των τοπικών επιχειρήσεων που θα τους προσλάβουν. Οι δράσεις καλύπτουν όλη τη χώρα και υλοποιούνται

Μέτρα πολιτικής	Εθνικό Επίπεδο	Περιφερειακό Επίπεδο	Τοπικό Επίπεδο	Παρατηρήσεις
				σε τοπικό επίπεδο από Αναπτυξιακές Συμπράξεις, οι οποίες λειτουργούν με τη μορφή αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας με τη συμμετοχή δημόσιων και ιδιωτικών φορέων.
Προγράμματα Κοινωνικού Έργου		*	*	<p>Τα προγράμματα κοινωνικού χαρακτήρα έχουν τοπικό χαρακτήρα και υλοποιούνται σε συνέργεια με φορείς της κοινωνίας των πολιτών.</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ προσωπικές κοινωνικές υπηρεσίες όπως κατ' οίκον κοινωνική μέριμνα και φροντίδα ηλικιωμένων, ΑμεΑ κλπ ⇒ κοινωνικές δράσεις όπως κοινωνικά παντοπωλεία, συλλογή και διάθεση χρησιμοποιημένου ρουχισμού, ⇒ δράσεις για παιδιά και νέους, εξωσχολικά προγράμματα για μαθητές και παιδιά, οδική ασφάλεια μαθητών, σίτιση σε ολοήμερα σχολεία φτωχών περιοχών, ⇒ έκτακτες ανάγκες πολιτικής προστασίας, κ.α.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΚΜ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ

2.1 Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΕ 2020

Η Στρατηγική ΕΕ 2020 για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη [βλ.COM(2010) 2020/ 3.3.2010] αποτελεί το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την περίοδο 2010-2020, που θέτει τρεις (3) αλληλοενισχυόμενες προτεραιότητες:

- Έξυπνη ανάπτυξη (ανάπτυξη μιας οικονομίας βασιζόμενης στη γνώση και την καινοτομία)
- Διατηρήσιμη ανάπτυξη (προώθηση μιας πιο αποδοτικής στη χρήση πόρων, πιο πράσινης και πιο ανταγωνιστικής οικονομίας)
- Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς: μια οικονομία με υψηλή απασχόληση που θα επιτυγχάνει κοινωνική και εδαφική συνοχή).

Βασικοί Στόχοι της εν λόγω Στρατηγικής έχουν ορισθεί:

- Το ποσοστό απασχόλησης του πληθυσμού ηλικίας 20-64 ετών πρέπει να αυξηθεί σε τουλάχιστον 75%, μεταξύ άλλων μέσω της μεγαλύτερης συμμετοχής των γυναικών, των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας και της καλύτερης ενσωμάτωσης των μεταναστών στο εργατικό δυναμικό
- 3% του ΑΕΠ της ΕΕ πρέπει να επενδύεται σε E&A
- Οι στόχοι του «20/20/20» ως προς το κλίμα/την ενέργεια πρέπει να έχουν επιτευχθεί (περιλαμβανομένης της αύξησης σε 30% του ποσοστού μείωσης των εκπομπών εφόσον οι συνθήκες το επιτρέπουν)
- Το ποσοστό σχολικής διαρροής πρέπει να είναι μικρότερο από 10% και τουλάχιστον 40% των νέων πρέπει να έχουν πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Ο αριθμός των Ευρωπαίων που ζουν κάτω από τα εθνικά όρια φτώχειας πρέπει να μειωθεί κατά 20 εκατομμύρια πολίτες.

Ως Θεματικοί Στόχοι της Στρατηγικής έχουν ορισθεί:

1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας
2. Ενίσχυση της πρόσβασης, χρήσης και ποιότητας, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών
3. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ), και της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών (για το ΕΤΘΑ)

4. Ενίσχυση της μετάβασης προς την οικονομία χαμηλών εκπομπών ρύπων σε όλους τους τομείς
5. Προώθηση της προσαρμογής στις κλιματικές αλλαγές, της πρόληψης και της διαχείρισης του κινδύνου
6. Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων
7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και απομάκρυνση των σημείων συμφόρησης σε σημαντικά δίκτυα υποδομών
8. Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων
9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας
10. Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και στη δια βίου μάθηση
11. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή προωθεί επτά (7) Εμβληματικές Πρωτοβουλίες που θα ενεργήσουν ως καταλύτες για την επίτευξη προόδου σε κάθε Βασικό Στόχο:

- «Ένωση Καινοτομίας», για τη βελτίωση των συνθηκών-πλαίσιο και της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για την έρευνα και καινοτομία ώστε να εξασφαλισθεί ότι οι καινοτόμες ιδέες θα μπορέσουν να μετατραπούν σε προϊόντα και υπηρεσίες που θα δημιουργήσουν ανάπτυξη και θέσεις εργασίας.

- «Νεολαία σε Κίνηση», για την ενίσχυση των επιδόσεων των εκπαιδευτικών συστημάτων και τη διευκόλυνση της εισόδου των νέων στην αγορά εργασίας

- «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη», για την επίσπευση της ανάπτυξης των υπηρεσιών πρόσβασης στο Διαδίκτυο υψηλής ταχύτητας και την άντληση οφελών από μια ψηφιακή ενιαία αγορά για νοικοκυριά και επιχειρήσεις.

- «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους», για την αποσύνδεση της οικονομικής ανάπτυξης από τη χρήση των πόρων, τη στήριξη της μετάβασης σε οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, την αύξηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τον εκσυγχρονισμό του τομέα των μεταφορών και την ενθάρρυνση της ενεργειακής αποδοτικότητας

- «Μια βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης», για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ιδίως για τις ΜΜΕ, και τη στήριξη της ανάπτυξης μιας ισχυρής και βιώσιμης βιομηχανικής βάσης, ικανής να ασκεί ανταγωνισμό σε παγκόσμιο επίπεδο

- «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας», για τον εκσυγχρονισμό των αγορών εργασίας και την παροχή δυνατοτήτων στους πολίτες μέσω της δια βίου ανάπτυξης δεξιοτήτων με σκοπό την αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας και την καλύτερη αντιστοίχιση προσφοράς και ζήτησης στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων και μέσω της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού

- «Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για την καταπολέμηση της Φτώχειας», για τη διασφάλιση της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, ώστε να εξαπλωθούν ευρέως τα οφέλη της ανάπτυξης και της απασχόλησης και τα άτομα που ζουν σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού να αποκτήσουν τα μέσα αξιοπρεπούς διαβίωσης και να συμμετάσχουν ενεργά στην κοινωνία.

Η ανάλυση της Στρατηγικής επιβεβαιώνει την ενίσχυση του πεδίου της κοινωνικής ένταξης στο νέο επιχειρησιακό περιβάλλον λειτουργίας της Ένωσης, καθώς η καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού αποτελεί τον Βασικό Στόχο 5 (μείωση του αριθμού των φτωχών κατά 20 εκ.), αποτελεί τον Θεματικό Στόχο 9 (Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας), προωθείται μέσω της Εμβληματικής Πρωτοβουλίας 7 («Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για την καταπολέμηση της Φτώχειας»).

Οι βασικές παρεμβάσεις για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης ευπαθών ομάδων της περιόδου 2010-2013 εντοπίζονται στα ακόλουθα επίπεδα: καταπολέμηση του σκληρού πυρήνα της φτώχειας, ανάπτυξη της κοινωνικής καινοτομίας, ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, μείωση της σχολικής διαρροής, ανάπτυξη των κοινωνικών επενδύσεων, κοινωνική προστασία των παιδιών, πρόσβαση σε βασικούς λογαριασμούς πληρωμών.

A. Η καταπολέμηση του σκληρού πυρήνα της φτώχειας

Η Ανακοίνωση της Επιτροπής Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού COM(2010) 758 τελικό αποτελεί την πλέον σημαντική παρέμβαση για την προώθηση του στόχου της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» περί εξόδου από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, την επόμενη δεκαετία, τουλάχιστον 20 εκατομμυρίων ανθρώπων. Ο συγκεκριμένος στόχος έχει καθορισθεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο με βάση τρεις δείκτες: το ποσοστό κινδύνου φτώχειας, το δείκτη υλικής στέρησης και το ποσοστό των ατόμων που ζουν σε νοικοκυριά με πολύ χαμηλή ένταση εργασίας.

Η Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού θέτει ένα πλαίσιο διασφάλισης της κοινωνικής και εδαφικής συνοχής, ώστε τα οφέλη της ανάπτυξης και της απασχόλησης να επιμερισθούν ευρέως σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα άτομα που βιώνουν τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό να είναι σε θέση να ζήσουν με αξιοπρέπεια και να αναλάβουν ενεργό ρόλο στην κοινωνία. Η Επιτροπή έχει προσδιορίσει τους ακόλουθους τομείς δράσης: ανάληψη δράσεων σε ολόκληρο το φάσμα πολιτικών, μεγαλύτερη και αποτελεσματικότερη χρήση των ταμείων της ΕΕ για τη στήριξη της κοινωνικής ένταξης, προώθηση της κοινωνικής καινοτομίας βάσει στοιχείων, συμπράξεις και έλεγχος του δυναμικού της κοινωνικής οικονομίας, καλύτερος συντονισμός των πολιτικών μεταξύ των Κρατών Μελών.

B. Η ανάπτυξη της κοινωνικής καινοτομίας

Η κοινωνική καινοτομία, ως υποσύνολο της έννοιας της καινοτομίας, αντιστοιχεί σε κάθε νέα στρατηγική, σύλληψη, ιδέα ή οργανωτικό/λειτουργικό μοντέλο που εξυπηρετεί βασικές ανάγκες του κοινωνικού συνόλου και αναπτύσσεται κυρίως από φορείς που επιδιώκουν κοινωνικούς σκοπούς. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ορίζει την κοινωνική καινοτομία ως μία διαδικασία «αξιοποίησης της ευρηματικότητας που έχουν οι ιδιωτικές μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, οι ενώσεις και οι κοινωνικοί επιχειρηματίες για να βρίσκουν νέους τρόπους κάλυψης εκείνων των κοινωνικών αναγκών που δεν ικανοποιούνται από την αγορά ή από τον δημόσιο τομέα» ή στην χρησιμοποίηση αυτής της ευρηματικότητας για την επίτευξη της «αλλαγής συμπεριφοράς που απαιτείται για την αντιμετώπιση των κυριότερων κοινωνικών προκλήσεων...»¹².

Η καινοτομία θεωρείται ως ένας από τους βασικούς παράγοντες για την εκπλήρωση των στόχων της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής 2020 για μία «έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη». Στο πλαίσιο αυτό, για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η επίτευξη της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής 2020 απαιτεί την εμπλοκή όλων των παραγόντων που κινούνται στο πεδίο της καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένων των φορέων «της κοινωνικής οικονομίας και των ίδιων των πολιτών (κοινωνική καινοτομία)»¹³.

Στο άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1304/2013 για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο ρητά ορίζεται «ότι το ΕΚΤ προωθεί την κοινωνική καινοτομία σε όλους τους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του, ιδιαίτερα με στόχο την δοκιμή, την αξιολόγηση και την αύξηση καινοτόμων λύσεων, μεταξύ άλλων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για την αντιμετώπιση των κοινωνικών αναγκών σε συνεργασία με τους σχετικούς εταίρους και ιδιαίτερα με τους κοινωνικούς εταίρους».

Στο δε άρθρο 10 του ως άνω Κανονισμού υπάρχει η δέσμευση για τη στήριξη της διακρατικής συνεργασίας με στόχο την προαγωγή της αμοιβαίας μάθησης, και μέσω αυτής της αύξησης της αποτελεσματικότητας των πολιτικών.

Γ. Η μείωση της σχολικής διαρροής

Τα άτομα που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο αντιμετωπίζουν αυξημένους κινδύνους ανεργίας και εγκλωβισμού σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και σε αυτό το πλαίσιο η Στρατηγική «Ευρώπη 2020» στοχεύει για το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του

¹² Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την ΕΟΚΕ και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Εμβληματική πρωτοβουλία στο πλαίσιο της Στρατηγικής Ευρώπη 2020 – Ένωση Καινοτομίας», COM (2010) 546 τελικό / 6.10.2010, σελ. 25-26.

¹³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο.π., σ. 8.

σχολείου σε κάτω του 10%. Αντίστοιχα, το Συμβούλιο παρεμβαίνει και στο πεδίο της προσχολικής εκπαίδευσης (νηπιαγωγεία), προσδιορίζοντας ότι μέχρι το 2020 τουλάχιστον το 95% των παιδιών ηλικίας μεταξύ 4 ετών και της ηλικίας έναρξης της υποχρεωτικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να συμμετέχει στην προσχολική εκπαίδευση.

Με τη Σύσταση της 28ης Ιουνίου 2011 σχετικά με τις πολιτικές για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου (ΕΕ 2011/С 191/01), το Συμβούλιο καλεί τα Κράτη:

- Να εντοπίσουν τους βασικούς παράγοντες που οδηγούν στην πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου και να παρακολουθούν τα χαρακτηριστικά του φαινομένου σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
- Να εξασφαλίσουν τη θέσπιση ολοκληρωμένων στρατηγικών για την πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου πριν από το τέλος του 2012 και την εφαρμογή τους σύμφωνα με τις εθνικές προτεραιότητες και τους στόχους της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020»
- Να διασφαλίσουν ότι οι εν λόγω στρατηγικές περιλαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για τις ομάδες που αντιμετωπίζουν αυξημένο κίνδυνο πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου στα κράτη μέλη (όπως παιδιά από κοινωνικοοικονομικά μειονεκτικό περιβάλλον, παιδιά των μεταναστών και των Ρομά, καθώς και τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες),
- Να διασφαλίσουν ότι οι στρατηγικές καλύπτουν συνεκτικά τόσο τη γενική και την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, όσο και τις προκλήσεις για καθεμία εξ αυτών
- Να ενσωματώσουν μέτρα που να στηρίζουν τη μείωση των ποσοστών της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου σε σχετικές πολιτικές απευθυνόμενες στα παιδιά και τους νέους, και να συντονίσουν τις δραστηριότητες μεταξύ των διαφόρων τομέων πολιτικής
- Αναγνωρίζοντας τον βασικό ρόλο που διαδραματίζουν οι δάσκαλοι και οι καθηγητές, οι διευθυντές των σχολείων και το λοιπό εκπαιδευτικό προσωπικό, να εξασφαλίσουν τη συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών στα εν λόγω μέτρα και δραστηριότητες, ώστε να παρέχεται βοήθεια στα άτομα που αντιμετωπίζουν κίνδυνο πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, καθώς και σε όσους το έχουν ήδη εγκαταλείψει.

Δ. Η ανάπτυξη των κοινωνικών επενδύσεων

Αποτελεί πεδίο σχετικής πρωτοβουλίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο αντιμετώπισης των συνεπειών της οικονομικής κρίσης στις ευπαθείς ομάδες με ολοκληρωμένες μεταρρυθμιστικές διαδικασίες. Η Ανακοίνωση COM (2013) 83/20.2.2013 τελικό θέτει τρεις βασικές προτεραιότητες στον τομέα των κοινωνικών επενδύσεων:

- Αύξηση της βιωσιμότητας και της επάρκειας των κοινωνικών συστημάτων μέσω της απλούστευσης και της καλύτερης στόχευσής τους

- Ανάπτυξη πολιτικών ενεργοποίησης και δημιουργίας δυνατοτήτων, μέσω στοχευμένης και αποτελεσματικότερης υποστήριξης

- Προσαρμογή των κοινωνικών πολιτικών σε κρίσιμες στιγμές κατά τη διάρκεια της ζωής ενός ατόμου καθώς και πρόληψη των δυσμενών συνθηκών που μπορεί να προκύψουν αργότερα.

Πηγές χρηματοδότησης των σχετικών παρεμβάσεων προσδιορίζονται εθνικοί και υπερεθνικοί πόροι κοινωνικής ή περιφερειακής στόχευσης.

E. Η κοινωνική προστασία των παιδιών

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προχώρησε τον Φεβρουάριο του 2013 στην έκδοση της Σύστασης της 20ης Φεβρουαρίου 2013 «Επένδυση στα παιδιά – Σπάζοντας τον κύκλο της μειονεξίας», C(2013) 778 στην οποία αναγνωρίζει ότι τα παιδιά (άτομα κάτω των 18 ετών) είναι περισσότερο ευάλωτα στον κίνδυνο της φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού σε σχέση με τον συνολικό πληθυσμό σε πολλές χώρες της Ε.Ε., καλώντας τα Κράτη Μέλη να οργανώσουν και να εφαρμόσουν πολιτικές για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, προωθώντας την παιδική ευημερία μέσω πολυδιάστατων προγραμμάτων ένταξης.

Οι εθνικές πολιτικές καταπολέμησης της παιδικής φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού πρέπει να υιοθετήσουν τρεις (3) Πυλώνες:

Ο πρώτος Πυλώνας αφορά στην «Πρόσβαση σε επαρκείς πόρους» μέσω στήριξης της συμμετοχής των γονέων στην αγορά εργασίας και εξασφάλισης ενός ικανοποιητικού βιοτικού επιπέδου μέσω ενός συνδυασμού χρηματικών παροχών και κοινωνικών υπηρεσιών.

Ο δεύτερος Πυλώνας αφορά στην «Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες» μέσω της μείωσης των ανισοτήτων σε νεαρή ηλικία επενδύοντας στην προσχολική εκπαίδευση και τη φροντίδα των παιδιών, της βελτίωσης της επίδρασης των εκπαιδευτικών συστημάτων στην ισότητα των ευκαιριών, της βελτίωσης της επίδρασης των συστημάτων υγείας για την αντιμετώπιση των αναγκών των μειονεκτούντων παιδιών, της εξασφάλισης στα παιδιά ασφαλούς και κατάλληλης στέγασης και περιβάλλοντος διαβίωσης, της ενίσχυσης της στήριξης της οικογένειας και της ποιότητας των εναλλακτικών συστημάτων φροντίδας.

Ο τρίτος Πυλώνας αφορά στην «Κατοχύρωση του δικαιώματος των παιδιών στη συμμετοχή» μέσω της υποστήριξης της συμμετοχής όλων των παιδιών σε θεατρικές, ψυχαγωγικές, αθλητικές και πολιτιστικές δραστηριότητες και της θεσμοθέτησης μηχανισμών που προωθούν τη συμμετοχή των παιδιών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, οι οποίες επηρεάζουν τη ζωή τους.

2.2 ΟΙ ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ 8 ΚΑΙ 9 ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (ΠΕΠ ΚΜ)

2.2.1. Ο ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 8 ΣΤΟ ΠΕΠ ΚΜ¹⁴

Η πρόσβαση στην απασχόληση συνιστά ένα από τα κρισιμότερα κοινωνικά και οικονομικά ζητήματα της ΠΚΜ. Ο παραδοσιακά χαμηλός βαθμός απασχόλησης του ενεργού εργατικού δυναμικού της μειώθηκε δραστικά, λόγω της παρατεταμένης ύφεσης της χώρας. Η ΠΚΜ εμφανίζει δείκτη απασχόλησης γύρω στο 50% (2013), ενώ ο αντίστοιχος δείκτης της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020» ανέρχεται στο 75%. Παράλληλα, αυξήθηκε το ποσοστό της μερικής απασχόλησης και της άτυπης εργασίας. Εντονότερα αποκλεισμένοι από τον κόσμο της εργασίας είναι οι μακροχρόνια άνεργοι, το ποσοστό των οποίων στη συνολική ανεργία (πάνω από το 30% το 2013) ανέρχεται περίπου στο 70%.

Χαμηλό βαθμό πρόσβασης στην απασχόληση εμφανίζουν ορισμένες κατηγορίες του πληθυσμού, όπως οι γυναίκες, οι έχοντες χαμηλή εκπαίδευση, άστεγοι, ρομά, άτομα με αναπηρίες, μετανάστες κ.α. Τέλος, ένας άλλος παράγοντας που δυσχεραίνει την πρόσβαση στην απασχόληση σχετίζεται με την αναντιστοιχία μεταξύ του εκπαιδευτικού συστήματος και της ζήτησης στην αγορά εργασίας. Αναμφισβήτητα, το μεγαλύτερο πρόβλημα απασχόλησης στην ΠΚΜ το αντιμετωπίζουν οι νέοι, που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης ή κατάρτισης. Η ανεργία των νέων (15-24 ετών) ανήλθε το 2012 σε 60,4%.

Για όλους τους παραπάνω λόγους η ΠΚΜ θέτει τις προτεραιότητες:

- Αύξηση των ποσοστών απασχόλησης και μείωση της ανεργίας, ειδικά των νέων και των γυναικών
- Ενίσχυση των επενδύσεων για την αυτοαπασχόληση, τις μικρο-επιχειρήσεις και τη δημιουργία επιχειρήσεων
- Στήριξη της επιχειρηματικότητας και ειδικά της επιχειρηματικότητας των νέων και των γυναικών
- Συνεχής βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού
- Βελτίωση των υπηρεσιών και των προγραμμάτων για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας
- Προώθηση προγραμμάτων ενεργητικής απασχόλησης, κοινωφελούς εργασίας, τοπικών πρωτοβουλιών απασχόλησης και απόκτησης εργασιακής εμπειρίας
- Δημιουργία περιφερειακού μηχανισμού, σε σύνδεση με τον εθνικό, για την παρακολούθηση της αγοράς εργασίας.

Για την προώθησή τους θα αξιοποιηθούν, κυρίως, οι δράσεις των σχετικών τομειακών ΕΠ. Με βάση τους διαθέσιμους πόρους στο πλαίσιο του παρόντος ΕΠ προτάσσονται οι επενδυτικές προτεραιότητες του ΘΣ 8 (ΕΚΤ): 8iii και 8v.

---

¹⁴ Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, CCI 2014GR16M2OP002, σελ. 19 επ.

Μέσω των δύο αυτών επενδυτικών προτεραιοτήτων υποστηρίζονται, μεταξύ άλλων, α) δράσεις της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης οι οποίες σχετίζονται με ενίσχυση ανθρώπινου δυναμικού και β) παρεμβάσεις στο πλαίσιο Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Αστικής Ανάπτυξης.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι έως την ολοκλήρωση και την πλήρη εφαρμογή του Συστήματος Διάγνωσης των Αναγκών της Αγοράς Εργασίας σε εθνικό επίπεδο, η Περιφέρεια θα προχωρήσει σε μελέτη (τακτικά επικαιροποιούμενη) για τη διάγνωση των αναγκών της περιφερειακής αγοράς εργασίας, προκειμένου με τρόπο λειτουργικό να επιτύχει τον συστηματικό και περιοδικό προσδιορισμό των ζητούμενων αναγκών σε δεξιότητες και επαγγέλματα. Έως την υλοποίηση της ανωτέρω μελέτης και την υιοθέτησή της από τα αρμόδια όργανα της Περιφέρειας, δεν θα ενεργοποιηθεί καμία δράση εκπαίδευσης, κατάρτισης, ή ανάπτυξης δεξιοτήτων από το ΕΚΤ του ΠΕΠ στους ΘΣ 8 και 9.

ΕΠ 8iii «Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία νέων επιχειρήσεων, και ειδικά καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων καινοτόμων επιχειρήσεων

Η κατάσταση της απασχόλησης στην ΠΚΜ έχει λάβει δραματικές διαστάσεις κατά τα έτη της ύφεσης. Η συνολική απασχόληση βρίσκεται σε πτωτική πορεία, με συνέπεια την αύξηση της ανεργίας. Σημειώνεται, ότι η ανεργία πλήττει σημαντικά νέες ομάδες, όπως είναι οι ελευθέριοι επαγγελματίες και οι ιδιοκτήτες μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Από την άλλη, η πτώση των επενδύσεων συνεπάγεται περαιτέρω επιδείνωση της κατάστασης. Συνεπώς, στο πλαίσιο του ΕΣ 8iii1 Αύξηση αριθμού νέων, πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων καινοτόμων επιχειρήσεων, για την αναστροφή της πορείας αυτής απαιτούνται παρεμβάσεις για την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας στους τομείς της αυτοαπασχόλησης και των μικρών επιχειρήσεων, με αξιοποίηση νέων, καινοτόμων ιδεών. Στη βάση αυτή, θα υλοποιηθούν, ενδεικτικά, δράσεις που αφορούν:

- Στην ευαισθητοποίηση, ενθάρρυνση και παροχή συμβουλών ίδρυσης μικρών επιχειρήσεων, για την υλοποίηση καινοτόμων ιδεών.
- Σε προγράμματα εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα (π.χ. οργάνωση και διοίκηση, εκπόνηση Business plan, μάρκετινγκ, χρηματοδότηση, οικονομική επιχειρηματικότητα).
- Στην παροχή pre start and coaching υποστήριξης νέων επιχειρηματιών. Στην παροχή κινήτρων για ανάπτυξη καινοτόμων επιχειρηματικών ιδεών.

Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν μέσω της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας θα υποστηρίξουν τη στόχευση της περιφερειακής στρατηγικής RIS3 για την έξυπνη εξειδίκευση με γνώμονα τη διατήρηση και ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου της Περιφέρειας που διαθέτει ή μπορεί να αναπτύξει καινοτομικά χαρακτηριστικά, στο πλαίσιο του στρατηγικού

πυλώνα «Ενδυνάμωση ανθρώπινου κεφαλαίου στην κατεύθυνση της καινοτομίας – γνώσης βασισμένη στις ανάγκες της αγοράς».

ΕΠ 8ν «Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές»

Η οικονομία της ΠΚΜ βρίσκεται σε φάση έντονης διαρθρωτικής προσαρμογής. Λόγω της κρίσης, ορισμένοι κλάδοι όπως του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, των κατασκευών, της παραδοσιακής μεταποίησης, των καταναλωτικών και προσωπικών υπηρεσιών συρρικνώθηκαν δραστικά. Από την άλλη, η τεχνολογική εξέλιξη και η προσπάθεια για αλλαγή του παραγωγικού προτύπου της ΠΚΜ, με ενδυνάμωση και περαιτέρω ανάπτυξη των κλάδων που προτείνει η RIS3, καθιστά αναγκαία την προσαρμογή στα νέα διαρθρωτικά δεδομένα τόσο των επιχειρηματικών στρατηγικών όσο και των εργαζομένων. Βασική επιδίωξη της συγκεκριμένης προτεραιότητας αποτελεί η στήριξη των επιχειρήσεων και των εργαζομένων έτσι ώστε να μεταβούν στα νέα δεδομένα της εποχής, μέσω παρεμβάσεων αναδιάρθρωσης επιχειρήσεων και ενίσχυσης δεξιοτήτων των εργαζομένων που θα συμβάλλουν στην προσαρμογή των επιχειρήσεων στην αλλαγή. Ειδικότερα, η ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εργαζομένων, θα υποστηρίξει τον αναπροσανατολισμό των επιχειρήσεων προς νέες αγορές, τη βελτίωση της οργάνωσης της εργασίας και της παραγωγής με επικέντρωση σε τομείς με αναπτυξιακή προοπτική και υψηλή προστιθέμενη αξία.

Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο του ΕΣ 8ν1, για τις αναγκαίες προσαρμογές στο εξωτερικό περιβάλλον των επιχειρήσεων προωθούνται δράσεις όπως:

- Η παροχή συμβουλών σε ΜΜΕ από ομάδες ειδικών συμβούλων επιχειρήσεων σε θέματα όπως διαχείριση καινοτομίας και τεχνολογίας, διεθνοποίησης, συνεργασίας και δικτύωσης, χρηματοδότησης, μάρκετινγκ, κ.α.
- Η (δια βίου) κατάρτιση και εκπαίδευση των εργαζομένων των ΜΜΕ στις νέες τεχνολογίες και στις ΤΠΕ.
- Πιστοποίηση γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων βάσει αναγνωρισμένων προτύπων.
- Η ενημέρωση/εκπαίδευση των επιχειρηματιών για τις αναγκαίες διορθωτικές και τεχνολογικές προσαρμογές.

Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν μέσω της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας θα υποστηρίξουν τη στόχευση της περιφερειακής στρατηγικής RIS3 για την έξυπνη εξειδίκευση με γνώμονα τη διατήρηση και ενδυνάμωση του ανθρώπινου κεφαλαίου της Περιφέρειας που διαθέτει ή μπορεί να αναπτύξει καινοτομικά χαρακτηριστικά, στο πλαίσιο του στρατηγικού πυλώνα «Ενδυνάμωση ανθρώπινου κεφαλαίου στην κατεύθυνση της καινοτομίας – γνώσης βασισμένη στις ανάγκες της αγοράς».

Συνολικά, οι ενέργειες που θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΚΤ για το θεματικό στόχο 8 ανέρχονται σε 12.243.175 ευρώ.

2.2.2. Ο ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 9 ΣΤΟ ΠΕΠ ΚΜ¹⁵

Στην ΠΚΜ, λόγω της οικονομικής κρίσης, αυξήθηκε ο αριθμός των ατόμων αλλά και των υποπεριοχών της που ζει κάτω από το όριο της φτώχειας (περ. 30% του πληθυσμού της ΠΚΜ). Ειδικότερα, σε επίπεδο ΠΚΜ, παρατηρείται σημαντική αύξηση του αριθμού των περιοχών που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας μεταξύ των ετών 2009 και 2012. Το 2012, όλες οι ΠΕ περιλαμβάνουν περιοχές με αυξανόμενη φτωχοποίηση.

Επιπροσθέτως, η ΠΚΜ χαρακτηρίζεται από μία άνιση κατανομή των υποδομών υγείας, όπως και της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα.

Περισσότερο θιγόμενες είναι οι υποβαθμισμένες αστικές περιοχές, οι ορεινές και οι απομακρυσμένες περιοχές. Συνεπώς, υπάρχει ανάγκη για την περαιτέρω ανάπτυξη και βελτίωση των υποδομών και εξοπλισμών στα νοσοκομεία και για την προώθηση νέων μοντέλων, όπως είναι οι «εξειδικευμένες» δομές υγείας. Παράλληλα, λόγω της οικονομικής κρίσης και της διεύρυνσης των ομάδων που πλήττονται από τη φτώχεια αυξήθηκε ο αριθμός των ατόμων χωρίς ιατροφαρμακευτική ασφάλιση.

Όσον αφορά στον κοινωνικό αποκλεισμό και διαχωρισμό, στην ΠΚΜ εντοπίζονται περιθωριοποιημένες κοινωνικές ομάδες όπως οι ρομά, οι μετανάστες και οι άστεγοι. Η ΠΚΜ είναι μία εκ των τεσσάρων περιφερειών της χώρας με τη μεγαλύτερη πληθυσμιακή συγκέντρωση οικογενειών ρομά. Οι ρομά με μόνιμη εγκατάσταση βρίσκονται, κυρίως, στη δυτική περιοχή του μητροπολιτικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης και αντιμετωπίζουν μία σειρά από προβλήματα, όπως έλλειψη εκπαίδευσης και κατάρτισης, ανεργία, στέγαση, εξαφάνιση πολλών παραδοσιακών επαγγελμάτων, αδυναμία πρόσβασης σε υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος, μη συμμετοχή στις τοπικές υποθέσεις, κ.α. Η κοινωνική ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων ομάδων θα συνέβαλλε στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των εν λόγω ομάδων, όπως και στην κοινωνική συνοχή και σταθερότητα. Τα άτομα αυτών των ομάδων θίγονται, συχνά, και από πρακτικές διακρίσεων και άνισης μεταχείρισης.

¹⁵ Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, CCI 2014GR16M2OP002, σελ. 20 επ.

Στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων δύναται να συμβάλει, μεταξύ άλλων, ο τρίτος τομέας της οικονομίας. Εκτιμάται ότι το 10% των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, με 11 εκ. θέσεις εργασίας και 5,9% του συνόλου των εργαζομένων, απασχολούνται στην Κοινωνική Οικονομία. Η ΠΚΜ υπολείπεται στα ποσοστά αυτά, υπάρχουν όμως σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης σε πολλούς τομείς. Η Δράση: «Λειτουργία Περιφερειακών Μηχανισμών Υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ.)», η οποία αποτελεί μία εκ των εμπροσθοβαρών δράσεων, θα ενεργοποιηθεί καταρχήν σε κεντρικό επίπεδο με συμμετοχή στην υλοποίηση υποχρεωτικά τοπικών/περιφερειακών φορέων δημόσιου χαρακτήρα και προκειμένου να έχει συνεκτικό και ολοκληρωμένο χαρακτήρα, ενώ η διάρκεια υλοποίησής της προσδιορίζεται μέχρι τέλους του 2016. Η Διαχειριστική Αρχή της ΠΚΜ, κατά την διάρκεια υλοποίησης της Δράσης των Περιφερειακών Μηχανισμών αναμένεται να αποκτήσει την απαραίτητη τεχνογνωσία στα θέματα Μηχανισμών Υποστήριξης της ανάπτυξης Κοιν.Σ.Επ., ΚΟΙΣΠΕ και ευρύτερων μορφών κοινωνικής επιχειρηματικότητας καθώς και εν γένει σε θέματα κοινωνικής επιχειρηματικότητας, έτσι ώστε να μπορεί να αναλάβει τη χρηματοδότηση της λειτουργίας του Περιφερειακού Μηχανισμού μετά το 2016.

Στην προσπάθεια αντιμετώπισης των σοβαρών κοινωνικών προβλημάτων, η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας έχει ενεργοποιήσει την εκπόνηση της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας. Στον ΑΠ 9B δεν θα ξεκινήσει η ενεργοποίηση και υλοποίηση δράσεων ΕΚΤ πριν την ολοκλήρωση της Περιφερειακής Στρατηγικής και την υιοθέτησή της από τα αρμόδια Όργανα της Περιφέρειας, η οποία αναμένεται μέχρι τον Μάρτιο του 2015.

Βασική φιλοσοφία της Στρατηγικής της ΠΚΜ για την Κοινωνική Ένταξη, την Καταπολέμηση της Φτώχειας και κάθε Μορφής Διακρίσεων είναι η ορθολογική ανάπτυξη ενός πλέγματος παρεμβάσεων που θα στοχεύουν αφενός στους πραγματικά φτωχότερους και μειονεκτούντες, αφετέρου στη μεγέθυνση του αντικτύπου στην αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Ειδικότερα, η Στρατηγική αυτή επιδιώκει την αντιμετώπιση των περιφερειακών αναγκών ως έχουν διαγνωσθεί και καταγραφεί και αλληλεπιδρά με τους Πυλώνες της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης που αφορούν την Πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και την Πρόσβαση σε υπηρεσίες ενεργοποίησης των ευάλωτων ομάδων και θέτει ως στόχους:

- Τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης μέσω ενεργών πολιτικών ένταξης
- Την ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων
- Την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού
- Τη βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.

Με βάση τα παραπάνω και για την κάλυψη των κενών και των αναγκών της, η ΠΚΜ επιλέγει, μεταξύ άλλων, τα εξής πεδία δράσης και προτεραιοτήτων:

- Ενίσχυση των δυνατοτήτων προώθησης στην απασχόληση των ομάδων υψηλού κινδύνου φτώχειας μέσω ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης και βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση, μέσω ποιοτικών υπηρεσιών υποστήριξης
- Επαγγελματική και επιχειρηματική συμβουλευτική και κατάρτιση
- Ενίσχυση της απασχόλησης μέσω της κοινωφελούς εργασίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας
- Βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων στην εκπαίδευση, στην απασχόληση και στην τοπική ζωή
- Περιορισμός των διακρίσεων που υφίστανται οι ευάλωτες ομάδες πληθυσμού στην εκπαιδευτική διαδικασία και στην καθημερινή τους διαβίωση
- Βελτίωση υποδομών και υπηρεσιών υγείας και κοινωνικών υποδομών σε αστικές και μειονεκτικές περιοχές και προαγωγή της πρόσβασης μειονεκτούντων ατόμων σε υπηρεσίες υγείας/πρόνοιας/κοινωνικής φροντίδας.

Όλες οι παραπάνω προτεραιότητες και δράσεις είναι απολύτως εναρμονισμένες με το στόχο της ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς της Στρατηγικής Ευρώπη 2020, καθώς και τους στόχους του ΕΠΜ. Κατά συνέπεια, επιλέγονται επενδυτικές προτεραιότητες του ΘΣ 9 για το ΕΤΠΑ: 9a και 9c και για το ΕΚΤ: 9i, 9ii, 9iii, 9iv, 9v και 9vi.

Σε περιφερειακό επίπεδο, οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις θα συνδέονται με την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και με τη Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης των Ρομά. Ειδικότερα, όσον αφορά τους νέους που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού θα υπάρξει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με τις δράσεις του τομειακού ΕΠ, στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας 8ii. Μέσω της αξιοποίησης των παραπάνω επενδυτικών προτεραιοτήτων το ΕΠ θα συμβάλει στην προώθηση των στόχων της Ευρώπη 2020, του ΕΣΠΑ, του ΕΠΜ, της στρατηγικής «Greece 2021» κ.α. Επίσης, οι επενδυτικές προτεραιότητες είναι εναρμονισμένες και με τους στόχους του Εθνικού Προγράμματος «Υγεία 2014-2020», της Κοινωνικής Πρωτοβουλίας «Social Business Initiative», της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Απασχόλησης, της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων, του Εθνικού Προγράμματος για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων, της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Επίτευξη της Ισότητας στην Αναπτυξιακή Πολιτική, κ.α. Το ΠΕΠ θα εστιάσει σε γυναίκες κάτω του ορίου της φτώχειας (άνεργες ή εργαζόμενες).

Ε.Π. 9 α «Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας»

Η ΠΚΜ διαθέτει ένα εκτεταμένο σύστημα υγείας. Υπάρχουν, όμως, ανάγκες για επέκταση και εκσυγχρονισμό υφιστάμενων μονάδων υγείας, έως ένα βαθμό και για την ολοκλήρωση των έργων που έχουν δρομολογηθεί κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013. Επίσης, παρατηρούνται ανάγκες για την απόκτηση σύγχρονου εξοπλισμού σε υφιστάμενες μονάδες. Πέραν τούτου υπάρχουν ανάγκες για τη δημιουργία νέων υποδομών για ειδικές κατηγορίες ασθενών, αλλά και για την ανάπτυξη υποδομών υγείας σε ειδικές περιοχές της υπαίθρου με περιορισμένη προσφορά. Για τους λόγους αυτούς υιοθετήθηκε ο «ΕΣ 9α1: Βελτίωση υποδομών και υπηρεσιών υγείας και κοινωνικών υποδομών σε αστικές και μειονεκτικές περιοχές και διευκόλυνση της πρόσβασης σ' αυτές ευπαθών κοινωνικών ομάδων». Μέσω των δράσεων του στόχου αναμένεται η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών καθώς και η πιο ισορροπημένη κατανομή τους.

Δυνητικά θα χρηματοδοτηθούν οι παρακάτω ενδεικτικές δράσεις στο πλαίσιο των διαθέσιμων πόρων στον εν λόγω άξονα:

- Επέκταση και αναβάθμιση υφιστάμενων δομών και υποδομών υγείας.
- Ανάπτυξη Κέντρων Ψυχικής Υγείας και μετανοσοκομειακών ξενώνων για τους ψυχικά ασθενείς.
- Υποδομές στέγασης και εκπαίδευσης, χώροι υγιεινής, one stop shops / Κέντρα Κοινότητας με διευρυμένες υπηρεσίες και κινητές μονάδες για ευπαθείς ομάδες (ρομά, κ.λπ.).
- Κέντρα φιλοξενίας (π.χ. για αστέγους, ασυνόδευτους ανηλίκους, γυναίκες θύματα βίας κ.α.).
- Ανοικτές Δομές Φιλοξενίας για μετανάστες και αιτούντες Άσυλο.
- Διαμόρφωση κτιρίων για τη στέγαση των Κέντρων Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ).
- Επέκταση και αναβάθμιση κοινωνικών υποδομών (Οικοτροφεία, Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης ΑμεΑ, Ξενώνες και οικοτροφεία παιδιών ή εφήβων ΑμεΑ).

Στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 9α1, θα υλοποιηθούν σημαντικά έργα phasing, των οποίων η υλοποίηση ξεκίνησε στο ΕΣΠΑ 2007-2013 και θα συνεχιστεί στην προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Ε.Π. 9 β «Παροχή στήριξης για κοινωνικές επιχειρήσεις»

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις, κινούμενες στον τρίτο τομέα της οικονομίας, δύνανται να προσφέρουν σημαντικές υπηρεσίες σε μία σειρά από τομείς όπως η κοινωνική πρόνοια, το

περιβάλλον, η υγεία, η εκπαίδευση, ο πολιτισμός, ο αθλητισμός, η παραγωγή παραδοσιακών και άλλων προϊόντων (π.χ. γυναικείοι συνεταιρισμοί) κ.α. Λόγω της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης έχουν δημιουργηθεί σημαντικά κενά στην προσφορά υπηρεσιών κοινωνικής υποστήριξης, τα οποία μπορούν να καλύψουν οι εν λόγω επιχειρήσεις. Επίσης, μείωση της ανεργίας μπορεί να επέλθει από τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων από ανέργους. Συνεπώς, υπάρχει ανάγκη για υποστήριξη της δράσης των κοινωνικών επιχειρήσεων, δεδομένου ότι αντιμετωπίζουν αφενός πολλά προβλήματα χρηματοδότησης, αφετέρου παρουσιάζουν ελλείμματα γνώσεων και εμπειρίας στη διοικητική οργάνωση και την επιχειρησιακή τους αποτελεσματικότητα.

Μέσω της υλοποίησης του ΕΣ 9γ1 «Προώθηση επενδύσεων επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας» αναμένεται η αύξηση της απασχόλησης και η αύξηση του αριθμού των κοινωνικών επιχειρήσεων στην Περιφέρεια.

Οι δράσεις της επενδυτικής προτεραιότητας 9c που χρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ θα υλοποιηθούν σε συντονισμό με τις δράσεις της επενδυτικής προτεραιότητας 9ν που χρηματοδοτείται από το ΕΚΤ.

Οι ενδεικτικές δράσεις της ΕΠ περιλαμβάνουν:

- Ίδρυση κοινωνικών επιχειρήσεων
- Την ενίσχυση των επενδύσεων των επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας για την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών.

ΕΠ 9i «Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης»

Η ένταξη ευπαθών κοινωνικών ομάδων, οι οποίες έχουν διευρυνθεί σημαντικά μετά την έναρξη της οικονομικής κρίσης, δύναται να αντιμετωπιστεί μέσα από μια ενεργό κοινωνική πολιτική ενσωμάτωσης στον οικονομικό και εργασιακό βίο. Μέσω του ΕΣ 9i1 Ενίσχυση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας για ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες πληθυσμού που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό αναμένεται η αύξηση των ατόμων που θα ενταχθούν στην αγορά εργασίας και στην κοινωνική διεργασία.

Με βάση τα αξιολογικά ευρήματα σχετικής έρευνας πεδίου που διενεργήθηκε στο πλαίσιο της on-going αξιολόγησης του ΕΠΑΝΑΔ 2007-2013 και τα διδάγματα της περιόδου 2007-2013, αναδεικνύεται η αναγκαιότητα περαιτέρω ενίσχυσης των γυναικών μέσω ολοκληρωμένων και στοχευμένων δράσεων που θα αποσκοπούν στην αύξηση της απασχόλησης και στην εξέλιξη της επαγγελματικής σταδιοδρομίας γυναικών που βαρύνονται με ευθύνες φροντίδας εξαρτημένων μελών. Επιπλέον, προέκυψαν συμπεράσματα αναφορικά με τη βελτίωση στον σχεδιασμό των επόμενων σχετικών δράσεων. Για τις δράσεις Εναρμόνισης και Οικογενειακής Ζωής θα διατεθούν κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 490 εκ. ευρώ δδ, εκ των οποίων 240 εκ ευρώ δ.δ. από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα. Τα Π.Ε.Π. θα

εστιάζουν σε γυναίκες κάτω του ορίου της φτώχειας (άνεργες ή εργαζόμενες), ενώ το Ε.Π. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση" θα εστιάζει την ενίσχυση του κυρίως σε γυναίκες με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα άνω του ορίου της φτώχειας, είτε εργαζόμενες με επισφαλή θέση εργασίας, είτε άνεργες.

Ενδεικτικές δράσεις:

- Ολοκληρωμένες δράσεις / παρεμβάσεις για ευπαθείς ομάδες οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν πλέγμα δράσεων (συμβουλευτική, mentoring, επαγγελματικός προσανατολισμός, απασχόληση, κατάρτιση, ευαισθητοποίηση, δημοσιότητα κλπ).
- Δράσεις προώθησης στην απασχόληση (τύπου NEE, ΝΘΕ) για ευπαθείς ομάδες.
- Στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης συνδεδεμένα με πρακτική άσκηση για ευπαθείς ομάδες σε κλάδους αιχμής της οικονομίας της Περιφέρειας/ τοπικής οικονομίας, τα οποία οδηγούν σε πιστοποίηση.
- Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών (παιδικοί / βρεφικοί / βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΔΑΠ, κλπ) για άτομα που έχουν την ευθύνη φροντίδας παιδιών σε νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό.
- Στοχευμένα μέτρα ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας και της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών.

ΕΠ 9ii «Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά».

Η ένταξη των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων στην οικονομική και κοινωνική ζωή δύναται να επιτευχθεί μόνον μέσα από μία ολοκληρωμένη πολιτική, η οποία θα αξιοποιεί παρεμβάσεις εκπαίδευσης και κατάρτισης, εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, θα προωθεί την απασχόληση καθώς και της συμμετοχής στις τοπικές υποθέσεις των εν λόγω κοινοτήτων.

Μέσω των παρεμβάσεων του ΕΣ 9ii1: Βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων κοινοτήτων στην εκπαίδευση, στην απασχόληση και στην τοπική κοινωνική ζωή αναμένεται αύξηση του πληθυσμού των ομάδων αυτών στην κοινωνικοοικονομική ζωή.

Ενδεικτικές δράσεις:

- Λειτουργία κέντρων υποδοχής αστέγων με πρόβλεψη κινητών μονάδων.
- Λειτουργία one stop shops / Κέντρων Κοινότητας περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (Ρομά, μετανάστες) με διευρυμένες υπηρεσίες και κινητές μονάδες.
- Λειτουργία χώρων Υγιεινής (Δημόσια λουτρά, κοινόχρηστοι χώροι πλυντηρίων).
- Προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και σε ενήλικες μετανάστες και ρομά εκτός δομών εκπαίδευσης.
- Προγράμματα κατάρτισης και απόκτησης δεξιοτήτων για την ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση.

- Παροχή συμβουλών και υποστήριξης για τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την εύρεση εργασίας, την αυτοαπασχόληση ή την ίδρυση επιχειρήσεων.
- Δημιουργία και Ανάπτυξη Δικτύων και Κοινωνικών Συμμαχιών για την Ευαισθητοποίηση και Ενημέρωση σε θέματα κοινωνικής ένταξης των περιθωριοποιημένων ομάδων.
- Προγράμματα για την κινητοποίηση και ενεργό συμμετοχή των ΡΟΜΑ και των μεταναστών στις διαδικασίες Τοπικής Διακυβέρνησης.

Οι δράσεις που αφορούν σε κινητές μονάδες παροχής υπηρεσιών ή/και λειτουργία χώρων υγιεινής δεν αποτελούν «αυτοτελείς» δράσεις αλλά είναι μέρος της λειτουργίας ευρύτερων δομών (π.χ. Κέντρων Κοινότητας / One stop shops) και της παροχής των υπηρεσιών αυτών προκειμένου να επιτευχθεί ολιστικός χαρακτήρας παρέμβασης.

Τα Κέντρα Κοινότητας / One Stop Shops προσφέρουν μία ευρεία γκάμα υπηρεσιών για την προώθηση στην απασχόληση και την κοινωνική ένταξη.

Ειδικότερα, μέσω της ανάπτυξης παρεμβάσεων μπορεί να οργανωθεί η κοινότητα για τοπική αναπτυξιακή και κοινωνική δράση στους τομείς της απασχόλησης, της υγείας, της εκπαίδευσης, της προώθησης της προσωπικής και κοινωνικής ευημερίας και γενικότερα της δημιουργίας έργων αρωγής και συμπαράστασης.

Ο στόχος της συγκεκριμένης δομής είναι να συγκεντρώσει ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών υπηρεσιών ώστε να αποφευχθεί η διασπορά πόρων, να επιτευχθεί η ολιστική παρέμβαση σε πολλές ευπαθείς ομάδες πληθυσμού (φτωχές οικογένειες, μετανάστες, Ρομά, κ.λ.π), καθώς επίσης και να διασυνδεθούν μέσω παραπομπών οι επιμέρους φορείς και παρεμφερείς υπηρεσίες (δημόσιες και κοινωνίας των πολιτών), υποστηρίζοντας και προωθώντας την προσέγγιση της κοινωνικής σύμπραξης.

ΕΠ 9iii «Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών»

Η καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων αποτελεί βασική αρχή του Ε.Π. Λόγω της κρίσης και της μετανάστευσης έχει διευρυνθεί ο αριθμός των ομάδων/ατόμων που είναι θύματα διακρίσεων. Για την αντιμετώπιση του φαινομένου υιοθετείται ο ΕΣ 9iii1: Περιορισμός των διακρίσεων που υφίστανται οι ευάλωτες ομάδες πληθυσμού στην εκπαιδευτική διαδικασία και στην καθημερινή τους διαβίωση.

Απώτερος σκοπός της παρέμβασης είναι η μείωση των ατόμων που υφίστανται διακρίσεις και η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Με βάση τα αξιολογικά ευρήματα σχετικής έρευνας πεδίου που διενεργήθηκε στο πλαίσιο της on-going αξιολόγησης του ΕΠΑΝΑΔ 2007-2013 και τα διδάγματα της περιόδου 2007-2013, αναδεικνύεται η αναγκαιότητα περαιτέρω ενίσχυσης των γυναικών μέσω ολοκληρωμένων και

στοχευμένων δράσεων που θα αποσκοπούν στην αύξηση της απασχόλησης και στην εξέλιξη της επαγγελματικής σταδιοδρομίας γυναικών που βαρύνονται με ευθύνες φροντίδας εξαρτημένων μελών. Επιπλέον, προέκυψαν συμπεράσματα αναφορικά με τη βελτίωση στον σχεδιασμό των επόμενων σχετικών δράσεων. Για τις δράσεις Εναρμόνισης και Οικογενειακής Ζωής θα διατεθούν κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 490 εκ. ευρώ δδ, εκ των οποίων 240 εκ ευρώ δ.δ. από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα. Τα Π.Ε.Π. θα εστιάσουν σε γυναίκες κάτω του ορίου της φτώχειας (άνεργες ή εργαζόμενες), ενώ το Ε.Π. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση" θα εστιάσει την ενίσχυση του κυρίως σε γυναίκες με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα άνω του ορίου της φτώχειας, είτε εργαζόμενες με επισφαλή θέση εργασίας, είτε άνεργες.

Οι ενδεικτικές δράσεις αφορούν σε:

- Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης για παιδιά και εφήβους με νοητική υστέρηση ή/και αναπηρίες.
- Βρεφονηπιακούς Σταθμούς Ολοκληρωμένης Φροντίδας.
- Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.
- Κέντρα Δημέρευσης ατόμων με αναπηρία.
- Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών.
- Ενέργειες ευαισθητοποίησης τοπικής κοινωνίας και φορέων.
- Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ).
- Στέγες υποστηριζόμενης διαβίωσης ΑμεΑ.
- Ξενώνες και οικοτροφεία παιδιών ή εφήβων ΑμεΑ.

Ε.Π. 9ιν «Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας»

Η οικονομική κρίση προκάλεσε την αύξηση των ατόμων, τα οποία δεν έχουν πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες και ειδικά σε υπηρεσίες υγείας. Χωρίς κοινωνική στήριξη είναι αδύνατο να υπάρξει αντιμετώπιση του προβλήματος. Συνεπώς, απαιτούνται παρεμβάσεις για υποστήριξη αυτών των ατόμων μέσω νέων δράσεων τόσο στον τομέα της υγείας όσο και στον τομέα της πρόνοιας.

Για τους παραπάνω λόγους, επιλέχθηκε ο ΕΣ 9ιν1: Προαγωγή της πρόσβασης μειονεκτούντων ατόμων σε υπηρεσίες υγείας / πρόνοιας / κοινωνικής φροντίδας.

Κύριος σκοπός των δράσεων στο πλαίσιο του ΕΣ 9ιν1 είναι η αύξηση του αριθμού των ατόμων των ευάλωτων και ευπαθών κοινωνικών ομάδων που έχουν (βελτιωμένη) πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας.

Οι δράσεις που αφορούν τον τομέα της υγείας, μέσω της εφαρμογής ενός δικτύου ολοκληρωμένης παροχής υπηρεσιών υγείας (Health Safety Net), υπηρετούν την Εθνική Στρατηγική για την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, με σκοπό την καθολική κάλυψη και ίση πρόσβαση, με ειδική μέριμνα για τους μη έχοντες ασφαλιστική ικανότητα, τους διαβιούντες κάτω από το όριο της φτώχειας και άλλες απειλούμενες από κοινωνικό αποκλεισμό ομάδες του πληθυσμού (Ν.4238/14, και λοιπές σχετικές υπουργικές αποφάσεις).

Στοχεύουν στη διατήρηση της υγείας των πολιτών σε υψηλό επίπεδο, στοιχείο που θα επιτρέπει την ενεργό συμμετοχή τους στον παραγωγικό και κοινωνικό ιστό της χώρας, ενώ η εξειδίκευση της στοχοθεσίας και η ακριβής ποσοτική και ποιοτική αποτύπωση των παρεχόμενων υπηρεσιών ήδη γίνεται από το Υπουργείο Υγείας και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας.

Προγραμματίζεται να υλοποιηθούν με την εφαρμογή συνεκτικής σειράς παρεμβάσεων, σε περιφερειακό επίπεδο, που διασφαλίζουν προς τους πολίτες υψηλού επιπέδου υπηρεσίες υγείας, με σκοπό την διατήρηση της υγείας τους σε υψηλό επίπεδο, έτσι ώστε να αποφευχθεί η τυχόν επιδείνωση των δεικτών υγείας των πολιτών ως αποτέλεσμα της κρίσης, καθώς και την υποστήριξη/ενίσχυση του συστήματος παροχής των υπηρεσιών ΠΦΥ σε περιοχές όπου εντοπίζονται θύλακες φτώχειας (υψηλή ανεργία, αγροτικές, ορεινές και απομακρυσμένες περιοχές, κ.α), συμβάλλοντας άμεσα στην εθνική στρατηγική για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις ταξινομούνται ενδεικτικά στις κάτωθι ενότητες:

- Δράσεις παροχής υπηρεσιών στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας για ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού στη βάση μοναδιαίου κόστους.
- Ολοκλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Επιτρόπου Απασχόλησης και του Υπουργού Υγείας για τα έτη 2014-15 και υλοποίηση καινοτόμων δράσεων ή πιλοτικών προγραμμάτων σε τοπικό επίπεδο για την αντιμετώπιση νέων αναδυόμενων αναγκών.
- Δημιουργία δικτύου Μονάδων Οικογενειακής Ιατρικής (Family Health Units).
- Ενδυνάμωση των Κέντρων Υγείας στις αγροτικές περιοχές, αναδιοργάνωση των μονάδων υγείας του ΠΕΔΥ (πρώην μονάδες υγείας του ΕΟΠΥΥ/ΙΚΑ) και συντονισμός της παροχής υπηρεσιών υγείας μεταξύ της πρωτοβάθμιας και της νοσοκομειακής φροντίδας υγείας, μέσω της απόκτησης γνώσεων και ενίσχυσης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού.

Όσον αφορά στον τομέα της πρόνοιας, στόχος είναι οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν να ενισχύσουν τις έννοιες της κοινωνικής φροντίδας και προστασίας των ατόμων ευπαθών ομάδων πληθυσμού.

Ενδεικτικές δράσεις:

- Υποστήριξη λειτουργίας Ανοικτών Δομών Φιλοξενίας για μετανάστες - αιτούντες άσυλο – αιτούντες διεθνούς προστασίας (οι σχετικές δράσεις θα καλύπτουν υπηρεσίες που προωθούν την απασχολησιμότητα και κοινωνική ένταξη των ωφελουμένων, όπως ενδεικτικά συμβουλευτική, νομική υποστήριξη, μετάφραση/διερμηνεία, όχι όμως λειτουργικά κόστη).
- Λειτουργία Δικτύου Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, φαρμακεία, ιατρεία κλπ).
- Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων.
- Δράσεις επιμόρφωσης και κατάρτισης προσωπικού που απασχολούνται σε δομές / υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και πρόνοιας.
- Δράσεις αποϊδρυματοποίησης παιδιών.
- Προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού σε τοπικό επίπεδο.
- Καθιέρωση Ολοκληρωμένου Συστήματος Κοινωνικής Προστασίας, το οποίο θα λειτουργεί ως Ολοκληρωμένο δίκτυο Παροχής Υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας με διασύνδεση όλων των κοινωνικών υπηρεσιών και φορέων παροχής κοινωνικής προστασίας, δημοσίου, ιδιωτικού, εθελοντικού, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα.
- Προγράμματα Επανακατάρτισης Στελεχών και επαγγελματιών Κοινωνικής Φροντίδας.
- Διαπολιτισμική Μεσολάβηση σε Νοσοκομεία.

Ε.Π. 9ν «Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση»

Στο πλαίσιο της παρούσας επενδυτικής προτεραιότητας υιοθετείται ο ΕΣ 9ν1: Αξιοποίηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για την ένταξη στην αγορά εργασίας ευαίσθητων ομάδων του πληθυσμού. Οι δράσεις του στόχου αυτού είναι συμπληρωματικές και ενισχυτικές των δράσεων που περιλαμβάνονται στην επενδυτική προτεραιότητα 9γ του ΕΤΠΑ.

Οι παρεμβάσεις στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας έχουν ως κύριο στόχο την ενίσχυση των δυνατοτήτων απασχόλησης για άτομα των ευπαθών ομάδων πληθυσμού σε περιφερειακό επίπεδο.

Η κοινωνική επιχειρηματικότητα που θα αναπτυχθεί μπορεί να αφορά σε διάφορους τομείς της οικονομίας και να σχετίζονται τόσο με προϊόντα όσο και με παροχή υπηρεσιών.

Οι ενδεικτικές δράσεις του ΕΣ είναι:

- Ενημέρωση, κινητοποίηση, υποστήριξη για την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων / μεταφορά καλών πρακτικών.
- Δράσεις δικτύωσης Επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας.
- Στήριξη για ανάπτυξη καινοτόμων συστάδων επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας (clusters).

- Ενίσχυση υφιστάμενων και δημιουργία νέων ΚΟΙ.Σ.Π.Ε. (π.χ. για προώθηση της Ψυχικής Υγείας).
- Κατάρτιση στελεχών κοινωνικών επιχειρήσεων.

Ε.Π. 9νι «Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων»

Ο 9νι1: Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις τοπικού ή περιφερειακού χαρακτήρα για ενδογενή τοπική ανάπτυξη και άρση των τοπικών ανισοτήτων και αδυναμιών θα χρηματοδοτηθεί κοινωνικές δράσεις στο πλαίσιο ολοκληρωμένων πολυθεματικών παρεμβάσεων σε συνδυασμό με τις παρεμβάσεις από το ΕΤΠΑ με έμφαση στην κάλυψη αναγκών των τοπικών κοινοτήτων και στην ενίσχυση της ενδογενούς τοπικής ανάπτυξης.

Ενδεικτικές δράσεις

- Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις σε μειονεκτικές περιοχές, με ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών με σκοπό την προώθηση της ενεργού ένταξης, με την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας

Συνολικά, για το θεματικό στόχο 9, οι ενέργειες που θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΚΤ ανέρχονται σε 148.792.475 €, ενώ οι ενέργειες που θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ ανέρχονται σε 30.564.604 €.

2.3 ΑΛΛΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ

2.3.1. ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΥΛΟΥ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΈΝΤΑΞΗΣ

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 516/2014 γενικός στόχος του Ταμείου είναι να συμβάλει στην αποτελεσματική διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, καθώς και στην εφαρμογή, την ενίσχυση και την ανάπτυξη της κοινής πολιτικής ασύλου, της επικουρικής προστασίας και της προσωρινής προστασίας και της κοινής μεταναστευτικής πολιτικής, με απόλυτο σεβασμό των δικαιωμάτων και των αρχών που κατοχυρώνονται στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο πλαίσιο του γενικού στόχου του, το Ταμείο συνεισφέρει στους ακόλουθους κοινούς ειδικούς στόχους:

- α) την ενίσχυση και ανάπτυξη όλων των πτυχών του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου, συμπεριλαμβανομένης της εξωτερικής του διάστασης·

β) στήριξη της νόμιμης μετανάστευσης προς τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις οικονομικές και κοινωνικές τους ανάγκες όπως οι ανάγκες της αγοράς εργασίας, με παράλληλη διασφάλιση της ακεραιότητας των συστημάτων μετανάστευσης των κρατών μελών, και προώθηση της αποτελεσματικής ένταξης υπηκόων τρίτων χωρών·

γ) την ανάπτυξη στα κράτη μέλη, που συμβάλλουν στην καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης, δίκαιων και αποτελεσματικών στρατηγικών επιστροφής, με έμφαση στον διατηρήσιμο χαρακτήρα της επιστροφής και την αποτελεσματική επανεισδοχή στις χώρες καταγωγής και διέλευσης·

δ) τη μεγαλύτερη αλληλεγγύη και κατανομή ευθυνών μεταξύ των κρατών μελών, ιδίως προς τα κράτη μέλη που πλήττονται περισσότερο από τις εισροές μεταναστών και αιτούντων άσυλο, μεταξύ άλλων μέσω πρακτικής συνεργασίας.

Το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης έχει συνολικό προϋπολογισμό ύψους 3,1 δισ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020. Τουλάχιστον το 20% των 2,4 δισ. ευρώ που τα κράτη μέλη θα αντλήσουν από το Ταμείο αυτό (3,1 δισ. ευρώ μείον 746 εκατ. για τα προγράμματα της ΕΕ και άλλες δράσεις) θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για τη λήψη μέτρων που θα στηρίξουν τη νόμιμη μετανάστευση και θα προωθήσουν την αποτελεσματική ένταξη των μεταναστών στην κοινωνία. Τα κράτη μέλη θα υποχρεώνονται να δαπανήσουν επιπλέον ποσοστό της τάξης του τουλάχιστον 20% των κονδυλίων για μέτρα που αφορούν το άσυλο.

Οι χώρες της ΕΕ θα πρέπει να παρέχουν λεπτομερείς εξηγήσεις, αν θέλουν να διατηρήσουν τις δαπάνες κάτω από αυτά τα ποσοστά. Τα κράτη που αντιμετωπίζουν «διαρθρωτικές ελλείψεις στον τομέα της στέγασης, των υποδομών και των υπηρεσιών» δεν θα μπορούν να διαθέσουν λιγότερους πόρους στον τομέα του ασύλου.

Τα κράτη μέλη που δέχονται αιτούντες άσυλο μέσω του προγράμματος επανεγκατάστασης θα εισπράττουν κατ' αποκοπή ποσό 6.000 ευρώ για κάθε πρόσωπο που επανεγκαθίσταται. Το ποσό αυτό μπορεί να αυξηθεί στις 10.000 ευρώ για τα ευάλωτα πρόσωπα ή αυτά που προέρχονται από τους τομείς προτεραιότητας (όπως η Συρία ή η Ουκρανία).

Η Ελλάδα αναμένεται να λάβει για την περίοδο 2014-2020, περίπου 259,3 εκατ. ευρώ από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης.

2.3.2. ΤΑΜΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 515/2014 ο γενικός στόχος του παρόντος μέσου είναι να συμβάλει στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ασφάλειας στην Ένωση, διευκολύνοντας παράλληλα τις νόμιμες μετακινήσεις, μέσω ενός ομοιόμορφου και υψηλού επιπέδου ελέγχου στα εξωτερικά σύνορα και της αποτελεσματικής διαχείρισης των θεωρήσεων Σένγκεν,

σύμφωνα με τη δέσμευση της Ένωσης στις θεμελιώδεις ελευθερίες και στα ανθρώπινα δικαιώματα. Στο πλαίσιο του γενικού στόχου, το μέσο συμβάλλει —σε συμφωνία με τις προτεραιότητες που καθορίζονται στις σχετικές στρατηγικές της Ένωσης, τα προγράμματα, τις εκτιμήσεις απειλών και τις εκτιμήσεις κινδύνων της Ένωσης— στην επίτευξη των ακόλουθων ειδικών στόχων:

α)τη στήριξη μιας κοινής πολιτικής θεωρήσεων για τη διευκόλυνση της νόμιμης κυκλοφορίας, την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών σε όσους ζητούν θεώρηση διαβατηρίου, τη διασφάλιση ίσης μεταχείρισης των υπηκόων τρίτων χωρών και την αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης·

β)τη στήριξη της ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων, μεταξύ άλλων προωθώντας περαιτέρω την εναρμόνιση των μέτρων που συνδέονται με τη διαχείριση των συνόρων σύμφωνα με τα κοινά πρότυπα της Ένωσης και μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ των κρατών μελών και του Οργανισμού Frontex, για να εξασφαλιστεί, αφενός, ομοιόμορφο και υψηλό επίπεδο ελέγχου και προστασίας των εξωτερικών συνόρων, μέσω και της αντιμετώπισης της παράνομης μετανάστευσης και, αφετέρου, η ομαλή διέλευση των εξωτερικών συνόρων, σύμφωνα με το κεκτημένο του Σένγκεν, διασφαλίζοντας παράλληλα στα άτομα που χρήζουν διεθνούς προστασίας πρόσβαση σε αυτή, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που υπέχουν τα κράτη μέλη στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένης της αρχής της μη επαναπροώθησης.

Το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας, που θα λάβει 2,8 δισ. ευρώ τα επόμενα επτά χρόνια (2014-2020), θα χρηματοδοτήσει τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων και των θεωρήσεων. Θα χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή των υποδομών που απαιτούνται στα σημεία διέλευσης των συνόρων και για την επιτήρηση των συνόρων, τα συστήματα πληροφορικής που είναι απαραίτητα στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Επιτήρησης των Συνόρων (EUROSUR), καθώς και για δράσεις που θα διευκολύνουν την αποτελεσματική διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, την επεξεργασία των αιτήσεων θεώρησης εισόδου και την προξενική συνεργασία.

Το μέσο για τη χρηματοδοτική στήριξη της αστυνομικής συνεργασίας, καθώς και της πρόληψης και καταπολέμησης της εγκληματικότητας θα παράσχει χρηματοδότηση ύψους 1 δισ. ευρώ για τα επόμενα επτά χρόνια. Τα κονδύλια θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν κυρίως για την πρόληψη, την καταπολέμηση της διασυνοριακής, σοβαρής και οργανωμένης εγκληματικότητας, συμπεριλαμβανομένης της τρομοκρατίας, και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η Ελλάδα αναμένεται να λάβει για την περίοδο 2014-2020, περίπου 166,8 εκατ. ευρώ από το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας-Σύνορα, καθώς και 20,4 εκατ. ευρώ από το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας-Αστυνομία).

2.3.3. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ (EASI)

Ο συνολικός προϋπολογισμός του προγράμματος για την περίοδο 2014-2020 ανέρχεται σε 919.469.000 ευρώ, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1296/2013.

2.3.3.1. Ο ΑΞΟΝΑΣ PROGRESS ΤΗΣ EASI υποστηρίζει την ΕΕ και τα κράτη μέλη στη βελτίωση των πολιτικών σε τρεις θεματικές ενότητες:

- Στην απασχόληση, ιδίως για την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων.
- Στην κοινωνική προστασία, στην κοινωνική ένταξη και στη μείωση και πρόληψη της φτώχειας.
- Στις συνθήκες εργασίας.

Οι στόχοι του αφορούν:

- Την ανάπτυξη και διάδοση υψηλής ποιότητας συγκριτικών αναλυτικών γνώσεων.
- Τη διευκόλυνση της αποτελεσματικής και χωρίς αποκλεισμούς ανταλλαγής πληροφοριών, της αμοιβαίας μάθησης και του διαλόγου.
- Την πρόβλεψη χρηματοδοτικής στήριξης για την πιλοτική εφαρμογή καινοτομιών στις κοινωνικές πολιτικές και στις πολιτικές για την αγορά εργασίας.
- Την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης των οργανώσεων για την ενδυνάμωση της διοικητικής τους ικανότητας να αναπτύσσουν, προωθούν και υποστηρίζουν την εφαρμογή των μέσων και

Ο άξονας PROGRESS της Easi είναι ανοικτός σε όλους τους δημόσιους ή / και ιδιωτικούς φορείς, παράγοντες και οργανισμοί, και ιδίως:

- Στις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές.
- Στις υπηρεσίες απασχόλησης.
- Σε φορείς που διαθέτουν ειδική τεχνογνωσία σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ.
- Στους κοινωνικούς εταίρους.
- Σε μη-κυβερνητικές οργανώσεις.
- Σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ερευνητικά ιδρύματα.

- Σε εμπειρογνώμονες στην αξιολόγηση και στην αξιολόγηση των επιπτώσεως.
- Σε εθνικές στατιστικές υπηρεσίες.
- Στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Χρηματοδότηση του άξονα PROGRESS: 61% του συνολικού προϋπολογισμού Easi. Μεταξύ 15 και 20% της ποσόστωσης αυτής θα αφορά σε πιλοτικές δράσεις κοινωνικής πολιτικής, με στόχο την ανάπτυξη του δυναμικού για την αύξηση της απασχόλησης και της κοινωνικής καινοτομίας.

2.3.3.2. Ο ΑΞΟΝΑΣ EURES ΤΗΣ EASI

Ο στόχος αυτού του άξονα είναι η ενίσχυση του δικτύου EURES, ένα ευρωπαϊκό δίκτυο για την επαγγελματική κινητικότητα που παρέχει πληροφορίες, καθοδήγηση και υπηρεσίες πρόσληψης / τοποθέτησης υπηρεσίες σε εργοδότες, άτομα που αναζητούν εργασία και κάθε πολίτη που επιθυμεί να επωφεληθεί από την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων.

Ο άξονας EURES καλύπτει τρεις θεματικές ενότητες:

- Τη διαφάνεια των κενών θέσεων εργασίας, των αιτήσεων για εργασία και οποιαδήποτε σχετική πληροφορία για τους αιτούντες και τους εργοδότες.
- Την ανάπτυξη των υπηρεσιών για την πρόσληψη και την τοποθέτηση εργαζομένων σε θέσεις εργασίας.
- Τις διασυνοριακές συνεργασίες.

Οι στόχοι του άξονα Eures

- Η επιβεβαίωση ότι οι κενές θέσεις εργασίας και οι εφαρμογές και οι αντίστοιχες πληροφορίες και συμβουλές, καθώς και κάθε σχετική πληροφορία, γίνονται για τους ενδεχόμενους υποψηφίους και τους εργοδότες.
- Η υποστήριξη της παροχής των υπηρεσιών EURES για την πρόσληψη και την τοποθέτηση εργαζομένων σε ποιοτικές και βιώσιμες θέσεις απασχόλησης μέσω της εκκαθάρισης των κενών θέσεων εργασίας και αιτήσεων. Η υποστήριξη αυτή θα καλύπτει όλες τις φάσεις της τοποθέτησης, από την προετοιμασία πριν από την πρόσληψη στην παροχή βοήθειας μετά την τοποθέτηση.

Ο άξονας EURES της Easi είναι ανοικτός σε:

- εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές.
- υπηρεσίες απασχόλησης.
- οργανώσεις των κοινωνικών εταίρων και άλλων ενδιαφερομένων μερών.

Χρηματοδότηση του άξονα EURES: 18% του συνολικού προϋπολογισμού Easi θα διατεθεί στον άξονα EURES.

2.3.3.3. Ο ΑΞΟΝΑΣ ΜΙΚΡΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ EASI

Ο άξονας Μικροχρηματοδοτήσεων και Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας (MF / SE) υποστηρίζει δράσεις σε δύο θεματικές ενότητες:

- Μικροπιστώσεις και μικροδάνεια για τις ευάλωτες ομάδες και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις.
- Κοινωνική επιχειρηματικότητα.

Μέχρι το 2016, οι μικροχρηματοδοτήσεις του Progress θα υπάρχουν παράλληλα με το νέο πρόγραμμα Μικροχρηματοδοτήσεων και Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας (MF / SE).

Οι στόχοι του εν λόγω άξονα αφορούν:

- Αύξηση της πρόσβασης και της διαθεσιμότητας, Μικροχρηματοδοτήσεων για ευάλωτες ομάδες που θέλουν να δημιουργήσουν ή να αναπτύξουν τις επιχειρήσεις τους και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις.
- Υποστήριξη της θεσμικής ικανότητας των παρόχων μικροπιστώσεων.
- Υποστήριξη της ανάπτυξης των επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας, κυρίως με τη διευκόλυνση της πρόσβασής τους στη χρηματοδότηση.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν χρηματοδοτεί απευθείας τους επιχειρηματίες ή κοινωνικές επιχειρήσεις, αλλά επιτρέπει μέσω επιλεγμένων παρόχων μικροπιστώσεων και επενδυτών στον τομέα των κοινωνικών επιχειρήσεων στην ΕΕ να αυξήσουν το δανεισμό.

Χρηματοδότηση του άξονα Μικροχρηματοδοτήσεων και Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας: 21% του συνολικού προϋπολογισμού Easi θα διατεθεί για Μικροχρηματοδοτήσεις και την Κοινωνική Επιχειρηματικότητα (MF / SE).

2.3.4. ΤΑΜΕΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΠΟΡΟΥΣ (TEBA)

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 223/2014, το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (TEBA) στηρίζει τις δράσεις των χωρών της ΕΕ για παροχή υλικής βοήθειας στους απόρους.

Η υλική αυτή βοήθεια συνίσταται στη διανομή τροφίμων, ρουχισμού και άλλων αναγκαίων ειδών ατομικής χρήσης, π.χ. παπούτσια, σαπούνι και σαμπουάν.

Η παροχή υλικής βοήθειας πρέπει να συνοδεύεται από μέτρα κοινωνικής ένταξης, όπως καθοδήγηση και στήριξη για να μπορέσουν τα άτομα αυτά να βγουν από τη φτώχεια.

Οι εθνικές αρχές μπορούν επίσης να στηρίζουν την παροχή μη υλικής βοήθειας προς τους απόρους, ώστε να τους βοηθούν να ενσωματωθούν καλύτερα στην κοινωνία.

Η Επιτροπή εγκρίνει τα εθνικά προγράμματα για την περίοδο 2014-2020, βάσει των οποίων οι εθνικές αρχές λαμβάνουν συγκεκριμένες αποφάσεις για τη διανομή της βοήθειας μέσω συνεργαζόμενων οργανώσεων (συνήθως, μη κυβερνητικών). Παρόμοια προσέγγιση ακολουθείται ήδη για τα ταμεία συνοχής.

Οι χώρες της ΕΕ μπορούν να επιλέγουν τόσο το είδος της βοήθειας (τρόφιμα ή βασική υλική βοήθεια, ή συνδυασμό και των δύο) που επιθυμούν να προσφέρουν ανάλογα με τις δυνατότητές τους, όσο και τον τρόπο απόκτησης και διανομής της βοήθειας.

Οι εθνικές αρχές μπορούν είτε να αγοράζουν οι ίδιες τα τρόφιμα και τα άλλα είδη και να τα προωθούν στις συνεργαζόμενες οργανώσεις, είτε να χρηματοδοτούν τις οργανώσεις για να πραγματοποιούν οι ίδιες τις αγορές των ειδών. Οι συνεργαζόμενες οργανώσεις που αγοράζουν οι ίδιες τα τρόφιμα ή άλλα είδη μπορούν είτε να τα διανέμουν απευθείας είτε να ζητούν τη βοήθεια άλλων συνεργαζόμενων οργανώσεων.

Οι συνεργαζόμενες οργανώσεις είναι κρατικοί φορείς ή μη κυβερνητικές οργανώσεις που έχουν επιλεγεί από τις εθνικές αρχές με βάση αντικειμενικά και διαφανή κριτήρια καθορισμένα σε εθνικό επίπεδο.

Σε πραγματικές τιμές, πάνω από 3,8 δισ. ευρώ θα διατεθούν στο ΤΕΒΑ για την περίοδο 2014-2020.

Η στήριξη του ΤΕΒΑ θα βοηθά τους απόρους στα πρώτα βήματα εξόδου τους από την φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Το ΤΕΒΑ θα βοηθά τους απόρους καλύπτοντας τις στοιχειώδεις ανάγκες τους, που είναι αναγκαία προϋπόθεση για να μπορέσουν αυτοί να βρουν δουλειά ή να συμμετάσχουν σε πρόγραμμα επιμόρφωσης, όπως αυτά που στηρίζει το ΕΚΤ.

2.3.5. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ (ΕΤΠ)

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση παρέχει στήριξη σε άτομα που χάνουν τη θέση εργασίας τους είτε εξαιτίας σημαντικών διαρθρωτικών αλλαγών στο παγκόσμιο εμπόριο λόγω παγκοσμιοποίησης, π.χ. όταν κλείνει μια μεγάλη επιχείρηση ή μεταφέρεται η παραγωγή σε χώρες εκτός ΕΕ, είτε εξαιτίας της παγκόσμιας οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1309/2013, ο συνολικός ετήσιος προϋπολογισμός του ΕΤΠ ανέρχεται σε 150 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2014-2020. Το ταμείο αυτό μπορεί να χρηματοδοτεί έως και το 60% του κόστους σχεδίων παροχής βοήθειας σε εργαζομένους που απολύονται, ώστε να βρουν νέα θέση εργασίας ή να δημιουργήσουν δική τους επιχείρηση.

Κατά κανόνα, το ΕΤΠ μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον στις περιπτώσεις απόλυσης άνω των 500 εργαζομένων από μία μεμονωμένη εταιρεία (περιλαμβανομένων των προμηθευτών και των παραγωγών επόμενων σταδίων) ή απόλυσης μεγάλου αριθμού εργαζομένων από έναν συγκεκριμένο κλάδο σε μία ή περισσότερες γειτονικές περιοχές.

Υπεύθυνες για τη διαχείριση και την εφαρμογή των σχεδίων που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠ είναι οι εθνικές και περιφερειακές αρχές των κρατών μελών. Κάθε σχέδιο διαρκεί 2 χρόνια.

Το ΕΤΠ μπορεί να συγχρηματοδοτεί μέτρα, όπως:

- Βοήθεια για αναζήτηση εργασίας.
- Συμβουλές σε θέματα επαγγελματικής σταδιοδρομίας.
- Εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση και επανακατάρτιση.
- Υπηρεσίες επαγγελματικής καθοδήγησης.
- Επιχειρηματικότητα και σύσταση επιχείρησης.

Μπορεί ακόμη να παρέχει επιδόματα κατάρτισης και κινητικότητας/μετεγκατάστασης, ημερήσια αποζημίωση, ή παρόμοιες μορφές στήριξης.

Το ΕΤΠ δεν συγχρηματοδοτεί μέτρα κοινωνικής προστασίας, όπως συντάξεις ή παροχές ανεργίας.

Δικαιούχοι των σχεδίων του ΕΤΠ είναι εργαζόμενοι που έχουν απολυθεί. Κατά την περίοδο 2014-2020, δικαιούχοι μπορεί να είναι αυτοαπασχολούμενοι, έκτακτοι υπάλληλοι και εργαζόμενοι ορισμένου χρόνου.

Μέχρι τα τέλη του 2017, νέοι που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή επαγγελματικής κατάρτισης σε περιοχές με υψηλή ανεργία νέων μπορούν να λάβουν στήριξη από το ΕΤΠ σε αριθμό ισοδύναμο με αυτόν των εργαζομένων που λαμβάνουν στήριξη στις περιοχές αυτές.

Τα κονδύλια του ΕΤΠ δεν μπορούν να χρησιμοποιούνται για να παραμείνει σε λειτουργία μια επιχείρηση ή για τον εκσυγχρονισμό ή τη διαρθρωτική προσαρμογή της.

Οι κανόνες που διέπουν τα κριτήρια παρέμβασης, τους επιλέξιμους δικαιούχους, τις επιλέξιμες αιτήσεις, μέτρα κ.λπ. περιλαμβάνονται στον Κανονισμό 1309/2013.

Τα διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία της ΕΕ, και ιδίως το ΕΚΤ, ακολουθούν μια μακροπρόθεσμη προσέγγιση στρατηγικού χαρακτήρα. Στόχος είναι η πρόβλεψη και διαχείριση του κοινωνικού αντικτύπου των βιομηχανικών αλλαγών, μέσα από δραστηριότητες όπως η διά βίου μάθηση.

Το ΕΤΠ παρέχει στους εργαζομένους μεμονωμένη στήριξη με περιορισμένη χρονική διάρκεια και μόνο για μία φορά.

2.3.6. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΙΣΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑ 2014 -2020

Το πρόγραμμα Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια αποτελεί συνέχεια των τριών προγραμμάτων της περιόδου 2007 - 2013: Θεμελιώδη δικαιώματα, Daphne III, και του προγράμματος Απασχόλησης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (PROGRESS), τμήματα "Καταπολέμηση των διακρίσεων και Διαφορετικότητα" και "Ισότητα των φύλων".

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1382/2013, γενικός στόχος του Προγράμματος είναι η συμβολή στην περαιτέρω ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού χώρου δικαιοσύνης βασισμένου στην

αμοιβαία αναγνώριση και την αμοιβαία εμπιστοσύνη, ιδίως μέσω της προώθησης της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές και ποινικές υποθέσεις.

Το Πρόγραμμα "Δικαιώματα, Ισότητα και Ιθαγένεια" περιλαμβάνει ως ειδικούς στόχους, μεταξύ άλλων, αφενός την προώθηση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών και την προαγωγή της συνεκτίμησης του φύλου στις διάφορες πολιτικές, και αφετέρου την πρόληψη και καταπολέμηση κάθε μορφής βίας κατά παιδιών, νέων και γυναικών, καθώς και άλλων ομάδων κινδύνου, ιδίως ομάδων που κινδυνεύουν να υποστούν βία σε στενές σχέσεις, και προστασία των θυμάτων τέτοιας μορφής βίας.

Το χρηματοδοτικό κονδύλι για την υλοποίηση του εν λόγω Προγράμματος για την περίοδο 2014 έως 2020 ανέρχεται σε 439.473.000 ευρώ.

2.3.7. URBACT III

Το URBACT III είναι ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα Εδαφικής Συνεργασίας που χρηματοδοτείται από κοινού από την Ευρωπαϊκή Ένωση (μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης) και τα κράτη μέλη και θα υλοποιηθεί κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020.

Θα επιτρέψει στις ευρωπαϊκές πόλεις να συνεργαστούν για να αναπτύξουν λύσεις για τις αστικές προκλήσεις και την ανταλλαγή καλών πρακτικών, τα διδάγματα και τις λύσεις με όλους τους φορείς που εμπλέκονται στην αστική πολιτική σε όλη την Ευρώπη.

Το πρόγραμμα θα καλύπτει το σύνολο των 28 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και τη Νορβηγία και την Ελβετία.

Για να ανταποκριθεί στις πολυάριθμες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αστικές περιοχές, οι διοικήσεις της πόλης πρέπει να βελτιώνονται συνεχώς και να οικοδομήσουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν τη βιώσιμη ολοκληρωμένη πολιτική. Αυτή η ενίσχυση της ικανότητας θα έχει θετικές επιπτώσεις για την εφαρμογή των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων κατά την περίοδο προγραμματισμού 2014-2020, όταν η αστική διάσταση της πολιτικής συνοχής θα πρέπει να ενισχυθεί. Οι πόλεις (ιδίως τις μικρές και μεσαίου μεγέθους) συχνά δεν διαθέτουν τους πόρους για να εντοπίσουν και να εφαρμόσουν ευρωπαϊκές καλές πρακτικές, ενώ το πρόβλημα επιδεινώνεται σε μια περίοδο λιτότητας. Το πρόγραμμα συνδυάζει αυτή την πρόσβαση στην τεχνογνωσία, με έμφαση στην πρακτική μεταφορά της εμπειρίας. Το URBACT III θα επιτρέψει την ανταλλαγή και τη μάθηση μεταξύ των εκλεγμένων αξιωματούχων, στελεχών και εμπλεκόμενων.

Για την επίτευξη αυτών των στόχων, URBACT III θα αναπτύξει τρεις τύπους παρεμβάσεων:

διακρατικών ανταλλαγών, την ανάπτυξη ικανοτήτων και την κεφαλαιοποίηση και τη διάδοση. Κάθε μία από αυτές τις παρεμβάσεις θα στηριχθεί στην τεχνογνωσία που αναπτύχθηκε στο URBACT-II.

Ο συνολικός επιλέξιμος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 67,8 εκατ. Ευρώ.

2.4 ANALYSE SWOT

Βασικός στόχος της Ανάλυσης SWOT είναι η καταγραφή όλων εκείνων των παραγόντων, που μπορούν να επηρεάσουν τον ορθολογικό σχεδιασμό των πυλώνων και των μέτρων πολιτικής της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη, και την Καταπολέμηση της Φτώχειας.

Η Ανάλυση SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) αποτελεί, ως διαδεδομένο μεθοδολογικό εργαλείο, ένα πρότυπο τρόπο καταγραφής των κυριοτέρων συμπερασμάτων που προκύπτουν από την ανάλυση του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος ενός «τομέα παρέμβασης». Η μέθοδος αναπτύχθηκε με στόχο την υποβοήθηση των επιχειρήσεων ως προς τον προσδιορισμό των στρατηγικών τους σε ένα κυμαινόμενο και ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Η Ανάλυση SWOT συνίσταται στις εξής τέσσερις σημαντικές παραμέτρους:

- i) Δυνατά Σημεία: Χαρακτηριστικά γνωρίσματα του τομέα παρέμβασης, τα οποία λειτουργούν υποβοηθητικά ως προς την επίτευξη των στόχων.
- ii) Αδύνατα Σημεία: Χαρακτηριστικά γνωρίσματα του τομέα παρέμβασης, τα οποία είναι επιζήμια ως προς την επίτευξη των στόχων.
- iii) Ευκαιρίες: Εξωτερικές συνθήκες που λειτουργούν υποβοηθητικά ως προς την επίτευξη των στόχων.
- iv) Απειλές: Εξωτερικές συνθήκες που λειτουργούν αρνητικά ως προς την επίτευξη των στόχων.

Οι δύο πρώτες παράμετροι (Δυνατά και Αδύνατα Σημεία) καθορίζονται από την ανάλυση του *εσωτερικού* περιβάλλοντος του τομέα παρέμβασης και αφορούν αποκλειστικά τον προσδιορισμό των πλεονεκτημάτων ή μειονεκτημάτων (αποτυπώνονται οι εξελίξεις και οι τάσεις που επικρατούν εντός του «τομέα παρέμβασης»). Αντίθετα, οι δύο τελευταίες παράμετροι (Ευκαιρίες και Απειλές) αφορούν την αξιολόγηση των *εξωτερικών* παραγόντων που συνιστούν το ευρύτερο περιβάλλον του τομέα. Τα δεδομένα του εξωτερικού περιβάλλοντος θα αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας και αξιολόγησης ως στρατηγικά αξιοποιήσιμες ευκαιρίες για τον τομέα παρέμβασης, αλλά και ως κίνδυνοι / απειλές που επιδρούν ανασχετικά στις στοχεύσεις του. Η αξιολόγηση του εξωτερικού περιβάλλοντος έχει ιδιαίτερη σημασία δεδομένου ότι η εσωτερική υποδομή του τομέα μπορεί να αξιολογηθεί μόνο

υπό το πρίσμα των ιδιαίτερων συνθηκών και προκλήσεων που ο τομέας αντιμετωπίζει στο εξωτερικό του περιβάλλον.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5: Ανάλυση SWOT - Υφιστάμενη Κατάσταση για την Κοινωνική Ένταξη και τη Φτώχεια στην Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ
<ul style="list-style-type: none"> ❑ Ύπαρξη εξειδικευμένου δυναμικού στην ΠΚΜ ❑ Ύπαρξη ενός συνεκτικού δικτύου αστικών κέντρων μεσαίου μεγέθους που μπορούν να δράσουν συμπληρωματικά με το μητροπολιτικό ρόλο (προϋποθέσεις πολυκεντρικής ανάπτυξης) ❑ Ισχυρή παρέμβαση του δημόσιου τομέα στην οργάνωση των πολιτικών ένταξης ❑ Λειτουργία κατηγοριακών προγραμμάτων επιδοματικής ενίσχυσης ❑ Σταδιακή ανάπτυξη προγραμμάτων πρόληψης και πρωτοβάθμιας κοινωνικής φροντίδας ❑ Δραστηριοποίηση των ΟΤΑ για την άσκηση πολιτικών κοινωνικής φροντίδας ❑ Εκτεταμένο δίκτυο υπηρεσιών ανοικτής φροντίδας ❑ Αποκέντρωση των Μονάδων Κοινωνικής Φροντίδας ❑ Σταδιακή επέκταση των προνοιακών πολιτικών στην ένταξη των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού μέσω ενεργητικών πολιτικών ❑ Υψηλή προσήλωση των στελεχών και επαγγελματιών του δημόσιου τομέα ❑ Λειτουργία δομών για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών (κοινωνικό παντοπωλείο, κοινωνικά μαγειρία γραφεία απασχόλησης, δημοτικά ιατρεία, κέντρα κοινωνικής στήριξης) ❑ Δραστηριοποίηση των δήμων και των τοπικών αρχών με εφαρμογή προγραμμάτων και δράσεων κοινωνικής στήριξης, προώθησης της απασχόλησης, επιμόρφωσης, κοινωνικής φροντίδας, συμβουλευτικής ❑ Συνεργασία δήμων με ΜΚΟ 	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Περιορισμένοι οικονομικοί πόροι ❑ Χαμηλό ποσοστό απασχόλησης (συνολικά, γυναικών, ηλικιωμένων) ❑ Υψηλά ποσοστά ανεργίας (συνολικά, γυναικών, νέων, μακροχρονίων) ❑ Παρουσία θυλάκων ιδιαίτερα υψηλής ανεργίας, με χωρικά ή / και θεματικά χαρακτηριστικά (π.χ. Θεσσαλονίκη, Νάουσα) ❑ Έλλειψη αναλυτικών στοιχείων για τη αναγκαία στόχευση, εργαλείων και βάσεων δεδομένων ❑ Έλλειψη εξειδικευμένου και επιστημονικού προσωπικού στις δομές ❑ Ανεπάρκεια κτιριακών και υλικών υποδομών και εξοπλισμού ❑ Καθυστερήσεις στην εφαρμογή κοινωνικών μέτρων και προγραμμάτων ❑ Έλλειψη οργάνωσης στην διοίκηση των κοινωνικών υπηρεσιών ❑ Μειωμένη δυνατότητα των τοπικών αρχών να αναπτύξουν στοχευμένες πολιτικές και δράσεις ❑ Το ισχύον σύστημα κοινωνικής προστασίας έχει περιορισμένο μόνο αντίκτυπο στην αντιμετώπιση της φτώχειας. ❑ Η στόχευση των επιδομάτων είναι ελλιπής. ❑ Η κάλυψη των φτωχότερων πολιτών είναι ανεπαρκής. ❑ Έλλειψη συνταγματικής κατοχύρωσης του δικαιώματος ένταξης ❑ Έλλειψη νομοθετικών ρυθμίσεων που θα κατοχυρώνουν δικαιώματα σε συγκεκριμένες εισοδηματικές παροχές (γενικό πρόγραμμα ελαχίστου εισοδήματος, ειδικό πρόγραμμα στήριξης ανέργων), ποιοτικές υπηρεσίες φροντίδας, υποστηρικτικές υπηρεσίες (ενεργοποίηση ανέργων για την εργασιακή τους επανένταξη) και πλεονεκτήματα

	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Καθυστερήση στην ενεργοποίηση νομοθετικών ρυθμίσεων από τους φορείς της κεντρικής διοίκησης ❑ Αδυναμία τήρησης διεθνών δεσμεύσεων και υποχρεώσεων και αξιοποίησης κατευθυντήριων αρχών και εργαλείων ❑ Αδυναμία αξιοποίησης των παρεμβάσεων της ΕΕ ❑ Αδυναμία αξιοποίησης διεθνών καλών πρακτικών ❑ Αδυναμία συντονισμού των συστημάτων πρόνοιας, υγείας, κοινωνικής ασφάλισης και προώθησης της απασχόλησης από τους φορείς της διοίκησης ❑ Έλλειψη κεντρικού επιτελικού οργάνου για τον σχεδιασμό μεταρρυθμιστικών παρεμβάσεων ❑ Αδυναμία υποστήριξης των αποκεντρωτικών παρεμβάσεων από τους ΟΤΑ ❑ Περιορισμένη ανάπτυξη μηχανισμών δικτύωσης και συνέργειας μεταξύ των φορέων παροχής υπηρεσιών
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
<ul style="list-style-type: none"> ❑ Διαθεσιμότητα πόρων στο πλαίσιο του Θ.Σ. 9 για την ενίσχυση των ευάλωτων ομάδων ❑ Χρηματοδοτήσεις από το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους, Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας, Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση και από το πρόγραμμα EaSI. ❑ Ενσωμάτωση των μεταναστευτικών ρευμάτων για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ΠΚΜ ❑ Αυξανόμενη ζήτηση για εναλλακτικές μορφές τουρισμού (οικοτουρισμός, αγροτουρισμός κ.α.) και προσβάσιμο τουρισμό («Τουρισμό για Όλους») ❑ Προώθηση της διαδικασίας εκσυγχρονισμού του Ελληνικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας στο πλαίσιο της Στρατηγικής ΕΕ 2020 ❑ Αξιοποίηση των Κοινωνικών Ρητρών των Μνημονίων 	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Εμφάνιση νέων κοινωνικών κινδύνων: υπερχρέωση, αύξηση των ποσοστών ανεργίας, αύξηση των ποσοστών ακραίας φτώχειας ❑ Δημογραφική γήρανση και επιβάρυνση ασφαλιστικού συστήματος ❑ Μετακίνηση παραγωγικών μονάδων έντασης εργασίας σε όμορες χώρες και περιφέρειες και η πιθανή αδυναμία αναδιάρθρωσης της παραγωγικής βάσης του τομέα προς κλάδους υψηλής προστιθέμενης αξίας. ❑ Μη ύπαρξη ολοκληρωμένου συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης των σχετικών δράσεων και ανατροφοδότησης του σχεδιασμού. ❑ Αδυναμία ανανέωσης των ανθρώπινων πόρων του υπάρχοντος συστήματος με εξειδικευμένα στελέχη και επαγγελματίες ❑ Αδυναμία προώθησης των Κοινωνικών Ρητρών των Μνημονίων ❑ Άμβλυση του κοινωνικού ρόλου της οικογένειας και των άτυπων δικτύων φροντίδας

<ul style="list-style-type: none"> ❑ Συνεργασία και συμβολή φορέων του δημόσιου, ιδιωτικού και εθελοντικού τομέα στον εκσυγχρονισμό του συστήματος κοινωνικής προστασίας ❑ Παρέμβαση των κοινωνικών εταίρων για την προώθηση τεχνικών ενεργητικής ένταξης ❑ Δυνατότητα αξιοποίησης πρωτοβουλιών Διεθνών Οργανισμών για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού ❑ Δυνατότητα αξιοποίησης διεθνών καλών πρακτικών ❑ Ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης	<ul style="list-style-type: none"> ❑ Επικέντρωση της μεταρρύθμισης στην δημοσιονομική βιωσιμότητα των πολιτικών κοινωνικής προστασίας / Στόχευση των παρεμβάσεων στην κάλυψη εκτάκτων αναγκών (απόλυτη φτώχεια, εγκληματικότητα, έλλειψη στέγης, παράνομη μετανάστευση) ❑ Μεταφορά διεθνούς εμπειρίας και καλών πρακτικών χωρίς την απαραίτητη προσαρμογή στις ιδιαιτερότητες της ελληνικής πραγματικότητας
---	--

2.5 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΚΜ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ

2.5.1. ΒΑΣΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ – ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

Η Περιφερειακή Στρατηγική της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας αφορά στην **ορθολογική ανάπτυξη ενός πλέγματος παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που βιώνουν, κυρίως οι ευάλωτες και ειδικές ομάδες πληθυσμού.**

Η Περιφερειακή Στρατηγική της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας αναμένεται να συμβάλλει σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για την άμβλυση των ανισοτήτων με έμφαση στις πλέον ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, στον εκσυγχρονισμό των δημόσιων πολιτικών ένταξης, με έμφαση στον ενεργητικό χαρακτήρα των μέτρων και την αναπτυξιακή διάσταση των κοινωνικών δαπανών και στην αναβάθμιση του πλαισίου συνεργασίας κράτους, κοινωνίας των πολιτών και αγοράς.

Η στρατηγική δεν περιορίζεται στην παθητική υποστήριξη των ευάλωτων ατόμων αλλά προβλέπει παρεμβάσεις ενεργητικών μέτρων, που θα ενισχύσουν ουσιαστικά τους ενδιαφερόμενους να αντιμετωπίσουν καταστάσεις ανάγκης και να επαναφέρουν την ζωή τους σε φυσιολογικό ρυθμό. Απώτερος στόχος των παρεμβάσεων είναι η σταδιακή απεξάρτηση των εξυπηρετούμενων από τις δημόσιες παροχές και η αποκατάσταση της αυτοδυναμίας των και του αυτοσεβασμού των. Για τους επωφελούμενους, που είναι ικανοί και διαθέσιμοι προς εργασία, η απεξάρτηση επιτυγχάνεται μέσω της σταδιακής επανένταξης στην αγορά εργασίας, ενώ για τους υπόλοιπους (παιδιά, ηλικιωμένοι, μη οικονομικά ενεργός πληθυσμός) η απεξάρτηση επιτυγχάνεται μέσω της κοινωνικής συμμετοχής και της διασύνδεσής τους με φορείς που παρέχουν φροντίδα κατάλληλη για τις ανάγκες τους.

Ομάδες υψηλής προτεραιότητας για την Περιφερειακή Στρατηγική της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας

Οι επωφελούμενοι της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας είναι:

- Άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές)
- Εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα
- Οροθετικοί
- Φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι
- Ανήλικοι παραβάτες

- Άνεργοι (με έμφαση στους νέους, τις γυναίκες, στους άνεργους ηλικίας 54-65 ετών, τους μακροχρόνια άνεργους, με χαμηλά προσόντα, οικονομικά ανενεργούς/ κοινωνικά αποκλεισμένους)
- Μέλη πολύτεκνων οικογενειών με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα
- Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών
- Γυναίκες, θύματα κακοποίησης
- Παιδιά, θύματα κακοποίησης
- Περιθωριοποιημένες Κοινότητες
- Μετανάστες
- ΡΟΜΑ
- Πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο
- Νοικοκυριά χωρίς κανέναν εργαζόμενο
- Άστεγοι ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από την στέγαση
- Φτωχοί Εργαζόμενοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα
- Φτωχοί Συνταξιούχοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα
- Δικαιούχοι Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος
- Ηλικιωμένοι (άνω των 65 ετών) χωρίς Ασφάλιση Υγείας

Επισημαίνεται ότι η προώθηση της κοινωνικής ένταξης, η πρόληψη και καταπολέμηση της φτώχειας και όλων των μορφών βίας και διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένης της στήριξης της οικογένειας, και της εναρμόνισης επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής ατόμων που υφίστανται πολλαπλές διακρίσεις (π.χ. γυναίκες με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις, μητέρες παιδιών με αναπηρία, μετανάστες με αναπηρία κ.λπ.) καθώς και η ένταξη της διάστασης της μη διάκρισης και της προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ στις δημόσιες πολιτικές και στην παρακολούθηση και αξιολόγηση των πολιτικών συνιστούν οριζόντιες αρχές της Περιφερειακής Στρατηγικής.

2.5.2 ΤΑ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Τα αναμενόμενα αποτελέσματα της εφαρμογής της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας είναι τα ακόλουθα:

- α) Η μείωση του αριθμού των ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού.
- β) Η μείωση του αριθμού των παιδιών που απειλούνται από τη φτώχεια
- γ) Η πρόληψη και αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού ευπαθών ομάδων πληθυσμού.
- δ) Η πολιτισμική, κοινωνική και οικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων.
- ε) Η δημιουργία νέων και υποστήριξη υφιστάμενων Κοινωνικών επιχειρήσεων στην ΠΚΜ.

στ) Η ανάσχεση των εμποδίων πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και κοινωνικές υπηρεσίες κοινής ωφέλειας

ζ) Η ανάπτυξη ενός «δικτύου κοινωνικής ασφάλειας» (social safety net) κατά του κοινωνικού αποκλεισμού, που περιλαμβάνει δυνατότητα πρόσβασης των πολιτών σε βασικές υπηρεσίες (ιδίως υπηρεσίες πρωτοβάθμιας ιατρικής φροντίδας, στέγασης και εκπαίδευσης).

η) Η αναζωογόνηση υποβαθμισμένων περιοχών.

2.5.3 Η ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΈΝΤΑΞΗΣ

Η **Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης** εξειδικεύεται σε **Περιφερειακά Στρατηγικά Σχέδια για την Κοινωνική Ένταξη**, την Καταπολέμηση της Φτώχειας και κάθε Μορφής Διακρίσεων, τα οποία βασίζονται σε **Τοπικά Σχέδια για την Κοινωνική Ένταξη**, την Καταπολέμηση της Φτώχειας και κάθε Μορφής Διακρίσεων.

Τα εν λόγω Τοπικά Σχέδια προκύπτουν από τη χαρτογράφηση της εκάστοτε περιοχής αναφορικά με τα χαρακτηριστικά της φτώχειας, τις ομάδες –στόχο, τις παρεχόμενες υπηρεσίες και τις ανάγκες του πληθυσμού, ώστε να είναι εφικτή η ολιστική παρέμβαση που εμπεριέχει α) το στάδιο της προστασίας, β) την ενεργοποίηση και γ) την προώθηση στην απασχόληση και την κοινωνική ένταξη.

Τα Περιφερειακά Στρατηγικά Σχέδια για την Κοινωνική Ένταξη, την Καταπολέμηση της Φτώχειας και κάθε Μορφής Διακρίσεων επηρεάζουν την εξειδίκευση της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης και το αντίστροφο στο πλαίσιο δύο παράλληλων **αλληλοδιαμορφούμενων διαδικασιών**.

Σε αυτό το πλαίσιο είναι δεδομένη η ανάγκη αντιστοίχισης των πυλώνων – προτεραιοτήτων πολιτικής - μέτρων πολιτικής/ σχεδίων δράσης της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη, την Καταπολέμηση της Φτώχειας και κάθε Μορφής Διακρίσεων, με τους πυλώνες / επιχειρησιακούς άξονες – προτεραιότητες πολιτικής - μέτρων πολιτικής της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης.

Η Εξειδίκευση του Στρατηγικού Στόχου της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας

Ο ως άνω στρατηγικός στόχος της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας εξειδικεύεται περαιτέρω σε τέσσερις (4) Πυλώνες που αντιστοιχούν στους Πυλώνες – Επιχειρησιακούς Άξονες της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης.

Οι Πυλώνες της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας είναι οι ακόλουθοι:

Πυλώνας 1 – Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας

Πυλώνας 2 – Πρόληψη και Καταπολέμηση Αποκλεισμού των παιδιών

Πυλώνας 3 – Προώθηση της Ένταξης.

Πυλώνας 4 – Καλή Διακυβέρνηση των Πολιτικών Ένταξης

Ο Πυλώνας 1 – Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας εστιάζει στην προστασία των ατόμων που βιώνουν συνθήκες ακραίας φτώχειας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, και είτε βρίσκονται σε κατάσταση κρίσης (π.χ. άστεγοι) είτε αδυνατούν να καλύψουν τις βασικές ανάγκες διαβίωσής τους. Ως επισημαίνεται και στην ΕΣΚΕ, η συγκεκριμένη ομάδα του πληθυσμού αποτελεί ομάδα υψηλής δημόσιας προτεραιότητας, καθώς παρουσιάζει τον υψηλότερο βαθμό κινδύνου και την μεγαλύτερη ανάγκη υποστήριξης από τις υπάρχουσες υπηρεσίες σε περιόδους ύφεσης.

Ο Πυλώνας 2 – Πρόληψη και Καταπολέμηση Αποκλεισμού των παιδιών εστιάζει στην προστασία των παιδιών στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, από τις συνέπειες που έχει η φτώχεια στη σωματική, πνευματική και ψυχολογική τους ανάπτυξη και συνεπώς στη δυνατότητά τους να εξελιχθούν στο μέλλον σε υγιείς και αυτοδύναμους ενήλικες.

Ο Πυλώνας 3 – Προώθηση της Ένταξης επικεντρώνεται στην προώθηση της ένταξης των ευπαθών και ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, που συνδυάζει την ενίσχυση του εισοδήματος, την προώθηση στην απασχόληση χωρίς αποκλεισμούς και την πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες.

Ο Πυλώνας 4 - Καλή Διακυβέρνηση των Πολιτικών Ένταξης επικεντρώνεται στην ενίσχυση του συστήματος διακυβέρνησης των πολιτικών ένταξης και στη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της Στρατηγικής

Οι Πυλώνες της **Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας** αντιστοιχούν πλήρως στους τέσσερις (4) – Επιχειρησιακούς Άξονες της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης.

Στον Πίνακα 6 παρουσιάζεται η Μήτρα Συνάφειας των Πυλώνων της **Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας** με τους Πυλώνες – Επιχειρησιακούς Άξονες της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: Μήτρα Συνάφειας των Πυλώνων της Περιφερειακής Στρατηγικής της ΚΜ με την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης

Πυλώνες της Περιφερειακής Στρατηγικής της για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας Επιχειρησιακοί Άξονες της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης	Πυλώνας 1 - Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας	Πυλώνας 2 – Πρόληψη και Καταπολέμηση Αποκλεισμού των παιδιών	Πυλώνας 3 – Προώθηση της Ένταξης	Πυλώνας 4 - Καλή Διακυβέρνηση των Πολιτικών Ένταξης
Επιχειρησιακός Άξονας 1 - Καταπολέμηση της φτώχειας	✓			
Επιχειρησιακός Άξονας 2 – Πρόληψη και καταπολέμηση του αποκλεισμού των παιδιών		✓		
Επιχειρησιακός Άξονας 3 – Προώθηση της ένταξης των ευπαθών ομάδων			✓	
Επιχειρησιακός Άξονας 4 - Καλή Διακυβέρνηση των Πολιτικών Ένταξης				✓

Οι Πυλώνες της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας εξειδικεύονται στις ακόλουθες πέντε (5) προτεραιότητες πολιτικής:

Πυλώνας 1 – Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας

Προτεραιότητα Πολιτικής 1.1.: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά

Πυλώνας 2 – Πρόληψη και Καταπολέμηση Αποκλεισμού των παιδιών

Προτεραιότητα Πολιτικής 2.1.: Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες

Πυλώνας 3 – Προώθηση της Ένταξης

Προτεραιότητα Πολιτικής 3.1.: Πρόσβαση των Ανέργων σε Υπηρεσίες Ενεργοποίησης

Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2.: Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες

Πυλώνας 4 – Καλή Διακυβέρνηση των Πολιτικών Ένταξης

Προτεραιότητα Πολιτικής 4.1: Ενίσχυση Περιφερειακού Μηχανισμού Συντονισμού Δράσεων Κοινωνικής Ένταξης

Η Προτεραιότητα Πολιτικής 1.1.: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά, αφορά την πρόληψη, άρση ή άμβλυση παραγόντων που αποτελούν εστίες υψηλού κινδύνου αποκλεισμού στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, όπως η αδυναμία κάλυψης των βασικών αναγκών διαβίωσης, η έλλειψη ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και η έλλειψη κατάλληλης στέγασης.

Η Προτεραιότητα Πολιτικής 2.1.: Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες, αφορά την πρόληψη, άρση ή άμβλυση παραγόντων που αποτελούν εστίες υψηλού κινδύνου αποκλεισμού στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας κατά την παιδική ηλικία.

Η Προτεραιότητα Πολιτικής 3.1.: Πρόσβαση των Ανέργων σε Υπηρεσίες Ενεργοποίησης, αφορά την ανάγκη ενσωμάτωσής τους στον οικονομικό και κοινωνικό ιστό της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, και ανάκτησης της προσωπικής αυτοδυναμίας.

Η Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2.: Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες, αφορά παρεμβάσεις με στόχο την πρόληψη, άρση ή άμβλυση παραγόντων που αποτελούν εστίες υψηλού κινδύνου αποκλεισμού στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, καλύπτοντας τόσο ανέργους με σωρευτικά χαρακτηριστικά αποκλεισμού, όσο και οι ευάλωτες και ειδικές ομάδες πληθυσμού.

Η Προτεραιότητα Πολιτικής 4.1.: Ενίσχυση Περιφερειακού Μηχανισμού Συντονισμού Δράσεων Κοινωνικής Ένταξης, αφορά παρεμβάσεις για την ενίσχυση του συστήματος διακυβέρνησης

των πολιτικών ένταξης και τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη.

Οι ως άνω πέντε (5) προτεραιότητες πολιτικής της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας αντιστοιχούν πλήρως σε πέντε (5) από τις έντεκα (11) προτεραιότητες πολιτικής της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης. Υπογραμμίζεται ότι οι λοιπές προτεραιότητες πολιτικής της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης αφορούν κυρίως κανονιστικά μέτρα που δεν ανήκουν στις θεσμικές αρμοδιότητες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (π.χ. θεσμοθέτηση εισοδηματικών παροχών)

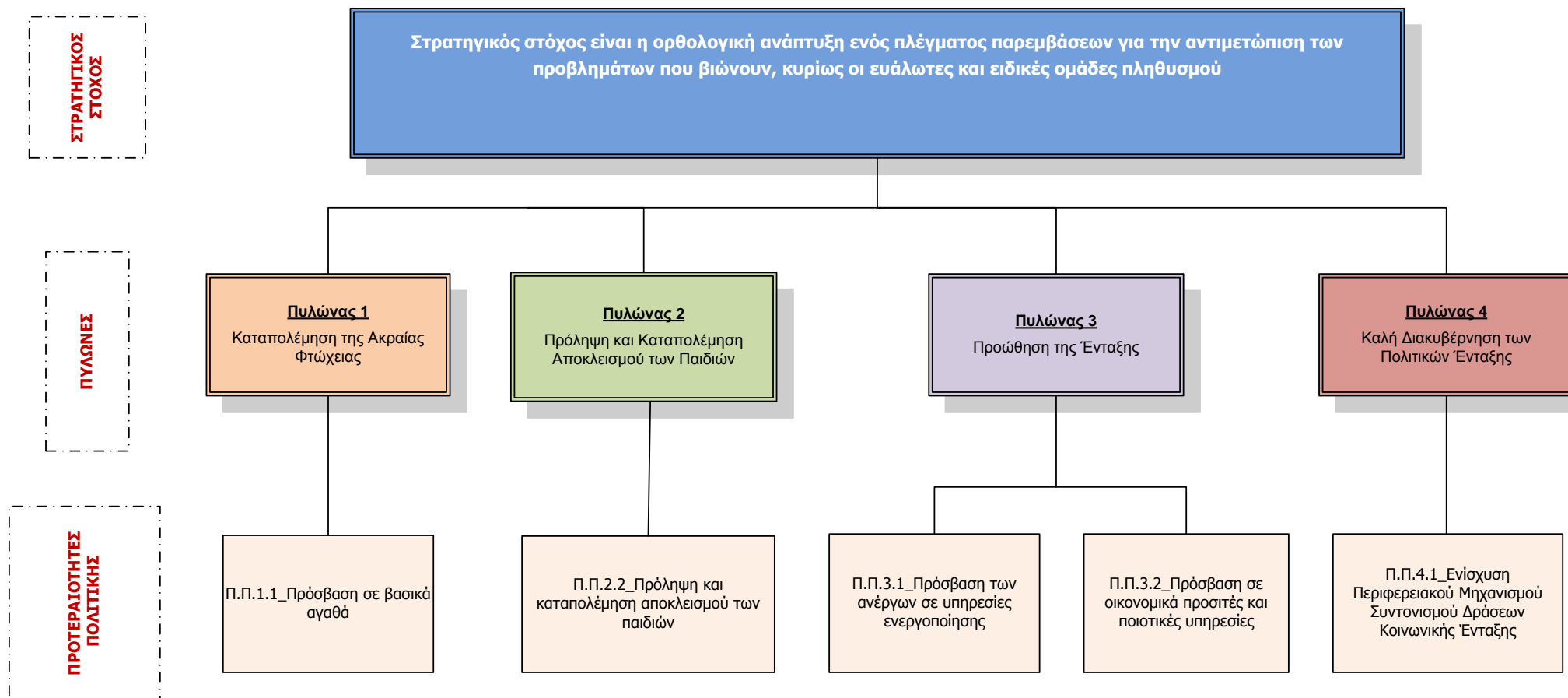
Στον Πίνακα 7 παρουσιάζεται η Μήτρα Συνάφειας των Προτεραιοτήτων Πολιτικής της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας με τις Προτεραιότητες Πολιτικής της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης.

Στο Διάγραμμα 39 απεικονίζεται η Περιφερειακή Στρατηγική της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: Μήτρα Συνάφειας των Προτεραιοτήτων Πολιτικής της Περιφερειακής Στρατηγικής της ΚΜ για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας με την Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης

Προτεραιότητες Πολιτικής της Περιφερειακής Στρατηγικής της ΚΜ για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας	Π.Π.1.1. Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	Π.Π.2.1. Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες	Π.Π.3.1. Πρόσβαση των Ανέργων σε Υπηρεσίες Ενεργοποίησης	Π.Π.3.2. Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες	Π.Π.4.1. Ενίσχυση Περιφερειακού Μηχανισμού Συντονισμού Δράσεων Κοινωνικής Ένταξης
Προτεραιότητες Πολιτικής της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης					
Π.Π.1.1. Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά	√				
Π.Π.1.2. Πρόσβαση σε Επαρκείς Πόρους					
Π.Π.2.1. Πρόσβαση σε Οικονομικούς Πόρους					
Π.Π.2.2. Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες		√			
Π.Π.2.3. Πρόσβαση στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση					
Π.Π.3.1. Ενίσχυση εισοδηματικών πόρων των ανέργων					
Π.Π.3.2. Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης			√		
Π.Π.3.3. Πρόσβαση ανέργων με σωρευτικά χαρακτηριστικά αποκλεισμού και άλλων ομάδων σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες				√	
Π.Π.4.1. Συντονισμός των πολιτικών ένταξης					√
Π.Π.4.2. Ποιότητα των πολιτικών ένταξης					
Π.Π.4.3. Αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών ένταξης					

Διάγραμμα 39 – Περιφερειακή Στρατηγική της ΚΜ για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας

Αρχές για τον Επιχειρησιακό Σχεδιασμό σε Περιφερειακό Επίπεδο

- Απλοποίηση των υπηρεσιών για την αύξηση της αποτελεσματικότητας

Η ανάγκη για αποτελεσματικές κοινωνικές πολιτικές σχετίζεται με την απλοποιημένη πρόσβαση στις υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης μιας προσέγγισης one-stop-shop. Αυτό συνεπάγεται την αποφυγή, επαναλήψεων, έλλειψης συντονισμού, και τη μείωση της διοικητικής πολυπλοκότητας. Θα πρέπει να υπάρξει στόχευση για απλουστευμένες και καλύτερα στοχευμένες κοινωνικές πολιτικές.

- Αποτελεσματικές διοικητικές μεταρρυθμίσεις

Θα πρέπει να υπάρξει στόχευση για πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, προσαρμοσμένες σε όλες τις ηλικίες και δίδοντας προτεραιότητα στα άτομα που πάσχουν από πολλαπλά μειονεκτήματα ή ευρίσκονται σε υψηλότερο κίνδυνο αποκλεισμού. Οι μεταρρυθμίσεις θα πρέπει να επικεντρωθούν στην πρόσβαση στις βασικές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος.

- Εκσυγχρονισμός των κοινωνικών πολιτικών μέσω στόχευσης

Για τη διασφάλιση μίας αποτελεσματικής και αποδοτικής πολιτικής πρέπει να υπάρξει επικέντρωση στα μέτρα ενεργοποίησης, στην εξατομικευμένη προσέγγιση, στην απλούστευση των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, καθώς και τον προσανατολισμό στα αποτελέσματα.

- Η καινοτομία ως βασικό στοιχείο της κοινωνικής πολιτικής

Οι κοινωνικές πολιτικές απαιτούν συνεχή προσαρμογή στις νέες προκλήσεις με τη δοκιμή νέων προσεγγίσεων πολιτικής και επιλογή των πιο αποτελεσματικών. Ο εκσυγχρονισμός της κοινωνικής πολιτικής προϋποθέτει την ύπαρξη ενός ευνοϊκού πλαισίου για τον έλεγχο και την προώθηση νέων χρηματοδοτικών μηχανισμών και τη μέτρηση και την αξιολόγηση των επιπτώσεων των δραστηριοτήτων τους. Η καινοτομία απαιτεί νέες μορφές συνεργασίας με όλους τους εμπλεκόμενους συμπεριλαμβανομένων της κοινωνίας των πολιτών και των εθελοντών.

- Υποστήριξη σε όλες τις ηλικίες

Θα πρέπει να υπάρξει στόχευση ώστε να εξασφαλιστεί ότι τα συστήματα κοινωνικής προστασίας ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ανθρώπων σε κρίσιμες στιγμές καθ' όλη τη ζωή τους: Τα παιδιά, τους νέους, τον πληθυσμό σε ηλικία εργασίας και τους ηλικιωμένους.

- Προνοητική και Πρόληπτική παρέμβαση

Η πρόληψη θεωρείται ως η πιο αποδοτική επένδυση. Η πρόληψη σχετίζεται με την ποιότητα σε προσιτή παιδική μέριμνα και την εκπαίδευση, την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, της κατάρτισης και βοήθειας για την αναζήτηση εργασίας, το επίδομα στέγασης και

προσιτή υγειονομική περίθαλψη. Προνοητική παρέμβαση στα παιδιά και στη νεολαία επιτρέπει την πρόοδο και την έξοδο από τη μειονεξία. Αυτό πρέπει να γίνει μέσα από μια στοχευμένη προσέγγιση που επικεντρώνεται στις ατομικές ανάγκες και παρέχεται με τον πλέον αποδοτικό τρόπο.

- Η κοινωφελής εργασία θα μπορούσε να υποστηριχθεί μόνο ως μεταβατικό μέτρο με πρωταρχικό στόχο την προετοιμασία των ατόμων με τις απαραίτητες δεξιότητες, τις ικανότητες και τα προσόντα για να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας.

Σχεδιασμός Μέτρων Πολιτικής

Επί τη βάση των προβλημάτων και των τρόπων αντιμετώπισής τους που προέκυψαν από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και διαπίστωσης των αναγκών παρέμβασης σε τοπικό επίπεδο¹⁶, των ως άνω αρχών επιχειρησιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό επίπεδο, της εφαρμοσθείσας Μεθοδολογίας Επιχειρησιακού Σχεδιασμού, και της επιλεξιμότητας των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Επενδυτικών Ταμείων και των λοιπών Ταμείων και Προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προτείνονται τα ακόλουθα Μέτρα Πολιτικής ανά Πυλώνα και Προτεραιότητα Πολιτικής:

Πυλώνας 1 – Καταπολέμηση της Ακράιας Φτώχειας

Προτεραιότητα Πολιτικής 1.1.: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά

- Αναβάθμιση και βελτίωση της λειτουργίας δομών και υποδομών του Εθνικού Συστήματος Υγείας.
- Αναβάθμιση και λειτουργία κέντρων υποδοχής αστέγων με πρόβλεψη κινητών μονάδων.
- Κέντρα Ένταξης Μεταναστών.
- Αναβάθμιση και υποστήριξη λειτουργίας Ανοικτών Δομών Φιλοξενίας για μετανάστες – αιτούντες άσυλο.
- Δίκτυο Παροχής Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας.
- Εισιτήριο Υγείας ελεύθερης πρόσβασης σε υπηρεσίες ΠΦΥ
- Διαπολιτισμική Μεσολάβηση σε Νοσοκομεία.
- Λειτουργία Δικτύου Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, φαρμακεία, ιατρεία κλπ).

Πυλώνας 2 – Πρόληψη και Καταπολέμηση Αποκλεισμού των παιδιών

Προτεραιότητα Πολιτικής 2.1.: Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες

---

¹⁶ βλ. κεφάλαιο 1

- Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών (παιδικοί, βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΔΑΠ κλπ) για νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό.

Πυλώνας 3 – Προώθηση της Ένταξης.

Προτεραιότητα Πολιτικής 3.1.: Πρόσβαση των Ανέργων σε Υπηρεσίες Ενεργοποίησης

- Υποστήριξη της δημιουργίας και της λειτουργίας επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας.
- Ολοκληρωμένες δράσεις / παρεμβάσεις σε ευπαθείς ομάδες σε κλάδους αιχμής της οικονομίας της περιφέρειας / τοπικής οικονομίας.
- Δράσεις προώθησης στην απασχόληση (τύπου ΝΕΕ, ΝΘΕ) για ευπαθείς ομάδες.
- Στοχευμένα μέτρα ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας και της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών.
- Μηχανισμός υποστήριξης για την Ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας.
- Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις σε μειονεκτικές περιοχές με ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας.

Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2.: Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες

- Αναβάθμιση και λειτουργία one stop shops / κέντρων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (Ρομά, μετανάστες) με διευρυμένες υπηρεσίες και κινητές μονάδες.
- Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις με στόχο την κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (π.χ. Ρομά, μετανάστες).
- Αναβάθμιση και υποστήριξη στη λειτουργία δομών και υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία.
- Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών.
- Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων.

Πυλώνας 4 – Καλή διακυβέρνηση των πολιτικών ένταξης.

Προτεραιότητα Πολιτικής 4.1.: Ενίσχυση Περιφερειακού Μηχανισμού Συντονισμού Δράσεων Κοινωνικής Ένταξης,

- Επιτελική Μονάδα Συντονισμού, Προώθησης και Παρακολούθησης δράσεων Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης

Στον Πίνακα 8 αποτυπώνονται όλες οι ενδεικτικές δράσεις ΕΚΤ και ΕΤΠΑ που είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020 και την ενσωμάτωσή τους στα Μέτρα Πολιτικής που εξειδικεύουν επιχειρησιακά την Περιφερειακή Στρατηγική της ΚΜ για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας.

Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην ΠΚΜ

Πίνακας 8. Αντιστοίχιση προτεινόμενων Μέτρων Πολιτικής με τις ενδεικτικές δράσεις του ΠΕΠ ΚΜΑΚ 2014-2020.		Ενδεικτικές Δράσεις ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας	Μέτρο Πολιτικής
		Επέκταση και αναβάθμιση υφιστάμενων δομών και υποδομών υγείας	1
		Ανάπτυξη Κέντρων Ψυχικής Υγείας και μετανοσοκομειακών ξενώνων για τους ψυχικά ασθενείς	1
		Υποδομές στέγασης και εκπαίδευσης, χώροι υγιεινής, one stop shops / Κέντρα Κοινότητας με διευρυμένες υπηρεσίες και κινητές μονάδες για ευπαθείς ομάδες (Ρομά, κ.λπ.)	16
		Κέντρα φιλοξενίας (π.χ. για αστέγους, ασυνόδευτους ανήλικους, γυναίκες θύματα βίας κ.α.)	2
		Ανακτές Διαμέριση Φιλοξενίας για μετανάστες και αιτούντες άσυλο	4
		Διαμόρφωση κτιρίων για τη στέγαση των Κέντρων Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ)	3
		Επέκταση και αναβάθμιση κοινωνικών υποδομών (Οικοτροφεία, Στέγες Υποστηρίξιμης Διαβίωσης ΑΜΕΑ, Ξενώνες και οικοτροφεία παιδιών ή εφήβων ΑΜΕΑ)	18
		Ίδρυση θεσμικοποιημένων κοινωνικών επιχειρήσεων	14
		Την ενίσχυση των επενδύσεων των επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας για την παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών	10
		Ολοκληρωμένες δράσεις / παρεμβάσεις για ευπαθείς ομάδες οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν πλέγμα δράσεων (συμβουλευτική, mentoring, επαγγελματικός προσανατολισμός, προσανάμηση, απασχόληση, ευνοϊκές συνθήκες, θεσμολογία κ.λπ.)	11
		Δράσεις προώθησης στην απασχόληση (τύπου ΝΕΕ, ΝΘΕ) για ευπαθείς ομάδες	12
		Στοχευμένα προγράμματα κατάρτισης συνδεδεμένα με πρακτική άσκηση για ευπαθείς ομάδες σε κλάδους αχμής της οικονομίας της Περιφέρειας/τοπικής οικονομίας, τα οποία οδηγούν σε μακροχρόνια	11
		Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών (παιδικά / βρεφονηπιακά σταθμά, ΚΑΔΠ, κλπ) για άτομα που έχουν την ευθύνη φροντίδας παιδιών σε οικοκυρά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	9
		Στοχευμένα μέτρα ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας και της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών	13
		Λειτουργία κέντρων υποδοχής αστέγων με πρόβλεψη κινητών μονάδων	2
		Λειτουργία one stop shops / Κέντρων Κοινότητας περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (Ρομά, μετανάστες) με διευρυμένες υπηρεσίες και κινητές μονάδες	16
		Λειτουργία χώρων Υγιεινής (Δημόσια Λουτρά, κοινόχρηστα χώροι λιμνιτριών)	16
		Προγράμματα αερίθνησης της ελληνικής γλώσσας και σε ενήλικες μετανάστες και ρομά εκτός δομών εκπαίδευσης	17
		Προγράμματα κατάρτισης και απόκτησης δεξιοτήτων για την ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση	17
		Παροχή συμβουλών και υποστήριξης για τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την εύρεση εργασίας, την αυτοαπασχόληση ή την ίδρυση επιχειρήσεων	17
		Δημιουργία και Ανάπτυξη Δικτύων και Κοινωνικών Συμφαχών για την Ευισορροπία και Ενθάρρυνση σε θέματα κοινωνικής ένταξης των περιθωριοποιημένων ομάδων	17
		Προγράμματα για την κινητοποίηση και ενεργή συμμετοχή των ΡΟΜΑ και των μεταναστών στις διαδικασίες Τοπικής Διακυβέρνησης	17
		Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης για παιδιά και εφήβους με νοητική υστέρηση ή/και αναπηρίες	18
		Βρεφονηπιακός Σταθμός Ολοκληρωμένης Φροντίδας	18
		Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες	18
		Κέντρα Δημεύσεως σπόγγων με αναπηρία	18
		Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας κοκοποιημένων γυναικών	19
		Ενέργειες ευαισθητοποίησης τοπικής κοινωνίας και φορέων	18
		Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ)	3
		Στέγες υποστηρίξιμης διαβίωσης ΑΜΕΑ	18
		Ξενώνες και οικοτροφεία παιδιών ή εφήβων ΑΜΕΑ	18
		Υποστήριξη λειτουργίας Ανακτών Διαμέριση Φιλοξενίας για μετανάστες - αιτούντες άσυλο - αιτούντες διεθνώς προστασίας	4
		Λειτουργία Δικτύου Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, φαρμακεία, ιατρεία κλπ)	8
		Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων	20
		Δίκτυο Προστασίας Υγείας του Πληθυσμού	5
		Δράσεις ενημέρωσης και κατάρτισης προσωπικού που απασχολούνται σε διαμέριση / υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και πρόνοιας	18
		Δράσεις αποδρυσματοποίησης παιδιών	18
		Προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού σε τοπικό επίπεδο	8
		Ενίσχυση της αλληλεγγύης και προαγωγής υγείας στο πρότυπο της πολιτικής Health Safety Net	5
		Καθιέρωση Ολοκληρωμένου Συστήματος Κοινωνικής Προστασίας, το οποίο θα λειτουργεί ως Ολοκληρωμένο Δίκτυο Παροχής Υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας με διασύνδεση όλων των κοινωνικών υπηρεσιών και φορέων παροχής κοινωνικής προστασίας, δημοσίου, ιδιωτικού, εθελοντικού, κερδοσκοπικού και μη χαρακτηρισμού	5
		Μεσοπρόθεσμα ανάπτυξη της πρωτοβάθμιας υγείας με λειτουργία Τοπικών Σταθμών Φροντίδας και περιθωριότητας	1
		Εισιτήριο Υγείας ελεύθερης πρόσβασης σε υπηρεσίες ΠΦΥ (health voucher)	6
		Προγράμματα Επικατάρτισης Στελεχών και επαγγελματιών Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας	18
		Διαπολιτισμική Μεσολήθηση σε Νοσοκομεία	7
		Ενθάρρυνση, κινητοποίηση, υποστήριξη για την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων / μεταφορά καλών πρακτικών	14
		Δράσεις δικτύωσης Επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας	14
		Στήριξη για ανάπτυξη καινοτόμων συστημάτων επιχειρήσεων Κοινωνικής Οικονομίας (clusters)	14
		Ενίσχυση υφιστάμενων και δημιουργία νέων ΚΟΙ.Σ.Π.Ε. (π.χ. για προώθηση της Ψυχικής Υγείας)	10
		Κατάρτιση στελεχών κοινωνικών επιχειρήσεων	14
		Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις σε μειονεκτικές περιοχές με ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών με σκοπό την προώθηση της ενεργού ένταξης, με την προώθηση της πρόληψης των ευνοϊκών, και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της προσοικουμενότητας	15
	Μέτρα Πολιτικής		
	1. Αναβάθμιση και βελτίωση της λειτουργίας δομών και υποδομών του Εθνικού Συστήματος Υγείας		
	2. Αναβάθμιση και λειτουργία κέντρων υποδοχής αστέγων με πρόβλεψη κινητών μονάδων		
	3. Κέντρα Ένταξης Μεταναστών		
	4. Αναβάθμιση και υποστήριξη λειτουργίας Ανακτών Διαμέριση Φιλοξενίας για μετανάστες - αιτούντες άσυλο		
	5. Δίκτυο Παροχής Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας		
	6. Εισιτήριο Υγείας ελεύθερης πρόσβασης σε υπηρεσίες ΠΦΥ (health voucher)		
	7. Διαπολιτισμική Μεσολήθηση σε Νοσοκομεία		
	8. Λειτουργία Δικτύου Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, φαρμακεία, ιατρεία κλπ)		
	9. Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών (παιδικά, βρεφονηπιακά σταθμά, ΚΑΔΠ κλπ) για οικοκυρά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό		
	10. Υποστήριξη της δημιουργίας και της λειτουργίας επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας		
	11. Ολοκληρωμένες δράσεις / παρεμβάσεις σε ευπαθείς ομάδες σε κλάδους αχμής της οικονομίας της περιφέρειας / τοπικής οικονομίας		
	12. Δράσεις προώθησης στην απασχόληση (τύπου ΝΕΕ, ΝΘΕ) για ευπαθείς ομάδες		
	13. Στοχευμένα μέτρα ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας και της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών		
	14. Μηχανισμός υποστήριξης για την Ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας		
	15. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις σε μειονεκτικές περιοχές με ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της προσοικουμενότητας		
	16. Αναβάθμιση και λειτουργία one stop shops / κέντρων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (Ρομά, μετανάστες) με διευρυμένες υπηρεσίες και κινητές μονάδες		
	17. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις με στόχο την κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (π.χ. Ρομά, μετανάστες)		
	18. Αναβάθμιση και υποστήριξη στη λειτουργία δομών και υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία		
	19. Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας κοκοποιημένων γυναικών		
	20. Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων		
	21. Επελεληή Μονάδα Συντονισμού, Προώθησης και Παρακολούθησης δράσεων Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης		

Τα ως άνω Μέτρα Πολιτικής, ελέγχθηκαν και αξιολογήθηκαν ως προς την σκοπιμότητα και εφικτότητά τους με τα ακόλουθα κριτήρια:

Αξιολόγηση Σκοπιμότητας

Κριτήριο 1: Συμμόρφωση της προτεινόμενης δράσης με την ΕΣΚΕ (Συντελεστής βαρύτητας: 20%).

Ελέγχεται και αξιολογείται ο βαθμός κατά τον οποίο η προτεινόμενη δράση περιέχεται άμεσα ή έμμεσα στην εγκεκριμένη ΕΣΚΕ. Ρητή αναφορά της δράσης στηνστην ΕΣΚΕ βαθμολογείται με 3, έμμεση αναφορά με 2 και απουσία ή ασάφεια αναφοράς με 1.

Κριτήριο 2: Προτεραιοποίηση της προτεινόμενης δράσης στην περιφερειακή ανάλυση των αναγκών (Συντελεστής βαρύτητας: 20%).

Ελέγχεται και αξιολογείται η ιεράρχηση της προτεινόμενης δράσης στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας. Υψηλή ιεράρχηση της δράσης στις προσδιορισμένες ανάγκες της περιφέρειας βαθμολογείται με 3, μέση ιεράρχηση με 2 και χαμηλή ιεράρχηση με 1.

Κριτήριο 3: Βαρύτητα της προτεινόμενης δράσης στον πληθυσμό στόχο (Συντελεστής βαρύτητας: 20%).

Ελέγχεται και αξιολογείται η βαρύτητα της δράσης στο σύνολο του πληθυσμού αναφοράς. Δράσεις που καλύπτουν μεγάλο τμήμα του πληθυσμού αναφοράς ή πρώτης προτεραιότητας πληθυσμού στόχου με βάση την ΕΣΚΕ βαθμολογούνται με 3, δράσεις που καλύπτουν μικρό αλλά στοχευμένο τμήμα του πληθυσμού αναφοράς και είναι σημαντικές για αυτόν καλύπτοντας πρωτογενείς ανάγκες του με 2, ενώ δράσεις με αναφορά σε μικρό τμήμα του πληθυσμού αναφοράς που καλύπτουν κυρίως δευτερογενείς ανάγκες του με 1.

Κριτήριο 4: Διασύνδεση της προτεινόμενης δράσης με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης (Συντελεστής βαρύτητας: 10%).

Ελέγχεται και αξιολογείται το κατά πόσον η προτεινόμενη δράση αποτελεί άμεσα ή έμμεσα συνέχεια υφιστάμενων εθνικών ή περιφερειακών πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης. Αν αποτελεί άμεση συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών σχετικά βαθμολογείται με 3, έμμεση ή μερική συνέχεια με 2, ενώ αν δεν αποτελεί συνέχεια καμίας υφιστάμενης πολιτικής και ως εκ τούτου πιθανόν να απαιτεί χρόνο και προπαρασκευαστικές ενέργειες «ωρίμανσης» (π.χ. θεσμικό πλαίσιο ή νέο φορέα λειτουργίας) με 1.

Κριτήριο 5: Συμβολή ή συνέργεια της προτεινόμενης δράσης στη δημιουργία απασχόλησης (Συντελεστής βαρύτητας: 10%).

Ελέγχεται και αξιολογείται η συμβολή ή η συνέργεια της δράσης με την απασχόληση. Αν η δράση αυτοτελώς συμβάλλει στη δημιουργία απασχόλησης βαθμολογείται με 3, αν έμμεσα μπορεί να συμβάλλει ή αν συνεργεί μαζί με άλλα μέτρα πολιτικής στη δημιουργία απασχόλησης βαθμολογείται με 2, ενώ αν είναι ουδέτερη ως προς τη δημιουργία απασχόλησης με 1.

Αξιολόγηση Εφικτότητας

Κριτήριο 6: Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης της προτεινόμενης πράξης από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία (Συντελεστής βαρύτητας: 20%).

Ελέγχεται και αξιολογείται η δυνατότητα χρηματοδότησης της πράξης ή μέρους αυτής από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία. Ρητή επιλεξιμότητα της πράξης από υφιστάμενα χρηματοδοτικά εργαλεία σε συνδυασμό με επάρκεια των σχετικών πόρων βαθμολογείται με 3, επιλεξιμότητα της πράξης αλλά με αμφίβολη επάρκεια των σχετικών πόρων από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα βαθμολογείται με 2, ενώ μη επιλεξιμότητα της πράξης με 1.

Επί τη βάση των ως άνω, στον επόμενο πίνακα παρουσιάζονται τα εξής αποτελέσματα:

Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην ΠΚΜ

Πίνακας 9. Αξιολόγηση προτεινόμενων Μέτρων Πολιτικής									
ΠΥΛΩΝΑΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	Κριτήριο 1 Συμμόρφωση με ΕΣΚΕ	Κριτήριο 2 Προτεραιοποίηση περιφερειακών αναγκών	Κριτήριο 3 Βαρόντα στον πληθυσμό	Κριτήριο 4 Διασύνδεση με υφιστάμενες πολιτικές	Κριτήριο 5 Συμβολή ή Συνέργια στην απασχόληση	Κριτήριο 6 Εφικτότητα χρηματοδότησης από υφιστάμενα ταμεία	ΒΑΘΜΟΣ
			20%	20%	20%	10%	10%	20%	
1 - ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΝΗ ΤΗΣ ΑΚΡΑΙΑΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ	1.1: Πρόσβαση σε βασικά αγαθά	1. Αναβάθμιση και βελτίωση της λειτουργίας δομών και υποδομών του Εθνικού Συστήματος Υγείας	3	3	3	3	2	2	2,7
		2. Αναβάθμιση και λειτουργία κέντρων υποδοχής αοστέγων με πρόβλεψη κινητών μονάδων	3	2	3	3	2	3	2,7
		3. Κέντρα Ένταξης Μεταναστών	3	3	2	3	2	3	2,7
		4. Αναβάθμιση και υποστήριξη λειτουργίας Ανοικτών Δομών Φιλοξενίας για μετανάστες – απούντες άσυλο	3	3	2	3	2	3	2,7
		5. Δίκτυο παροχής υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας	3	3	3	3	2	2	2,7
		6. Ειστήριο Υγείας ελεύθερης πρόσβασης σε υπηρεσίες ΠΦΥ (health voucher)	3	3	3	3	1	2	2,6
		7. Διαπολιτισμική Μεσολάβηση σε Νοσοκομεία	3	2	2	2	1	3	2,3
		8. Λειτουργία Δικτύου Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, φαρμακεία, ιατρεία κλπ)	3	3	3	3	2	3	2,9
2 - ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΝΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ	2.1: Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες	9. Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών (παιδική, βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΔΑΠ κλπ) για νοκοκυρία που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	3	3	3	3	2	2	2,7
		10. Υποστήριξη της δημιουργίας και της λειτουργίας επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας	3	2	2	3	3	3	2,6
3 - ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ	3.1: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης	11. Ολοκληρωμένες δράσεις / παρεμβάσεις σε ευπαθείς ομάδες σε κλάδους αμύχης της οικονομίας της περιφέρειας / τοπικής οικονομίας	3	3	3	3	3	2	2,8
		12. Δράσεις προώθησης στην απασχόληση (τύπου ΝΕΕ, ΝΘΕ) για ευπαθείς ομάδες	3	3	3	3	3	3	3,0
		13. Στοιχευμένα μέτρα ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας και της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών	2	2	2	3	2	3	2,3
		14. Μηχανισμός υποστήριξης για την Ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας	3	2	2	3	3	3	2,6
3 - ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ	3.2: Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες	15. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις σε μειονεκτικές περιοχές με ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας	2	3	3	3	3	3	2,8
		16. Αναβάθμιση και λειτουργία one stop shops / κέντρων περιωριοποιημένων κοινοτήτων (Ρομά, μετανάστες) με διευρυμένες υπηρεσίες και κινητές μονάδες	3	3	2	3	2	3	2,7
		17. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις με στόχο την κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιωριοποιημένων κοινοτήτων (π.χ. Ρομά, μετανάστες)	3	3	2	3	3	2	2,6
		18. Αναβάθμιση και υποστήριξη στη λειτουργία δομών και υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία	3	3	3	3	2	3	2,9
		19. Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών	3	2	2	3	2	3	2,5
		20. Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων	3	3	3	3	2	2	2,7
4 - ΚΑΛΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΝΤΑΞΗΣ	4.1: Ενίσχυση περιφερειακού μηχανισμού συντονισμού δράσεων κοινωνικής ένταξης	21. Επιτελική Μονάδα Συντονισμού, Προώθησης και Παρακολούθησης δράσεων Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης	3	3	3	3	3	3	3,0

Τα μέτρα πολιτικής με βαθμολογία μεγαλύτερη ή ίση του 2,8 χαρακτηρίζονται ως πολύ υψηλής προτεραιότητας (ήτοι τα μέτρα πολιτικής 8, 11, 12, 15, 18 και 21). Υψηλής προτεραιότητας είναι τα μέτρα με βαθμολογία από 2,5 έως 2,7 (ήτοι τα μέτρα πολιτικής 1, 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 14, 16, 17, 19 και 20). Μέσης προτεραιότητας είναι τα μέτρα με βαθμολογία από 2 έως 2,5 (ήτοι τα μέτρα πολιτικής 7 και 13) ενώ κανένα από τα ως άνω μέτρα πολιτικής δεν είναι χαμηλής προτεραιότητας, δηλαδή με βαθμολογία κάτω από 2.

Επί τη βάση της ως άνω ιεράρχησης, αναδείχθηκαν οι Προτεραιότητες Πολιτικής της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας που εξειδικεύονται στα ακόλουθα είκοσι ένα (21) Μέτρα Πολιτικής:

Πυλώνας 1 – Καταπολέμηση της Ακραίας Φτώχειας

Προτεραιότητα Πολιτικής 1.1.: Πρόσβαση σε Βασικά Αγαθά

Μέτρο Πολιτικής 1. Αναβάθμιση και βελτίωση της λειτουργίας δομών και υποδομών του Εθνικού Συστήματος Υγείας

Μέτρο Πολιτικής 2. Αναβάθμιση και λειτουργία κέντρων υποδοχής αστέγων με πρόβλεψη κινητών μονάδων

Μέτρο Πολιτικής 3. Κέντρα Ένταξης Μεταναστών

Μέτρο Πολιτικής 4. Αναβάθμιση και υποστήριξη λειτουργίας Ανοικτών Δομών Φιλοξενίας για μετανάστες – αιτούντες άσυλο

Μέτρο Πολιτικής 5. Δίκτυο Παροχής Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας

Μέτρο Πολιτικής 6. Εισιτήριο Υγείας ελεύθερης πρόσβασης σε υπηρεσίες ΠΦΥ

Μέτρο Πολιτικής 7. Διαπολιτισμική Μεσολάβηση σε Νοσοκομεία

Μέτρο Πολιτικής 8. Λειτουργία Δικτύου Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, φαρμακεία, ιατρεία κλπ)

Πυλώνας 2 – Πρόληψη και Καταπολέμηση Αποκλεισμού των παιδιών

Προτεραιότητα Πολιτικής 2.1.: Πρόσβαση σε Βασικές Υπηρεσίες

Μέτρο Πολιτικής 9. Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών (παιδικοί, βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΔΑΠ κλπ) για νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό

Πυλώνας 3 – Προώθηση της Ένταξης

Προτεραιότητα Πολιτικής 3.1.: Πρόσβαση των Ανέργων σε Υπηρεσίες Ενεργοποίησης

Μέτρο Πολιτικής 10. Υποστήριξη της δημιουργίας και της λειτουργίας επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας

Μέτρο Πολιτικής 11. Ολοκληρωμένες δράσεις / παρεμβάσεις σε ευπαθείς ομάδες σε κλάδους αιχμής της οικονομίας της περιφέρειας / τοπικής οικονομίας

Μέτρο Πολιτικής 12. Δράσεις προώθησης στην απασχόληση (τύπου NEE, ΝΘΕ) για ευπαθείς ομάδες

Μέτρο Πολιτικής 13. Στοχευμένα μέτρα ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας και της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών

Μέτρο Πολιτικής 14. Μηχανισμός υποστήριξης για την Ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας

Μέτρο Πολιτικής 15. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις σε μειονεκτικές περιοχές με ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας

Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2.: Πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες

Μέτρο Πολιτικής 16. Αναβάθμιση και λειτουργία one stop shops / κέντρων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (Ρομά, μετανάστες) με διευρυμένες υπηρεσίες και κινητές μονάδες

Μέτρο Πολιτικής 17. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις με στόχο την κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (π.χ. Ρομά, μετανάστες)

Μέτρο Πολιτικής 18. Αναβάθμιση και υποστήριξη στη λειτουργία δομών και υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία

Μέτρο Πολιτικής 19. Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών

Μέτρο Πολιτικής 20. Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων

Πυλώνας 4 – Καλή Διακυβέρνηση των Πολιτικών Ένταξης

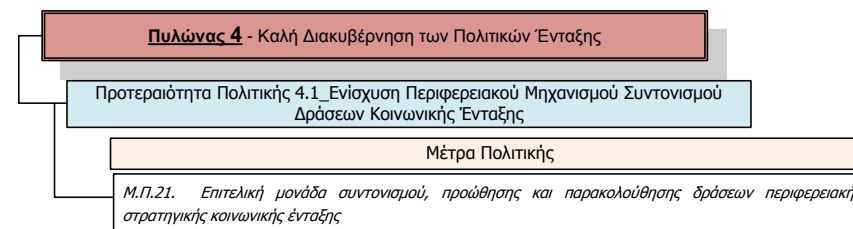
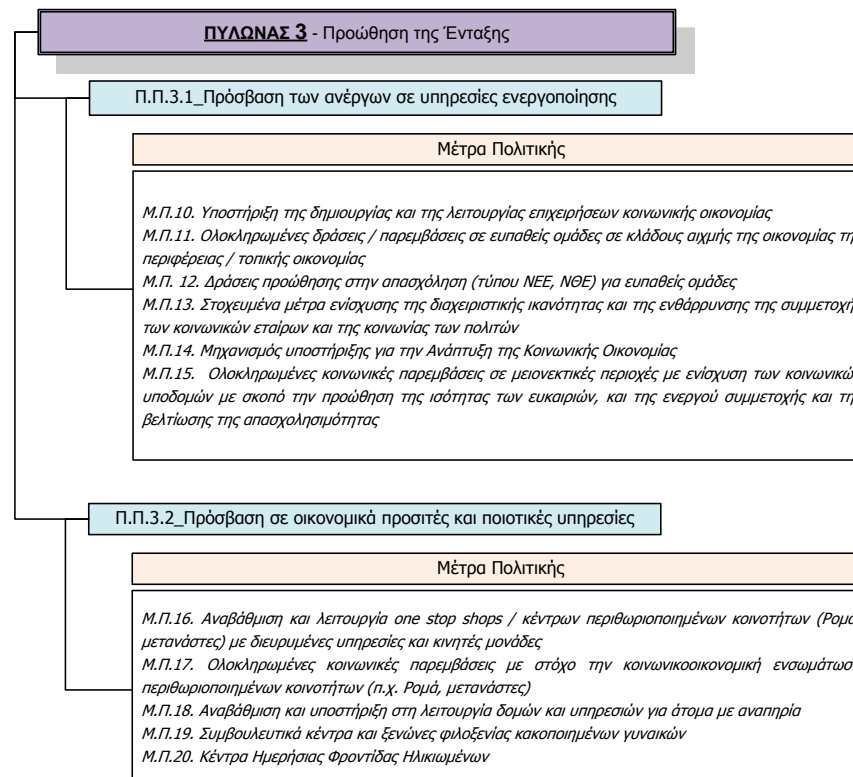
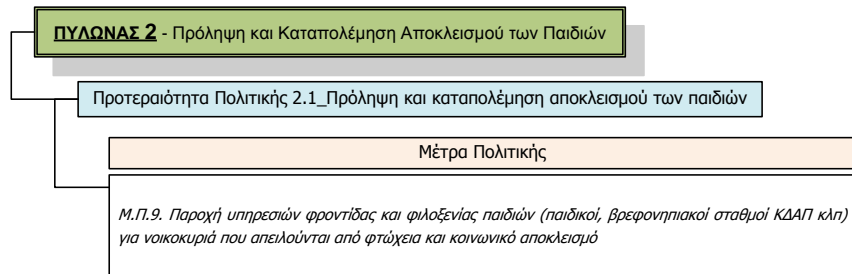
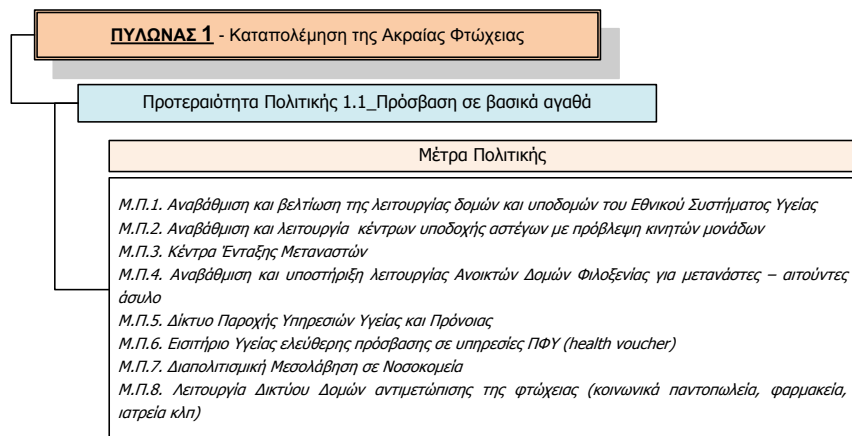
Προτεραιότητα Πολιτικής 4.1.: Ενίσχυση Περιφερειακού Μηχανισμού Συντονισμού Δράσεων Κοινωνικής Ένταξης

Μέτρο Πολιτικής 21. Επιτελική μονάδα συντονισμού, προώθησης και παρακολούθησης δράσεων περιφερειακής στρατηγικής κοινωνικής ένταξης

Στο επόμενο Διάγραμμα απεικονίζεται η επιχειρησιακή εξειδίκευση της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας.

Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην ΠΚΜ

Στον Πίνακα 10 παρουσιάζεται η Μήτρα Συνάφειας των Μέτρων Πολιτικής της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας με τα Μέτρα Πολιτικής της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης.

Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην ΠΚΜ

Πίνακας 10. Μήτρα συνάφειας των Μέτρων Πολιτικής της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας με τα μέτρα πολιτικής της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης		Μέτρα Πολιτικής της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας																				
		1. Αναβάθμιση και βελτίωση της λειτουργίας δομών και υποδομών του Εθνικού Συστήματος Υγείας	2. Αναβάθμιση και λειτουργία κέντρων υποδοχής αστέγων με πρόβλημα κινητών μέσων	3. Κέντρα Ένταξης Μεταναστών	4. Αναβάθμιση και υποστήριξη λειτουργίας Ανοικτών Δομών Φιλότητας για μετανάστες – αιτούντες άσυλο	5. Δίκτυο Παροχής Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας	6. Ειστηρίδιο Υγείας ελεύθερης πρόσβασης σε υπηρεσίες ΠΣΥ (health voucher)	7. Διαπολιτισμική Μεσαλόβραση σε Νοσοκομεία	8. Λειτουργία Δικτύου Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, φαρμακεία, ταξίδια κ.λπ)	9. Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών (παιδική, βρεφονηπιακή στροφή, ΚΔΑΠ κ.λπ) για ναυαγικά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικά αποκλεισμούς	10. Υποστήριξη της δημιουργίας και της λειτουργίας επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας	11. Ολοκληρωμένες δράσεις / παρεμβάσεις σε ευπαθείς ομάδες σε κλάδους αχλής της οικονομίας της περιφέρειας / τοπικής οικονομίας	12. Δράσεις προώθησης στην απασχόληση (τύπου ΝΕΕ, ΝΘΕ) για ευπαθείς ομάδες	13. Σχετιζόμενα μέτρα ενίσχυσης της επιχειρηματικής ικανότητας και της εφορονομίας της συμμετοχής των κοινωνικών εταιριών και της κοινωνίας των πολιτών	14. Μηχανισμός υποστήριξης για την Ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας	15. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις σε μειονεκτικές περιοχές με ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών με σκοπό την προώθηση της σότητας των εργαζομένων και τις ενεργειακές, οικολογικές και τις βελτιώσεις της ασφάλειας	16. Αναβάθμιση και λειτουργία οπς stop shops / κέντρων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (Ρομά, μετανάστες) με διεγερμένες υπηρεσίες και κινητές μονάδες	17. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις με στόχο την κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (π.χ. Ρομά, μετανάστες)	18. Αναβάθμιση και υποστήριξη στη λειτουργία δομών και υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία	19. Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας καταπονημένων γυναικών	20. Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων	21. Επιτελική Μονάδα Συντονισμού, Προώθησης και Παρακολούθησης δράσεων Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης.
Μέτρα Πολιτικής Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης	1.1.1. Πρόσβαση σε βασικά είδη διαβίωσης		<					<														
	1.1.2. Πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη	>			>	>		>														
	1.1.3. Αντιμετώπιση κρίσεων	>	>	>	>												<			>		
	1.1.4. Πρόσβαση σε κατάλληλη στέγη		>	>																		
	1.1.5. Πρόσβαση σε ενέργεια																					
	1.1.6. Πρόσβαση στο χρηματοπιστωτικό σύστημα																					
	1.1.7. Πρόσβαση στη Δικαιοσύνη																					
	1.1.8. Πρόσβαση σε δραστηριότητες πολιτισμού και αναψυχής																					
	1.2.1. Πιλοτική εφαρμογή ενός Γενικού Προγράμματος Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος																					
	1.2.2. Θεσμοθέτηση ενός Γενικού Συστήματος Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος																					
	1.2.3. Επιδοματική κάλυψη αναγκών οικιακής θέρμανσης																					
	2.1.1. Πρόσβαση στο επίδομα απροσάτευτων παιδιών																					
	2.1.2. Πρόσβαση στο ενιαίο επίδομα στήριξης τέκνων																					
	2.1.3. Πρόσβαση στο επίδομα στήριξης Τρίτεκνων και Πολύτεκνων																					
	2.2.1. Πρόσβαση σε υπηρεσίες προαγωγικής αγωγής									>												

Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην ΠΚΜ

Πίνακας 10. Μήτρα συνέφειας των Μέτρων Πολιτικής της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας με τα μέτρα πολιτικής της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης		Μέτρα Πολιτικής της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας																			
		1. Αναβάθμιση και βελτίωση της λειτουργίας δομών και υποδομών του Εθνικού Συστήματος Υγείας	2. Αναβάθμιση και λειτουργία κέντρων υποδοχής σπείρων με πρόβλημα κινητών μονάδων	3. Κέντρα Ένταξης Μεταναστών	4. Αναβάθμιση και υποστήριξη λειτουργίας Ανοικτών Δομών Φιλανθρωπίας για μετανάστες – αιτούντες άσυλο	5. Δίκτυο Παροχής Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας	6. Εισατήριο Υγείας ελεύθερης πρόσβασης σε υπηρεσίες ΠΟΥ (health voucher)	7. Διαπολιτισμική Μεσοσίβηση σε Νοσοκομεία	8. Λειτουργία Δικτύου Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικό παντοπωλείο, φαρμακείο, υπηρεσία κλπ)	9. Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών (παιδική, βρεφονηπιακή σταθμοί, ΚΔΑΠ κλπ) για ναυακίρια που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	10. Υποστήριξη της δημιουργίας και της λειτουργίας επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας	11. Ολοκληρωμένες δράσεις / παρεμβάσεις σε ευπαθείς ομάδες σε κλάδους αχρηϊ της οικονομίας της περιφέρειας / τοπικής οικονομίας	12. Δράσεις προώθησης στην απασχόληση (τύπου ΝΕΕ, ΝΘΕ) για ευπαθείς ομάδες	13. Στοχευμένα μέτρα ενίσχυσης της επιχειρηματικής ικανότητας και της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών	14. Μηχανισμός υποστήριξης για την Ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας	15. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις σε μειονεκτικές περιοχές με ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών με σκοπό την προώθηση της ισοτήτας των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας	16. Αναβάθμιση και λειτουργία open shop shops / κέντρων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (Ρομά, μεταναστες) με διευρυμένες υπηρεσίες και κινητές μονάδες	17. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις με στόχο την κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (πχ. Ρομά, μεταναστες)	18. Αναβάθμιση και υποστήριξη στη λειτουργία δομών και υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία	19. Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών	20. Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων
Μέτρα Πολιτικής Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης	2.2.2. Πρόσβαση σε υπηρεσίες δημιουργικής απασχόλησης, ψυχαγωγίας και αναψυχής																				
	2.2.3. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες ανακτής φροντίδας	✓																			✓
	2.2.4. Πρόληψη της παραπομής σε δομές κλειστής φροντίδας																				
	2.2.5. Προώθηση της αποιδρματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης																				
	2.2.6. Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών κλειστής φροντίδας																				
	2.2.7. Πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες Νομικής Συνδρομής																				
	2.3.1. Πρόσβαση σε υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης											✓									
	2.3.2. Πρόσβαση σε υπηρεσίες σχολικής εκπαίδευσης											✓									
	2.3.3. Ειδική αγωγή των παιδιών με αναπηρία																			✓	
	2.3.4. Εκπαιδευτική Ένταξη παιδιών Ρομά																				
	2.3.5. Καταπολέμηση της σχολικής διαρροής																				
	3.1.1. Πρόσβαση στο Επίδομα Μακροχρονίως Ανέργων																				
	3.1.2. Πρόσβαση σε ειδικά επιδόματα για ευάλωτες ομάδες ανέργων χαμηλού εισοδήματος																				
	3.2.1. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα μη τυπικής εκπαίδευσης και άτυπης μάθησης																				✓
	3.2.2. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης											✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην ΠΚΜ

Πίνακας 10. Μήτρα συνέφειας των Μέτρων Πολιτικής της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας με τα μέτρα πολιτικής της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης																								
	<p>Μέτρα Πολιτικής της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας</p> <p>1. Αναβάθμιση και βελτίωση της λειτουργίας δομών και υποδομών του Εθνικού Συστήματος Υγείας</p> <p>2. Αναβάθμιση και λειτουργία κέντρων υποδοχής αστέγων με πρόβαση κινήτων μόνων</p> <p>3. Κέντρα Ένταξης Μεταναστών</p> <p>4. Αναβάθμιση και υποστήριξη λειτουργίας Ανοικτών Δομών Φιλοξενίας για μετανάστες – απτούντες όσλο</p> <p>5. Δίκτυο Παροχής Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας</p> <p>6. Ειστήριο Υγείας ελεύθερης πρόσβασης σε υπηρεσίες ΠΟΥ (health voucher)</p> <p>7. Διασπολιτική Μεταλόβηση σε Νοσοκομεία</p> <p>8. Λειτουργία Δικτύου Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας (Κοινωνικά παντοπωλεία, φαρμακεία, ιατρεία κλπ)</p> <p>9. Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών (παιδικοί, βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΔΑΠ κλπ) για νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό</p> <p>10. Υποστήριξη της δημιουργίας και της λειτουργίας επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας</p> <p>11. Ολοκληρωμένες δράσεις / παρεμβάσεις σε ευπαθείς ομάδες σε κλάδους αιχμής της οικονομίας της περιφέρειας / τοπικής οικονομίας</p> <p>12. Δράσεις προώθησης στην απασχόληση (τύπου ΝΕΕ, ΝΟΕ) για ευπαθείς ομάδες</p> <p>13. Στοιχευμένα μέτρα ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας και της ενδобрυνησης της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών</p> <p>14. Μηχανισμός υποστήριξης για την Ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας</p> <p>15. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις σε μειονεκτικές περιοχές με ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών με σκοπό την πρόβληση της ασότητας των ευκαίων, και τις ενισχυόμενες και τις βελτιώσεις της απασχολησιμότητας</p> <p>16. Αναβάθμιση και λειτουργία one stop shops / κέντρων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (Ρομά, μετανάστες) με διευκρινένες υπηρεσίες και κινήτες μονάδες</p> <p>17. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις με στόχο την κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (π.χ. Ρομά, μετανάστες)</p> <p>18. Αναβάθμιση και υποστήριξη στη λειτουργία δομών και υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία</p> <p>19. Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών</p> <p>20. Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων</p> <p>21. Επιτελική Μονάδα Συντονισμού, Πρόβλησης και Παρακολούθησης δράσεων Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης</p>																							
Μέτρα Πολιτικής Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης	3.2.3. Πρόδραση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε δράσεις Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας																							
	3.3.1. Πρόδραση σε βασικές υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας			✓	✓																			
	3.3.2. Πρόδραση σε υπηρεσίες κατ'οίκον φροντίδας																							
	3.3.3. Πρόληψη της παραπομής σε δομές κλειστής φροντίδας									✓														
	3.3.4. Προώθηση της αποδρωματοποίησης, αποκατάστασης και επανένταξης																			✓				
	3.3.5. Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών κλειστής φροντίδας																							
	3.3.6. Πρόδραση σε υπηρεσίες υποστήριξης της φερεγγυότητας των φτωχών νοικοκυριών																							
	4.1.1. Εθνικός Μηχανισμός για τον συντονισμό των πολιτικών ένταξης																						✓	
	4.1.2. Περιφερειακά Παρατηρητήρια Ένταξης																							✓
	4.1.3. Παρατηρητήριο Φορέων Κοινωνικής Φροντίδας και Αλληλεγγύης																							
	4.2.1. Χάρτης Ποιότητας Κοινωνικών Υπηρεσιών																							
	4.2.2. Δίκτυα Κοινωνικής Καινοτομίας																							
	4.3.1. Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του δημόσιου τομέα																							
	4.3.2. Ανάπτυξη του Κοινωνικού Πλουραλισμού																							
	4.3.3. Ανάπτυξη της Βασικής και Εφαρμοσμένης Έρευνας στο πεδίο των πολιτικών ένταξης																							

Στον Πίνακα 11 παρουσιάζεται η Μήτρα Συνάφειας των Μέτρων Πολιτικής της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας με τις Επενδυτικές Προτεραιότητες της Περιφερειακής Στρατηγικής.

Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην ΠΚΜ

Πίνακας 11. Μήτρα συνάφειας των Μέτρων Πολιτικής της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας με τις Επενδυτικές Προτεραιότητες του ΠΕΠ της Κεντρικής Μακεδονίας																										
		Μέτρα Πολιτικής της Περιφερειακής Στρατηγικής της Κεντρικής Μακεδονίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Καταπολέμηση της Φτώχειας																								
		1. Αναβάθμιση και βελτίωση της λειτουργίας δομών και υποδομών του Εθνικού Συστήματος Υγείας	2. Αναβάθμιση και λειτουργία κέντρων υποδοχής, στέγων με πρόβαση κινητών μονάδων	3. Κέντρα Ένταξης Μεταναστών	4. Αναβάθμιση και υποστήριξη λειτουργίας Ανοικτών Δομών Φιλανθρωπίας για μετανάστες – απόντες ύπλο	5. Δίκτυο Παροχής Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας	6. Εμπόριο Υγείας ελεύθερης πρόσβασης σε υπηρεσίες ΠΟΥ (health voucher)	7. Διασπολιτική Μεσοκάλυψη σε Νοσοκομεία	8. Λειτουργία Δικτύου Δομών Απτικής/οπτικής της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, φαρμακεία, κ.λπ.)	9. Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών (παιδική, βρεφονηπιακή στάση, ΚΔΑΠ κ.λπ.) για νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	10. Υποστήριξη της δημιουργίας και της λειτουργίας επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας	11. Ολοκληρωμένες δράσεις / παρεμβάσεις σε ευπαθείς ομάδες σε κλάδους αιχμής της οικονομίας της περιφέρειας / τοπικής οικονομίας	12. Δράσεις προώθησης στην απασχόληση (τύπου ΝΕΕ, ΝΘΕ) για ευπαθείς ομάδες	13. Σχεδιασμένα μέτρα ενίσχυσης της επιχειρηματικής ικανότητας και της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών	14. Μηχανισμός υποστήριξης για την Ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας	15. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις σε μειονεκτικές περιοχές με ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας	16. Αναβάθμιση και λειτουργία one stop shops / κέντρων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (Ρομά, μετανάστες) με διευρυμένες υπηρεσίες και κινητές μονάδες	17. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις με στόχο την κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (π.χ. Ρομά, μετανάστες)	18. Αναβάθμιση και υποστήριξη στη λειτουργία δομών και υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία	19. Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας κατακοπιμένων γυναικών	20. Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων	21. Επιτελική Μονάδα Συντονισμού, Προώθησης και Παρακολούθησης δράσεων Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης				
Επενδυτικές Προτεραιότητες του ΠΕΠ της Κεντρικής Μακεδονίας	9a - Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μειώνοντας τις ανισότητες όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, προωθώντας την κοινωνική ένταξη μέσω βελτίωσης της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και τη μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα της κοινότητας	✓	✓	✓	✓																					
	9c - Παροχή στήριξης για κοινωνικές επιχειρήσεις															✓										
	9i - Ενεργητική ένταξη, μεταξύ άλλων και με σκοπό την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της δραστήριας συμμετοχής και τη βελτίωση των δυνατοτήτων απασχόλησης															✓										
	9ii - Κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά		✓															✓								
	9iii - Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση των ίσων ευκαιριών			✓																✓						
	9iv - Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφελείας	✓			✓	✓	✓	✓	✓											✓						
	9v - Προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ενσωμάτωσης σε κοινωνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική και αλληλέγγυο οικονομία ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση																			✓						
	9vi - Στρατηγικές τοπικές ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων																									

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – ΜΕΤΡΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΚΜ

3.1 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΕΤΡΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Επί τη βάση των προηγούμενων, στο παρόν κεφάλαιο εξειδικεύονται τα προτεινόμενα μέτρα πολιτικής εκάστου πυλώνα και προτεραιότητας πολιτικής. Πιο συγκεκριμένα, ανά μέτρο πολιτικής προσδιορίζονται:

- Τα βασικά στοιχεία της ταυτότητάς του και συγκεκριμένα:
  - Η αντίστοιχη προς το ΠΕΠ ΚΜ επενδυτική προτεραιότητα,
  - Ο προϋπολογισμός
  - Η χρονική διάρκεια
  - Οι δυνητικοί δικαιούχοι
  - Η ομάδα στόχος
- Το αντικείμενο και οι στόχοι
- Η σκοπιμότητα και η εφικτότητα
- Τα αναμενόμενα αποτελέσματα και οι δείκτες παρακολούθησης (εκροών και αποτελεσμάτων)

ΠΥΛΩΝΑΣ 1: ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΚΡΑΙΑΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 1.1: ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ

**Μέτρο Πολιτικής 1: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΓΕΙΑΣ**

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9α) Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και στις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μείωση των ανισοτήτων όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας και προώθηση της κοινωνικής ένταξης με τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα και με τη μετάβαση από θεσμικές υπηρεσίες σε υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας 9iv) Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	115.379.371 €
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015-2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	ΝΠΔΔ, Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υπουργείο Εργασίας και οι Εποπτευόμενοι Φορείς τους, Κέντρο Κοινωνικής Πρόνοιας Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, Οργανισμοί Πρόνοιας
<i>Ομάδα στόχος</i>	Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες (ενδεικτικά, άτομα με αναπηρίες, άνεργοι, φτωχοί εργαζόμενοι και συνταξιούχοι, άποροι, μέλη πολύτεκνων οικογενειών, μονογονεϊκές οικογένειες, περιθωριοποιημένες κοινότητες κ.α.)

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 1. Αναβάθμιση και βελτίωση της λειτουργίας δομών και υποδομών του Εθνικού Συστήματος Υγείας

Αντικείμενο Μέτρου

Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας υφίσταται ένα εκτεταμένο σύστημα υγείας με ανάγκες για επέκταση και εκσυγχρονισμό, ειδικά με την απόκτηση σύγχρονου εξοπλισμού σε υφιστάμενες μονάδες. Μέσω του συγκεκριμένου πολιτικής θα αντιμετωπισθούν οι ανάγκες για τη δημιουργία νέων υποδομών για ειδικές κατηγορίες ασθενών, αλλά και για την ανάπτυξη υποδομών υγείας σε ειδικές περιοχές του υπαίθρου χώρου με περιορισμένη προσφορά.

Οι παρεμβάσεις στον τομέα της υγείας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας θα πρέπει να εστιαστούν στην ενίσχυση δράσεων της μεταρρύθμισης της πρωτοβάθμιας υγείας σε περιφερειακό επίπεδο και που αφορούν την αποτελεσματική λειτουργία του δικτύου της πρωτοβάθμιας περίθαλψης. Η ενίσχυση των υποδομών, θα πρέπει να δικαιολογείται επί τη βάση της αποτίμησης των υφιστάμενων υποδομών και των αναγκών που προκύπτουν.

Το μέτρο αφορά επίσης την ανάπτυξη κέντρων ψυχικής υγείας και μετανοσοκομειακών ξενώνων για τους ψυχικά ασθενείς.

Οι επενδύσεις στις υποδομές υγείας αποτελούν προτεραιότητα για την κοινωνική ενσωμάτωση ευπαθών κοινωνικών ομάδων καθώς θα εξασφαλίσουν σε αυτούς ποιοτικές υπηρεσίες υγείας στο πλαίσιο της αναβάθμισης του συστήματος.

Η ΕΥΤΥΚΑ του Υπουργείου Υγείας, στο πλαίσιο του αναπτυξιακού σχεδιασμού, συγκέντρωσε και προ-αξιολόγησε προτεινόμενες δράσεις που υπεβλήθησαν από Νοσοκομεία της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας¹⁷.

Σημαντικά έργα phasing των οποίων η υλοποίηση ξεκίνησε στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013, θα συνεχιστεί στην προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Στο παρόν μέτρο πολιτικής περιλαμβάνονται και δράσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη της πρωτοβάθμιας υγείας με τη λειτουργία των τοπικών σταθμών φροντίδας και περίθαλψης, που θα καταστήσουν λειτουργικές υποδομές που τυχόν χρηματοδοτηθούν ως αναφέρθηκε ανωτέρω.

Ωφελούμενοι του μέτρου είναι οι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες (ενδεικτικά άτομα με αναπηρίες, φτωχοί εργαζόμενοι και συνταξιούχοι, άποροι, μέλη πολυτέκνων οικογενειών, μονογονεϊκές οικογένειες, περιθωριοποιημένες κοινότητες κ.α.).

¹⁷ ΕΥΤΥΚΑ, Υπουργείο Υγείας, Προτάσεις του τομέα υγείας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Φεβρουάριος 2014.

Στόχοι Μέτρου

Το μέτρο στοχεύει στην:

- Άμβλυση των περιφερειακών ανισοτήτων και όλων των μορφών ανισοτήτων πρόσβασης στον τομέα της υγείας,
- αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών υγείας,
- αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κοινωνικο-οικονομικής κρίσης στην υγεία των ευπαθών κοινωνικά ομάδων,
- αντιμετώπιση των ελλείψεων καινοτόμου τεχνολογίας και ειδικών μονάδων με αποτέλεσμα τη μειωμένη ποιότητα και αποτελεσματικότητα διαγνώσεων και θεραπειών,
- διατήρηση της υγείας των πολιτών σε ένα ικανοποιητικό επίπεδο που θα επιτρέπει την ενεργό συμμετοχή τους στον παραγωγικό και κοινωνικό ιστό της χώρας,
- εξασφάλιση της πρόσβασης των ασθενών σε υψηλής ποιότητας υπηρεσίες υγείας εντός της Περιφέρειας,
- μείωση περιστατικών θανάτων λόγω μη διαθέσιμων τοπικά κατάλληλων υπηρεσιών υγείας,
- αντικατάσταση της παλαιάς ιατρικής τεχνολογίας και διασφάλιση της συνέχειας στην πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας,
- διασφάλιση χρήσης καινοτόμου τεχνολογίας όπου αυξάνει την παραγωγικότητα και βελτιώνει την αποτελεσματικότητα στην διάγνωση και θεραπεία,
- ενίσχυση των υποδομών για ψυχικά ασθενείς,
- μείωση των ανισοτήτων στην κατανομή των υποδομών για ψυχικά ασθενείς,
- προώθηση της κοινωνικοποίησης, της ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, και, της επανένταξης των ασθενών,
- εξασφάλιση της πρόσβασης των ασθενών σε υψηλής ποιότητας υπηρεσίες ψυχικής υγείας εντός της Περιφέρειας,
- διασφάλιση ύπαρξης εξειδικευμένων δομών στην περιφέρεια ώστε η νοσηλεία ασθενών που πάσχουν από ευρύτατα διαδεδομένες πλέον ψυχικές νόσους να γίνονται σε αυτές,
- επένδυση σε καλά εκπαιδευμένο και καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό το οποίο θα αποτελείται από επαγγελματίες της ψυχικής υγείας,
- ευαισθητοποίηση και αγωγή της κοινής γνώμης σε ζητήματα ψυχικής υγείας.

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο είναι πλήρως συμβατό με την εγκεκριμένη ΕΣΚΕ.

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου στην περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Η ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας από το Υπουργείο Υγείας, κρίνεται υψηλή.

-Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο καλύπτει το σύνολο του πληθυσμού της περιφέρειας. Στο πλαίσιο της διάγνωσης αναγκών διαπιστώνεται έλλειμμα μονάδων πρωτοβάθμιας περίθαλψης, ιατρικών μονάδων και κέντρων ψυχικής υγείας. Τα ελλείμματα αυτά επηρεάζουν το σύνολο του πληθυσμού της περιφέρειας, ιδιαίτερα όμως τα άτομα με αναπηρίες που, σύμφωνα με τα στοιχεία 35 δήμων της περιφέρειας ανέρχονται σε 18.883 άτομα.

-Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Το προτεινόμενο μέτρο αποτελεί άμεση συνέχεια υφιστάμενων εθνικών πολιτικών.

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Η συμβολή του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης είναι έμμεση.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Το προτεινόμενο μέτρο είναι επιλέξιμο σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, αλλά, συνολικά, δεν είναι επαρκείς οι σχετικοί πόροι από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

- Η βελτίωση και επέκταση των υποδομών και δομών υγείας, με έμφαση στην αναβάθμιση της πρωτοβάθμιας φροντίδας και σε νέες ειδικές δομές υπηρεσιών υγείας.
- Η ενίσχυση των υποδομών πρόνοιας για ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού.
- Η μείωση των ανισοτήτων στην κατανομή των δομών και υποδομών υγείας.
- Η εξασφάλιση της πρόσβασης των ασθενών σε υψηλής ποιότητας υπηρεσίες υγείας εντός της Περιφέρειας.
- Η αναβάθμιση της υγείας του πληθυσμού και της ποιότητας ζωής.
- Η αντικατάσταση της παλαιάς ιατρικής τεχνολογίας και διασφάλιση της συνέχειας στην πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας.
- Διασφάλιση ύπαρξης εξειδικευμένων δομών στην περιφέρεια ώστε η νοσηλεία ασθενών που πάσχουν από ευρύτατα διαδεδομένες πλέον ψυχικές νόσους να γίνονται σε αυτές.
- Εξασφάλιση της πρόσβασης των ασθενών σε υψηλής ποιότητας υπηρεσίες ψυχικής υγείας εντός της Περιφέρειας.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Μειονεκτούντα άτομα που επωφελούνται των δράσεων υγείας και κοινωνικής πρόνοιας¹⁸

---

¹⁸ ΠΕΠ ΚΜ, σ.290.

- Αριθμός έργων στον τομέα της υγείας
- Αριθμός υφιστάμενων δομών και υποδομών που ενισχύονται
- Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας (αριθμός ατόμων)

Δείκτες αποτελέσματος

- Δυναμικότητα που προκύπτει από βελτιωμένες υποδομές υγείας (κλίνες)¹⁹.
- Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας²⁰.
- Ποσοστό κάλυψης μέσω δράσεων υγείας και πρόνοιας του πληθυσμού των πολιτών που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας²¹.
- Βελτίωση της πρόσβασης και χρήσης των υπηρεσιών υγείας (Αριθμός επισκέψεων).
- Ποσοστό πληθυσμού με πρόσβαση σε αναβαθμισμένη ποιοτικά φροντίδα υγείας.
- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά τη διάρκεια υλοποίησης του μέτρου (ισοδύναμα ανθρωποέτη).

Χρονικός προγραμματισμός έργου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 1. Αναβάθμιση και βελτίωση της λειτουργίας δομών και υποδομών του Εθνικού Συστήματος Υγείας	
Έργα phasing των οποίων η υλοποίηση ξεκίνησε στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013, θα συνεχιστεί στην προγραμματική περίοδο 2014-2020	€ 15.000.000
Έργα Υποδομών πρωτοβάθμιας περίθαλψης συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΤΠΑ	€ 9.000.000
Έργα Υποδομών πρωτοβάθμιας περίθαλψης χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους	€ 90.987.871
Αριθμός τοπικών σταθμών φροντίδας και περίθαλψης (εκτίμηση)	3
Μέσο ετήσιο κόστος λειτουργίας τοπικού σταθμού φροντίδας και περίθαλψης	€ 65.250
Έτη λειτουργίας	2
<i>Συνολικό κόστος λειτουργίας τοπικών σταθμών φροντίδας και περίθαλψης</i>	<i>€ 391.500</i>
<i>Προϋπολογισμός Μέτρου:</i>	<i>€115.379.371</i>

¹⁹ ΠΕΠ ΚΜ, σ.251.

²⁰ ΠΕΠ ΚΜ, σ.255.

²¹ ΠΕΠ ΚΜ, σ.285.

**Μέτρο Πολιτικής 2: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ
ΑΣΤΕΓΩΝ ΜΕ ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΚΙΝΗΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ**

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9α) Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και στις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μείωση των ανισοτήτων όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας και προώθηση της κοινωνικής ένταξης με τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα και με τη μετάβαση από θεσμικές υπηρεσίες σε υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας 9ii) Κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	1.500.000,00 €
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015-2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Δημόσιοι Φορείς, ΜΚΟ
<i>Ομάδα στόχος</i>	Άστεγοι ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από την στέγαση

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 2. Αναβάθμιση και Λειτουργία Κέντρων Υποδοχής Αστέγων με πρόβλεψη κινητών μονάδων

Αντικείμενο Μέτρου

Το προτεινόμενο μέτρο αφορά στην αναβάθμιση και στην υποστήριξη της λειτουργίας των Κέντρων Υποδοχής Αστέγων με πρόβλεψη για κινητές μονάδες προκειμένου για την αντιμετώπιση κατ' αρχήν των προβλημάτων στέγασης, σίτισης, και, υγείας των αστέγων και εν συνέχεια για την επανένταξή τους.

Ειδικότερα, οι ως άνω δομές παρέχουν πρωτοβάθμια ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, δυνατότητα χρήσης λουτρού/ ντουζιέρας, πλυντηρίων, στεγνωτηρίων, παρέχουν καθαρό ρουχισμό, δυνατότητα ανάπαυσης, καθώς και ψυχοκοινωνική στήριξη.

Ωφελούμενοι από την λειτουργία των κέντρων είναι τόσο οι ευπαθείς κοινωνικά ομάδες και ειδικότερα οι άστεγοι, όσο και οι πολίτες και οικογένειες που -ενώ δεν είναι άστεγοι- αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα στην καθημερινότητά τους.

Στόχοι Μέτρου

- Ενδυνάμωση και κοινωνική ενσωμάτωση των ευπαθών κοινωνικά ομάδων και ειδικότερα των αστέγων.
- Πρόσβαση σε βασικά είδη διαβίωσης.
- Πρόσβαση σε κατάλληλη στέγη.
- Αντιμετώπιση κρίσεων.
- Προώθηση της αλληλεγγύης και του εθελοντισμού.

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο είναι πλήρως συμβατό με την εγκεκριμένη ΕΣΚΕ (βλ. Επιχειρησιακός Άξονας 1).

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου σύμφωνα με την περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Μέση ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας.

-Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο αποσκοπεί να καλύψει το σύνολο του πληθυσμού των αστέγων. Σημειώνεται ότι τα ποσοτικά δεδομένα που προκύπτουν από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης υποεκτιμούν το μέγεθος του προβλήματος (αναφέρονται συνολικά, μόλις 259 άστεγοι), δεδομένου ότι

στο σχετικό ερώτημα απάντησαν και μάλλον κατ' εκτίμηση, μόλις οι 17 από τους 38 δήμους της περιφέρειας. Σε κάθε περίπτωση, η αντιμετώπιση του προβλήματος των αστέγων καταγράφεται ως μέτρο προτεραιότητας στην ΕΣΚΕ.

-Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Το προτεινόμενο μέτρο αποτελεί άμεση συνέχεια υφιστάμενων εθνικών πολιτικών («Δαπάνη Χορήγησης του Κοινωνικού Μερίσματος» σύμφωνα με τις ρήτρες του άρθρου 29 του Ν. 4052/2012, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την υποπαράγραφο Γ1 του άρθρου 1 του Ν. 4254/2014 «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο εφαρμογής του Ν. 4046/2012 και άλλες διατάξεις»).

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Η συμβολή του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης είναι έμμεση.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Το προτεινόμενο μέτρο είναι επιλέξιμο σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, και οι σχετικοί πόροι είναι επαρκείς από τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

- Αναμένεται να επωφεληθούν 500 άστεγοι (κατ' έτος).
- Βελτίωση των καθημερινών συνθηκών διαβίωσης και των συνθηκών υγείας των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, μέσω της παροχής κοινωνικών και ιατρικών υπηρεσιών.
- Προώθηση στην απασχόληση.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Αριθμός Κέντρων υποδοχής αστέγων και κινητών μονάδων για τα οποία υποστηρίζεται η λειτουργία τους.
- Αριθμός Κέντρων υποδοχής αστέγων και κινητών μονάδων που αναβαθμίζονται.
- Αριθμός αστέγων που επωφελούνται από τη λειτουργία των Κέντρων υποδοχής αστέγων με πρόβλεψη κινητών μονάδων.

Δείκτες αποτελέσματος

- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά τη λειτουργία της δράσης (ισοδύναμα ανθρωποέτη).

Χρονικός προγραμματισμός μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 2. Αναβάθμιση και λειτουργία κέντρων υποδοχής αστέγων με πρόβλεψη κινητών μονάδων	
Αριθμός κέντρων υποδοχής αστέγων	4
Έτη λειτουργίας	6
Μέσο ετήσιο κόστος λειτουργίας κέντρου υποδοχής αστέγων	50.000
<i>Συνολικό κόστος λειτουργίας κέντρων υποδοχής αστέγων</i>	<i>€1.200.000</i>
Μέσο κόστος αναβάθμισης κέντρου υποδοχής αστέγων	€ 60.000
<i>Συνολικό κόστος αναβάθμισης κέντρων υποδοχής αστέγων</i>	<i>€ 300.000</i>
<i>Προϋπολογισμός Μέτρου:</i>	<i>€1.500.000</i>

Μέτρο Πολιτικής 3: ΚΕΝΤΡΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ (ΚΕΜ)

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9α) Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και στις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μείωση των ανισοτήτων όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας και προώθηση της κοινωνικής ένταξης με τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα και με τη μετάβαση από θεσμικές υπηρεσίες σε υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας 9iii) Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	6.042.852,00 €
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015-2020
<i>Δινητικοί Δικαιούχοι:</i>	Φορείς Δημόσιας και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Κοινωνικές Επιχειρήσεις, ΜΚΟ, Οργανισμοί Πρόνοιας, Τοπικοί Φορείς
<i>Ομάδα στόχος</i>	Μετανάστες

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 3. Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ)

Αντικείμενο Μέτρου

Το εν λόγω μέτρο είναι συμπληρωματικό της προτεινόμενης Κύριας Δράσης 1 «Δημιουργία Κέντρων Ένταξης Μεταναστών (Κ.Ε.Μ.)» υπό την 3η Προτεραιότητα «Ανάπτυξη Ικανοτήτων» του Ειδικού Στόχου 2 «Ένταξη και Νόμιμη Μετανάστευση» του Πολυετούς Προγράμματος 2014-2020 του ΤΑΜΕ και συνίσταται στα κάτωθι²²:

- Διαμόρφωση κτιρίων για τη στέγαση των Κέντρων Ένταξης Μεταναστών.
- Παροχή συμβουλευτικής σε θέματα μεταναστευτικού καθεστώτος, πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας, ασφάλισης, εκπαίδευσης, και διανομή πληροφοριακού υλικού μεταφρασμένου σε ξένες γλώσσες.
- Στήριξη των μεταναστών για ένταξή τους σε ομάδες, συλλόγους, οργανώσεις αθλητισμού, πολιτισμού κ.λπ. των οικείων Δήμων.
- Καταγραφή ικανοτήτων και προσωπικών στοιχείων των μεταναστών και παροχή διοικητικής και συμβουλευτικής υποστήριξης για θέματα εξεύρεσης εργασίας, ανάπτυξης επιχειρηματικότητας, συμμετοχής στα κοινά και παροχής αδειών, καθώς και ενημέρωση για θέματα μεταναστευτικής πολιτικής (π.χ. πρακτικές πρόσληψης, διαδικασία προαγωγής σε ανώτερη θέση, πληροφόρηση και εκστρατείες για θεσμικά, εργασιακά ζητήματα, διασφάλιση εργασιακών δικαιωμάτων, καταπολέμηση της ανασφάλιστης εργασίας, ενημέρωση για τον τρόπο υποβολής καταγγελιών).
- Διασύνδεση με τις υπηρεσίες μίας στάσης (one stop shops) των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων για ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών με πολίτες τρίτων χωρών.
- Ενημέρωση για θέματα υγειονομικής περίθαλψης και συνεργασία με Κέντρα Υγείας-Νοσοκομεία (π.χ. παραπομπή για τη διενέργεια εξετάσεων προληπτικού ελέγχου, κυρίως μεταδιδόμενων ασθενειών, όπως ηπατίτιδα, φυματίωση και HIV).
- Προγράμματα εκμάθησης ελληνικής γλώσσας και παροχή ενισχυτικής διδασκαλίας σε μαθητές.
- Διοργάνωση ενημερωτικών προγραμμάτων και εκδηλώσεων (π.χ. ημερίδες, φεστιβάλ πολιτισμού, σεμινάρια για θέματα μετανάστευσης, διαπολιτισμικότητας) και λειτουργία βιβλιοθήκης με εκπαιδευτικό και ηλεκτρονικό υλικό.
- Ενημερωτικά προγράμματα και δράσεις καταπολέμησης της ξενοφοβίας και του ρατσισμού και ευαισθητοποίησης της κοινωνίας υποδοχής στα θέματα αυτά (συνέδρια, ημερίδες, ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά μηνύματα, φυλλάδια, φεστιβάλ, ταινίες κ.λπ.), καθώς και καταγραφή ρατσιστικών, ξενοφοβικών και βίαιου χαρακτήρα γεγονότων και παραπομπή περιστατικών στις αρμόδιες υπηρεσίες (π.χ. στην αστυνομία, στο Συνήγορο του Πολίτη).
- Διαπολιτισμική μεσολάβηση στις δημόσιες υπηρεσίες χωρικής αρμοδιότητας του Κέντρου Ένταξης Μεταναστών.

²² Υπουργείο Εσωτερικών, έγγραφο με αρ. πρωτ. 34922 / 2014 / 25.6.2014 με θέμα «Συμπληρωματικότητα των δράσεων ένταξης που προγραμματίζεται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Πολυετούς Προγράμματος 2014-2020 του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (Τ.Α.Μ.Ε.), με δράσεις που μπορούν να συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.)».

- Δημιουργία μεικτών ομάδων εθελοντών και μεικτών εργαστηρίων (π.χ. για δασοφυλάκηση, δένδροφύτευση, ανακύκλωση, κ.λπ.), καθώς και δημιουργία χώρου εθελοντισμού και δικτύωσης εθελοντών εντός των ΚΕΜ.
- Συνεργασία με τα οικεία Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών (Σ.Ε.Μ.) και τροφοδότησή τους με θέματα για συζήτηση και ανάληψη δράσεων, καθώς και συνεργασία με συλλόγους μεταναστών.
- Δικτύωση των ΚΕΜ μεταξύ τους και με αντίστοιχους θεσμούς σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Δημιουργία τηλεφωνικής γραμμής ενημέρωσης.
- Προγράμματα και δράσεις αξιολόγησης πολιτικών ένταξης σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Ανάπτυξη συστημάτων αξιολόγησης και παρακολούθησης των διαδικασιών ένταξης των μεταναστών στην Ελλάδα και συλλογή στοιχείων για την ένταξη των μεταναστών σε διαφορετικές περιοχές της χώρας (π.χ. αγροτικός – αστικός χώρος).

Στόχοι Μέτρου

Το μέτρο στοχεύει στην:

- Ενεργό ένταξη με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών στην απασχόληση και της ενεργού συμμετοχής στα κοινά,
- καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και γενικά κάθε μορφής διακρίσεων σε βάρος των μεταναστών,
- βελτίωση της πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη, στις κοινωνικές υπηρεσίες γενικού συμφέροντος και γενικά στα δημόσια αγαθά, προώθηση της ισότιμης μεταχείρισης,
- εφαρμογή δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο είναι πλήρως συμβατό με την εγκεκριμένη ΕΣΚΕ.

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου σύμφωνα με την περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Η ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας, κρίνεται υψηλή.

-Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο αφορά σε περιορισμένο τμήμα του πληθυσμού αναφοράς παρέχοντας υπηρεσίες που καλύπτουν πρωτογενείς ανάγκες του, οι οποίες προσδιορίζονται και στην ΕΣΚΕ. Ο πληθυσμός αναφοράς περιλαμβάνει, έστω και έμμεσα, ένα μέρος του εκτιμώμενου μεταναστευτικού πληθυσμού της περιφέρειας (116.672 άτομα το 2011, ΕΛΣΤΑΤ) και κυρίως, ένα μη δυνάμενο να προσδιοριστεί πρόσθετο πληθυσμιακό μέγεθος που εξαρτάται από τις μεταναστευτικές ροές στην περιφέρεια.

-Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Το προτεινόμενο μέτρο αποτελεί άμεση συνέχεια υφιστάμενων εθνικών πολιτικών [Βλ. Ν. 4251/2014 Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης και λοιπές διατάξεις (ΦΕΚ Α/80/1.4.2014)].

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Η συμβολή του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης είναι έμμεση.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Το προτεινόμενο μέτρο είναι επιλέξιμο σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, αλλά, συνολικά, δεν είναι επαρκείς οι σχετικοί πόροι από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Μέσω του προτεινόμενου μέτρου μπορεί να υποστηριχθεί η σύσταση και λειτουργία 20-28 ΚΕΜ στις πόλεις με την υψηλότερη συγκέντρωση νόμιμων μεταναστών ανά Περιφέρεια. Στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, θα υποστηριχθεί η σύσταση και λειτουργία 3 ΚΕΜ στους Δήμους: Θεσσαλονίκης, Κορδελιού- Ευόσμου και Νεάπολης-Συκεών. Το υπολογιζόμενο κόστος για κάθε ΚΕΜ, για όλη την εκτιμώμενη περίοδο υλοποίησης των δράσεων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, είναι 2.000.000€.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες (αριθμός) που ωφελούνται
- Αριθμός Κέντρων Ένταξης Μεταναστών που υποστηρίζεται η λειτουργία τους
- Αριθμός Κέντρων Ένταξης Μεταναστών που αναβαθμίζονται

Δείκτες αποτελέσματος

- Βελτίωση της πρόσβασης και χρήσης των υπηρεσιών ένταξης
- Ποσοστό κάλυψης του πληθυσμού των μεταναστών
- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση του μέτρου (ισοδύναμα ανθρωποέτη)

Χρονικός προγραμματισμός μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 3. Κέντρα Ένταξης Μεταναστών	
Αριθμός ΚΕΜ (εκτίμηση)	3
Έτη λειτουργίας	6
Μέσο ετήσιο κόστος λειτουργίας ΚΕΜ	€ 285.714
<i>Συνολικό κόστος λειτουργίας ΚΕΜ</i>	<i>€ 5.142.852</i>
Μέσο κόστος αναβάθμισης ΚΕΜ	€ 300.000
<i>Συνολικό κόστος αναβάθμισης ΚΕΜ</i>	<i>€ 900.000</i>
<i>Προϋπολογισμός Μέτρου:</i>	<i>€6.042.852</i>

Μέτρο Πολιτικής 4: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΔΟΜΩΝ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ-ΑΙΤΟΥΝΤΕΣ ΑΣΥΛΟ

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9α) Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και στις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μείωση των ανισοτήτων όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας και προώθηση της κοινωνικής ένταξης με τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα και με τη μετάβαση από θεσμικές υπηρεσίες σε υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας 9iv) Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	1.824.000,00 Ευρώ
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015-2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΜΚΟ, ΝΠΔΔ
<i>Ομάδα στόχος</i>	Μετανάστες και πρόσφυγες αιτούντες άσυλο

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 4. Αναβάθμιση και υποστήριξη λειτουργίας Ανοικτών Δομών Φιλοξενίας για μετανάστες – αιτούντες άσυλο

Αντικείμενο Μέτρου

Κατά το έτος 2013, εκχωρήθηκε στην Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής βάσει του άρθρου 8 Α του Ν.3907/2011 (όπως τροποποιήθηκε με την παρ.3 του άρθρου 110 του ν.4172/2013), η δυνατότητα να ιδρύει και να λειτουργεί Δομές Φιλοξενίας αιτούντων άσυλο και υπηκόων τρίτων χωρών που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες²³.

Δομές Φιλοξενίας παρέχουν υπηρεσίες προσωρινής φιλοξενίας και κάλυψης των βασικών αναγκών των φιλοξενουμένων, καθώς και υποστηρικτικές υπηρεσίες υποδοχής, νομικής στήριξης και συμβουλευτικής, φύλαξης χώρου, διερμηνείας και διαμεσολάβησης, καθώς και δημιουργικής απασχόλησης παιδιών. Παράλληλα, προβλέπονται δράσεις ευαισθητοποίησης και κινητοποίησης της τοπικής κοινωνίας και εθελοντικών οργανώσεων για τη στήριξη της εν λόγω δομής φιλοξενίας.

Πιο αναλυτικά, με τον εν λόγω μέτρο προβλέπεται η αναβάθμιση των υποδομών των Ανοικτών Δομών Φιλοξενίας για μετανάστες – αιτούντες άσυλο καθώς και η υποστήριξη της λειτουργίας τους για την παροχή υπηρεσιών:

- Στέγασης, σίτισης, και, παροχής ειδών πρώτης ανάγκης σε μετανάστες - αιτούντες άσυλο,
- νομικής βοήθειας και πληροφόρησης στη διαδικασία αίτησης χορήγησης ασύλου,
- συμβουλευτικής και ψυχολογικής στήριξης,
- πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης,
- ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για τους μετανάστες και τους αιτούντες άσυλο.

Το μέτρο αφορά μετανάστες, αιτούντες άσυλο, συμπεριλαμβανομένων των οικογενειών τους, καθώς και των ασυνόδευτων ανηλίκων, αιτούντες διεθνούς προστασίας, δικαιούχους διεθνούς προστασίας και προσωρινής προστασίας και νόμιμους μετανάστες.

Στόχοι Μέτρου

Το μέτρο στοχεύει στην:

- δημιουργία απαραίτητων συνθηκών φιλοξενίας μεταναστών και αιτούντων άσυλο,
- καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και γενικά κάθε μορφής διακρίσεων σε βάρος των μεταναστών και αιτούντων άσυλο,
- εφαρμογή δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

²³ Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, έγγραφο με αρ. πρωτ. 8000/70/ρη/20.6.2014 με θέμα «ΣΕΣ 2014-2020 Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας».

Το προτεινόμενο μέτρο είναι πλήρως συμβατό με την εγκεκριμένη ΕΣΚΕ (βλ. Επιχειρησιακός Άξονας 1).

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου σύμφωνα με την περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Η ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας, κρίνεται υψηλή.

-Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο αφορά σε περιορισμένο τμήμα του πληθυσμού αναφοράς παρέχοντας υπηρεσίες που καλύπτουν πρωτογενείς ανάγκες του, οι οποίες προσδιορίζονται και στην ΕΣΚΕ. Ο πληθυσμός αναφοράς περιλαμβάνει, έστω και έμμεσα, ένα μέρος του εκτιμώμενου μεταναστευτικού πληθυσμού της περιφέρειας (116.672 άτομα το 2011, ΕΛΣΤΑΤ) και κυρίως, ένα μη δυνάμενο να προσδιοριστεί πρόσθετο πληθυσμιακό μέγεθος που εξαρτάται από τις μεταναστευτικές ροές στην περιφέρεια.

-Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Το προτεινόμενο μέτρο αποτελεί άμεση συνέχεια υφιστάμενων εθνικών πολιτικών (Ν. 3907/2011 Ίδρυση Υπηρεσίας Ασύλου και Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής, προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ «σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη - μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών» και λοιπές διατάξεις (ΦΕΚ 7 Α' / 26.1.2011) και Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Διαχείριση των Μικτών Μεταναστευτικών Ροών).

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Η συμβολή του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης είναι έμμεση.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Το προτεινόμενο μέτρο είναι επιλέξιμο σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, και οι σχετικοί πόροι είναι επαρκείς από τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

- Διευκόλυνση της προσαρμογής και ένταξης μεταναστών και αιτούντων άσυλο στην τοπική κοινωνική και πολιτισμική πραγματικότητα.
- Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης μεταναστών και αιτούντων άσυλο

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Μετανάστες, συμμετέχοντες αλληλεγγύης προέλευσης, μειονότητες, αιτούντες άσυλο (αριθμός) που ωφελούνται.
- Αριθμός μονάδων Ανοικτών Δομών Φιλοξενίας μεταναστών-αιτούντων άσυλο για τις οποίες υποστηρίζεται η λειτουργία τους.
- Αριθμός μονάδων Ανοικτών Δομών Φιλοξενίας μεταναστών-αιτούντων άσυλο που αναβαθμίζονται.

Δείκτες αποτελέσματος

- Βελτίωση της πρόσβασης των μεταναστών – αιτούντων άσυλο σε υπηρεσίες φιλοξενίας.
- Ποσοστό κάλυψης του πληθυσμού των μεταναστών / αιτούντων άσυλο.
- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση της δράσης (ισοδύναμα ανθρωποέτη).

Χρονικός προγραμματισμός μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 4. Αναβάθμιση και υποστήριξη λειτουργίας Ανοικτών Δομών Φιλοξενίας για μετανάστες – αιτούντες άσυλο	
Αριθμός δομών φιλοξενίας (εκτίμηση)	2
Μέσο ετήσιο κόστος λειτουργίας δομής φιλοξενίας	€ 127.000
Έτη λειτουργίας	6
<i>Συνολικό κόστος λειτουργίας δομών φιλοξενίας</i>	<i>€ 1.524.000</i>
Μέσο κόστος αναβάθμισης δομής φιλοξενίας	€ 150.000
<i>Συνολικό κόστος αναβάθμισης δομών φιλοξενίας</i>	<i>€ 300.000</i>
<i>Προϋπολογισμός Μέτρου:</i>	<i>€1.824.000</i>

Μέτρο Πολιτικής 5: ΔΙΚΤΥΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9iv) Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	18.606.000,00 Ευρώ
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015-2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εποπτευόμενοι Φορείς, Υπουργείο Εργασίας, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, Δημόσιοι Φορείς, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΜΚΟ, Κοινωνικές Επιχειρήσεις, Οργανισμοί Πρόνοιας, Κέντρα Πρόνοιας Περιφέρειας, Μονάδες Υγείας, ΚΗΦΗ, Ιδρύματα
<i>Ομάδα στόχος</i>	Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες (ενδεικτικά, άτομα με αναπηρίες, άνεργοι, φτωχοί εργαζόμενοι και συνταξιούχοι, άποροι, μέλη πολύτεκνων οικογενειών, μονογονεϊκές οικογένειες, περιθωριοποιημένες κοινότητες κ.α.)

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 5. Δίκτυο Παροχής Υπηρεσιών Υγείας και Πρόνοιας

Αντικείμενο Μέτρου

Οι δράσεις του δικτύου Health Safety υπηρετούν την Εθνική Στρατηγική για την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας, με σκοπό την καθολική κάλυψη και ίση πρόσβαση, με ειδική μέριμνα για τους μη έχοντες ασφαλιστική ικανότητα, τους διαβιούντες κάτω από το όριο της φτώχειας και άλλες απειλούμενες από κοινωνικό αποκλεισμό ομάδες του πληθυσμού (βλ. Ν.4238/2014, και σχετικές υπουργικές αποφάσεις).

Το εν λόγω μέτρο αποβλέπει στην εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης σειράς παρεμβάσεων προς τους πολίτες της Περιφέρειας της Κεντρικής Μακεδονίας με σκοπό την εξασφάλιση και παροχή του ελάχιστου δυνατού επιπέδου υπηρεσιών υγείας σε όλους και ειδικά σε αυτούς που αντιμετωπίζουν αδυναμία πρόσβασης στις υπηρεσίες υγείας.

Η εφαρμογή του Health safety net προβάλλει ως αναγκαιότητα²⁴ σήμερα λόγω των νέων κοινωνικο-οικονομικών αναγκών που έχουν αναδειχθεί από την εξαιρετική κρίση της ελληνικής οικονομίας. Μεγάλο ποσοστό του ελληνικού πληθυσμού αδυνατεί να προσφύγει στις κατά τόπους υπηρεσίες υγείας τόσο σε πρωτοβάθμιο όσο και δευτεροβάθμιο επίπεδο, λόγω απώλειας των ασφαλιστικών τους δικαιωμάτων. Το γεγονός αυτό αποτελεί ουσιαστικό παράγοντα επιδείνωσης των υγειονομικών δεδομένων της περιφέρειας σε μέσο χρόνο.

Οι δράσεις του δικτύου Health Safety στοχεύουν στη διατήρηση της υγείας των πολιτών σε υψηλό επίπεδο, στοιχείο που θα επιτρέψει την ενεργό συμμετοχή τους στον παραγωγικό και κοινωνικό ιστό της χώρας, ενώ η εξειδίκευση της στοχοθεσίας και η ακριβής ποσοτική και ποιοτική αποτύπωση των παρεχόμενων υπηρεσιών ήδη γίνεται από το Υπουργείο Υγείας και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας. Προγραμματίζεται να υλοποιηθούν με την εφαρμογή συνεκτικής σειράς παρεμβάσεων, σε περιφερειακό επίπεδο, που διασφαλίζουν προς τους πολίτες υψηλού επιπέδου υπηρεσίες υγείας, με σκοπό την διατήρηση της υγείας τους σε υψηλό επίπεδο, έτσι ώστε να αποφευχθεί η τυχόν επιδείνωση των δεικτών υγείας των πολιτών ως αποτέλεσμα της κρίσης.

Οι παρεμβάσεις ταξινομούνται ενδεικτικά στις κάτωθι ενότητες:

- Δημιουργία δικτύου Μονάδων Οικογενειακής Ιατρικής (Family Health Units)
- Ολοκλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Επιτρόπου Απασχόλησης και του Υπουργού Υγείας για τα έτη 2014-15 και υλοποίηση καινοτόμων δράσεων ή πιλοτικών προγραμμάτων σε τοπικό επίπεδο για την αντιμετώπιση νέων αναδυόμενων αναγκών
- Ενδυνάμωση των Κέντρων Υγείας στις αγροτικές περιοχές, αναδιοργάνωση των μονάδων υγείας του ΠΕΔΥ (πρώην μονάδες υγείας του ΕΟΠΥΥ/ΙΚΑ) και συντονισμός της παροχής υπηρεσιών υγείας μεταξύ της πρωτοβάθμιας και της νοσοκομειακής φροντίδας υγείας, μέσω της απόκτησης γνώσεων και ενίσχυσης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού.

²⁴ ΕΥΤΥΚΑ, Υπουργείο Υγείας, Προτάσεις του τομέα υγείας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Φεβρουάριος 2014.

Στο πλαίσιο του μέτρου προβλέπεται ανάλογα και συμπληρωματικά η καθιέρωση Ολοκληρωμένου Συστήματος Κοινωνικής Προστασίας, το οποίο θα λειτουργεί ως Ολοκληρωμένο Δίκτυο Παροχής Υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας με διασύνδεση όλων των κοινωνικών υπηρεσιών και φορέων παροχής κοινωνικής προστασίας, δημοσίου, ιδιωτικού, εθελοντικού, κερδοσκοπικού και μη χαρακτήρα.

Επιπλέον, θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις με στόχο την ενημέρωση του πληθυσμού και την αποτροπή της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών (καπνός – αλκοόλ - ναρκωτικές ουσίες).

Ωφελούμενοι του μέτρου θα είναι οι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες (ενδεικτικά άτομα με αναπηρίες, άνεργοι, φτωχοί εργαζόμενοι και συνταξιούχοι, άποροι, μέλη πολυτέκνων οικογενειών, μονογονεϊκές οικογένειες, περιθωριοποιημένες κοινότητες κ.α.).

Στόχοι Μέτρου

Το μέτρο στοχεύει στην:

- Προαγωγή της πρόσβασης μειονεκτούντων ατόμων σε υπηρεσίες υγείας – πρόνοιας – κοινωνικής φροντίδας,
- διατήρηση της υγείας των πολιτών σε ένα ικανοποιητικό επίπεδο που θα επιτρέπει την ενεργό συμμετοχή τους στον παραγωγικό και κοινωνικό ιστό της χώρας.

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο είναι πλήρως συμβατό με την εγκεκριμένη ΕΣΚΕ.

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου σύμφωνα με την περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Η ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας, κρίνεται υψηλή.

-Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο καλύπτει το σύνολο του ανασφάλιστου πληθυσμού καλύπτοντας πρωτογενείς ανάγκες του. Το περιεχόμενο του μέτρου για τον πληθυσμό αναφοράς προσδιορίζεται και στην ΕΣΚΕ. Σημειώνεται ότι εκτιμήσεις για τον ανασφάλιστο πληθυσμό -που αποτελεί σημαντική, αν και όχι μοναδική, ομάδα ωφελούμενων από το μέτρο- στις οποίες προβαίνουν διάφορα ερευνητικά ινστιτούτα, όπως το ΙΝΕ ΓΣΕΕ και το ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ ποικίλουν μεταξύ 25% και 40% του συνόλου του πληθυσμού (περίπου μεταξύ 470 και 750 χιλιάδων ατόμων στην περιφέρεια). Επιπλέον, οι μακροχρόνια άνεργοι της περιφέρειας, που αποτελούν επίσης ομάδα στόχου του προτεινόμενου μέτρου, ανέρχονται σε 88.508 άτομα (ΟΑΕΔ, 2014).

-Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Το προτεινόμενο μέτρο αποτελεί άμεση συνέχεια υφιστάμενων εθνικών πολιτικών.

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Το προτεινόμενο μέτρο συμβάλλει έμμεσα στη δημιουργία και άμεσα στη διατήρηση της απασχόλησης.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Οι προτεινόμενες δράσεις είναι επιλέξιμες σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, και οι σχετικοί πόροι είναι επαρκείς από τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Βελτίωση της πρόσβασης των μειονεκτούντων ατόμων και ιδίως αυτών που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας και δεν διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Μειονεκτούντα άτομα (διαβιούντα κάτω από το όριο της φτώχειας και χωρίς ασφαλιστική κάλυψη) που επωφελούνται των δράσεων Υγείας και Πρόνοιας (αριθμός)

Δείκτες αποτελέσματος

- Ποσοστό κάλυψης μέσω δράσεων υγείας και πρόνοιας του πληθυσμού των πολιτών που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας²⁵.
- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση της δράσης (ισοδύναμα ανθρωποέτη).

Χρονικός προγραμματισμός Μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 5. Δίκτυο παροχής υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας	
Εκτίμηση αριθμού ωφελουμένων (κατ' έτος)	8.860
Μέσο κόστος ανά ωφελούμενο	€ 350
Έτη λειτουργίας	6
Προϋπολογισμός Μέτρου:	€18.606.000

²⁵ ΠΕΠ ΚΜ, σ.284.

**Μέτρο Πολιτικής 6: ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΦΥ**

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9iv) Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	14.038.500,00 Ευρώ
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015-2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	Υπουργείο Υγείας και Εποπτευόμενοι Φορείς, Δημόσιοι Φορείς, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΜΚΟ
<i>Ομάδα στόχος</i>	Ανασφάλιστοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα και τα προστατευόμενα μέλη των οικογενειών τους

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 6. Εισιτήριο Υγείας Ελεύθερης Πρόσβασης σε υπηρεσίες ΠΦΥ

Αντικείμενο Μέτρου

Το Εισιτήριο Υγείας Ελεύθερης Πρόσβασης (ΕΥΕΠ) παρέχει δικαίωμα ελεύθερης (δωρεάν) πρόσβασης σε υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (ΠΦΥ)²⁶.

Το μέτρο θα καλύπτει τις ακόλουθες υπηρεσίες:

- Παροχή υπηρεσιών ιατρικής εξέτασης με επισκέψεις σε συμβεβλημένο με τον ΕΟΠΥΥ ιατρό ή μονάδες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας του ΕΣΥ (Κέντρα Υγείας ή Νοσοκομεία).
- Δυνατότητα παραπομπής με αξιολόγηση από τον ιατρό για πραγματοποίηση συνόλου διαγνωστικών εξετάσεων, σύμφωνα με το φύλο και την ηλικιακή ομάδα στην οποία υπάγεται ο ωφελούμενος.
- Πραγματοποίηση διαγνωστικών εξετάσεων, από συμβεβλημένα με τον ΕΟΠΥΥ διαγνωστικά κέντρα, Ιατρεία ΕΟΠΥΥ ή μονάδες υγείας του ΕΣΥ.

Ωφελούμενοι του μέτρου θα είναι οι πολίτες που πληρούν, σωρευτικά, τις παρακάτω προϋποθέσεις ή κριτήρια:

- Ήταν άμεσα ασφαλισμένοι σε φορείς κοινωνικής ασφάλισης των οποίων οι κλάδοι υγείας υπάχθηκαν στον ΕΟΠΥΥ και απώλεσαν την ασφαλιστική τους ικανότητα ή είναι προστατευόμενα μέλη άμεσα, πρώην ασφαλισμένων.
- Το ατομικό εισόδημα των πρώην άμεσα ασφαλισμένων, προκειμένου για άτομα που υποβάλλουν ατομική φορολογική δήλωση να μην υπερβαίνει τα 12.000 ευρώ. Στην περίπτωση έγγαμων που υποβάλλουν κοινή φορολογική δήλωση, το άθροισμα των ατομικών εισοδημάτων των δυο συζύγων να μην υπερβαίνει τα 25.000 ευρώ.
- Έχουν την Ελληνική Υπηκοότητα ή την υπηκοότητα άλλου κράτους-μέλους της ΕΕ, ή είναι ομογενείς ή υπήκοοι τρίτων χωρών που έχουν δικαίωμα διαμονής στη χώρα και είναι νόμιμοι κάτοικοι αυτής.

Στόχοι Μέτρου

Στόχος του μέτρου είναι η κάλυψη των αναγκών σε υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και πρόληψης, καθώς και σε προληπτικό έλεγχο, σημαντικής μερίδας του πληθυσμού, μέσω της ελεύθερης (δωρεάν) πρόσβασης των πολιτών που έχουν απωλέσει την ασφαλιστική τους ικανότητα, καθώς και των προστατευόμενων μελών των οικογενειών τους. Κριτήρια επιλεξιμότητας των δικαιούχων είναι η ασφαλιστική ικανότητα και το εισόδημα.

²⁶ ΕΥΤΥΚΑ, Υπουργείο Υγείας, Προτάσεις του τομέα υγείας στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Φεβρουάριος 2014.

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο είναι πλήρως συμβατό με την εγκεκριμένη ΕΣΚΕ.

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου σύμφωνα με την περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Η ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας, κρίνεται υψηλή.

-Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο καλύπτει το σύνολο του ανασφάλιστου πληθυσμού καλύπτοντας πρωτογενείς ανάγκες του. Το περιεχόμενο του μέτρου για τον πληθυσμό αναφοράς προσδιορίζεται και στην ΕΣΚΕ. Σημειώνεται ότι εκτιμήσεις για τον ανασφάλιστο πληθυσμό -που αποτελεί σημαντική, αν και όχι μοναδική, ομάδα ωφελούμενων από το μέτρο- στις οποίες προβαίνουν διάφορα ερευνητικά ινστιτούτα, όπως το ΙΝΕ ΓΣΕΕ και το ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ ποικίλουν μεταξύ 25% και 40% του συνόλου του πληθυσμού (περίπου μεταξύ 470 και 750 χιλιάδων ατόμων στην περιφέρεια).

-Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Το προτεινόμενο μέτρο αποτελεί άμεση συνέχεια υφιστάμενων εθνικών πολιτικών.

Για το Ενιαίο Μητρώο Ανασφαλιστών και Οικονομικά Αδυνάτων βλ. την Υ4α/48566/2005 (ΦΕΚ 668/Β/2005) «Καθορισμός προϋποθέσεων, κριτηρίων και διαδικασιών πρόσβασης στο σύστημα νοσηλευτικής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ανασφαλιστών και οικονομικά αδυνάτων πολιτών», όπως τροποποιήθηκε από την υπ' αρ. Υ4α/139491/2006 (ΦΕΚ 1747/Β/2006) «Καθορισμός προϋποθέσεων, κριτηρίων και διαδικασιών πρόσβασης στο σύστημα νοσηλευτικής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης ανασφαλιστών και οικονομικά αδυνάτων πολιτών».

Για το «Πρόγραμμα δωρεάν Φαρμακευτικής Φροντίδας» τις διατάξεις του της παρ. 1 του άρθρου 8 του Ν. 4238/2014 (όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 182 του Ν. 4270/2014) και την υπ' αρ. οικ. 56432/28.6.2014 (ΦΕΚ Β 1735) Κοινή Υπουργική Απόφαση «Καθορισμός προϋποθέσεων, κριτηρίων και διαδικασιών πρόσβασης στο σύστημα φαρμακευτικής περίθαλψης ανασφαλιστών και οικονομικά αδυνάτων πολιτών»

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Το προτεινόμενο μέτρο είναι ουδέτερο ως προς τη δημιουργία απασχόλησης.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Οι προτεινόμενες δράσεις είναι επιλέξιμες σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, αλλά, συνολικά, και οι σχετικοί πόροι είναι επαρκείς από τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Βελτίωση της πρόσβασης των μειονεκτούντων ατόμων και ιδίως αυτών που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας και δεν διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Μειονεκτούντα άτομα (διαβιούντα κάτω από το όριο της φτώχειας και χωρίς ασφαλιστική κάλυψη) που επωφελούνται των δράσεων Υγείας και Πρόνοιας (αριθμός).

Δείκτες αποτελέσματος

- Ποσοστό κάλυψης μέσω δράσεων υγείας και πρόνοιας του πληθυσμού των πολιτών που διαβιούν κάτω από το όριο της φτώχειας²⁷.
- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση της δράσης (ισοδύναμα ανθρωποέτη).

Χρονικός προγραμματισμός Μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 6. Εισιτήριο Υγείας ελεύθερης πρόσβασης σε υπηρεσίες ΠΦΥ	
Εκτίμηση αριθμού ωφελουμένων (κατ' έτος)	6.685
Μέσο κόστος ανά ωφελούμενο	€ 350
Έτη λειτουργίας	6
Προϋπολογισμός Μέτρου:	€14.038.500

²⁷ ΠΕΠ ΚΜ, σ.284.

Μέτρο Πολιτικής 7: ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΣΕ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9iv) Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	840.000,00 Ευρώ
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015-2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	Υπουργείο Υγείας και Εποπτευόμενοι Φορείς
<i>Ομάδα στόχος</i>	Μετανάστες

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 7. Διαπολιτισμική Μεσολάβηση σε Νοσοκομεία

Αντικείμενο Μέτρου

Το παρόν μέτρο αφορά στην ενίσχυση των παρεχόμενων υπηρεσιών Διαπολιτισμικής Μεσολάβησης σε δημόσια νοσοκομεία της Περιφέρειας και στην ένταξη ειδικά εκπαιδευμένων Διαπολιτισμικών Μεσολαβητών στο οργανωτικό τους σχήμα ώστε να προσφέρουν καθημερινά εξειδικευμένες υπηρεσίες Διαμεσολάβησης στους μετανάστες και στο διοικητικό και υγειονομικό προσωπικό.

Το εν λόγω μέτρο είναι συμπληρωματικό της προτεινόμενης Κύριας Δράσης 2 «Προαγωγή της διαπολιτισμικότητας» υπό την 2^η Προτεραιότητα «Ένταξη» του Ειδικού Στόχου 2 «Ένταξη και Νόμιμη Μετανάστευση» του Πολυετούς Προγράμματος 2014-2020 του ΤΑΜΕ²⁸.

Πιο συγκεκριμένα, η παρούσα δράση περιλαμβάνει μια σειρά από στοχευμένες ενέργειες προκειμένου για την αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών Διαπολιτισμικής Μεσολάβησης σε νοσοκομεία της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας από Διαμεσολαβητές και Συντονιστές, οι οποίοι θα εκπαιδευτούν κατάλληλα για να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε μετανάστες μέσα στο απαιτητικό περιβάλλον των νοσοκομείων. Επισημαίνεται ότι είναι πολύ σημαντική η παρουσία μεσολαβητή σε εικοσιτετράωρη βάση (τρεις βάρδιες).

Το μέτρο εστιάζει και αναδεικνύει την αξία της Διαπολιτισμικής Μεσολάβησης στον Τομέα της Υγείας ως δυναμικής διαδικασίας που αποσκοπεί στην ευκολότερη επαφή και αποτελεσματική επικοινωνία των μεταναστών με τους ιατρούς, το νοσηλευτικό προσωπικό και τη διοίκηση των νοσοκομείων προκειμένου να επιτυγχάνεται η απρόσκοπτη πρόσβασή τους στις υπηρεσίες Υγείας, λαμβάνοντας υπόψη την εθνική τους καταγωγή και τις πολιτισμικές τους καταβολές.

Στόχοι Μέτρου

Βασικοί στόχοι του μέτρου είναι η:

- Διευκόλυνση της πρόσβασης των μεταναστών σε υπηρεσίες υγείας,
- Ποιοτική αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών με στόχο τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας.
- Διευκόλυνση του προσωπικού των νοσοκομείων στην επικοινωνία τους με άτομα από διαφορετικά κοινωνικο-πολιτισμικά πλαίσια.
- Εξοικονόμηση χρόνου κατά τη διάρκεια των ιατρικών, νοσηλευτικών, και, διοικητικών συναλλαγών με υπηκόους τρίτων χωρών.
- Εξοικείωση με τις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες των ατόμων προερχόμενων από διαφορετικό πολιτισμικό περιβάλλον, με αποτέλεσμα την άμεση επίλυση και τον επιτυχή χειρισμό περιπλοκών προβλημάτων.

²⁸ Υπουργείο Εσωτερικών, έγγραφο με αρ. πρωτ. 34922 / 2014 / 25.6.2014 με θέμα «Συμπληρωματικότητα των δράσεων ένταξης που προγραμματίζεται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Πολυετούς Προγράμματος 2014-2020 του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (Τ.Α.Μ.Ε.), με δράσεις που μπορούν να συγχρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.)».

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο είναι πλήρως συμβατό με την εγκεκριμένη ΕΣΚΕ.

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου σύμφωνα με την περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Μέση ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας.

- Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο αφορά σε στοχευμένο τμήμα του πληθυσμού των μεταναστών που κυρίως, αλλά όχι μόνο, λόγω γλώσσας, αδυνατεί να επικοινωνήσει επαρκώς με τις υπηρεσίες υγείας. Το μέτρο παρέχει υπηρεσίες που καλύπτουν πρωτογενείς ανάγκες του πληθυσμού αναφοράς, οι οποίες προσδιορίζονται και στην ΕΣΚΕ. Ο πληθυσμός αναφοράς περιλαμβάνει ένα μέρος του εκτιμώμενου μεταναστευτικού πληθυσμού της περιφέρειας (116.672 άτομα το 2011, ΕΛΣΤΑΤ) και βεβαίως, ένα μη δυνάμενο να προσδιοριστεί πρόσθετο πληθυσμιακό μέγεθος που εξαρτάται από τις μεταναστευτικές ροές στην περιφέρεια.

- Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Το προτεινόμενο μέτρο αποτελεί μερική συνέχεια υφιστάμενων εθνικών πολιτικών. Το πρόγραμμα της Διαπολιτισμικής Μεσολάβησης υλοποιήθηκε από την Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας στο πλαίσιο του Ετήσιου Προγράμματος 2009 του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ένταξης Υπηκόων Τρίτων Χωρών.

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Το προτεινόμενο μέτρο είναι ουδέτερο ως προς τη δημιουργία απασχόλησης.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Το προτεινόμενο μέτρο είναι επιλέξιμο σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, και οι σχετικοί πόροι είναι επαρκείς από τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Με την υλοποίηση του μέτρου αναμένεται:

- Η βελτίωση της γνώσης των υπηκόων τρίτων χωρών για θέματα πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας περίθαλψης.
- Η προσαρμογή του προσωπικού των νοσοκομείων στις νέες συνθήκες και στις απαιτήσεις που επιβάλλει η επικοινωνία και η επαφή με μετανάστες για την καλύτερη εκτέλεση των καθηκόντων τους.

- Η ποιοτική αναβάθμιση των δημόσιων υπηρεσιών υγείας και, ως εκ τούτου, αύξηση του βαθμού χρήσης τους από υπηκόους τρίτων χωρών, με αποτέλεσμα και τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας.
- Η ευαισθητοποίηση των δημόσιων λειτουργών και των ευρύτερων κοινωνικών φορέων σχετικά με την παροχή -φιλικών προς τους μετανάστες- υπηρεσιών πρόληψης και θεραπείας.
- Η υποστήριξη της ενταξιακής διαδικασίας των υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική κοινωνία.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Αριθμός προγραμμάτων διαπολιτισμικής μεσολάβησης.
- Αριθμός απασχολούμενων διαπολιτισμικών μεσολαβητών.
- Μετανάστες, συμμετέχοντες αλλοδαπής προέλευσης, μειονότητες (αριθμός).
- Αριθμός επωφελούμενων νοσοκομείων.

Δείκτες αποτελέσματος

- Ποσοστό του πληθυσμού των μεταναστών που ωφελούνται από δράσεις διαπολιτισμικής μεσολάβησης.
- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά τη λειτουργία της δράσης (ισοδύναμα ανθρωποέτη).

Χρονικός προγραμματισμός Μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 7. Διαπολιτισμική Μεσολάβηση σε Νοσοκομεία	
Αριθμός δομών	2
Μέσο ετήσιο κόστος λειτουργίας δομής	€ 70.000
Έτη λειτουργίας	6
	<i>Προϋπολογισμός Μέτρου:</i>
	<i>€ 840.000</i>

Μέτρο Πολιτικής 8: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΟΜΩΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ (ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΑ, ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ, ΙΑΤΡΕΙΑ ΚΛΠ)

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9iv) Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	24.128.640,00 €
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015-2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΜΚΟ, ΝΠΔΔ
<i>Ομάδα στόχος</i>	Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες (ενδεικτικά άνεργοι, φτωχοί εργαζόμενοι και συνταξιούχοι, άποροι, μέλη πολύτεκνων οικογενειών, μονογονεϊκές οικογένειες, περιθωριοποιημένες κοινότητες κ.α.)

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 8. Λειτουργία Δικτύου Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, φαρμακεία, ιατρεία κλπ)

Αντικείμενο Μέτρου

Αντικείμενο του μέτρου αποτελεί η υποστήριξη ομάδων του πληθυσμού που πλήττονται ή απειλούνται από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό μέσω ενός πλέγματος παροχής κοινωνικών υπηρεσιών.

Συγκεκριμένα, το μέτρο αφορά στην ενίσχυση της λειτουργίας των κοινωνικών δομών αντιμετώπισης της φτώχειας. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- Κοινωνικό Παντοπωλείο.
- Κοινωνικό Φαρμακείο.
- Κοινωνική Δομή Παροχής Συσσιτίων.
- Γραφείο Διαμεσολάβησης Κοινωνικών Υπηρεσιών.
- Ανοιχτό Κέντρο Ημερήσιας Υποδοχής Αστέγων.
- Τράπεζα Χρόνου.
- Υπνωτήριο.
- Δημοτικός Λαχανόκηπος κ.α..

Για την καλύτερη πληροφόρηση των ωφελουμένων σχετικά με τις παρεχόμενες υπηρεσίες των Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας, προβλέπεται η δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας καταγραφής των υφιστάμενων κοινωνικών δομών.

Μέσω της λειτουργίας του ως άνω δικτύου δομών θα παρέχονται ολοκληρωμένες υπηρεσίες σε μοναχικά ενήλικα άτομα με ατομικό ετήσιο εισόδημα κάτω από το εγγυημένο όριο συντήρησης, μακροχρόνια ανέργους με ατομικό ή οικογενειακό ετήσιο εισόδημα κάτω από το εγγυημένο όριο συντήρησης, οικογένειες μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού (μέλη που δεν εργάζονται ούτε αναζητούν εργασία) με ατομικό ή οικογενειακό ετήσιο εισόδημα κάτω από το εγγυημένο όριο συντήρησης, ηλικιωμένους άνω των 65 ετών που δεν λαμβάνουν συντάξεις ή προνοιακά επιδόματα με ατομικό ή οικογενειακό ετήσιο εισόδημα κάτω από το εγγυημένο όριο συντήρησης, παιδιά προσχολικής ηλικίας ετών σε καταστάσεις αποκλεισμού, πρόσωπα με αυξημένους κινδύνους φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Το μέτρο θα υλοποιηθεί μέσω υπηρεσιών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καθώς και από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις. Επίσης, για την υλοποίηση του Μέτρου θα προωθηθεί η ανάπτυξη του εθελοντισμού με στόχο την καλύτερη συνέργεια και αποτελεσματικότητα των δράσεων σε τοπικό επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό προβλέπεται η καταγραφή των εθελοντών – εθελοντικών οργανώσεων με σκοπό την τήρηση ειδικού μητρώου, η υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης των εθελοντών καθώς και προγραμμάτων εθελοντικής αναδοχής άπορων οικογενειών.

Στόχοι Μέτρου

Στόχοι του μέτρου αποτελούν:

- Η παροχή ειδών και υπηρεσιών πρώτης ανάγκης (τρόφιμα, φάρμακα, κτλ),

- η εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης και η βελτίωση της ποιότητας ζωής,
- η ενδυνάμωση και κοινωνική ενσωμάτωση των ευπαθών κοινωνικά ομάδων.

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο είναι πλήρως συμβατό με την εγκεκριμένη ΕΣΚΕ.

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου σύμφωνα με την περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Η ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας, κρίνεται υψηλή.

- Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο καλύπτει μεγάλο τμήμα του πληθυσμού αναφοράς, καλύπτοντας πρωτογενείς ανάγκες του οι οποίες προσδιορίζονται και στην ΕΣΚΕ. Σημειώνεται ότι στον πληθυσμό αναφοράς περιλαμβάνονται πολύτεκνες οικογένειες με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα (27.403 άτομα σύμφωνα με στοιχεία ορισμένων μόνο δήμων της περιφέρειας), αρχηγοί μονογενεϊκών οικογενειών (9.307 άτομα σύμφωνα με στοιχεία ορισμένων μόνο δήμων της περιφέρειας), νοικοκυριά χωρίς κανέναν εργαζόμενο (13.651 νοικοκυριά σύμφωνα με στοιχεία ορισμένων μόνο δήμων της περιφέρειας), φτωχοί εργαζόμενοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα (66.020 άτομα, σύμφωνα με στοιχεία ορισμένων μόνο δήμων της περιφέρειας), φτωχοί συνταξιούχοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα (45.025 άτομα, σύμφωνα με στοιχεία ορισμένων μόνο δήμων της περιφέρειας), ηλικιωμένοι χωρίς ασφάλιση υγείας (606 άτομα, σύμφωνα με στοιχεία ορισμένων μόνο δήμων της περιφέρειας).

- Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Το προτεινόμενο μέτρο αποτελεί άμεση συνέχεια υφιστάμενων εθνικών πολιτικών.

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Η συμβολή του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης είναι έμμεση.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Το προτεινόμενο μέτρο είναι επιλέξιμο σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, αλλά, συνολικά, δεν είναι επαρκείς οι σχετικοί πόροι από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

- Η προαγωγή της πρόσβασης σε βασικά κοινωνικά αγαθά για το σύνολο του.

- Η ενδυνάμωση και κοινωνική ενσωμάτωση των ευπαθών κοινωνικά ομάδων (αστέγων και ευρισκόμενων σε κατάσταση φτώχειας ατόμων).
- Η αντιμετώπιση του φαινομένου της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Αριθμός δικτύου δομών αντιμετώπισης της φτώχειας.
- Αριθμός ωφελούμενων ατόμων από τη λειτουργία Δικτύου δομών Αντιμετώπισης της φτώχειας.

Δείκτες αποτελέσματος

- Ποσοστό κάλυψης του πληθυσμού των μειονεκτούκτων ατόμων (διαβιούντων κάτω από το όριο της φτώχειας και δεν διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη) που επωφελούνται από τη λειτουργία Δικτύου δομών Αντιμετώπισης της φτώχειας.
- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση της δράσης (ισοδύναμα ανθρωποέτη).

Χρονικός προγραμματισμός Μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 8. Λειτουργία Δικτύου Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, φαρμακεία, ιατρεία κλπ)	
Αριθμός δικτύων (εκτίμηση)	12
Μέσο ετήσιο κόστος λειτουργίας δικτύου	€ 335.120
Έτη λειτουργίας	6
Προϋπολογισμός Μέτρου:	
€24.128.640	

**ΠΥΛΩΝΑΣ 2 – ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ
ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ**

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 2.1: ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

**Μέτρο Πολιτικής 9: ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ
ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΠΑΙΔΙΩΝ (ΠΑΙΔΙΚΟΙ, ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ,
ΚΔΑΠ Κ.ΛΠ.) ΓΙΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΠΟΥ ΑΠΕΙΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΦΤΩΧΕΙΑ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ**

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9i) Ενεργός ένταξη, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	250.000.000,00 €
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015-2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ
<i>Ομάδα στόχος</i>	Νοικοκυριά με παιδιά, που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 9. Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών (παιδικοί, βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΔΑΠ, κλπ) για νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό

Αντικείμενο Μέτρου

Αντικείμενο του μέτρου είναι η παροχή θέσεων φιλοξενίας σε βρέφη, νήπια, και, παιδιά σε αντίστοιχες Δομές.

Η πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες αποτελεί βασική προτεραιότητα, επιδιώκοντας την πρόληψη, άρση ή άμβλυση παραγόντων που αποτελούν εστίες υψηλού κινδύνου αποκλεισμού κατά την παιδική ηλικία.

Ως μέτρο πολιτικής αφορά στην αναγκαιότητα περαιτέρω ενίσχυσης των γυναικών μέσω ολοκληρωμένων και στοχευμένων δράσεων που θα αποσκοπούν στην αύξηση της απασχόλησης και στην εξέλιξη της επαγγελματικής σταδιοδρομίας γυναικών που βαρύνονται με ευθύνες φροντίδας εξαρτημένων μελών. Η χρηματοδότηση τέτοιου είδους δράσεων θα γίνει τόσο από τα ΠΕΠ όσο και από το Ε.Π. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση". Τα Π.Ε.Π. θα εστιάσουν σε γυναίκες κάτω του ορίου της φτώχειας (άνεργες ή εργαζόμενες), ενώ το Ε.Π. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση" θα εστιάσει στην ενίσχυση κυρίως σε γυναίκες με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα άνω του ορίου της φτώχειας, είτε εργαζόμενες με επισφαλή θέση εργασίας, είτε άνεργες.

Η υποβολή προτάσεων αφορά όλες τις Δομές και συγκεκριμένα Βρεφικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς, Βρεφονηπιακούς Σταθμούς Ολοκληρωμένης Φροντίδας, Παιδικούς Σταθμούς, Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.) και Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρία για παροχή θέσεων φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών.

Ωφελούμενοι από το μέτρο είναι παιδιά προσχολικής ηλικίας ετών σε καταστάσεις αποκλεισμού και τα άτομα που έχουν την ευθύνη φροντίδας των παιδιών σε νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό.

Οι Δομές θα πρέπει να διαθέτουν άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ως:

- Βρεφικοί Σταθμοί,
- Βρεφονηπιακοί Σταθμοί.
- Βρεφονηπιακοί Σταθμοί Ολοκληρωμένης Φροντίδας.
- Παιδικοί Σταθμοί.
- Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.), και,

Οι ως άνω Δομές, κατά την υποβολή της αίτησης φορέων, δύνανται να είναι ή να ανήκουν σε:

- Δήμους και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου αυτών.
- Επιχειρήσεις του ιδιωτικού δικαίου ή Εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του άρθρου 741 του αστικού κώδικα, που νομίμως έχουν τη δυνατότητα παροχής αυτών των υπηρεσιών.

Στόχοι Μέτρου

Το μέτρο στοχεύει:

- Στη στήριξη των νοικοκυριών που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό,
- στην ενδυνάμωση των προοπτικών κοινωνικοποίησης και ανάπτυξης των παιδιών,
- στη συμβουλευτική υποστήριξη γονέων.

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο είναι πλήρως συμβατό με την εγκεκριμένη ΕΣΚΕ (βλ. Προτεραιότητα Πολιτικής 2.2.: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες).

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου στην περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Η ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας, κρίνεται υψηλή.

- Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο καλύπτει μεγάλο τμήμα του πληθυσμού αναφοράς παρέχοντας υπηρεσίες που προσδιορίζονται ως πρώτης προτεραιότητας στην ΕΣΚΕ. Σημειώνεται ενδεικτικά, ότι σύμφωνα με την ΕΕΤΑ, τα ωφελούμενα παιδιά του προγράμματος «Εναρμόνιση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής» για την περιφέρεια ανέρχονται το 2014 σε 21.646, ενώ σύμφωνα με την ίδια πηγή, περίπου το 60% των ωφελούμενων σχετικά γυναικών έχουν οικογενειακό εισόδημα λιγότερο των 12.000 €.

- Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Το προτεινόμενο μέτρο αποτελεί άμεσα συνέχεια υφιστάμενων εθνικών πολιτικών.

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Η συμβολή του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης είναι έμμεση.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Οι προτεινόμενες δράσεις είναι επιλέξιμες σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, αλλά, συνολικά, δεν είναι επαρκείς οι σχετικοί πόροι από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Μέσω του μέτρου αναμένεται:

- ο Η πρόληψη, άρση ή άμβλυση παραγόντων που αποτελούν εστίες υψηλού κινδύνου αποκλεισμού κατά την παιδική ηλικία,
- ο η στήριξη των οικογενειών των παιδιών ώστε να αντιμετωπιστούν καταστάσεις κοινωνικού αποκλεισμού,
- ο η βελτίωση της ποιότητας ζωής των παιδιών και των οικογενειών τους.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Παιδιά ευπαθών κοινωνικών ομάδων και οικογενειών που πλήττονται από τη φτώχεια, τα οποία λαμβάνουν υπηρεσίες φροντίδας και φιλοξενίας²⁹.
- Οικογένειες ευπαθών κοινωνικών μονάδων και οικογένειες που πλήττονται από τη φτώχεια, οι οποίες ωφελούνται από υπηρεσίες φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών³⁰.
- Αριθμός συμμετεχόντων μονάδων παροχής υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών.

Δείκτες αποτελέσματος

- Ποσοστό πληθυσμού ευπαθών κοινωνικών μονάδων ή πληττόμενου από τη φτώχεια, ο οποίος επωφελείται από υπηρεσίες φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών.
- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση της δράσης (ισοδύναμα ανθρωποέτη).

Χρονικός προγραμματισμός Μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 9. Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών (παιδικοί, βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΔΑΠ κλπ) για νοικοκυριά που απειλούνται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό	
Εκτίμηση αριθμού ωφελούμενων παιδιών (κατ' έτος)	20.000 ³¹
Μέσο ετήσιο κόστος ανά ωφελούμενο	€ 2.500
Έτη λειτουργίας	5
Προϋπολογισμός Μέτρου:	€ 250.000.000

²⁹ Προσαρμογή δείκτη ΠΕΠ ΚΜ, σ.272.

³⁰ Προσαρμογή δείκτη ΠΕΠ ΚΜ, σ.272.

³¹ Βλ. ΕΕΤΑΑ Α.Ε., Στατιστικά στοιχεία ωφελουμένων του προγράμματος «Πράξη πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την υλοποίηση της δράσης "Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής", σχολικό έτος 2014-2015», Αύγουστος 2014.

ΠΥΛΩΝΑΣ 3 – ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

**ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 3.1: ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΣΕ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ**

Μέτρο Πολιτικής 10: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9γ) Παροχή στήριξης για κοινωνικές επιχειρήσεις 9ν) Προαγωγή της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ένταξης σε κοινωνικές επιχειρήσεις καθώς και την προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και της οικονομίας αλληλεγγύης προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	1.563.600,00 Ευρώ
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015-2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	Δημόσιες Υπηρεσίες, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΝΠΔΔ, ΜΚΟ
<i>Ομάδα στόχος</i>	Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ - 10. Υποστήριξη της ανάπτυξης του τομέα της κοινωνικής οικονομίας

Αντικείμενο Μέτρου

Αντικείμενο του μέτρου είναι η ενίσχυση (επενδύσεων και λειτουργικών δαπανών) των οικονομικών, επιχειρηματικών, παραγωγικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, οι οποίες αναλαμβάνονται από νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων, των οποίων ο καταστατικός σκοπός είναι η επιδίωξη του συλλογικού οφέλους και η εξυπηρέτηση γενικότερων κοινωνικών συμφερόντων³².

Ως φορέας της Κοινωνικής Οικονομίας, έχει θεσπισθεί η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.). Είναι αστικός συνεταιρισμός με κοινωνικό σκοπό και διαθέτει εκ του νόμου την εμπορική ιδιότητα. Ανάλογα με τον ειδικότερο σκοπό τους, μπορούν να δημιουργηθούν τρία (3) είδη Κοιν.Σ.Επ.:

Α) Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης

Αφορούν στην ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού. Ποσοστό 40% κατ' ελάχιστον των εργαζομένων σε αυτές τις επιχειρήσεις θα πρέπει να ανήκουν υποχρεωτικά στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού. Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.), θεωρούνται αυτοδικαίως Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης και υπάγονται στις διατάξεις του Νόμου 4019/2011.

Β) Κοιν.Σ.Επ. Κοινωνική φροντίδας

Αφορούν στην παραγωγή και παροχή προϊόντων και υπηρεσιών κοινωνικού-προνοιακού χαρακτήρα σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού, όπως ηλικιωμένοι, βρέφη, παιδιά, άτομα με αναπηρία και άτομα με χρόνιες παθήσεις.

Γ) Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού

Αφορούν την παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών της συλλογικότητας (πολιτισμός, περιβάλλον, οικολογία, εκπαίδευση, παροχές κοινής ωφέλειας, αξιοποίηση τοπικών προϊόντων, διατήρηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων κ.α.) που προάγουν το τοπικό και συλλογικό συμφέρον, την προώθηση της απασχόλησης, την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και την ενδυνάμωση της τοπικής ή περιφερειακής ανάπτυξης.

Οι δράσεις του μέτρου αποσκοπούν στη κινητοποίηση των τοπικών φορέων για τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης και ταυτόχρονα στην πολύπλευρη και ουσιαστική προετοιμασία των ωφελουμένων ευάλωτων κοινωνικά ομάδων ώστε να τοποθετηθούν αποτελεσματικά σε θέσεις εργασίας υφιστάμενων επιχειρήσεων ή/ να ιδρύσουν επιχειρήσεις που θα αξιοποιούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής τους. Ειδικότερα:

- Οι δράσεις που απευθύνονται σε υφιστάμενες επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας αφορούν στην υποστήριξη της λειτουργίας τους με την επιδότηση των λειτουργικών εξόδων.

³² <http://www.keko.gr/el/Pages/Default.aspx>

- Οι δράσεις που απευθύνονται σε νέες επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας αφορούν στην υποστήριξη της σύστασης και της λειτουργίας τους με την επιδότηση παραγωγικών επενδύσεων και των λειτουργικών εξόδων.

Στόχοι Μέτρου

Το μέτρο στοχεύει:

- Στην ενίσχυση των Κοιν.Σ.Επ., και,
- στην κοινωνική ενσωμάτωση ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, κυρίως μέσω της προώθησής τους στην απασχόληση.

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο είναι πλήρως συμβατό με την εγκεκριμένη ΕΣΚΕ (Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης).

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου σύμφωνα με την περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Μέση ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας.

-Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο καλύπτει μικρό αλλά στοχευμένο τμήμα του πληθυσμού αναφοράς. Το περιεχόμενο του μέτρου προσδιορίζεται στην ΕΣΚΕ. Στον πληθυσμό αναφοράς περιλαμβάνονται πρωτίστως οι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, μεταξύ των οποίων ο πληθυσμός των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων ανέρχεται σε 24.362 άτομα, ο πληθυσμός των ειδικών σε 266.832 άτομα και των λοιπών σε 133.462 άτομα³³.

-Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Το προτεινόμενο μέτρο αποτελεί άμεση συνέχεια υφιστάμενων εθνικών πολιτικών (Βλ. Νόμο 4019/2011 «Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και λοιπές διατάξεις», ως ισχύει).

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Η συμβολή του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης είναι άμεση.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Το προτεινόμενο μέτρο είναι επιλέξιμο σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, και οι σχετικοί πόροι είναι επαρκείς από τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

---

³³ βλ. κεφάλαιο 1.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Το μέτρο αναμένεται να συμβάλλει στην:

- Αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων και των επενδύσεων στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας.
- Ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας σε περισσότερους κλάδους και διεύρυνση του φάσματος των προσφερόμενων αγαθών και υπηρεσιών.
- Αύξηση της απασχόλησης στις κοινωνικές επιχειρήσεις.
- (Ευρύτερη) αύξηση της απασχόλησης και μείωσης της ανεργίας στην περιφέρεια.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Αριθμός (κοινωνικών) επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη³⁴.
- Αριθμός νέων (κοινωνικών) επιχειρήσεων που λαμβάνουν στήριξη³⁵.
- Αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας)³⁶.

Δείκτες αποτελέσματος

- Αριθμός ατόμων που βρίσκουν απασχόληση σε νέες επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας³⁷.
- Αριθμός κοινωνικών επιχειρήσεων των οποίων η λειτουργία συνεχίζεται ένα χρόνο μετά τη λήξη της παρέμβασης.
- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση της δράσης (ισοδύναμα ανθρωποέτη).

Χρονικός προγραμματισμός Μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 10. Υποστήριξη της δημιουργίας και της λειτουργίας επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας	
Εκτίμηση αριθμού ωφελουμένων (αρ. νέων επιχειρήσεων)	25
Μέσο κόστος υποστήριξης νέας επιχείρησης	€22.560
<i>Συνολικό κόστος υποστήριξης νέων επιχειρήσεων</i>	<i>€ 564.000</i>

³⁴ Παράφραση δείκτη ΠΕΠ ΚΜ, σ.261.

³⁵ Παράφραση δείκτη ΠΕΠ ΚΜ, σ.261.

³⁶ Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy, ESF, 2014.

³⁷ ΠΕΠ ΚΜ, σ.257.

Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην ΠΚΜ

Εκτίμηση αριθμού ωφελουμένων (αρ. υφιστάμενων επιχειρήσεων)	60
Μέσο κόστος υποστήριξης υφιστάμενης επιχείρησης	€ 16.650
<i>Συνολικό κόστος υποστήριξης υφιστάμενων επιχειρήσεων</i>	<i>€ 999.600</i>
<i>Προϋπολογισμός Μέτρου:</i>	<i>€ 1.563.600</i>

**Μέτρο Πολιτικής 11: ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ / ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΕ
ΕΥΠΑΘΕΙΣ ΟΜΑΔΕΣ ΣΕ ΚΛΑΔΟΥΣ ΑΙΧΜΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ / ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ**

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9i) Ενεργός ένταξη, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	29.320.000,00 €
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015-2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	Αναπτυξιακές Συμπράξεις, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΜΚΟ, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ
<i>Ομάδα στόχος</i>	Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 11. Ολοκληρωμένες δράσεις / παρεμβάσεις σε ευπαθείς ομάδες σε κλάδους αιχμής της οικονομίας της περιφέρειας / τοπικής οικονομίας

Αντικείμενο Μέτρου

Αντικείμενο του μέτρου είναι η εφαρμογή παρεμβάσεων που απευθύνονται σε άνεργους ευάλωτων κοινωνικών ομάδων με στόχο την ένταξη ή την επανένταξη τους στην αγορά εργασίας, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην ανάπτυξη και αναβάθμιση της ποιότητας ζωής³⁸. Οι παρεμβάσεις έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα δεδομένου ότι περιλαμβάνουν ένα ευρύ πλέγμα δράσεων που καλύπτουν συμπληρωματικά διαφορετικές ανάγκες των ωφελουμένων. Οι παρεμβάσεις αποσκοπούν στην κινητοποίηση των τοπικών φορέων για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και ταυτόχρονα στην πολύπλευρη και ουσιαστική προετοιμασία των ωφελουμένων ανέργων ώστε να:

- Τοποθετηθούν σε θέσεις εργασίας υφιστάμενων επιχειρήσεων,
- ιδρύσουν επιχειρήσεις που θα αξιοποιούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής τους,
- αποκτήσουν τις προϋποθέσεις για να επιδοτηθούν/επιχορηγηθούν από άλλα επενδυτικά προγράμματα,
- αποκτήσουν δεξιότητες που θα καλύψουν τις πραγματικές και διαπιστωμένες ανάγκες των τοπικών επιχειρήσεων που θα τους προσλάβουν.

Ενδεικτικές δράσεις του προτεινόμενου μέτρου αποτελούν:

- Η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ωφελουμένων, ώστε να εξασφαλιστεί η καλύτερη δυνατή διείσδυση στον πληθυσμό στόχο.
- Η πληροφόρηση και η συμβουλευτική υποστήριξη των ωφελουμένων, ώστε αφενός να ενεργοποιηθούν κατάλληλα για τη συμμετοχή τους στις λοιπές δράσεις των παρεμβάσεων, αφετέρου για να υποστηριχθούν με κατάλληλες υπηρεσίες όπως επαγγελματική συμβουλευτική, business plan, συμβουλευτική επιχειρηματικότητας, νομική συμβουλευτική, ψυχολογική υποστήριξη κ.λπ.
- Η παροχή στοχευμένων προγραμμάτων κατάρτισης σε διασύνδεση με πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις των κλάδων αιχμής της οικονομίας της περιφέρειας.
- Η παράλληλη προς την κατάρτιση και την πρακτική άσκηση παροχή υπηρεσιών εκπαιδευτικού mentoring.
- Δικτύωση με σκοπό την δημιουργία τοπικών συμμαχιών για τη μόχλευση πόρων που συνεπιφέρουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα.

Ωφελούμενοι από το μέτρο είναι άτομα που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες.

³⁸ <http://www.keko.gr/el/Pages/topeko.aspx>

Στόχοι Μέτρου

Το μέτρο στοχεύει:

- Στην προώθηση και εξασφάλιση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας ατόμων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες,
- στην καταπολέμηση διακρίσεων στην απασχόληση,
- στη δημιουργία ευκαιριών και κινήτρων για απασχόληση,
- στην ενίσχυση της απασχόλησης μέσω ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης,
- στην ενεργοποίηση και κινητοποίηση των τοπικών φορέων με στόχο την εξασφάλιση της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης, και,
- στην κοινωνική ενσωμάτωση των ευπαθών ομάδων.

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο είναι πλήρως συμβατό με την εγκεκριμένη ΕΣΚΕ (Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης).

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου στην περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Η ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας κρίνεται υψηλή.

-Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο καλύπτει σημαντικό τμήμα του πληθυσμού αναφοράς. Το περιεχόμενο του μέτρου προσδιορίζεται στην ΕΣΚΕ. Στον πληθυσμό αναφοράς περιλαμβάνονται πρωτίστως οι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, μεταξύ των οποίων ο πληθυσμός των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων ανέρχεται σε 24.362 άτομα, ο πληθυσμός των ειδικών σε 266.832 άτομα και των λοιπών σε 133.462 άτομα³⁹.

-Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Οι προτεινόμενες δράσεις αποτελούν άμεσα συνέχεια υφιστάμενων εθνικών πολιτικών.

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Η συμβολή του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης είναι άμεση.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Οι προτεινόμενες δράσεις είναι επιλέξιμες σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, αλλά, συνολικά, δεν είναι επαρκείς οι σχετικοί πόροι από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

---

³⁹ βλ. κεφάλαιο 1.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Το μέτρο αναμένεται να συμβάλλει:

- Στη βελτίωση των συνθηκών ένταξης ευπαθών ατόμων στην αγορά εργασίας.
- Στην αύξηση της απασχόλησης και τη μείωση της ανεργίας.
- Στην ενίσχυση γνώσεων, δεξιοτήτων και συμπεριφορών κατάλληλων για την διευκόλυνση της ένταξης των ωφελουμένων στην αγορά εργασίας.
- Στην ενίσχυση των κοινωνικών δεξιοτήτων καθώς και δεξιοτήτων ανεύρεσης εργασίας.
- Στη συμβουλευτική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη των ωφελουμένων.
- Στην άρση των διακρίσεων.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Αριθμός ολοκληρωμένων δράσεων / παρεμβάσεων.
- Αριθμός ατόμων ευπαθών ομάδων που συμμετέχουν σε ολοκληρωμένες δράσεις / παρεμβάσεις.

Δείκτες αποτελέσματος

- Μειονεκτούντα άτομα (αριθμός) που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης εντός 6 μηνών από τη συμμετοχή τους⁴⁰.
- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση της δράσης (ισοδύναμα ανθρωποέτη).

Χρονικός προγραμματισμός Μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 11. Ολοκληρωμένες δράσεις / παρεμβάσεις σε ευπαθείς ομάδες σε κλάδους αιχμής της οικονομίας της περιφέρειας / τοπικής οικονομίας	
Εκτίμηση αριθμού ωφελουμένων	2.665
Μέσο κόστος ανά ωφελούμενο	€ 11.000 ⁴¹
Προϋπολογισμός Μέτρου:	€29.320.000

⁴⁰ ΠΕΠ ΚΜ, σ.269.

⁴¹ Υπολογίζονται ενδεικτικά 400 ώρες κατάρτισης, 600 ώρες πρακτικής (ή 15 εβδομάδες) και 40 έως 50 συνεδρίες εκπαιδευτικού mentoring (ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες κάθε ωφελούμενου).

**Μέτρο Πολιτικής 12: ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ
(ΤΥΠΟΥ ΝΕΕ, ΝΘΕ) ΓΙΑ ΕΥΠΑΘΕΙΣ ΟΜΑΔΕΣ**

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9i) Ενεργός ένταξη, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	20.000.000,00 €
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015-2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	ΟΑΕΔ, Υπουργεία και εποπτευόμενοι φορείς, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΚΕΚ, Κοινωνικές Επιχειρήσεις, ΜΚΟ, Ειδικοί Οργανισμοί Κοινωνικής Πρόνοιας
<i>Ομάδα στόχος</i>	Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 12. Δράσεις προώθησης στην απασχόληση (τύπου ΝΕΕ, ΝΘΕ) για ευπαθείς ομάδες

Αντικείμενο Μέτρου

Ο τομέας της απασχόλησης είναι ίσως από τους πρώτους τομείς στους οποίους καταδεικνύονται οι αρνητικές επιδράσεις της κοινωνικοοικονομικής κρίσης μεταβάλλοντας σημαντικά το θεσμικό πλαίσιο της αγοράς εργασίας. Βασική προϋπόθεση για τον εκσυγχρονισμό της ελληνικής οικονομίας και την ενίσχυση του δυναμισμού της είναι η βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς εργασίας ώστε να διαμορφωθούν βιώσιμες συνθήκες ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και ενίσχυσης του αναπτυξιακού αποθέματος της οικονομίας.

Αντικείμενο του μέτρου είναι η ενίσχυση της απασχόλησης ανέργων που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες μέσα από επιδότηση νέων θέσεων εργασίας σε επιχειρήσεις (Νέες Θέσεις Εργασίας) και επιχορήγηση Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΝΕΕ)⁴². Ειδικότερα:

- Οι δράσεις ΝΘΕ απευθύνονται σε επιχειρήσεις για την πρόσληψη ανέργων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες και περιλαμβάνουν την επιδότηση μέρους του μισθολογικού κόστους της επιχείρησης για ορισμένο χρονικό διάστημα. Δικαιούχοι μπορεί να είναι επιχειρήσεις και γενικά εργοδότες του ιδιωτικού τομέα, που ασκούν οικονομική δραστηριότητα και δεν έχουν προβεί, κατά τη διάρκεια του τριμήνου πριν την ημερομηνία της αίτησης (ημερολογιακά) για υπαγωγή στο πρόγραμμα, σε μείωση προσωπικού λόγω καταγγελίας σύμβασης εργασίας.
- Οι δράσεις ΝΕΕ απευθύνονται σε ανέργους που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες και επιθυμούν να υλοποιήσουν μία επιχειρηματική ιδέα. Περιλαμβάνουν την επιχορήγηση (του συνόλου ή μέρους) των λειτουργικών εξόδων (π.χ. ενοίκια, ΔΕΚΟ, αναλώσιμα, πρώτες ύλες, αποσβέσεις παγίων, νομική υποστήριξη, λογιστική υποστήριξη, κ.α.) της επιχείρησης για ορισμένο χρονικό διάστημα. Στόχος των δράσεων είναι η ενθάρρυνση, μέσω της οικονομικής ενίσχυσης, των νέων επαγγελματιών, που αποφασίζουν να ασκήσουν ελεύθερο επάγγελμα.

Ωφελούμενοι από τη δράση είναι άτομα που ανήκουν στις ευπαθείς ομάδες.

Στόχοι Δράσης

Το μέτρο στοχεύει:

- Στην ένταξη των ευπαθών ομάδων στην αγορά εργασίας,
- στην αποφυγή κοινωνικού αποκλεισμού,
- στην καταπολέμηση των προκαταλήψεων και των διακρίσεων στο κοινωνικό και εργασιακό πεδίο,
- στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας,
- στην αναβάθμιση της απασχολησιμότητας του ανθρώπινου δυναμικού και ιδιαίτερα των επιμέρους περιθωριοποιημένων ομάδων,

⁴² <http://www.oaed.gr/index.php?lang=el>

- στην υποστήριξη και ενίσχυση νέων επιχειρηματιών,
- στην ανάδειξη νέων βιώσιμων πεδίων επιχειρηματικής δραστηριότητας,
- στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων επιδότησης της απασχόλησης.

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο είναι πλήρως συμβατό με την εγκεκριμένη ΕΣΚΕ (Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης).

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου στην περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Η ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας, κρίνεται υψηλή.

- Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο καλύπτει σημαντικό τμήμα του πληθυσμού αναφοράς. Το περιεχόμενο του μέτρου προσδιορίζεται στην ΕΣΚΕ. Στον πληθυσμό αναφοράς περιλαμβάνονται πρωτίστως οι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, μεταξύ των οποίων ο πληθυσμός των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων ανέρχεται σε 24.362 άτομα, ο πληθυσμός των ειδικών σε 266.832 άτομα και των λοιπών σε 133.462 άτομα⁴³.

- Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Οι προτεινόμενες δράσεις αποτελούν άμεσα συνέχεια υφιστάμενων εθνικών πολιτικών.

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Η συμβολή του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης είναι άμεση.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Το προτεινόμενο μέτρο είναι επιλέξιμο σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, αλλά, συνολικά, δεν είναι επαρκείς οι σχετικοί πόροι από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Το μέτρο αναμένεται να συμβάλλει:

- Στη βελτίωση των συνθηκών ένταξης ευπαθών ατόμων στην αγορά εργασίας.
- Στην αύξηση της απασχόλησης και τη μείωση της ανεργίας.

---

⁴³ βλ. κεφάλαιο 1.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Αριθμός δράσεων προώθησης στην απασχόληση για ευπαθείς ομάδες.
- Αριθμός ωφελούμενων ατόμων ευπαθών ομάδων από δράσεις προώθησης στην απασχόληση.

Δείκτες αποτελέσματος

- Μειονεκτούντα άτομα (αριθμός) που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης εντός 6 μηνών από τη συμμετοχή τους⁴⁴.
- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση της δράσης (ισοδύναμα ανθρωποέτη).

Χρονικός προγραμματισμός Μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 12. Δράσεις προώθησης στην απασχόληση (τύπου ΝΕΕ, ΝΘΕ) για ευπαθείς ομάδες	
Εκτίμηση αριθμού ΝΘΕ	2.300
Μέσο κόστος ΝΘΕ	€ 6.000
<i>Συνολικό κόστος ΝΘΕ</i>	<i>€ 13.800.000</i>
Εκτίμηση αριθμού ΝΕΕ	310
Μέσο κόστος ΝΕΕ	€ 20.000
<i>Συνολικό κόστος ΝΕΕ</i>	<i>€ 6.200.000</i>
<i>Προϋπολογισμός Μέτρου:</i>	<i>€ 20.000.000</i>

⁴⁴ ΠΕΠ ΚΜ, σ.269

**Μέτρο Πολιτικής 13: ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΤΗΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗΣ ΤΗΣ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ
ΠΟΛΙΤΩΝ**

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9i) Ενεργός ένταξη, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	2.200.000,00 Ευρώ
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015-2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	Εθνικοί Κοινωνικοί Εταίροι, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ ΜΚΟ
<i>Ομάδα στόχος</i>	Ευπαθείς κοινωνικές ομάδες

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 13. Στοχευμένα μέτρα ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας και της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών

Αντικείμενο Μέτρου

Κατ' εξειδίκευση του Γενικού Κανονισμού⁴⁵ στο πεδίο των ανθρώπινων πόρων, ο νέος Κανονισμός για το ΕΚΤ⁴⁶ δίνει μεγάλη σημασία στη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και των μη κυβερνητικών οργανώσεων στον προγραμματισμό και την υλοποίηση των προτεραιοτήτων και των παρεμβάσεων του ΕΚΤ. Ειδικότερα και όσον αφορά στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και χώρες, ο Κανονισμός ΕΚΤ «καλεί για τη διάθεση κατάλληλου ποσού από τους πόρους του ΕΚΤ σε ενέργειες ανάπτυξης ικανοτήτων για τους κοινωνικούς εταίρους και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις. Κοινές δραστηριότητες που αναλαμβάνονται από τους κοινωνικούς εταίρους θα πρέπει επίσης να στηρίζονται, λαμβανομένου υπ' όψη του ζωτικού τους ρόλου στον τομέα της απασχόλησης, της εκπαίδευσης και της κοινωνικής ένταξης». Στο πλαίσιο αυτό, έχει ιδιαίτερη σημασία η αναφορά των ειδικών διατάξεων για τον προγραμματισμό και την εφαρμογή των προγραμμάτων του ΕΚΤ στη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων. Αναφέρεται συγκεκριμένα ότι «...για την ενθάρρυνση της επαρκούς συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων σε ενέργειες που στηρίζονται από το ΕΚΤ, οι διαχειριστικές αρχές ... εξασφαλίζουν διάθεση κατάλληλου ποσού από τους πόρους του ΕΚΤ σε δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων, με τη μορφή κατάρτισης, μέτρων δικτύωσης και ενίσχυσης του κοινωνικού διαλόγου, καθώς και σε δραστηριότητες που αναλαμβάνονται από κοινού από τους κοινωνικούς εταίρους».

Λαμβάνοντας υπόψιν τα ανωτέρω, καθώς και τις περιφερειακές ανάγκες στο συντονισμό και την προώθηση δράσεων κοινωνικής ένταξης με κινητοποίηση όλων των διαθέσιμων φορέων, αντικείμενο της δράσης είναι η εφαρμογή μέτρων με σκοπό την ενίσχυση της διαχειριστικής ικανότητας των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών με σκοπό την προώθηση της αποτελεσματικής τους συμμετοχής σε δράσεις κοινωνικής ένταξης.

Πιο συγκεκριμένα, οι εθνικοί κοινωνικοί εταίροι (ΓΣΕΕ, ΣΕΒ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ, ΣΕΤΕ), καθώς και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών (Ε.Σ.Α.μεΑ. κ.λπ.), βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευνοϊκή θέση για να συμβάλλουν θετικά στους παρακάτω ενδεικτικούς τομείς:

- Συμβουλευτική υποστήριξη και προώθηση της απασχόλησης σε άτομα ευάλωτων κοινωνικά ομάδων.
- Επαγγελματική κατάρτιση σε συνδυασμό με πρακτική άσκηση.
- Στοχευμένες κοινωνικές υπηρεσίες σε άτομα ευάλωτων κοινωνικά ομάδων.
- Στοχευμένες υπηρεσίες υποστήριξης ευάλωτων ομάδων πληθυσμού, όπως παιδιά σχολικής ηλικίας οικογενειών με χαμηλό εισόδημα ή / και με άνεργους γονείς, με δράσεις όπως κοινωνικό φροντιστήριο, συμβουλευτική υποστήριξη.
- Δράσεις καταπολέμησης των διακρίσεων.
- Ανάπτυξη των ικανοτήτων εύρεσης κατάλληλης θέσης εργασίας των υπηρεσιών απασχόλησης.
- Ανάπτυξη πολιτικών για την αποτροπή ελλείψεων δεξιοτήτων, κ.λπ.

⁴⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013.

⁴⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1304/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2013.

Στόχοι Μέτρου

Το μέτρο στοχεύει:

- Στην ενίσχυση και κινητοποίηση των κοινωνικών εταίρων και των ΜΚΟ, προκειμένου για την αξιοποίηση και τη διάθεση του δυναμικού τους, των μελών τους και του κοινωνικού συνόλου στην προώθηση των δράσεων κοινωνικής ένταξης,
- στη δικτύωση των δημόσιων φορέων με τους κοινωνικούς εταίρους και τις ΜΚΟ, στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης και στο πλαίσιο αυτό, στην από κοινού αξιοποίηση των διαθέσιμων υποδομών ώστε να μεγιστοποιηθεί η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων,
- στον καλύτερο εντοπισμό ομάδων ωφελούμενων που ενώ χρήζουν παρεμβάσεων κοινωνικής ένταξης είναι «αφανείς» ή/και περιθωριοποιημένες με αποτέλεσμα τη δυσκολία της πρόσβασής τους σε δράσεις και υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης,
- στην αποτελεσματικότερη διείσδυση των προγραμμάτων κοινωνικής ένταξης στον ωφελούμενο πληθυσμό, λόγω των οργανικών σχέσεων των δικαιούχων φορέων με τις ομάδες στόχου, και,
- στην υλοποίηση έργων κοινωνικής ένταξης που προσδιορίζονται και προδιαγράφονται από «τα κάτω».

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο αναφέρεται έμμεσα στο εγκεκριμένο ΕΣΚΕ.

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου στην περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Μέση ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας.

-Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο ενδυναμώνει και κινητοποιεί κοινωνικούς εταίρους και άλλους φορείς με στόχο τη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων της κοινωνικής ένταξης σε μικρό αλλά στοχευμένο τμήμα του πληθυσμού αναφοράς. Το περιεχόμενο του μέτρου προσδιορίζεται στην ΕΣΚΕ. Στον πληθυσμό αναφοράς περιλαμβάνονται πρωτίστως οι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, μεταξύ των οποίων ο πληθυσμός των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων ανέρχεται σε 24.362 άτομα, ο πληθυσμός των ειδικών σε 266.832 άτομα και των λοιπών σε 133.462 άτομα⁴⁷.

-Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Οι προτεινόμενες δράσεις αποτελούν άμεσα συνέχεια υφιστάμενων εθνικών πολιτικών.

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Η συμβολή των προτεινόμενων δράσεων στη δημιουργία απασχόλησης είναι έμμεση.

Ανάλυση Εφικτότητας

---

⁴⁷ βλ. κεφάλαιο 1.

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Το προτεινόμενο μέτρο είναι επιλέξιμο σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, και οι σχετικοί πόροι είναι επαρκείς από τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Ενέργειες ενθάρρυνσης της επαρκούς συμμετοχής, ανάπτυξης ικανοτήτων και πρόσβασης των μη κυβερνητικών οργανώσεων, σε ενέργειες που στηρίζονται από το ΕΚΤ, ειδικότερα στους τομείς της κοινωνικής ένταξης, της ισότητας των φύλων, και, των ίσων ευκαιριών.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Αριθμός έργων πλήρως ή μερικώς εκτελεσθέντων από κοινωνικούς εταίρους ή μη κυβερνητικές οργανώσεις⁴⁸.

Δείκτες αποτελέσματος

- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση της δράσης (ισοδύναμα ανθρωποέτη).
- Ποσοστό του Προγράμματος που διατίθεται σε δράσεις που εκτελούνται πλήρως ή μερικώς από κοινωνικούς εταίρους ή μη κυβερνητικές οργανώσεις⁴⁹.

Χρονικός προγραμματισμός Μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 13. Στοχευμένα μέτρα ενίσχυσης της διαχειριστικής ικανότητας και της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών	
Αριθμός σχεδίων για κοινωνικούς εταίρους (εκτίμηση)	3
Μέσο κόστος σχεδίου των κοινωνικούς εταίρους	€ 400.000
	<i>Μερικό κόστος</i>
	€ 1.200.000
Αριθμός σχεδίων για κοινωνικούς εταίρους (εκτίμηση)	5
Μέσο κόστος σχεδίου των κοινωνικούς εταίρους	€ 200.000
	<i>Μερικό κόστος</i>
	€ 1.000.000
	<i>Προϋπολογισμός Μέτρου:</i>
	€ 2.200.000

⁴⁸ Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy, ESF, 2014.

⁴⁹ Παρόμοιος δείκτης υφίσταται στο ΕΠΑΝΑΔ 2007-2013.

Μέτρο Πολιτικής 14: ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9γ) Παροχή στήριξης για κοινωνικές επιχειρήσεις 9ν) Προαγωγή της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ένταξης σε κοινωνικές επιχειρήσεις καθώς και την προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και της οικονομίας της αλληλεγγύης προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	5.000.000,00 Ευρώ
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2016 - 2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	Αναπτυξιακές Συμπράξεις (Δημόσιες Υπηρεσίες – Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Αναπτυξιακές Εταιρείες – ΝΠΙΔ – ΝΠΔΔ)
<i>Ομάδα στόχος</i>	Ευπαθείς κοινωνικά ομάδες

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 14. Μηχανισμός Υποστήριξης για την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας

Αντικείμενο Μέτρου

Αντικείμενο του μέτρου αποτελεί η περαιτέρω ενίσχυση του Περιφερειακού Υποστηρικτικού Μηχανισμού για την υποστήριξη της δημιουργίας, λειτουργίας και ανάπτυξης κοινωνικών επιχειρήσεων σε τοπικό επίπεδο, την διάχυση της ιδέας της κοινωνικής οικονομίας και την εδραίωσή της μέσω μόνιμων δικτύων συνεργασίας και τοπικών συμφωνιών. Αποτελεί σε μεγάλο βαθμό συνέχεια και συμπλήρωση των δράσεων που προβλέπονται σύμφωνα με την υπ' αρ. πρωτ. 4.29190/ οικ. 4.1856 Πρόσκληση (κωδ. 6) για τη Λειτουργία Περιφερειακών Μηχανισμών Υποστήριξης της ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ.) και ευρύτερα των πρωτοβουλιών της Κοινωνικής Οικονομίας, της Ειδικής Υπηρεσίας για την Κοινωνική Ένταξη και την Κοινωνική Οικονομία.

Στον Περιφερειακό Μηχανισμό Υποστήριξης θα συμμετέχουν τοπικοί και περιφερειακοί παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων εκπροσώπων της κοινότητας των πολιτών, οι οποίοι θα συνενώσουν τις δυνάμεις τους για να υλοποιήσουν δράσεις ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας ευρείας κλίμακας, όπως συμβουλευτική, επιμόρφωση, υπηρεσίες επιχειρηματικής ανάπτυξης, δικτύωση κοινωνικών επιχειρήσεων, δημοσιότητα και διάχυση της ιδέας της κοινωνικής οικονομίας, με την αρωγή των κατάλληλων διακρατικών εταιρών.

Ο Περιφερειακός Μηχανισμός θα παρέχει υπηρεσίες μίας στάσης (one stop shop) για τους κοινωνικούς επιχειρηματίες και τις κοινωνικές επιχειρήσεις και θα λειτουργεί ως κόμβος πληροφόρησης για την κοινωνική οικονομία και την κοινωνική επιχειρηματικότητα, παρέχοντας υπηρεσίες όπως:

- Πληροφόρηση και ενημέρωση για τα χαρακτηριστικά και τους σκοπούς της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
- Παρακίνηση και υποστήριξη της σύστασης Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων με την παροχή υπηρεσιών κινητοποίησης, υποστήριξης, και, συμβουλευτικής (coaching και mentoring).
- Υποδομές (π.χ. προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού, ανταλλακτικά ως πάγιος εξοπλισμός, δαπάνες διαμόρφωσης χώρων) και υποστήριξη της λειτουργίας θερμοκοιτίδων που θα προσφέρουν κοινή επιχειρηματική έδρα ή / και συμβουλευτική στην κοινωνική επιχειρηματικότητα, κοινή διοικητική και λογιστική υποστήριξη, εξειδικευμένες υπηρεσίες επιχειρηματικής συμβουλευτικής ή μέρος αυτών κλπ.
- Δικτύωση των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων.
- Υποστήριξη διακρατικών συνεργασιών για την ανταλλαγή εμπειριών και την διάδοση καλών πρακτικών.
- Κατάρτιση στελεχών κοινωνικών επιχειρήσεων.

Στόχοι Μέτρου

Το μέτρο στοχεύει στην:

- αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων και των επενδύσεων στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας,
- ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας σε περισσότερους κλάδους και διεύρυνση του φάσματος των προσφερόμενων αγαθών και υπηρεσιών,
- αύξηση της απασχόλησης στις κοινωνικές επιχειρήσεις και δημιουργία θέσεων απασχόλησης για μακροχρόνια άνεργους, γυναίκες και νέους.

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο είναι πλήρως συμβατό με την εγκεκριμένη ΕΣΚΕ (Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης).

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου σύμφωνα με την περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Μέση ιεράρχηση της προτεινόμενης δράσης στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας.

- Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο, έμμεσα, καλύπτει μικρό αλλά στοχευμένο τμήμα του πληθυσμού αναφοράς. Το περιεχόμενο του μέτρου προσδιορίζεται στην ΕΣΚΕ. Στον πληθυσμό αναφοράς περιλαμβάνονται πρωτίστως οι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, μεταξύ των οποίων ο πληθυσμός των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων ανέρχεται σε 24.362 άτομα, ο πληθυσμός των ειδικών σε 266.832 άτομα και των λοιπών σε 133.462 άτομα⁵⁰.

- Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Το προτεινόμενο μέτρο αποτελεί άμεση συνέχεια υφιστάμενων εθνικών πολιτικών.

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Η συμβολή της προτεινόμενης δράσης στη δημιουργία απασχόλησης είναι άμεση.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Το προτεινόμενο μέτρο είναι επιλέξιμο σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, και οι σχετικοί πόροι είναι επαρκείς από τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

---

⁵⁰ βλ. κεφάλαιο 1.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

- Δικτύωση των Κοινωνικών Συνεταιρικών Επιχειρήσεων σε τοπικό επίπεδο.
- Εργασιακή και κοινωνική ένταξη των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων με την προώθησή τους στην απασχόληση (σε θέσεις εργασίας) και την επιχειρηματικότητα με την ίδρυση νέων επιχειρήσεων και κοινωνικών επιχειρήσεων.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων κοινωνικών συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων κοινωνικής οικονομίας)⁵¹.
- Αριθμός ατόμων που βρίσκουν απασχόληση σε νέες επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας⁵².

Δείκτες αποτελέσματος

- Αριθμός κοινωνικών επιχειρήσεων των οποίων η λειτουργία συνεχίζεται ένα χρόνο μετά τη λήξη της παρέμβασης⁵³.
- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση της δράσης (ισοδύναμα ανθρωποέτη).

Χρονικός προγραμματισμός Μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2016

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 14. Μηχανισμός υποστήριξης για την Ανάπτυξη της Κοινωνικής Οικονομίας	
Κόστος υποστήριξης της λειτουργίας του μηχανισμού (εκτίμηση)	€ 5.000.000
<i>Προϋπολογισμός Μέτρου:</i>	<i>€ 5.000.000</i>

⁵¹ Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy, ESF, 2014 και ΠΕΠ ΚΜ, σ.296.

⁵² ΠΕΠ ΚΜ, σ.257.

⁵³ ΠΕΠ ΚΜ, σ.292.

**Μέτρο Πολιτικής 15: ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ
ΣΕ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΜΕ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ
ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΟΥ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ
ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ**

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9νι) Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	31.130.000,00 €
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015 - 2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	Αναπτυξιακές Συμπράξεις (Δημόσιες Υπηρεσίες – Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Αναπτυξιακές Εταιρείες – ΝΠΙΔ – ΝΠΔΔ)
<i>Ομάδα στόχος</i>	Ευπαθείς κοινωνικά ομάδες

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 15. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις σε μειονεκτικές περιοχές με ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας

Αντικείμενο Μέτρου

Οι δράσεις αποσκοπούν στην κινητοποίηση των τοπικών φορέων για τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης και ταυτόχρονα στην πολύπλευρη και ουσιαστική προετοιμασία των ωφελουμένων ανέργων ώστε να τοποθετηθούν αποτελεσματικά σε θέσεις εργασίας υφιστάμενων επιχειρήσεων ή/ να ιδρύσουν επιχειρήσεις που θα αξιοποιούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής τους.

Οι δράσεις υλοποιούνται σε τοπικό επίπεδο από Αναπτυξιακές Συμπράξεις οι οποίες λειτουργούν με τη μορφή αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας με τη συμμετοχή δημόσιων και ιδιωτικών φορέων. Οι Συμπράξεις προσδιορίζουν σε Σχέδια Δράσης τους τομείς παρέμβασης και τις συγκεκριμένες περιοχές υλοποίησής τους.

Οι ομάδες στόχου περιλαμβάνουν άνεργους εγγεγραμμένους στα Μητρώα Ανεργίας του ΟΑΕΔ (ή σε ειδικό κατάλογο του ΟΑΕΔ) που ανήκουν στις παρακάτω ευάλωτες κοινωνικά ομάδες: Μακροχρόνια άνεργοι άνω των 45 ετών με χαμηλά τυπικά προσόντα, άτομα με αναπηρία, γυναίκες θύματα ενδοοικογενειακής βίας, γυναίκες / άντρες θύματα trafficking, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, μετανάστες, πρόσφυγες, άτομα με θρησκευτικές και πολιτισμικές ιδιαιτερότητες ευρισκόμενα σε κατάσταση φτώχειας/απειλούμενα από φτώχεια, αιτούντες άσυλο, αποφυλακισθέντες, πρώην χρήστες ουσιών, οροθετικοί, άστεγοι, άτομα ευρισκόμενα σε κατάσταση φτώχειας/απειλούμενα από φτώχεια, άτομα που υπόκεινται σε διακρίσεις λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού.

Στόχοι Μέτρου

Στόχος του μέτρου είναι να συμβάλλει στην ένταξη ή επανένταξη στην αγορά εργασίας ανέργων που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες.

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο αναφέρεται έμμεσα στο εγκεκριμένο ΕΣΚΕ.

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου στην περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Η ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας, κρίνεται υψηλή.

-Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο καλύπτει σημαντικό τμήμα του πληθυσμού αναφοράς. Το περιεχόμενο του μέτρου προσδιορίζεται στην ΕΣΚΕ. Στον πληθυσμό αναφοράς περιλαμβάνονται πρωτίστως οι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, μεταξύ των οποίων ο πληθυσμός των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων ανέρχεται σε 24.362 άτομα, ο πληθυσμός των ειδικών σε 266.832 άτομα και των λοιπών σε 133.462 άτομα⁵⁴.

-Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Οι προτεινόμενες δράσεις αποτελούν άμεσα συνέχεια υφιστάμενων εθνικών πολιτικών.

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Η συμβολή του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης είναι άμεση.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Το προτεινόμενο μέτρο είναι επιλέξιμο σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, αλλά, συνολικά, δεν είναι επαρκείς οι σχετικοί πόροι από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

- Η προώθηση της βιώσιμης, ολοκληρωμένης τοπικής κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης περιοχών με μειονεκτήματα.
- Η δημογραφική ενδυνάμωση περιοχών με φαινόμενα εγκατάλειψης.
- Η αποτελεσματική προώθηση στην απασχόληση ευάλωτων κοινωνικά ομάδων.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Αριθμός εγκεκριμένων έργων που αφορούν σε ολοκληρωμένες παρεμβάσεις τοπικού ή περιφερειακού χαρακτήρα⁵⁵.

---

⁵⁴ βλ. κεφάλαιο 1.

⁵⁵ ΠΕΠ ΚΜ, σ.301.

Δείκτες αποτελέσματος

- Αριθμός νέων ολοκληρωμένων παρεμβάσεων τοπικού ή περιφερειακού χαρακτήρα που βελτιώνουν την απασχολησιμότητα⁵⁶.
- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση της δράσης (ισοδύναμα ανθρωποέτη).

Χρονικός προγραμματισμός Μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 15. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις σε μειονεκτικές περιοχές με ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας	
Εκτίμηση αριθμού ωφελουμένων	2.830
Μέσο κόστος ανά ωφελούμενο	€ 11.000 ⁵⁷
<i>Προϋπολογισμός Μέτρου:</i>	<i>€31.130.000</i>

⁵⁶ ΠΕΠ ΚΜ, σ.298.

⁵⁷ Υπολογίζονται ενδεικτικά 400 ώρες κατάρτισης, 600 ώρες πρακτικής (ή 15 εβδομάδες) και 40 έως 50 συνεδρίες εκπαιδευτικού mentoring (ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες κάθε ωφελούμενου).

**ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 3.2: ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ
ΠΡΟΣΙΤΕΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**

Μέτρο Πολιτικής 16: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ONE STOP SHOPS / ΚΕΝΤΡΩΝ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (ΡΟΜΑ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ) ΜΕ ΔΙΕΥΡΥΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΤΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9α) Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μείωση των ανισοτήτων όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, και προώθηση της κοινωνικής ένταξης με τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και με τη μετάβαση από θεσμικές υπηρεσίες σε υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας
	9ii) Κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	5.425.200,00 €
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015-2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	Δημόσιες Υπηρεσίες, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΝΠΔΔ, ΜΚΟ
<i>Ομάδα στόχος</i>	Περιθωριοποιημένες κοινότητες (ενδεικτικά μετανάστες, Ρομά, πρόσφυγες κ.α.)

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 16. Αναβάθμιση και λειτουργία one stop shops / Κέντρων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (Ρομά, μετανάστες) με διευρυμένες υπηρεσίες και κινητές μονάδες

Αντικείμενο Μέτρου

Ο στόχος της συγκεκριμένης δομής είναι να συγκεντρώσει ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών υπηρεσιών ώστε να αποφευχθεί η διασπορά πόρων και να επιτευχθεί η ολιστική παρέμβαση σε πολλές ομάδες πληθυσμού (μετανάστες, Ρομά, κ.λπ) και να διασυνδέσει μέσω παραπομπών τους επιμέρους φορείς και παρεμφερείς υπηρεσίες (δημόσιες και κοινωνία των πολιτών), υποστηρίζοντας την προσέγγιση της κοινωνικής σύμπραξης. Επιπρόσθετα, μέσω των κινητών μονάδων ή παραρτημάτων δύναται να εξυπηρετεί και μια ευρύτερη περιοχή (διάφορες θύλακες σε μεγάλα αστικά κέντρα ή χωριά μιας περιοχής ή και καταυλισμούς).

Η αναγκαιότητα για την αναβάθμιση και διεύρυνση της λειτουργίας των one stop shops περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, και ιδίως μεταναστών και προσφύγων / αιτούντων άσυλο, προκύπτει για τους εξής κυρίως λόγους:

- Ο διασκορπισμός των κρατικών υπηρεσιών είναι προβληματικός. Για παράδειγμα, για την έκδοση ανανέωσης της άδειας παραμονής πρέπει κανείς να συγκεντρώσει πολλά διαφορετικά έγγραφα από διάφορες διασκορπισμένες αρχές και υπηρεσίες.
- Εκτός από τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών, που λειτουργούν από τις 08.00 πμ έως τις 08.00μμ – οι ώρες εξυπηρέτησης των άλλων υπηρεσιών συμπίπτουν με τις ώρες εργασίας της συντριπτικής πλειοψηφίας των μεταναστών (9πμ έως 2μμ) καθιστώντας την πρόσβαση δύσκολη.
- Υπάρχει έλλειψη γνώσεως από την πλευρά των μεταναστών όσον αφορά στις διαθέσιμες υπηρεσίες, τις παροχές και τα δικαιώματά τους, κυρίως αναφορικά με τις υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας.
- Ένα άλλο πρόβλημα που αναφέρεται πολύ συχνά από τους μετανάστες είναι η δυσκολία επικοινωνίας με τους υπαλλήλους των κρατικών υπηρεσιών. Μερικοί μετανάστες δεν είναι εξοικειωμένοι με την ελληνική γλώσσα, άρα η έλλειψη μεταφραστών παρακωλύει την πρόσβασή τους σε απαραίτητες πληροφορίες, παρόλο που τα έντυπα των αιτήσεων είναι μεταφρασμένα σε εννέα γλώσσες.

Η υπηρεσία One-Stop-Shop⁵⁸ βασίζεται κυρίως στην παροχή κρατικών, αλλά και μη-κρατικών υπηρεσιών στους μετανάστες και στα άτομα που ενδιαφέρονται για τα θέματα της μετανάστευσης μέσα στο ίδιο κτίριο. Το One-Stop-Shop αποτελεί μια ουσιαστική προσέγγιση γιατί απαντά στο πρόβλημα ότι οι υπηρεσίες που παρέχονται στους μετανάστες και οι διαδικασίες που απαιτείται να διεξαχθούν είναι διασκορπισμένες και, κατά κύριο λόγο, δίνουν ανεξάρτητες απαντήσεις, υποχρεώνοντας τον μετανάστη να επισκεφτεί άλλα κρατικά ιδρύματα και να υποστεί περαιτέρω διαδικασίες, μερικές φορές χωρίς να υπάρχει ανάγκη. Με την ένωση όλων αυτών των υπηρεσιών, δίνεται μια συνεκτική και συνήθης απάντηση στους μετανάστες, ενώ

⁵⁸ Catarina Reis Oliveira (ACIDI, I.P.), Maria Abranches (IOM – Mission in Portugal) και Claire Healy (ACIDI, I.P), Εγχειρίδιο σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής του one-stop shop, Φεβρουάριος 2009.

οι υπηρεσίες και η μεσολάβηση παρέχονται από πολιτισμικούς μεσολαβητές που εκπροσωπούν τις κοινότητες των μεταναστών. Με άλλα λόγια, η υπηρεσία One-Stop-Shop αποτελεί μια σφαιρική στρατηγική mainstreaming της παροχής υπηρεσιών που αφορούν στην μετανάστευση, καθώς στηρίζεται στον ανοικτό και δραστικό συνδυασμό, σε ένα κτίριο, όλων ή των περισσότερων σχετικών οργανισμών που οι μετανάστες χρειάζεται να επισκεφτούν σε μια οποιαδήποτε ευρωπαϊκή κοινωνία.

Ως μια mainstream υπηρεσία για θέματα μετανάστευσης, το One-Stop-Shop επικεντρώνεται, κυρίως, στους νέο-αφιχθέντες, στους εργοδότες και τους παρόχους υπηρεσιών ως πελάτες. Οι νέο-αφιχθέντες έχουν συχνά περισσότερες ανάγκες, ως προς την ένταξή τους, εξαιτίας της μη εξοικείωσής τους με το σύστημα της κοινωνίας υποδοχής και, πιθανότατα, των γλωσσικών δυσκολιών. Κάποιοι μετανάστες που είναι εγκαταστημένοι περισσότερο καιρό (συμπεριλαμβανομένων και αυτών που έχουν πρόσβαση στην απόκτηση της υπηκοότητας) μπορούν, επίσης, να αναζητήσουν υπηρεσίες ένταξης για διάφορες αιτίες που σχετίζονται με προβλήματα που είχαν στο παρελθόν με την παροχή υπηρεσιών ή με καινούριες δυσκολίες ή ανάγκες που έχουν προκύψει. Εφόσον το One-Stop-Shop παρέχει υπηρεσίες σχετικά με την υπηκοότητα, οι υπηρεσίες αυτές, φυσικά, θα απευθύνονται και σε μετανάστες μακράς διάρκειας. Οι ημεδαποί πολίτες θα μπορούν να έχουν, επίσης, πρόσβαση στις υπηρεσίες One-StopShop όποτε επιθυμούν εξειδικευμένη πληροφόρηση για θέματα σχετικά με την ένταξη, την μετανάστευση ή τους μετανάστες. Όπως συμφωνήθηκε από το Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εθνικών Θεμάτων, η πρώτη Κοινή Βασική Αρχή της Μετανάστευσης τονίζει ότι η ένταξη είναι μια δυναμική και αμφίδρομη διαδικασία αμοιβαίας προσαρμογής από πλευράς όλων, μεταναστών και υπηκόων των Κρατών-Μελών. Υπό την έννοια αυτή, οι υπηρεσίες One-StopShop δεν είναι απαραίτητες μόνο στους μετανάστες αλλά και στους ημεδαπούς.

Από την πλευρά των μεταναστών, η δημιουργία μιας τέτοιας υπηρεσίας είναι αποτέλεσμα της γενικής αποδοχής ότι η διασπορά των υπηρεσιών αποτελεί μια από τις αιτίες έλλειψης πληροφόρησης των μεταναστών ως προς τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τις απαραίτητες διαδικασίες.

Ένα σφαιρικό, ολοκληρωμένο πρότυπο όπως αυτό του One-Stop-Shop συμβάλλει στην βελτίωση της αποδοτικότητας ως προς τον συντονισμό διαφόρων ενεργειών και απλουστεύει τόσο την πρόσβαση στις υπηρεσίες όσο τα αποτελέσματα των διαδικασιών. Όντας σύμφωνο με τις πιο πρόσφατες ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές που αφορούν στην ένταξη των μεταναστών, το One-Stop-Shop αποτελεί ένα ξεκάθαρο παράδειγμα συντονισμένης δράσης διαφόρων δημόσιων υπηρεσιών προς αυτόν τον σκοπό, σε συνεργασία με τους οργανισμούς της κοινωνίας των πολιτών, όπου εμπλέκονται όλοι οι φορείς που παίζουν κάποιον ρόλο σε θέματα μετανάστευσης

Εκτός της περιπτώσεως των μεταναστών one stop shops/ Κέντρα περιθωριοποιημένων κοινοτήτων προβλέπεται να συσταθούν και για Ρομά όπου εκτός από τις ανωτέρω υπηρεσίες θα μπορούσαν επίσης να περιλαμβάνουν και τη λειτουργία χώρων υγιεινής (π.χ. δημόσια λουτρά, κοινόχρηστοι χώροι πλυντηρίων),

Ωφελούμενοι από το μέτρο είναι μετανάστες, πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, άτομα περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως ρομά, αλλά και ημεδαποί.

Στόχοι Μέτρου

- Βελτίωση της πρόσβασης των μεταναστών και των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων σε κοινωνικές υπηρεσίες.
- Μείωση των ανισοτήτων στην κατανομή των κοινωνικών υπηρεσιών.
- Βελτίωση της κοινωνικής συνοχής και της ποιότητας ζωής των μεταναστών και των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων.
- Βελτίωση της ποιότητας των κρατικών υπηρεσιών.

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο είναι πλήρως συμβατό με την εγκεκριμένη ΕΣΚΕ.

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου σύμφωνα με την περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Η ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας, κρίνεται υψηλή.

- Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο αφορά σε στοχευμένο τμήμα του πληθυσμού των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων. Το μέτρο παρέχει υπηρεσίες που καλύπτουν πρωτογενείς ανάγκες του πληθυσμού αναφοράς, οι οποίες προσδιορίζονται και στην ΕΣΚΕ. Ο πληθυσμός αναφοράς περιλαμβάνει ένα μικρό μέρος του εκτιμώμενου μεταναστευτικού πληθυσμού της περιφέρειας (116.672 άτομα το 2011, ΕΛΣΤΑΤ), πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο (296 άτομα, όπως προσδιορίστηκαν από ελάχιστους όμως δήμους της περιφέρειας) και τους Ρομά (7.901 άτομα, όπως όμως δηλώθηκαν από 18 μόλις δήμους της περιφέρειας).

- Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Το προτεινόμενο μέτρο τελεί σε άμεση συνέργεια με εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές για τη μετανάστευση.

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Η συμβολή του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης είναι έμμεση.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Το προτεινόμενο μέτρο είναι επιλέξιμο σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, και οι σχετικοί πόροι είναι επαρκείς από τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

- Διευκόλυνση της πρόσβασης των μεταναστών, των προσφύγων και αιτούντων άσυλο, καθώς και των Ρομά στις υπηρεσίες της δημόσιας διοίκησης.
- Ενίσχυση της ποιότητας και της αποδοτικότητας των παρεχομένων υπηρεσιών.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Αριθμός one stop shops / Κέντρων Κοινότητας περιθωριοποιημένων κοινοτήτων

Δείκτες αποτελέσματος

- Άτομα περιθωριοποιημένων ομάδων / κοινοτήτων που επωφελούνται από υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης που παρέχονται μέσω one stop shops / Κέντρων Κοινότητας⁵⁹
- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση της δράσης (ισοδύναμα ανθρωποέτη)

Χρονικός προγραμματισμός μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 16. Αναβάθμιση και λειτουργία one stop shops / κέντρων περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (Ρομά, μετανάστες) με διευρυμένες υπηρεσίες και κινητές μονάδες	
Αριθμός δομών (εκτίμηση)	3
Έτη λειτουργίας	6
Μέσο ετήσιο κόστος λειτουργίας δομής	€ 251.400
<i>Συνολικό κόστος λειτουργίας δομών</i>	<i>€ 4.525.200</i>
Μέσο κόστος αναβάθμισης δομής	€ 300.000
<i>Συνολικό κόστος αναβάθμισης δομών</i>	<i>€ 900.000</i>
<i>Προϋπολογισμός Μέτρου:</i>	<i>€ 5.425.200</i>

⁵⁹ ΠΕΠ ΚΜ, σ.274.

Μέτρο Πολιτικής 17: ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ
ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ
ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (Π.Χ. ΡΟΜΑ, ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ)

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9ii) Κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	8.030.000,00 €
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015-2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	Αναπτυξιακές Συμπράξεις (Δημόσιες Υπηρεσίες – Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης – Αναπτυξιακές Εταιρείες – ΝΠΙΔ – ΝΠΔΔ – ΜΚΟ)
<i>Ομάδα στόχος</i>	Περιθωριοποιημένες κοινότητες (ενδεικτικά μετανάστες, Ρομά, πρόσφυγες κ.α.)

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 17. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις με στόχο την κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (π.χ. Ρομά, μετανάστες)

Αντικείμενο Μέτρου

Οι παρεμβάσεις έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα, δεδομένου ότι περιλαμβάνουν ένα ευρύ πλέγμα δράσεων που καλύπτουν συμπληρωματικά διαφορετικές ανάγκες των ωφελομένων, που εντάσσονται σε περιθωριοποιημένες κοινότητες, όπως είναι οι Ρομά⁶⁰ και οι μετανάστες. Οι παρεμβάσεις αποσκοπούν στην κινητοποίηση των τοπικών φορέων τόσο για την κοινωνική όσο και για την οικονομική ένταξη των ωφελομένων, ώστε να:

- Αποκτήσουν τις κατάλληλες γλωσσικές αλλά και λοιπές κοινωνικές δεξιότητες, καθώς και με δεξιότητες που συνδέονται με την ιδιότητα του πολίτη, και οι οποίες είναι αναγκαίες τόσο για την κοινωνική τους ένταξη, όσο και για την ένταξή τους στην αγορά εργασίας,
- τοποθετηθούν σε θέσεις εργασίας υφιστάμενων επιχειρήσεων ή να ιδρύσουν επιχειρήσεις που θα αξιοποιούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής τους,
- αποκτήσουν δεξιότητες που θα καλύψουν τις πραγματικές και διαπιστωμένες ανάγκες των τοπικών επιχειρήσεων που θα τους προσλάβουν,
- αποκτήσουν τις προϋποθέσεις για να επιδοτηθούν/επιχορηγηθούν από άλλα επενδυτικά προγράμματα.

Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις -οι οποίες εκτιμάται ότι θα διευκολύνουν τα καθημερινά προβλήματα και ανάγκες που τους οδηγούν στον κοινωνικό αποκλεισμό- περιλαμβάνουν ενέργειες, όπως:

- Προγράμματα ενίσχυσης των γλωσσικών και των κοινωνικών δεξιοτήτων, καθώς και των δεξιοτήτων που συνδέονται με την ιδιότητα του πολίτη, όπως:
  - Προγράμματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας σε ενήλικες μετανάστες και Ρομά εκτός δομών εκπαίδευσης,
  - προγράμματα για την κινητοποίηση και ενεργό συμμετοχή των Ρομά και των μεταναστών στις διαδικασίες τοπικής διακυβέρνησης,
  - ομάδες κοινωνικής εργασίας στο δρόμο –streetworkers,
  - το Κινητό Σχολείο (mobile school).
- Προγράμματα ενίσχυσης των επαγγελματικών τους δεξιοτήτων για την ένταξη τους στην αγορά εργασίας, όπως:
  - Πληροφόρηση και συμβουλευτική υποστήριξη των ωφελομένων, ώστε αφενός να ενεργοποιηθούν κατάλληλα για τη συμμετοχή τους στις λοιπές δράσεις των παρεμβάσεων, αφετέρου για να υποστηριχθούν με κατάλληλες υπηρεσίες όπως επαγγελματική συμβουλευτική, business plan, συμβουλευτική επιχειρηματικότητας, νομική συμβουλευτική, ψυχολογική υποστήριξη κ.λπ.

⁶⁰ http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/country_factsheets_2012/greece_en.pdf

- Παροχή στοχευμένων προγραμμάτων κατάρτισης σε διασύνδεση με πρακτική άσκηση
- Παράλληλη προς την κατάρτιση και την πρακτική άσκηση παροχή υπηρεσιών εκπαιδευτικού mentoring.

Ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας των παρεμβάσεων περιλαμβάνει επίσης:

- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ωφελούμενων, ώστε να εξασφαλιστεί η καλύτερη δυνατή διείσδυση στον πληθυσμό στόχο και η μόχλευση πόρων που συνεπιφέρουν πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα.
- Δημιουργία και ανάπτυξη Δικτύων και Κοινωνικών Συμμαχιών για την ευαισθητοποίηση και ενημέρωση σε θέματα κοινωνικής ένταξης των περιθωριοποιημένων ομάδων.

Στόχοι Μέτρου

- Προώθηση της ενσωμάτωσης των ευπαθών ομάδων στην αγορά εργασίας και ένταξής τους στο κοινωνικό σύνολο για την καταπολέμηση της περιθωριοποίησης με την αποτροπή κάθε μορφής κοινωνικής και πολιτισμικής μειονεξίας.
- Πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού ατόμων που προέρχονται από τις προαναφερόμενες ευπαθείς κοινωνικά ομάδες.

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο είναι πλήρως συμβατό με την εγκεκριμένη ΕΣΚΕ (Προτεραιότητα Πολιτικής 3.2: Πρόσβαση των ανέργων σε υπηρεσίες ενεργοποίησης).

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου σύμφωνα με την περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Η ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας, κρίνεται υψηλή.

-Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο αφορά σε στοχευμένο τμήμα του πληθυσμού των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων. Το μέτρο παρέχει υπηρεσίες που καλύπτουν πρωτογενείς ανάγκες του πληθυσμού αναφοράς, οι οποίες προσδιορίζονται και στην ΕΣΚΕ. Ο πληθυσμός αναφοράς περιλαμβάνει ένα μικρό μέρος του εκτιμώμενου μεταναστευτικού πληθυσμού της περιφέρειας (116.672 άτομα το 2011, ΕΛΣΤΑΤ), πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο (296 άτομα, όπως προσδιορίστηκαν από ελάχιστους όμως δήμους της περιφέρειας) και κυρίως, τους Ρομά (7.901 άτομα, όπως όμως δηλώθηκαν από 18 μόλις δήμους της περιφέρειας).

-Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Το προτεινόμενο μέτρο αποτελεί άμεση συνέχεια υφιστάμενων εθνικών πολιτικών (Βλ. Πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής για τους Ρομά).

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Η συμβολή του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης είναι άμεση.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Οι προτεινόμενες δράσεις είναι επιλέξιμες σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, αλλά, συνολικά, δεν είναι επαρκείς οι σχετικοί πόροι από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

- Η προώθηση στην απασχόληση ατόμων που εντάσσονται σε περιθωριοποιημένες κοινότητες.
- Η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και η εξοικείωση των ωφελουμένων με τη χρήση της.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Αριθμός εγκεκριμένων έργων που αφορούν σε ολοκληρωμένες παρεμβάσεις⁶¹.

Δείκτες αποτελέσματος

- Αριθμός νέων ολοκληρωμένων παρεμβάσεων τοπικού ή περιφερειακού χαρακτήρα που βελτιώνουν την απασχολησιμότητα⁶².
- Μειονεκτούντα άτομα (αριθμός) που συμμετέχουν σε εκπαίδευση/κατάρτιση, που αποκτούν εξειδίκευση, που κατέχουν θέση απασχόλησης συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης εντός 6 μηνών από τη συμμετοχή τους⁶³.
- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση της δράσης (ισοδύναμα ανθρωποέτη).

---

⁶¹ Προσαρμογή δείκτη ΠΕΠ ΚΜ, σ.301.

⁶² Προσαρμογή δείκτη ΠΕΠ ΚΜ, σ.298.

⁶³ ΠΕΠ ΚΜ, σ.269.

Χρονικός προγραμματισμός μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 17. Ολοκληρωμένες κοινωνικές παρεμβάσεις με στόχο την κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (π.χ. Ρομά, μετανάστες)	
Εκτίμηση αριθμού ωφελουμένων	730
Μέσο κόστος ανά ωφελούμενο	€ 11.000 ⁶⁴
<i>Προϋπολογισμός Μέτρου:</i>	<i>€ 8.030.000</i>

⁶⁴ Υπολογίζονται ενδεικτικά 400 ώρες κατάρτισης, 600 ώρες πρακτικής (ή 15 εβδομάδες) και 40 έως 50 συνεδρίες εκπαιδευτικού mentoring (ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες κάθε ωφελούμενου).

Μέτρο Πολιτικής 18: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9α) Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και τις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μείωση των ανισοτήτων όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, και προώθηση της κοινωνικής ένταξης με τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα και υπηρεσίες αναψυχής και με τη μετάβαση από θεσμικές υπηρεσίες σε υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας 9iii) Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών 9iv) Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	26.940.000,00 €
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015-2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, ΜΚΟ
<i>Ομάδα στόχος</i>	Άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές)

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 18. Αναβάθμιση και υποστήριξη στη λειτουργία δομών και υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία

Αντικείμενο Μέτρου

Στο πλαίσιο του μέτρου "Αναβάθμιση και υποστήριξη στη λειτουργία δομών και υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία" θα υποστηριχθούν ενέργειες και δράσεις για την ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές) στην κοινωνία⁶⁵. Ειδικότερα, θα υλοποιηθούν παρεμβάσεις για την αναβάθμιση των υποδομών στήριξης των ατόμων με αναπηρίες (π.χ. αναβάθμιση κτιριακών υποδομών, προμήθεια εξοπλισμού κ.α.) και την υποστήριξη της λειτουργίας τους (ενδεικτικά αναφέρονται κέντρα δημιουργικής απασχόλησης για παιδιά και εφήβους με νοητική υστέρηση ή/και αναπηρία, βρεφονηπιακοί σταθμοί ολοκληρωμένης φροντίδας, κέντρα διημέρευσης ατόμων με αναπηρία, στέγες υποστηριζόμενης διαβίωσης, ξενώνες και οικοτροφεία), θα ενισχυθούν δράσεις για τη βελτίωση του τρόπου ζωής τους, για την ανάπτυξη των δυνατοτήτων τους για δημιουργία, λειτουργικότητα, εκπαίδευση, και, ανεξαρτησία [ενδεικτικά, κάλυψη της δαπάνης διενέργειας θεραπευτικών πράξεων (π.χ. λογοθεραπείας, εργοθεραπείας κ.α.) ανασφάλιστων παιδιών, δράσεις εξειδικευμένης εκπαιδευτικής υποστήριξης για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ειδικά προγράμματα μαθητείας, δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης, συμβουλευτική υποστήριξη για την ένταξη/επανένταξη στην αγορά εργασίας και δράσεις αποϊδρυματοποίησης παιδιών], δράσεις επιμόρφωσης και κατάρτισης προσωπικού που απασχολούνται σε δομές / υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και πρόνοιας, προγράμματα επανακατάρτισης στελεχών και επαγγελματιών υγείας και κοινωνικής φροντίδας δράσεις εκπαίδευσης στελεχών επιχειρήσεων που προσφέρουν υπηρεσίες στο κοινό σε θέματα συναλλαγής με άτομα με αναπηρία, καθώς και για την ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας και φορέων.

Ενδεικτικά, στις ως άνω δομές θα παρέχονται υπηρεσίες όπως:

- Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων,
- υλοποίηση προγραμμάτων έκφρασης και ψυχαγωγίας, άσκησης λόγου, άθλησης,
- υποστήριξη της οικογένειας που φροντίζει το άτομο με αναπηρία,
- εκπαίδευση μελών της οικογένειας στην κατάλληλη αντιμετώπιση των εξειδικευμένων αναγκών φροντίδας και εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρίες,
- μέριμνα για την ομαλή ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη των ατόμων και παροχή συμβουλευτικής ενημέρωσης και υποστήριξης στις οικογένειές τους.

Στόχοι Μέτρου

- Αποφυγή περιθωριοποίησης ή ιδρυματοποίησης των ατόμων με αναπηρίες.
- Βελτίωση της λειτουργικότητάς τους, της ψυχοσυναισθηματικής τους ωρίμανσης, και, της κοινωνικής τους ένταξης.
- Συμβουλευτική ενημέρωση και υποστήριξη των οικογενειών τους.

⁶⁵ <http://www.esaea.gr>

- Αύξηση της απασχολησιμότητας.
- Ισότιμη και ισόρροπη προσφορά βασικών υπηρεσιών στα άτομα με αναπηρίες ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής τους.
- Ευαισθητοποίηση της τοπικής κοινωνίας και των φορέων.

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο είναι πλήρως συμβατό με την εγκεκριμένη ΕΣΚΕ (βλ. Προτεραιότητα Πολιτικής 2.2.: Πρόσβαση σε Οικονομικά Προσιτές και Ποιοτικές Υπηρεσίες).

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου σύμφωνα με την περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Η ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας, κρίνεται υψηλή.

-Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο καλύπτει το σύνολο του πληθυσμού των ατόμων με αναπηρίες της περιφέρειας, που ανέρχονται σε 18.883 άτομα⁶⁶. Το μέτρο παρέχει υπηρεσίες που καλύπτουν πρωτογενείς ανάγκες του πληθυσμού αναφοράς, οι οποίες προσδιορίζονται και στην ΕΣΚΕ. Από την ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων της υφιστάμενης κατάστασης στην περιφέρεια διαπιστώνεται επίσης, σημαντικό έλλειμμα στις δομές και τις υπηρεσίες προς άτομα με αναπηρίες.

-Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Το προτεινόμενο μέτρο αποτελεί άμεση συνέχεια υφιστάμενων εθνικών πολιτικών [βλ. Βλ. Ν.3329/2005 Εθνικό Σύστημα Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και λοιπές διατάξεις (ΦΕΚ 81/Α/4.4.2005), ως ισχύει, και Ν.4109/2013 (ΦΕΚ 16/Α/23.1.2013) Κατάργηση και συγχώνευση νομικών προσώπων του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα - Σύσταση Γενικής Γραμματείας για το συντονισμό του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις].

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Η συμβολή του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης είναι έμμεση.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Το προτεινόμενο μέτρο είναι επιλέξιμο σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, και οι σχετικοί πόροι είναι επαρκείς από τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

---

⁶⁶ βλ. κεφάλαιο 1.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

- Εξασφάλιση ατομικών, κοινωνικών, οικονομικών, πολιτικών, και, πολιτισμικών δικαιωμάτων.
- Διασφάλιση ίσων ευκαιριών και πρόσβαση σε όλα τα αγαθά: εκπαίδευση, απασχόληση, υγεία, κοινωνικές υπηρεσίες, νέες τεχνολογίες, αθλητισμός, ψυχαγωγία.
- Διασφάλιση ανεξαρτησίας και ένταξη στην κοινωνική και οικονομική ζωή της χώρας.
- Προώθηση της απασχόλησης.
- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας τόσο για τους επαγγελματίες υγείας και φροντίδας, όσο και για άτομα με άλλα επίπεδα δεξιοτήτων.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Αριθμός υποστηριζόμενων δομών για άτομα με αναπηρίες.
- Συμμετέχοντες με αναπηρία (αριθμός)⁶⁷.

Δείκτες αποτελέματος

- Ποσοστό κάλυψης του πληθυσμού των ατόμων με αναπηρία που λαμβάνει υπηρεσίες υποστήριξης για βελτίωση της καθημερινής διαβίωσης και της διαδικασίας εκπαίδευσης⁶⁸.
- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση της δράσης (ισοδύναμα ανθρωποέτη).

Χρονικός προγραμματισμός Μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 18. Αναβάθμιση και υποστήριξη στη λειτουργία δομών και υπηρεσιών για άτομα με αναπηρία	
Εκτίμηση αριθμού ωφελουμένων (κατ' έτος)	665
Έτη λειτουργίας	6
Μέσο ετήσιο κόστος ανά ωφελούμενο	€ 6.000
<i>Συνολικό κόστος λειτουργίας δομών</i>	<i>€ 23.940.000</i>
Αριθμός δομών (εκτίμηση)	15
Μέσο κόστος αναβάθμισης	€ 200.000
<i>Συνολικό κόστος αναβάθμισης δομών</i>	<i>€ 3.000.000</i>
<i>Προϋπολογισμός Μέτρου:</i>	<i>€26.940.000</i>

⁶⁷ ΠΕΠ ΚΜ, σ.284.

⁶⁸ ΠΕΠ ΚΜ, σ.280.

**Μέτρο Πολιτικής 19: ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΚΑΙ ΞΕΝΩΝΕΣ
ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΚΑΚΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ**

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9iii) Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	900.000,00 €
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015-2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης
<i>Ομάδα στόχος</i>	Γυναίκες, θύματα κακοποίησης

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 19. Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών

Αντικείμενο Μέτρου

Το φαινόμενο της έμφυλης βίας κλιμακώθηκε σε σημείο που κρίθηκε απολύτως απαραίτητο να δημιουργηθούν δομές για την πρόληψη και την αντιμετώπισή του προβλήματος αυτού. Η ανάπτυξη της δράσης “Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών” στοχεύει στην παροχή υπηρεσιών υποστήριξης των γυναικών – θυμάτων βίας και των παιδιών τους⁶⁹.

Σκοπός των Συμβουλευτικών Κέντρων είναι η παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής στήριξης σε γυναίκες που είναι ή έχουν υπάρξει θύματα βίας καθώς και η υλοποίηση δράσεων για την πρόληψη του φαινομένου σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο. Οι υπηρεσίες των δομών αυτών παρέχονται δωρεάν και καλύπτονται από το απόρρητο της συμβουλευτικής.

Ο Ξενώνας Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών παρέχει ασφαλή διαμονή στις γυναίκες αυτές και στα παιδιά τους προστατεύοντάς τους από τον θύτη. Ο Ξενώνας Φιλοξενίας Κακοποιημένων Γυναικών παρέχει τη δέουσα ψυχοκοινωνική και άλλη στήριξη στις γυναίκες αυτές, ώστε να αντιμετωπίσουν τόσο τα προβλήματα που προκύπτουν από την εν λόγω συνθήκη, όσο και τις τραυματικές τους εμπειρίες. Ως εκ τούτου, οι γυναίκες, εφόσον απαλλαγούν από τη βία και ανακτήσουν τις δυνάμεις τους και την αυτοπεποίθησή τους, θα είναι πλέον σε θέση να συνεχίσουν τη ζωή τους σε νέες βάσεις και να στηρίξουν την όποια επιλογή τους με ή χωρίς τον σύντροφο ή τον σύζυγό τους.

Στόχοι Μέτρου

- Παροχή ψυχολογικής στήριξης.
- Υπηρεσίες ενημέρωσης και εξειδικευμένης πληροφόρησης σε θέματα ισότητας των φύλων.
- Υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής συμβουλευτικής.
- Παροχή ασφαλούς διαμονής σε συνεργασία με τα τοπικά Αστυνομικά Τμήματα.

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο είναι πλήρως συμβατό με την εγκεκριμένη ΕΣΚΕ (βλ. Επιχειρησιακός Άξονας 1, Μέτρο 1.1.3).

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου σύμφωνα με την περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Μέση ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας.

⁶⁹ http://womensos.gr/symvoueutika_kentra_ota/

-Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο καλύπτει στοχευμένο τμήμα του πληθυσμού των γυναικών, θυμάτων κακοποίησης, που σύμφωνα με στοιχεία από 20 δήμους ανέρχονται σε 1.732 άτομα. Το μέτρο παρέχει υπηρεσίες που καλύπτουν πρωτογενείς ανάγκες του πληθυσμού αναφοράς, οι οποίες προσδιορίζονται και στην ΕΣΚΕ. Επίσης, από την ανάλυση των ποιοτικών δεδομένων της υφιστάμενης κατάστασης στην περιφέρεια διαπιστώνεται σημαντικό έλλειμμα σε δομές και υπηρεσίες προς γυναίκες, θύματα κακοποίησης.

-Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Το προτεινόμενο μέτρο αποτελεί άμεση συνέχεια υφιστάμενων εθνικών πολιτικών (βλ. Εθνικό Πρόγραμμα για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων).

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Η συμβολή του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης είναι έμμεση.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Το προτεινόμενο μέτρο είναι επιλέξιμο σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, και οι σχετικοί πόροι είναι επαρκείς από τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

- Συμβολή στην πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας κατά των γυναικών.
- Συμβολή στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση σχετικά με ασφαλιστικά δικαιώματα και θέματα οικογενειακών σχέσεων, γονική μέριμνα, επιδόματα, θέματα εκπαίδευσης, κατάρτισης, υγείας, απασχόλησης, κ.α.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Αριθμός υποστηριζόμενων δομών.
- Αριθμός ωφελούμενων γυναικών.

Δείκτες αποτελέσματος

- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση της δράσης (ισοδύναμα ανθρωποέτη).

Χρονικός προγραμματισμός Μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 19. Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών	
Αριθμός δομών (εκτίμηση)	3
Έτη λειτουργίας	6
Μέσο ετήσιο κόστος λειτουργίας δομής	€ 50.000
	<i>Προϋπολογισμός Μέτρου: €900.000</i>

Μέτρο Πολιτικής 20: ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	9iv) Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	11.844.000,00 €
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015-2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ΝΠΔΔ, ΜΚΟ
<i>Ομάδα στόχος</i>	Ηλικιωμένοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 20. Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων

Αντικείμενο Μέτρου

Το εν λόγω μέτρο αφορά τόσο στην διατήρηση και ενίσχυση των υφιστάμενων Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας όσο και στην δημιουργία νέων δομών, συμβάλλοντας στην αύξηση του αριθμού των ωφελουμένων.

Η λειτουργία των ΚΗΦΗ συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων, μη δυνάμενων να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα (κινητικές δυσκολίες, άνοια, κλπ) και των οποίων το περιβάλλον που τα φροντίζει εργάζεται ή αντιμετωπίζει σοβαρά οικονομικά προβλήματα ή προβλήματα υγείας, αδυνατώντας να ανταποκριθεί στη φροντίδα που έχει αναλάβει.

Οι υπηρεσίες που θα παρέχονται από τα ΚΗΦΗ θα περιλαμβάνουν:

- Νοσηλευτική φροντίδα,
- φροντίδα για την ικανοποίηση πρακτικών αναγκών διαβίωσης,
- ατομική υγιεινή,
- προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης,
- προγράμματα ανάπτυξης λειτουργικών και κοινωνικών δεξιοτήτων.

Οι ωφελούμενοι διαχωρίζονται σε άμεσα και έμμεσα ωφελούμενους. Ειδικότερα, άμεσα ωφελούμενοι είναι οι φτωχοί ηλικιωμένοι οι οποίοι θα λαμβάνουν τις υπηρεσίες των ανωτέρω κέντρων ενώ έμμεσα ωφελούμενοι είναι τα άτομα τα οποία έχουν επιφορτιστεί με τη φροντίδα των άμεσα ωφελουμένων.

Στόχοι Μέτρου

Το μέτρο στοχεύει στην:

- Εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης και βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων αλλά και των άλλων μελών της οικογένειας.
- Υποστήριξη των ηλικιωμένων ατόμων προκειμένου να διατηρήσουν την αυτονομία τους, την κοινωνική συμμετοχή και το κοινωνικό τους περιβάλλον.
- Διατήρηση της συνοχής της οικογένειας.
- Εναρμόνιση της οικογενειακής και εργασιακής ζωής των μελών της οικογένειας με το ηλικιωμένο μέλος.
- Αποφυγή της ιδρυματικής περιθάλψης και κοινωνικού αποκλεισμού των φτωχών ηλικιωμένων ατόμων.

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο είναι πλήρως συμβατό με την εγκεκριμένη ΕΣΚΕ.

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου σύμφωνα με την περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Η ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου στις διαπιστωμένες ανάγκες της περιφέρειας όπως αυτές έχουν αναδειχθεί με βάση την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης της περιφέρειας, κρίνεται υψηλή.

-Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο καλύπτει μέρος του πληθυσμού των ηλικιωμένων και μεταξύ αυτών, το σύνολο των φτωχών συνταξιούχων (45.025 άτομα, σύμφωνα με στοιχεία από ελάχιστους όμως δήμους) και των ανασφάλιστων ηλικιωμένων (606 άτομα, σύμφωνα με στοιχεία από ελάχιστους όμως δήμους). Το μέτρο παρέχει υπηρεσίες που καλύπτουν πρωτογενείς ανάγκες του πληθυσμού αναφοράς, οι οποίες προσδιορίζονται και στην ΕΣΚΕ.

-Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Το προτεινόμενο μέτρο αποτελεί άμεση συνέχεια υφιστάμενων εθνικών πολιτικών.

- Συμβολή ή συνέργεια του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης

Η συμβολή του προτεινόμενου μέτρου στη δημιουργία απασχόλησης είναι έμμεση.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Οι προτεινόμενες δράσεις είναι επιλέξιμες σύμφωνα με το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, αλλά, συνολικά, δεν είναι επαρκείς οι σχετικοί πόροι από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

- Βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων ανδρών και γυναικών που χρήζουν υποστηρικτικών υπηρεσιών (άμεσα ωφελούμενα άτομα).
- Ενίσχυση της απασχολησιμότητας και της ισότιμης συμμετοχής των έμμεσα ωφελουμένων ατόμων στην εργασία, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της οικονομίας σε μια κοινωνία ίσων ευκαιριών.
- Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με την ισότιμη πρόσβαση όλων στην αγορά εργασίας και την πρόληψη φαινομένων περιθωριοποίησης και κοινωνικού αποκλεισμού.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Αριθμός υποστηριζόμενων ΚΗΦΗ.
- Μειονεκτούντα άτομα που επωφελούνται των δράσεων υγείας και κοινωνικής πρόνοιας⁷⁰.

Δείκτες αποτελέσματος

- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση της δράσης (ισοδύναμα ανθρωποέτη).

Χρονικός προγραμματισμός Μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 20. Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων	
Εκτίμηση αριθμού ωφελουμένων (κατ' έτος)	329
Έτη λειτουργίας	6
Μέσο ετήσιο κόστος ανά ωφελούμενο	€ 6.000
<i>Προϋπολογισμός Μέτρου:</i>	<i>€11.844.000</i>

---

⁷⁰ ΠΕΠ ΚΜ, σ.290.

ΠΥΛΩΝΑΣ 4 – ΚΑΛΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΝΤΑΞΗΣ

***ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 4.1: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ
ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ***

***Μέτρο Πολιτικής 21:* ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΜΟΝΑΔΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ, ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ**

<i>Αντιστοίχιση με Επενδυτική Προτεραιότητα:</i>	-
<i>Οικονομικό Αντικείμενο:</i>	1.800.000,00 €
<i>Χρονική Διάρκεια:</i>	2015-2020
<i>Δυνητικοί Δικαιούχοι:</i>	Γ.Γ. Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών Περιφέρειας Κ. Μακεδονίας
<i>Ομάδα στόχος</i>	ΟΤΑ, δικαιούχοι φορείς έργων κοινωνικής ένταξης

ΜΕΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ 21. Επιτελική Μονάδα Συντονισμού, Προώθησης και Παρακολούθησης δράσεων Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης

Αντικείμενο Μέτρου

Το εν λόγω μέτρο αφορά στη σύσταση και λειτουργία Επιτελικής Μονάδας στο διοικητικό επίπεδο της περιφέρειας για την ενίσχυση του συστήματος διακυβέρνησης των πολιτικών ένταξης και τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη. Οι κύριες λειτουργίες της Μονάδας είναι οι εξής:

- Συντονισμός των παρεμβάσεων.
- Σχεδιασμός, εξειδίκευση και λήψη μέτρων προώθησης και διασφάλισης της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων, μέσω της ενθάρρυνσης δικτύων κοινωνικής καινοτομίας.
- Η συστηματική παρακολούθηση της υλοποίησης των παρεμβάσεων.
- Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού των περιφερειακών φορέων σε θέματα σχεδιασμού, εφαρμογής και παρακολούθησης δράσεων κοινωνικής ένταξης.

Οι λειτουργίες της Μονάδας συνδέονται με τα αναφερόμενα στην ενότητα 4.1 (Συντονισμός των πολιτικών ένταξης) του εγκεκριμένου ΕΣΚΕ⁷¹. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της ενότητας αυτής προβλέπονται περιφερειακά παραρτήματα ένταξης (παρ. 4.1.2), καθώς και περιφερειακά δίκτυα κοινωνικής καινοτομίας (παρ. 4.2.2). Συνεπώς, με τον προτεινόμενο περιφερειακό μηχανισμό αφενός καλύπτονται οι λειτουργίες αυτές, αφετέρου διασφαλίζεται ο συντονισμός του συνόλου των παρεμβάσεων της κοινωνικής ένταξης στην περιφέρεια.

Στόχοι Μέτρου

Το μέτρο στοχεύει στην:

- Ενίσχυση του συστήματος διακυβέρνησης των πολιτικών ένταξης σε περιφερειακό επίπεδο,
- διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των παρεμβάσεων,
- ποιότητα των παρεμβάσεων κοινωνικής ένταξης,
- αναβάθμιση των προσόντων του ανθρώπινου δυναμικού των φορέων της περιφέρειας που συμμετέχουν στο σχεδιασμό ή / και την εφαρμογή δράσεων κοινωνικής ένταξης.

⁷¹ Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την Κοινωνική Ένταξη, Δεκέμβριος 2014.

Ανάλυση Σκοπιμότητας

- Συμμόρφωση του προτεινόμενου μέτρου με την ΕΣΚΕ

Το προτεινόμενο μέτρο προβλέπεται στην εγκεκριμένη ΕΣΚΕ.

- Προτεραιοποίηση του προτεινόμενου μέτρου σύμφωνα με την περιφερειακή ανάλυση των αναγκών

Η ιεράρχηση του προτεινόμενου μέτρου, είναι ιδιαίτερα σημαντική, λαμβάνοντας υπόψιν την ανάγκη συντονισμού ενός μεγάλου πλήθους παρεμβάσεων κοινωνικής ένταξης.

-Βαρύτητα του προτεινόμενου μέτρου στον πληθυσμό στόχο

Το προτεινόμενο μέτρο καλύπτει οριζόντια το σύνολο του πληθυσμού.

-Διασύνδεση του προτεινόμενου μέτρου με συνέχεια υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης

Το προτεινόμενο μέτρο, σύμφωνα με την εγκεκριμένη ΕΣΚΕ, συνδέεται με αντίστοιχους μηχανισμούς σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

- Συμβολή ή συνέργεια της προτεινόμενης δράσης στη δημιουργία απασχόλησης

Ο χαρακτήρας του μέτρου είναι οριζόντιος.

Ανάλυση Εφικτότητας

Επιλεξιμότητα χρηματοδότησης του προτεινόμενου μέτρου από υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία

Το προτεινόμενο, οριζόντιου χαρακτήρα, μέτρο μπορεί να χρηματοδοτηθεί από το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας 2014-2020, δεδομένου ότι προβλέπεται στο πλαίσιο της ΕΣΚΕ. Η χρηματοδότησή του ωστόσο, στο μέτρο που δεν μπορεί να γίνει μέσω των επενδυτικών προτεραιοτήτων του θεματικού στόχου 9, θα μπορούσε να προβλεφθεί και εξασφαλιστεί είτε μέσω των Αξόνων της Τ.Β. του ΠΕΠ, είτε μέσω του Ε.Π. Τ.Β. 2014-2020.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Μέσω του μέτρου αναμένεται:

- Η ενίσχυση του συστήματος διακυβέρνησης των πολιτικών ένταξης σε περιφερειακό επίπεδο, και,
- η βελτίωση της ποιότητας των παρεμβάσεων κοινωνικής ένταξης.

Δείκτες παρακολούθησης

Δείκτες εκροών

- Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο⁷²

Δείκτες αποτελέσματος

- Αριθμός θέσεων εργασίας που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση της δράσης (ισοδύναμα ανθρωποέτη)

Χρονικός προγραμματισμός Μέτρου

Εκκίνηση του έργου: 2015

Ολοκλήρωση του έργου: 2020

Τεκμηρίωση Κόστους Μέτρου Πολιτικής 21. Επιτελική Μονάδα Συντονισμού, Προώθησης και Παρακολούθησης δράσεων Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης	
Εκτίμηση απαιτούμενων ανθρωπομηνών (α/μ):	600
Μέσο κόστος ανθρωπομήνα (α/μ):	€ 3.000
<i>Προϋπολογισμός Μέτρου:</i>	<i>€1.800.000</i>

⁷² Monitoring and Evaluation of European Cohesion Policy, ESF, 2014.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακες με την κατανομή του πληθυσμού των Ομάδων - Στόχου στους δήμους της ΠΚΜ, σύμφωνα με τα αποσταλθέντα από τους δήμους ερωτηματολόγια.

Πίνακας 1: Κατανομή πληθυσμού Ομάδων - Στόχου Παρεμβάσεων Προώθησης της Κοινωνικής Ένταξης και Καταπολέμησης της Φτώχειας και των οποιωνδήποτε Διακρίσεων (Θεματικός Στόχος 9) στους δήμους της ΠΚΜ.

Α/Α	ΔΗΜΟΙ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ*	Α. ΕΥΛΩΤΕΣ			Β. ΕΙΔΙΚΕΣ			Γ. ΛΟΙΠΕΣ		
			Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου
1	Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	41.570	610	2,56%	1,47%	5.299	1,96%	12,75%	2.614	1,95%	6,29%
2	Δ. ΑΛΜΩΠΙΑΣ	27.556	444	1,86%	1,61%	2.607	0,97%	9,46%	3.618	2,69%	13,13%
3	Δ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	52.127	1.093	4,58%	2,10%	12.618	4,67%	24,21%	4.123	3,07%	7,91%
4	Δ. ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ	9.182	49	0,21%	0,53%	719	0,27%	7,83%	Δ.Υ.		
5	Δ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ	18.294	Δ.Υ.			1.946	0,72%	10,64%	Δ.Υ.		
6	Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	66.547	934	3,92%	1,40%	10.587	3,92%	15,91%	300	0,22%	0,45%
7	Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	20.030	105	0,44%	0,52%	2.194	0,81%	10,95%	120	0,09%	0,60%
8	Δ. ΒΟΛΒΗΣ	23.478	111	0,47%	0,47%	2.946	1,09%	12,55%	833	0,62%	3,55%
9	Δ. ΔΕΛΤΑ	45.839	443	1,86%	0,97%	6.907	2,56%	15,07%	3.140	2,34%	6,85%
10	Δ. ΔΙΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ	25.668	Δ.Υ.			2.760	1,02%	10,75%	231	0,17%	0,90%
11	Δ. ΕΔΕΣΣΑΣ	28.814	33	0,14%	0,11%	2.736	1,01%	9,50%	48	0,04%	0,17%
12	Δ. ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑ	14.664	61	0,26%	0,42%	1.233	0,46%	8,41%	Δ.Υ.		
13	Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	21.145	160	0,67%	0,76%	1.566	0,58%	7,41%	2.274	1,69%	10,75%
14	Δ. ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	50.264	1.845	7,74%	3,67%	11.439	4,24%	22,76%	34.708	25,84%	69,05%
15	Δ. ΘΕΡΜΗΣ	53.201	333	1,40%	0,63%	3.860	1,43%	7,26%	412	0,31%	0,77%
16	Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	325.182	5.508	23,10%	1,69%	44.554	16,50%	13,70%	13.302	9,90%	4,09%
17	Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	91.518	847	3,55%	0,93%	5.884	2,18%	6,43%	2.119	1,58%	2,32%
18	Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	16.672	179	0,75%	1,07%	4.405	1,63%	26,42%	117	0,09%	0,70%
19	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	85.851	1.670	7,00%	1,95%	11.989	4,44%	13,96%	334	0,25%	0,39%
20	Δ. ΚΙΛΚΙΣ	51.926	76	0,32%	0,15%	6.988	2,59%	13,46%	236	0,18%	0,45%
21	Δ. ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	101.753	1.107	4,64%	1,09%	17.118	6,34%	16,82%	9.879	7,36%	9,71%
22	Δ. ΛΑΓΚΑΔΑ	41.103	376	1,58%	0,91%	7.944	2,94%	19,33%	650	0,48%	1,58%
23	Δ. ΝΑΟΥΣΑΣ	32.494	Δ.Υ.			3.377	1,25%	10,39%	54	0,04%	0,17%
24	Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	84.741	953	4,00%	1,12%	31.413	11,63%	37,07%	42.535	31,67%	50,19%
25	Δ. ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ	12.397	67	0,28%	0,54%	1.295	0,48%	10,45%	253	0,19%	2,04%
26	Δ. Ν. ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	36.500	893	3,74%	2,45%	6.160	2,28%	16,88%	62	0,05%	0,17%
27	Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ	28.493	505	2,12%	1,77%	3.567	1,32%	12,52%	180	0,13%	0,63%
28	Δ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	99.245	1.656	6,94%	1,67%	16.964	6,28%	17,09%	Δ.Υ.		
29	Δ. ΠΕΛΛΑΣ	63.122	168	0,70%	0,27%	7.486	2,77%	11,86%	440	0,33%	0,70%
30	Δ. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	22.048	346	1,45%	1,57%	2.627	0,97%	11,91%	54	0,04%	0,24%
31	Δ. ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	15.179	507	2,13%	3,34%	1.723	0,64%	11,35%	Δ.Υ.		
32	Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	70.110	345	1,45%	0,49%	3.902	1,45%	5,57%	2.893	2,15%	4,13%
33	Δ. ΣΕΡΡΩΝ	76.817	1.231	5,16%	1,60%	9.610	3,56%	12,51%	2.100	1,56%	2,73%
34	Δ. ΣΙΘΩΝΙΑΣ	12.394	7	0,03%	0,06%	1.435	0,53%	11,58%	Δ.Υ.		
35	Δ. ΣΙΝΤΙΚΗΣ	22.195	199	0,83%	0,90%	1.886	0,70%	8,50%	Δ.Υ.		
36	Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ	20.188	431	1,81%	2,13%	3.538	1,31%	17,53%	6.090	4,53%	30,17%
37	Δ. ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	33.673	285	1,20%	0,85%	3.582	1,33%	10,64%	587	0,44%	1,74%
38	Δ. ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	38.317	272	1,14%	0,71%	3.153	1,17%	8,23%	Δ.Υ.		
ΣΥΝΟΛΟ		1.880.297	23.849	100,00%	1,27%	270.017	100,00%	14,36%	134.306	100,00%	7,14%

Δ.Υ.: Δεν υπάρχουν στοιχεία.
* Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή Πληθυσμού-Κατοικιών 2011, Μόνιμος πληθυσμός.

Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην ΠΚΜ

Πίνακας 2: Κατανομή Ευάλωτων Ομάδων Πληθυσμού (Α) ανά υποκατηγορία και δήμο.

Α. ΕΥΑΛΩΤΕΣ																	
Α/Α	ΔΗΜΟΙ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ*	Α.1. Άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές)			Α.2. Εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα			Α.3. Οροθετικοί			Α.4 Φυλακισμένοι/ αποφυλακισμένοι			Α.5. Ανήλικοι παραβάτες		
			Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου
1	Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	41.570	380	1,94%	0,91%	230	11,06%	0,55%				Δ.Υ.			Δ.Υ.		
2	Δ. ΑΛΜΩΠΙΑΣ	27.556	432	2,20%	1,57%	4	0,19%	0,01%				6	0,66%	0,02%	Δ.Υ.		
3	Δ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΓΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	52.127	914	4,66%	1,75%	Δ.Υ.						123	13,50%	0,24%	19	3,47%	0,04%
4	Δ. ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ	9.182	49	0,25%	0,53%	Δ.Υ.						Δ.Υ.			Δ.Υ.		
5	Δ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ	18.294	Δ.Υ.			Δ.Υ.						Δ.Υ.			Δ.Υ.		
6	Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	66.547	799	4,07%	1,20%	Δ.Υ.						Δ.Υ.			125	22,81%	0,19%
7	Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	20.030	104	0,53%	0,52%	Δ.Υ.						1	0,11%	0,00%	Δ.Υ.		
8	Δ. ΒΟΛΒΗΣ	23.478	85	0,43%	0,36%	12	0,58%	0,05%				12	1,32%	0,05%	1	0,18%	0,00%
9	Δ. ΔΕΛΤΑ	45.839	443	2,26%	0,97%	Δ.Υ.						Δ.Υ.			Δ.Υ.		
10	Δ. ΔΙΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ	25.668	Δ.Υ.			Δ.Υ.						Δ.Υ.			Δ.Υ.		
11	Δ. ΕΛΕΥΣΣΑΣ	28.814	18	0,09%	0,06%	7	0,34%	0,02%				2	0,22%	0,01%	Δ.Υ.		
12	Δ. ΕΜΜ. ΠΑΓΠΑ	14.664	61	0,31%	0,42%	Δ.Υ.						Δ.Υ.			Δ.Υ.		
13	Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	21.145	160	0,82%	0,76%	Δ.Υ.						Δ.Υ.			Δ.Υ.		
14	Δ. ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	50.264	474	2,42%	0,94%	1.132	54,42%	2,25%				124	13,61%	0,25%	95	17,34%	0,19%
15	Δ. ΘΕΡΜΗΣ	53.201	310	1,58%	0,58%	17	0,82%	0,03%				4	0,44%	0,01%	2	0,36%	0,00%
16	Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	325.182	5.021	25,60%	1,54%	Δ.Υ.						Δ.Υ.			Δ.Υ.		
17	Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	91.518	766	3,90%	0,84%	11	0,53%	0,01%				7	0,77%	0,01%	Δ.Υ.		
18	Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	16.672	153	0,78%	0,92%	16	0,77%	0,10%				2	0,22%	0,01%	5	0,91%	0,03%
19	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	85.851	1.625	8,28%	1,89%	35	1,68%	0,04%				5	0,55%	0,01%	Δ.Υ.		
20	Δ. ΚΙΛΚΙΣ	51.926	76	0,39%	0,15%	Δ.Υ.						Δ.Υ.			Δ.Υ.		
21	Δ. ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	101.753	1.068	5,44%	1,05%	29	1,39%	0,03%				3	0,33%	0,00%	7	1,28%	0,01%
22	Δ. ΛΑΓΚΑΔΑ	41.103	359	1,83%	0,87%	Δ.Υ.						Δ.Υ.			Δ.Υ.		
23	Δ. ΝΑΟΥΣΑΣ	32.494	Δ.Υ.			Δ.Υ.						Δ.Υ.			Δ.Υ.		
24	Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	84.741	940	4,79%	1,11%	7	0,34%	0,01%				5	0,55%	0,01%	1	0,18%	0,00%
25	Δ. ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ	12.397	32	0,16%	0,26%	Δ.Υ.						21	2,31%	0,17%	14	2,55%	0,11%
26	Δ. Ν. ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	36.500	345	1,76%	0,95%	21	1,01%	0,06%				521	57,19%	1,43%	5	0,91%	0,01%
27	Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ	28.493	500	2,55%	1,75%	Δ.Υ.						Δ.Υ.			Δ.Υ.		
28	Δ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	99.245	1.231	6,28%	1,24%	400	19,23%	0,40%				19	2,09%	0,02%	3	0,55%	0,00%
29	Δ. ΠΕΛΛΑΣ	63.122	149	0,76%	0,24%	13	0,63%	0,02%				4	0,44%	0,01%	Δ.Υ.		
30	Δ. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	22.048	312	1,59%	1,42%	21	1,01%	0,10%				9	0,99%	0,04%	2	0,36%	0,01%
31	Δ. ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	15.179	501	2,55%	3,30%	4	0,19%	0,03%				1	0,11%	0,01%	Δ.Υ.		
32	Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	70.110	339	1,73%	0,48%	4	0,19%	0,01%				2	0,22%	0,00%	Δ.Υ.		
33	Δ. ΣΕΡΡΩΝ	76.817	903	4,60%	1,18%	38	1,83%	0,05%				6	0,66%	0,01%	261	47,63%	0,34%
34	Δ. ΣΙΘΩΝΙΑΣ	12.394	3	0,02%	0,02%	Δ.Υ.						Δ.Υ.			Δ.Υ.		
35	Δ. ΣΙΝΤΙΚΗΣ	22.195	198	1,01%	0,89%	Δ.Υ.						1	0,11%	0,00%	Δ.Υ.		
36	Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ	20.188	355	1,81%	1,76%	48	2,31%	0,24%				20	2,20%	0,10%	6	1,09%	0,03%
37	Δ. ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	33.673	239	1,22%	0,71%	31	1,49%	0,09%				13	1,43%	0,04%	2	0,36%	0,01%
38	Δ. ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	38.317	272	1,39%	0,71%	Δ.Υ.						Δ.Υ.			Δ.Υ.		
ΣΥΝΟΛΟ		1.880.297	19.616	100,00%	1,04%	2.080	100,00%	0,11%	694	100,00%	0,04%	911	100,00%	0,05%	548	100,00%	0,03%

Δ.Υ.: Δεν υπάρχουν στοιχεία.

*ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή Πληθυσμού-Κατοικιών 2011, Μόνιμος πληθυσμός.

560

Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην ΠΚΜ

Πίνακας 3α: Κατανομή Ειδικών Ομάδων Πληθυσμού (B) ανά υποκατηγορία και δήμο

			B. ΕΙΔΙΚΕΣ																							
Α/Α	ΔΗΜΟΙ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ*	B.1. Ανεργοί**			B.1.1. Μακροχρόνια Ανεργοί εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ (με κάρτα ανεργίας άνω των 12 μηνών)**			B.1.1.1 Μακροχρόνια Ανεργες γυναίκες εγγεγραμμένες στον ΟΑΕΑ (με κάρτα ανεργίας άνω των 12 μηνών)**			B.2. Ανεργοί χωρίς κάρτα ανεργίας ΟΑΕΔ			B.3. Ανεργοί άνω των 54 μέχρι και 65 ετών			B.3.1. Ανεργοί άνω των 54 μέχρι και 65 ετών εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ (με κάρτα ανεργίας)**			B.3.2. Ανεργοί άνω των 54 μέχρι και 65 ετών χωρίς κάρτα ανεργίας ΟΑΕΔ			B.3.3. Μακροχρόνια άνεργοι με χαμηλά προσόντα (Απόφοιτοι Δημοτικού-Γυμνασίου)**		
			Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου
1	Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	41.570	3.262	2,14%	7,85%	1.456	1,65%	3,50%	912	1,58%	2,19%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	284	1,47%	0,68%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	598	1,82%	1,44%			
2	Δ. ΛΑΜΕΣΣΙΑΣ	27.556	1.865	1,22%	6,77%	996	1,13%	3,61%	594	1,03%	2,16%	650	14,01%	2,36%	446	4,33%	1,62%	134	0,69%	0,49%	160	39,80%	0,58%	307	0,94%	1,11%
3	Δ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	52.127	6.594	4,32%	13,63%	4.459	5,04%	8,53%	2.862	4,96%	5,49%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	1.239	6,29%	0,02%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	2.195	6,69%	4,21%			
4	Δ. ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ	9.182	336	0,22%	3,66%	169	0,19%	1,84%	85	0,15%	0,93%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	42	0,24%	0,51%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	63	0,19%	0,69%			
5	Δ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ	18.294	1.366	0,90%	7,47%	717	0,81%	3,92%	607	1,05%	3,32%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	144	0,74%	0,79%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	287	0,87%	1,57%			
6	Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	66.547	6.113	4,01%	9,19%	2.990	3,38%	4,49%	2.024	3,51%	3,04%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	675	3,48%	1,01%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	916	2,79%	1,38%			
7	Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	20.030	1.257	0,82%	6,28%	718	0,81%	3,58%	424	0,74%	2,12%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	101	0,98%	0,50%	149	0,77%	0,74%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	299	0,91%	1,49%
8	Δ. ΒΟΛΒΗΣ	23.478	745	0,49%	3,17%	471	0,53%	2,01%	291	0,50%	1,24%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	179	1,74%	0,76%	90	0,46%	0,38%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	203	0,62%	0,86%
9	Δ. ΔΕΛΤΑ	45.839	3.713	2,44%	8,10%	1.882	2,13%	4,11%	1.254	2,17%	2,74%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	415	2,14%	0,91%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	904	2,75%	1,97%			
10	Δ. ΔΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ	25.668	1.528	1,00%	5,95%	707	0,80%	2,75%	446	0,77%	1,74%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	162	0,84%	0,63%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	245	0,75%	0,95%			
11	Δ. ΕΛΕΥΣΣΑΣ	28.814	2.355	1,57%	8,31%	1.270	1,42%	4,41%	807	1,40%	2,80%	202	4,36%	0,70%	286	2,78%	0,99%	729	1,18%	0,79%	14	3,48%	0,05%	387	1,18%	1,34%
12	Δ. ΕΡΜ. ΠΑΠΙΑ	14.664	870	0,57%	5,93%	458	0,52%	3,12%	289	0,50%	1,97%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	95	0,49%	0,65%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	218	0,66%	1,49%			
13	Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	21.145	1.186	0,78%	5,61%	567	0,64%	2,68%	347	0,60%	1,64%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	169	0,87%	0,80%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	303	0,92%	1,43%			
14	Δ. ΘΕΡΜΑΙΚΟΥ	50.264	1.921	1,26%	3,82%	1.253	1,42%	2,49%	828	1,44%	1,65%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	620	6,02%	1,23%	243	1,25%	0,48%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	427	1,30%	0,85%
15	Δ. ΘΕΡΜΗΣ	53.201	1.603	1,05%	3,01%	1.010	1,14%	1,90%	683	1,18%	1,28%	389	8,39%	0,73%	78	0,76%	0,15%	166	0,86%	0,31%	20	4,98%	0,04%	265	0,81%	0,50%
16	Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	325.182	25.297	16,60%	7,78%	16.237	18,35%	4,99%	10.039	17,41%	3,09%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	3.656	18,87%	1,12%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	5.140	15,66%	1,58%			
17	Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	91.518	3.824	2,51%	4,18%	2.499	2,82%	2,73%	1.685	2,92%	1,84%	20	0,43%	0,02%	46	0,45%	0,05%	557	2,88%	0,61%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	674	2,05%	0,74%
18	Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	16.672	503	0,32%	3,02%	142	0,16%	0,85%	65	0,11%	0,39%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	189	1,84%	1,13%	89	0,46%	0,53%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	69	0,21%	0,41%
19	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	85.851	9.418	6,18%	10,97%	5.013	5,66%	5,84%	3.348	5,81%	3,90%	290	6,25%	0,34%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	1.245	6,43%	1,45%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	1.780	5,42%	2,07%
20	Δ. ΚΙΛΚΙΣ	51.926	5.220	3,42%	10,05%	2.908	3,29%	5,60%	1.987	3,45%	3,83%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	623	3,22%	1,20%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	1.083	3,30%	2,09%			
21	Δ. ΚΟΡΑΛΕΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	101.753	11.928	7,82%	11,72%	8.050	9,10%	7,91%	5.593	9,70%	5,50%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	261	2,54%	0,26%	1.564	8,07%	1,54%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	3.380	10,30%	3,32%
22	Δ. ΛΑΓΚΑΔΑΣ	41.103	3.912	2,57%	9,52%	2.244	2,54%	5,46%	1.470	2,55%	3,58%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	342	3,32%	0,83%	458	2,36%	1,11%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	1.087	3,31%	2,64%
23	Δ. ΝΑΟΥΣΑΣ	32.494	2.942	1,93%	9,05%	1.484	1,68%	4,57%	870	1,51%	2,68%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	392	2,02%	1,21%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	589	1,79%	1,81%			
24	Δ. ΝΕΑΓΙΩΝΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	84.741	8.321	5,46%	9,82%	5.225	5,90%	6,17%	3.425	5,94%	4,04%	1.400	30,19%	1,65%	1.400	13,60%	1,65%	1.134	5,85%	1,34%	140	34,83%	0,17%	1.849	5,63%	2,18%
25	Δ. ΝΕΑΣ ΖΥΧΗΣ	32.397	413	0,27%	3,33%	180	0,20%	1,45%	110	0,19%	0,89%	53	1,14%	0,43%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	44	0,23%	0,35%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	711	0,22%	0,57%
26	Δ. Ν. ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	36.500	1.818	1,19%	4,98%	793	0,90%	2,17%	493	0,85%	1,35%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	516	5,01%	1,41%	256	1,32%	0,70%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	355	1,08%	0,97%
27	Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ	28.493	2.720	1,78%	9,55%	1.638	1,85%	5,75%	1.114	1,93%	3,91%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	870	8,45%	3,05%	345	1,78%	1,21%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	701	2,14%	2,46%
28	Δ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑΣ	99.245	13.470	8,84%	13,57%	8.223	9,29%	8,29%	5.432	9,42%	5,47%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	2.673	25,97%	2,69%	1.694	8,75%	1,71%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	3.169	9,65%	3,19%
29	Δ. ΠΕΛΛΑΣ	63.122	6.367	4,18%	10,99%	3.114	3,52%	4,93%	1.921	3,33%	3,04%	213	4,59%	0,34%	163	1,58%	0,26%	735	3,79%	1,16%	65	16,17%	0,10%	1.122	3,42%	1,78%
30	Δ. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	22.048	918	0,60%	4,16%	483	0,55%	2,19%	339	0,59%	1,54%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	320	3,11%	1,45%	63	0,33%	0,29%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	147	0,45%	0,67%
31	Δ. ΠΥΔΙΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	15.179	884	0,58%	5,82%	435	0,49%	2,87%	284	0,46%	1,74%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	92	0,89%	0,61%	74	0,38%	0,49%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	155	0,47%	1,02%
32	Δ. ΠΥΛΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	70.110	2.554	1,68%	3,64%	1.487	1,68%	2,12%	976	1,69%	1,39%	3	0,06%	0,00%	66	0,64%	0,09%	215	1,11%	0,31%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	356	1,08%	0,51%
33	Δ. ΣΕΡΡΩΝ	76.817	8.778	5,76%	11,43%	4.801	5,42%	6,25%	3.203	5,35%	4,17%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	1.016	9,87%	1,32%	1.113	5,75%	1,45%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	1.945	5,92%	2,53%
34	Δ. ΣΙΘΩΝΙΑΣ	12.394	288	0,19%	2,32%	97	0,11%	0,78%	57	0,10%	0,46%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	35	0,18%	0,28%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	33	0,10%	0,27%
35	Δ. ΣΙΝΤΙΚΗΣ	22.195	1.755	1,15%	7,91%	1.015	1,15%	4,57%	581	1,01%	2,62%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	143	1,39%	0,64%	217	1,12%	0,98%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	463	1,41%	2,09%
36	Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ	20.188	1.226	0,80%	6,07%	565	0,64%	2,80%	343	0,59%	1,70%	1.413	30,47%	7,00%	470	4,57%	2,33%	118	0,61%	0,58%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	179	0,55%	0,89%
37	Δ. ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	33.673	2.115	1,39%	6,28%	1.024	1,16%	3,04%	677	1,17%	2,01%	5	0,11%	0,01%	6	0,06%	0,02%	187	0,97%	0,56%	3	0,75%	0,01%	378	1,15%	1,12%
38	Δ. ΦΡΑΣΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	38.317	3.022	1,98%	7,89%	1.728	1,95%	4,51%	1.225	2,12%	3,20%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	316	1,63%	0,82%	Δ.Υ.	Δ.Υ.	Δ.Υ.	487	1,48%	1,27%			
	ΣΥΝΟΛΟ	1.880.297	152.437	100,00%	8,11%	88.508	100,00%	4,71%	57.671	100,00%	3,07%	4.638	100,00%	0,25%	10.291	100,00%	0,55%	19.370	100,00%	1,03%	402	100,00%	0,02%	32.829	100,00%	1,75%

Δ.Υ.: Δεν υπάρχουν στοιχεία.
*ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή Πληθυσμού-Κατοίκων 2011, Μόνιμος πληθυσμός.
** Σταγία ΟΑΕΔ, Σεπτέμβριος 2014.

Πίνακας 3β: Κατανομή Ειδικών Ομάδων Πληθυσμού (Β) ανά υποκατηγορία και δήμο

B. ΕΙΔΙΚΕΣ														
Α/Α	ΔΗΜΟΙ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ*	B.4. Μέλη πολύτεκνων οικογενειών με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα			B.4.1. Με ατομικό/οικογενειακό εισόδημα μέχρι 5.900 €			B.4.2. Με οικογενειακό εισόδημα από 5.901 € μέχρι 12.000 €			B.5. Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών		
			Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου
1	Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	41.570	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			800	8,51%	
2	Δ. ΑΛΜΩΠΙΑΣ	27.556	120	0,39%	0,44%	55	0,83%	0,20%	65	0,49%	0,24%	120	1,28%	
3	Δ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	52.127	1.587	5,22%	3,04%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			51	0,54%	
4	Δ. ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ	9.182	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
5	Δ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ	18.294	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
6	Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	66.547	3.000	9,87%	4,51%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			90	0,96%	
7	Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	20.030	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
8	Δ. ΒΟΛΒΗΣ	23.478	399	1,31%	1,70%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			58	0,62%	
9	Δ. ΔΕΛΤΑ	45.839	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
10	Δ. ΔΙΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ	25.668	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			30	0,32%	
11	Δ. ΕΔΕΣΣΑΣ	28.814	25	0,08%	0,09%	22	0,33%	0,08%	3	0,02%	0,01%	21	0,22%	
12	Δ. ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑ	14.664	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
13	Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	21.145	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
14	Δ. ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	50.264	630	2,07%	1,25%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			2.425	25,81%	
15	Δ. ΘΕΡΜΗΣ	53.201	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			18	0,19%	
16	Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	325.182	317	1,04%	0,10%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			76	0,81%	
17	Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	91.518	160	0,53%	0,17%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			104	1,11%	
18	Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	16.672	350	1,15%	2,10%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			98	1,04%	
19	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	85.851	462	1,52%	0,54%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			75	0,80%	
20	Δ. ΚΙΛΚΙΣ	51.926	750	2,47%	1,44%	750	11,37%	1,44%	Δ.Υ.			Δ.Υ.		
21	Δ. ΚΟΡΔΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	101.753	25	0,08%	0,02%	18	0,27%	0,02%	7	0,05%	0,01%	1.018	10,83%	
22	Δ. ΛΑΓΚΑΔΑ	41.103	2.458	8,08%	5,98%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			516	5,49%	
23	Δ. ΝΑΟΥΣΑΣ	32.494	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
24	Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	84.741	17.000	55,92%	20,06%	5.000	75,82%	5,90%	12.000	90,01%	14,16%	2.000	21,28%	
25	Δ. ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ	12.397	44	0,14%	0,35%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			24	0,26%	
26	Δ. Ν. ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	36.500	43	0,14%	0,12%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			148	1,57%	
27	Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ	28.493	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
28	Δ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	99.245	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			1.290	13,73%	
29	Δ. ΠΕΛΛΑΣ	63.122	50	0,16%	0,08%	43	0,65%	0,07%	7	0,05%	0,01%	74	0,79%	
30	Δ. ΠΟΛΥΓΥΡΟΥ	22.048	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			82	0,87%	
31	Δ. ΠΥΔΝΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	15.179	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
32	Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	70.110	165	0,54%	0,24%	52	0,79%	0,07%	100	0,75%	0,14%	39	0,42%	
33	Δ. ΣΕΡΡΩΝ	76.817	1.800	5,92%	2,34%	650	9,86%	0,85%	1.150	8,63%	1,50%	Δ.Υ.		
34	Δ. ΣΙΘΩΝΙΑΣ	12.394	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
35	Δ. ΣΙΝΤΙΚΗΣ	22.195	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
36	Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ	20.188	1.009	3,32%	5,00%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			209	2,22%	
37	Δ. ΧΑΛΚΙΔΟΝΟΣ	33.673	9	0,03%	0,03%	5	0,08%	0,01%	Δ.Υ.			31	0,33%	
38	Δ. ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	38.317	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
	ΣΥΝΟΛΟ	1.880.297	30.403	100,00%	1,62%	6.595	100,00%	0,35%	13.332	100,00%	0,71%	9.397	100,00%	

Δ.Υ.: Δεν υπάρχουν στοιχεία.

*ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή Πληθυσμού-Κατοικιών 2011, Μόνιμος πληθυσμός.

Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην ΠΚΜ

Πίνακας 3γ: Κατανομή Ειδικών Ομάδων Πληθυσμού (B) ανά υποκατηγορία και δήμο

B. ΕΙΔΙΚΕΣ																							
Α/Α	ΔΗΜΟΙ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ*	B.6. Γυναίκες, θύματα κακοποίησης			B.7. Παιδιά, θύματα κακοποίησης			B.8. Μετανάστες*			B.8.1. Νόμιμοι Μετανάστες			B.8.2. Παράνομοι Μετανάστες			B.9. Πρόσφυγες και Αιτούντες άσυλο			B.10. Παλιννοστούντες		
			Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου
1	Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	41.570	36	1,97%	0,09%	65	4,19%	0,16%	2.604	2,23%	6,26%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
2	Δ. ΑΛΜΩΠΙΑΣ	27.556	3	0,16%	0,01%	4	0,26%	0,01%	1.325	1,14%	4,81%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.	1.200	4,35%
3	Δ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΓΕΝΕΜΕΝΗΣ	52.127	17	0,93%	0,03%	16	1,03%	0,03%	4.424	3,79%	8,49%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.	227	76,69%	0,44%	2.100	8,86%
4	Δ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ	9.182	Δ.Υ.			Δ.Υ.			524	0,45%	5,71%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
5	Δ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ	18.294	Δ.Υ.			Δ.Υ.			908	0,78%	4,96%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
6	Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	66.547	95	5,20%	0,14%	Δ.Υ.			3.787	3,25%	5,69%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
7	Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	20.030	Δ.Υ.			Δ.Υ.			1.322	1,13%	6,60%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
8	Δ. ΒΟΛΒΗΣ	23.478	4	0,22%	0,02%	6	0,39%	0,03%	1.895	1,62%	8,07%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.	54	0,23%
9	Δ. ΔΕΛΤΑ	45.839	Δ.Υ.			Δ.Υ.			4.334	3,71%	9,45%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
10	Δ. ΔΙΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ	25.668	8	0,44%	0,03%	2	0,13%	0,01%	1.867	1,60%	7,27%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.	2	0,01%
11	Δ. ΕΛΕΥΣΣΑΣ	28.814	Δ.Υ.			Δ.Υ.			1.267	1,09%	4,40%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.	20	0,08%
12	Δ. ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑ	14.664	Δ.Υ.			Δ.Υ.			631	0,54%	4,30%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
13	Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	21.145	Δ.Υ.			Δ.Υ.			747	0,64%	3,53%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
14	Δ. ΘΕΡΜΑΙΚΟΥ	50.264	1.306	71,48%	2,60%	1.250	80,54%	2,49%	4.313	3,70%	8,58%	4.400	15,11%	8,75%	900	63,11%	1,79%	17	5,74%	0,03%	271	1,14%	
15	Δ. ΘΕΡΜΗΣ	53.201	19	1,04%	0,04%	14	0,90%	0,03%	2.695	2,31%	5,07%	3.018	10,37%	5,67%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.	28	0,12%
16	Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	325.182	15	0,82%	0,00%	3	0,19%	0,00%	25.308	21,69%	7,78%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
17	Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	91.518	Δ.Υ.			Δ.Υ.			2.704	2,32%	2,95%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.	49	0,21%
18	Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	16.672	5	0,27%	0,03%	5	0,32%	0,03%	3.724	3,19%	22,34%	5.140	17,66%	30,83%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.	400	1,69%
19	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	85.851	25	1,37%	0,03%	10	0,64%	0,01%	5.044	4,32%	5,88%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.	3.000	3,49%
20	Δ. ΚΙΛΚΙΣ	51.926	Δ.Υ.			Δ.Υ.			2.545	2,18%	4,90%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
21	Δ. ΚΟΡΑΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	101.753	16	0,88%	0,02%	10	0,64%	0,01%	5.511	4,72%	5,42%	1.739	5,97%	1,71%	Δ.Υ.			Δ.Υ.	1	0,34%	0,00%	560	2,36%
22	Δ. ΛΑΓΚΑΔΑ	41.103	Δ.Υ.			Δ.Υ.			1.955	1,68%	4,76%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.	48	0,12%
23	Δ. ΝΑΟΥΣΑΣ	32.494	Δ.Υ.			Δ.Υ.			1.526	1,31%	4,70%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
24	Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	84.741	5	0,27%	0,01%	45	2,90%	0,05%	5.950	5,10%	7,02%	5.000	17,18%	5,90%	Δ.Υ.			Δ.Υ.	5	1,69%	0,01%	8.000	33,75%
25	Δ. ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ	12.397	10	0,55%	0,08%	Δ.Υ.			992	0,85%	8,00%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.	52	0,22%
26	Δ. Ν. ΠΙΡΟΙΩΝΙΤΙΔΑΣ	36.500	6	0,33%	0,02%	3	0,19%	0,01%	4.838	4,15%	13,25%	1.015	3,49%	2,78%	227	15,92%	0,62%	18	6,08%	0,05%	2.975	12,55%	
27	Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ	28.493	Δ.Υ.			Δ.Υ.			1.407	1,21%	4,94%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
28	Δ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	99.245	31	1,70%	0,03%	27	1,74%	0,03%	5.321	4,56%	5,36%	4.800	16,49%	4,84%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.	2.800	11,81%
29	Δ. ΠΕΛΛΑΣ	63.122	1	0,05%	0,00%	Δ.Υ.			3.583	3,07%	5,68%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.	190	0,80%
30	Δ. ΠΟΛΥΤΡΟΥ	22.048	6	0,33%	0,03%	2	0,13%	0,01%	1.978	1,70%	8,97%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.	10	0,30%
31	Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ - ΚΟΛΙΝΔΡΟΥ	15.179	Δ.Υ.			Δ.Υ.			1.230	1,05%	9,10%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.	232	0,98%
32	Δ. ΠΥΛΑΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	70.110	Δ.Υ.			Δ.Υ.			2.151	1,84%	3,07%	250	0,86%	0,36%	3	0,21%	0,00%	Δ.Υ.			Δ.Υ.	120	0,17%
33	Δ. ΣΕΡΡΩΝ	76.817	38	2,08%	0,05%	6	0,39%	0,01%	1.487	1,27%	1,94%	3.500	12,02%	4,56%	291	20,41%	0,38%	18	6,08%	0,02%	26	0,11%	
34	Δ. ΣΙΘΩΝΙΑΣ	12.394	1	0,05%	0,01%	1	0,06%	0,01%	1.308	1,12%	10,55%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.	5	0,03%
35	Δ. ΣΙΠΤΙΚΗΣ	22.195	Δ.Υ.			Δ.Υ.			625	0,54%	2,82%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.		
36	Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ	20.188	170	9,30%	0,84%	68	4,38%	0,34%	1.442	1,24%	7,14%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.	1.500	6,33%
37	Δ. ΧΑΛΚΙΔΑΝΟΣ	33.673	10	0,55%	0,03%	6	0,39%	0,02%	2.284	1,96%	6,78%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.	14	0,06%
38	Δ. ΦΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	38.317	Δ.Υ.			9	0,58%	0,02%	1.116	0,96%	2,91%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.	66	0,28%
	ΣΥΝΟΛΟ	1.880.297	1.827	100,00%	0,09%	1.552	100,00%	0,08%	116.672	100,00%	6,20%	29.112	100,00%	1,55%	1.426	100,00%	0,08%	296	100,00%	0,02%	23.707	100,00%	1,26%

Δ.Υ.: Δεν υπάρχουν στοιχεία.
*ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή Πληθυσμού-Κατοικιών 2011, Μόνιμος πληθυσμός.

Πίνακας 4: Κατανομή Λοιπών Ομάδων Πληθυσμού (Γ) ανά υποκατηγορία και δήμο

Γ. ΛΟΙΠΕΣ																				
Α/Α	ΔΗΜΟΙ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ*	Γ.1. Νοικοκυριά χωρίς κανένα εργαζόμενο			Γ.2. Περιθωριοποιημένες Κοινότητες			Γ.3. Άστεγοι ή άτομα που έχουν αποκλειστεί από την στέγαση			Γ.4. Φτωχοί Εργαζόμενοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα			Γ.5. Φτωχοί Συνταξιούχοι με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα			Γ.6. Ηλικιωμένοι (άνω των 65 ετών) χωρίς Ασφάλιση Υγείας		
			Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου	Αριθμός	% του συνόλου της περιφέρειας	% του πληθυσμού του δήμου
1	Δ. ΔΕΞΑΝΑΡΕΙΑΣ	41.570	Δ.Υ.		2.350	15,95%	5,65%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			264	0,59%	0,64%	Δ.Υ.			
2	Δ. ΔΑΜΩΠΙΑΣ	27.556	600	4,38%	10	0,07%	0,04%	2	0,77%	0,01%	1.600	2,67%	5,81%	1.236	2,75%	4,49%	170	27,33%	0,62%	
3	Δ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΜΕΝΕΜΕΝΗΣ	52.127	250	1,83%	2.700	18,32%	5,18%	15	5,79%	0,03%	800	1,33%	1,53%	358	0,80%	0,69%	Δ.Υ.			
4	Δ. ΑΜΦΙΠΟΛΗΣ	9.182	Δ.Υ.		0	0,00%	0,00%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			
5	Δ. ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ	18.294	Δ.Υ.		0	0,00%	0,00%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			
6	Δ. ΒΕΡΟΙΑΣ	66.547	Δ.Υ.		300	2,04%	0,45%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			
7	Δ. ΒΙΣΑΛΤΙΑΣ	20.030	Δ.Υ.		120	0,81%	0,60%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			
8	Δ. ΒΟΛΒΗΣ	23.478	147	1,07%	80	0,54%	0,34%	1	0,39%	0,00%	301	0,50%	1,28%	300	0,67%	1,28%	4	0,64%	0,02%	
9	Δ. ΔΕΛΤΑ	45.839	Δ.Υ.		3.140	21,31%	6,85%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			
10	Δ. ΔΙΟΥ ΟΛΥΜΠΟΥ	25.668	20	0,15%	0	0,00%	0,00%	7	2,70%	0,03%	Δ.Υ.			200	0,44%	0,78%	4	0,64%	0,02%	
11	Δ. ΕΔΕΣΣΑΣ	28.814	Δ.Υ.		22	0,15%	0,08%	4	1,54%	0,01%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			22	3,54%	0,08%	
12	Δ. ΕΜΜ. ΠΑΠΠΑ	14.664	Δ.Υ.		0	0,00%	0,00%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			
13	Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	21.145	Δ.Υ.		2.274	15,43%	10,75%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			
14	Δ. ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	50.264	1.240	9,05%	350	2,37%	0,70%	25	9,65%	0,05%	18.365	30,63%	36,54%	14.678	32,60%	29,20%	50	8,04%	0,10%	
15	Δ. ΘΕΡΜΗΣ	53.201	40	0,29%	0	0,00%	0,00%	8	3,09%	0,02%	125	0,21%	0,23%	224	0,50%	0,42%	15	2,41%	0,03%	
16	Δ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	325.182	Δ.Υ.		50	0,34%	0,02%	150	57,92%	0,05%	13.102	21,85%	4,03%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			
17	Δ. ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	91.518	56	0,41%	22	0,15%	0,02%	15	5,79%	0,02%	286	0,48%	0,31%	1.735	3,85%	1,90%	5	0,80%	0,01%	
18	Δ. ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ	16.672	99	0,72%	0	0,00%	0,00%	2	0,77%	0,01%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			16	2,57%	0,10%	
19	Δ. ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ	85.851	Δ.Υ.		302	2,05%	0,35%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			32	0,07%	0,04%	Δ.Υ.			
20	Δ. ΚΙΑΚΙΣ	51.926	Δ.Υ.		0	0,00%	0,00%	Δ.Υ.			236	0,39%	0,45%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			
21	Δ. ΚΟΡΑΕΛΙΟΥ ΕΥΟΣΜΟΥ	101.753	1.629	11,89%	252	1,71%	0,25%	4	1,54%	0,00%	7.694	12,83%	7,56%	300	0,67%	0,29%	Δ.Υ.			
22	Δ. ΛΑΓΚΑΔΑ	41.103	Δ.Υ.		0	0,00%	0,00%	Δ.Υ.			650	1,08%	1,58%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			
23	Δ. ΝΑΟΥΣΑΣ	32.494	Δ.Υ.		54	0,37%	0,17%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			
24	Δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ - ΣΥΚΕΩΝ	84.741	8.500	62,05%	0	0,00%	0,00%	5	1,93%	0,01%	16.000	26,68%	18,88%	18.000	39,98%	21,24%	30	4,82%	0,04%	
25	Δ. ΝΕΑΣ ΖΙΧΝΗΣ	12.397	10	0,07%	0	0,00%	0,00%	Δ.Υ.			100	0,17%	0,81%	118	0,26%	0,95%	25	4,02%	0,20%	
26	Δ. Ν. ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΑΣ	36.500	Δ.Υ.		25	0,17%	0,07%	7	2,70%	0,02%	22	0,04%	0,06%	8	0,02%	0,02%	Δ.Υ.			
27	Δ. ΠΑΙΟΝΙΑΣ	28.493	Δ.Υ.		180	1,22%	0,63%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			
28	Δ. ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	99.245	Δ.Υ.		0	0,00%	0,00%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			
29	Δ. ΠΕΛΛΑΣ	63.122	335	2,45%	53	0,36%	0,08%	2	0,77%	0,00%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			50	8,04%	0,08%	
30	Δ. ΠΟΥΛΥΓΥΡΟΥ	22.048	4	0,03%	0	0,00%	0,00%	6	2,32%	0,03%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			44	7,07%	0,20%	
31	Δ. ΠΥΔΙΑΣ - ΚΟΙΝΑΡΟΥ	15.179	Δ.Υ.		0	0,00%	0,00%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			
32	Δ. ΠΥΔΙΑΣ - ΧΟΡΤΙΑΤΗ	70.110	214	1,56%	0	0,00%	0,00%	3	1,16%	0,00%	680	1,13%	0,97%	1.990	4,42%	2,84%	6	0,96%	0,01%	
33	Δ. ΣΕΡΡΩΝ	76.817	Δ.Υ.		2.100	14,25%	2,73%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			
34	Δ. ΣΙΦΟΝΙΑΣ	12.394	Δ.Υ.		0	0,00%	0,00%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			
35	Δ. ΣΙΝΤΙΚΗΣ	22.195	Δ.Υ.		0	0,00%	0,00%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			
36	Δ. ΣΚΥΔΡΑΣ	20.188	504	3,68%	350	2,37%	1,73%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			5.056	11,23%	25,04%	180	28,94%	0,89%	
37	Δ.ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ	33.673	50	0,37%	4	0,03%	0,01%	3	1,16%	0,01%	3	0,01%	0,01%	526	1,17%	1,56%	1	0,16%	0,00%	
38	Δ. ΩΡΑΙΟΚΑΣΤΡΟΥ	38.317	Δ.Υ.		0	0,00%	0,00%	Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			Δ.Υ.			
ΣΥΝΟΛΟ		1.880.297	13.698	100,00%	14.738	100,00%	0,78%	259	100,00%	0,01%	59.964	100,00%	3,19%	45.025	100,00%	2,39%	622	100,00%	0,03%	

Δ.Υ.: Δεν υπάρχουν στοιχεία.

*ΕΛΣΤΑΤ, Απογραφή Πληθυσμού-Κατοίκων 2011, Μόνιμος πληθυσμός.